
Agata Kristi
ČIMNEIZO PILIES PASLAPTIS
Bestseleris

Bestseleris-1

Per trumpą laiką, per dvidešimt keturias valandas, Entonis Keitas buvo įveltas į dvi iš pirmo žvilgsnio tarpusavy nesusijusias žmogžudystes. Sėkmingai atsikratęs negyvėliu ir laimingai išvengęs teisingumo rankos, jis tapo antrojo nusikaltimo liudininku. Jaunuolis, ieškąs stiprių įspūdžių, vargu ar daugiau ko galėjo trokšti. "Pietų Afrika nesuteikė tiek įspūdžių", - dingtelėjo Entoniui. Jis jau nusprendė, kaip turi elgtis - reikia sakyti tiesą. Išskyrus vieną menką faktelį...

Entonis paėmė lapelį. "Čimneizas, ketvirtadienis, 11.45", - garsiai perskaitė.

- Šį vakarą aš važiuoju į Čimneizą, - pareiškė Virdžinija.

ČIMNEIZO PILIES PASLAPTIS

Romanas

Vertė Kazys Pečiulis

Kaunas EUROPA 1993

UDK 820-31
~~Kr267~~

Bestselerių serija
pradėta leisti 1993 m.

I skyrius

ENTONIS KEITAS GAUNA DARBĄ

- O, džentelmenas Džo!

- Še tau, kad nori! Džimis Makas Grasas!

Septynios apatiškos moterys ir trys šlapi nuo prakaito vyrai - turistų grupelė, apžiūrinėjusi senąją pilį, - susidomėjusi stebėjo dviejų jaunuolių pasisveikinimą. Ekskursantų gidas, misteris Keitas, sutiko seną bičiulį... Misteriu Keitu turistai be galo žavėjosi. Jiems patiko tiesi aukšta jo figūra, tamsiai įdegęs veidas, nepriekaištingos aukštuomenės žmogaus manieros ir, pagaliau, nerūpestingas būdas bei visuomet puiki nuotaika. Entonis Keitas sugebėdavo bematant numalšinti vaidą ir lengvai sukurdavo gerą nuotaiką.

Bičiulis, su kuriuo misteris Keitas netikėtai susitiko, irgi buvo aukštas, bet liesesnis, atžaresnių manierų ir atrodė ne toks simpatingas, kitaip sakant - žemesnio luomo žmogus.

Tą dieną saulė kepino be gailesčio. Nebuvo nė menkiausio šešėlio, kur ekskursantai būtų galėję prisiglausti, ir vargšai karštyje laukė autobuso, geisdami kuo greičiau nusidanginti į viešbutį, nors ir ne prabangų, bet vis dėlto šiokią tokią laikiną priebėgą. Žmonės kamavosi, ir misteris Keitas, norėdamas kaip nors juos užimti, pasiūlė pažiūrėti atvirutes. Turistai susidomėjo, o Entonis Keitas su bičiuliu paėjo tolėliau paplepėti.

- Kokių velnių vargsti su tuo damų būreliu? - šiurkštokai paklausė Makas Grasas. - Kas čia per organizuotas haremas?

- Koks čia haremas? Ar bent viena iš jų tiktų haremui? - nusijuokė Entonis. - Tik gerai pasižiūrėk...

- Aš jau apžiūrėjau, o tu turbūt apakai.

- Ne, mielasis drauge, mano žvilgsnis toks pat aštrus, koks buvo. Čia turistų grupė. Jie bamblinėja po pilį, o aš ekskursijos vadovas.

- Ėmeisi tokio keisto darbo?

- Žinoma, šis darbas... man ne prie širdies. Bet juk reikia kaip nors prasimanyti pinigų, o čia neblogai moka...

Džimis nusijuokė.

- A, prisiminiau, tu juk niekad nesistengei turėti pastovų darbą.

Entonis praleido negirdom bičiulio smigtelėjimą.

- Tikiuosi, netrukus kas nors atsitiks, ir viskas pasikeis, - netikėtai tarė jis. - Taip visuomet būna.

- Būna... Tiesą sakai: jeigu tik koks įvykis ar peštynės, Entonis Keitas nestovės rankų sudėjęs, - vėl nusijuokė Džimis. - Šitą puikiai žinau. Tave tiesiog traukte traukia visokie nemalonumai ir tu gyveni devynis gyvenimus, kaip katė... Tai kada mes galėsime ramiai pasikalbėti?

Entonis atsiduso.

- Pirmiausia savo vištelės turiu nuvesti prie Rodo kapo ir dar parodyti vieną kitą įžymybę.

- Gerai! Kelias pašėlusiai dulka, į viešbutį taviškiai grįš juodi kaip negrai, pavargę ir tenorės tik išsimaudyti vonioje ir kojas ištiesti... O mudu susirasime kokį ramų kampelį. Prisiminsime praeitį, papasakosime naujienas, - pasiūlė Džimis.

- Gerai, - atsakė Entonis ir priėjo prie ekskursantų. Mis Teilor, pati jauniausia, tuoj ėmė jį atakuoti.

- O, misteri Keitai, tas džentelmenas, su kuriuo ką tik šnekučiavotės, turbūt senas jūsų draugužis? Nerūpestingos jaunystės bičiulis, ar ne? - mis Teilor sukikeno. - Man atrodo, jis labai įdomus vyriškis.

- Aš būtinai jam persakysiu jūsų žodžius.

- O, misteri Keitai, kaip jūs galite šitaip juokauti? Ar neužpyksite, jeigu dar pasmalsausiu? Kaip jis jus pavadino?

- Džentelmenu Džo.

- Bet argi toks jūsų vardas?

- Ne, paprasčiausiai jaunystėje taip mane pravardžiuodavo. O mano vardas - Entonis, jūs tai puikiai žinote.

Entonis norėjo kuo greičiau baigti tą kalbą ir imtis savo darbų. O jų turėjo nemažai: reikėjo stebėti, kad vyresnieji nepavargtų, o jaunesnieji nenuobodžiautų, kad visi galėtų nusipirkti atviručių ir, karščio iškamuoti, atsigerti gaivinančių gėrimų.

Bet mis Teilor ir vėl atakavo:

- O kodėl vis dėlto pavadino jus Džo?

- Todėl, kad tai mano pravardė.

- O kodėl džentelmenu?

- Dėl tos pačios priežasties - kad esu ne džentelmenas.

- O, misteri Keitai! - karštai užprotestavo mis Teilor. - Kalbate netiesą. Vakar tėtušis sakė, kad jūs elgiatės kaip tikras džentelmenas.

- O, mis, jūs labai maloni.

- Ne tik tėtušis, mes visi taip manome...

- Geras žodis brangesnis už bajoro karūną, - Entonis pakartojo kažkur girdėtą frazę, visai nekreipdamas dėmesio į jos turinį.

- Tai kažkokio eilėraščio eilutė? Ar daug mokate eilėraščių, misteri Entoni?

- Ką jūs, atsimenu tik vieną, apie jungą, kuris vis tebestovi įkaitusiame laivo denyje, nors visi jau iššoko į jūrą. Mane mokė po šitų žodžių būtinai pamojuoti ranka - štai taip - ir įsivaizduoti, kad jau plaukiu - va šitaip...

Mis Teilor nusikvatojo.

- Tik pažiūrėkite į misterį Keitą! Kaip puikiai jis vaidina!

- Laikas pusryčiauti, - žvilgtelėjęs į laikrodį, tarė Entonis. - Eime šituo keliu. Ne per toliausiai yra gera kavinė.

- Pusryčiai, žinoma, įeina į ekskursijos kainą? - paklausė mis Koldinkot.

- Ne, mis, tik pietūs ir vakarienė viešbutyje.

- Labai gaila...

- Nieko nepadarysi... gyvenimas kupinas netikėtumų, ar ne? - linksmai paklausė Entonis.

Mis Koldinkot akys piktai sužvilgo.

- Aš atsisakau pusryčių. Rytą jau gėriau arbatos. Eime, tėve.

Ir misteris Koldinkotas su dukra išdidžiai patraukė viešbutin.

Sutrikęs Entonis palydėjo juos akimis.

- O Dieve, - suburbėjo, - kiek daug pokštininkų klajoja po pasaulį!

Ir nuvedė kitus į kavinę. Mis Teilor ėjo greta ir vėl klausinėjo.

- Ar seniai nesimatėte su draugužiu?

- Jau prabėgo daugiau nei septyneri metai.

- Tikriausiai, susipažinote Afrikoje?

- Taip, nors pažintim, kaip mes suprantame, tai sunku ir pavadinti. Pirmą kartą Maką Grasą išvydau kaip tik tuo metu, kai kanibalai rengėsi jį suvalgyti pietums. Mes atėjome pačiu laiku...

- O kaip jį išvadavote?

- Nieko ypatinga neįvyko. Susikibome su laukiniais, porą nušovėme, kiti pabėgo.

- O, misteri Keitai, jūs patyrėte daugybę nuotykių!

- Ką jūs! Užtikrinu: mano gyvenimas - pats taikiausias ir ramiausias.

Aiškiai buvo matyti, kad jaunoji ledi nepatikėjo nė vienu jo žodžiu.

* * *

Vakare, apie dešimtą valandą, Entonis Keitas įžengė į mažytį Mako Graso kambarėlį. Šeimininkas manipuliavo buteliais ir ruošė kokteilius.

- Padaryk ką nors stipresnio, Džimi! - paprašė Entonis. - Dabar aš tiesiog turiu išgerti.

- Tiesą sakai, mano berniuk, tu iš tikrųjų privalai išlenkti šio to stipresnio... Man galėtų nors galvą kirsti, nė už ką nesiimčiau tokio darbo, kaip tu...

- Ką padarysi! Pasiūlyk kitą, ir aš nesvarstęs mesiu šitą.

Makas Grasas, vienu mauku išlenkęs kokteilį, ėmė maišyti kitą. Neskubėdamas klausinėjo:

- Ar rimtai kalbi, seni?

- Apie ką tu?

- Kad mestum šį darbą, jeigu gautum kitokį?

- Šneki taip, tarsi galėtum kažką pasiūlyti. Jeigu radai gerą darbą, tai kodėl pats nesiimi?

- Imčiausi, tik dabar momentas ne tas, todėl mielai perleidžiu tau.

Entonis atidžiai ir net truputį įtariai pažvelgė į savo draugą.

- Tas darbelis, matyt, kelia kokių nors problemų? Juk pažįstu tave! Ar tik kartais nepasiūlė tau dėstyti sekmadieninėje mokykloje?

- Nejaugi manai, kad kas nors gali įsivaizduoti mane pedagogu?

- Žinoma, ne, jeigu bent kiek tave pažįsta...

- Tai visai kitoks darbas.

- Ar tik ne Pietų Amerikoje? Ten jau kvepia sukilimu.

Makas Grasas nusijuokė.

- Tau visur vaidenasi revoliucijos, nagai taip ir niežti įsivelti į peštynes.

- Nors ir keistai skamba, bet žinok: aš jaučiu, kad mano talentas gali atsiskleisti tik ekstremaliose situacijose. Prasčiausios peštynės geriau už ramų gyvenimą.

- Teisingai. Panašiai ir anksčiau kalbėdavai, vyruti. Ne, šis darbas ne Pietų Amerikoje, Anglijoje.

- Anglijoje... Įdomu. Sūnus paklydėlis po ilgų klajonių grįžta gimtinėn... O ar nepareikalaus iš manęs grąžinti skolos? Po septynerių metų? Kaip manai, Džimi, a?

- Žinoma, ne, kas jau beprisimins! Ar nori smulkiau sužinoti apie tą darbelį?

- Ką gi, darbo nebijau. Tik štai kas mane domina - kodėl pats nesiimi?

- O, tai ne paslaptis. Aš keliauju aukso į Centrinę Afriką.

Entonis pažvelgė į jį ir švilptelėjo.

- Tu po senovei ieškai aukso gyslos, tarsi savo Mėlynosios Paukštės.

- Gali neabejoti - rasiu.

- Kiekvienam savo: man - peštynės, tau - aukso gysla.

- Pasiklausyk vienos istorijos. Ar apie Geroslovakiją ką nors esi

girdėjęs?

Entonis atidžiai pažvelgė į bičiulį.

- Apie Geroslovakiją?! Tu ir vėl apie ją kalbi, nors praėjo daugybė metų?

- Taip. Ką žinai apie šią šalį?

Gerokai patylėjęs, Entonis atsakė:

- Tik tai, ką visi žino. Nedidelė šalis, daugybė upių ir upelių, kalnų kalnelių. Sostinė Ekorestas. Gyventojai - daugiausia plėšikai. Svarbiausia pramoga - karalių vertimas. Paskutinis karalius, Nikolajus IV, nuverstas maždaug prieš septynerius metus... Labai patraukli vietelė, jeigu turi galvoj kelionę į šią šalį.

- Visaip gali atsitikti, bet greičiausiai ten keliauti neteks.

Entonis, kiek nusivylęs, žiūrėjo į Maką Grasą.

- O ar apie Stilptičių ką nors girdėjai?

- Taip. Žymiausias Balkanų politikas, žymiausias dabarties valstybės veikėjas ir didžiausias piktadarys, išvengęs kartuvių. Apie jį rašė visi laikraščiai, bet kiekvienas kitaip. Aišku tik, kad jo atminimas pergyvens dūlantį kūną. O kuo jis čia dėtas?

- Jis buvo Geroslovakijos premjerministras.

- Aš manau, jau miręs.

- Taip, jis mirė Paryžiuje prieš kokius du mėnesius, bet tai, apie ką dabar papasakosiu, atsitiko kiek anksčiau. Prieš ketverius metus aš buvau Paryžiuje. Vieną naktį, klajodamas po miestą, išvydau kelis chuliganus, skalbiančius kailį senam džentelmenui. Aš neapkenčiu peštynių, todėl tuoj šokau daryti tvarkos. Matyt, anų chuliganų niekas niekad padoriai dar nebuvo pėręs. Jie išnyko kaip dūmas. Nieko ypatinga nepadariau, o senis buvo be galo dėkingas už pagalbą. Jis dar turėjo jėgų paklausti mano vardo ir adreso, o kitą dieną mane aplankė ir vis dėkojo. Tada sužinojau, kad tai - Stilptičius. Jis gyveno Paryžiaus centre, savo name.

Entonis tylėdamas palingavo galva, o po valandėlės tarė:

- Taip, nuvertus karalių Nikolajų IV, Stilptičius apsigyveno Paryžiuje. Geroslovakai norėjo, kad jis grįžtų ir taptų prezidentu, bet Stilptičius atsisakė, nors po senovei vėlėsi į kiekvieną Balkanuose kilusį konfliktą.

- Sklido kalbos apie gana komiškas Nikolajaus IV vedybas. Ar tuose ganduose buvo tiesos?

- Taip, - atsakė Entonis. - Tai daugiausia ir nulėmė jo likimą. Panelė dirbo Paryžiaus miuzikhole, ne garsenybė, atlikdavo antraeilius vaidmenis. Net adulterio vaidmuo jai nelabai tiko. O Nikolajus IV įsimylėjo ir ėjo iš proto, o ji tetroško tik vieno - tapti karaliene. Fantastiška, bet ją sugebėjo išpiršti už rusų kunigaikštytę ir net įrodyti, kad jos gyslomis teka Romanovų kraujas. Nikolajus IV ją vedė. Tuokėsi katedroje. Nepaisant

vyskupo protesto, ją karūnavo kaip karalienę Varagą. Nikolajus IV jau manė išsprendęs visas problemas, bet pamiršo, kad reikia skaitytis ir su visuomenės nuomone. Prasidėjo riaušės, maištai... Karalių nuvertė, vėliau nužudė ir du prezidentus... Bet grįžkime prie grafo Stilptičiaus. Sakai, jis atėjo pas tave padėkoti už išgelbėjimą?..

- Taip. Netrukus aš išvykau į Afriką ir pamiršau tą atsitikimą... O prieš dvi savaites gavau keistą siuntinėlį, kuris dievai žino kiek keliavo mano pėdomis. Apie tai, kad Stilptičius miręs, žinojau iš laikraščių. O siuntinėlyje radau jo memuarus ir laiškelį: jeigu šituos popierius perduosi vienai Londono leidyklai spalio 13 dieną, tau išmokės tūkstantį svarų, rašė Stilptičius.

- Tūkstantį svarų?! Sakai, tūkstantį svarų, Džimi?!

- Tai va, tas siuntinys be galo ilgai klajojo, kol pakliuvo į mano rankas, todėl dabar nebegalima gaišti.

- Tu nepataisomas, Džimi. Verčiau rankose turėti tūkstantį svarų negu svaičioti apie kažkokią mitinę aukso gyslą!

- Entoni, bičiuli, gelbėk!

Entonis atsišliejo į kėdės atlošą ir užsidegė cigaretę.

- Jau imu suprasti, ką siūlai, Džimi. Nori nušauti du zuikius: kol medžiosi auksą, aš tau uždirbsiu tūkstantį svarų. O kas klius man?

- Aš apmokėsiu kelionę, padengsiu kitas išlaidas ir dar pridėsiu ketvirtį tūkstančio!

- Du šimtus penkiasdešimt svarų, ir dar neapmokestinamų, ar taip?

- Taip!

- Gerai. Sutinku. Bet norėdamas priversti tave pagriežti dantimis, pasakysiu: mielai važiuočiau ir už šimtą...

- Ką gi, už sandėrį!

Jie atsistojo ir išgėrė.

II skyrius

KEBLI VIENOS DAMOS PADĖTIS

- Kokiu laivu turiu išplaukti? - paklausė Entonis, statydamas ant stalo tuščią taurę.

- "Granatų pilimi".

- Bilietas, žinoma, registruotas tavo vardu, ir aš keliausiu kaip Makas Grasas, ar ne? Tikiuosi, paso netikrins?

- Žinoma, ne. O pase įrašyti tokie mano požymiai: ūgis - šešios pėdos, brunetas, akys - mėlynos. Tai tinka ir tau. Manau, keblumų nebus?.. Londono viešbutyje numeris užsakytas, neturėsi nė mažiausio rūpesčio.

- Vis dėlto šiek tiek mudu skiriamės, Džimi. Šitos pilies - muziejaus administracija pasiūlė man padirbėti ekskursijų vadovu - neužpyk už atvirumą, - įvertindama mano malonią išvaizdą ir dailias manieras.

Džimis nusijuokė.

- Tavo manieras aš jau šįryt įvertinau.

- Ak, velnie!

Entonis atsistojo, suraukė antakius ir, kažką mąstydamas, ėmė vaikščioti po kambarį.

- Džimi, man vis dėlto kai kas neaišku, - tarė. - Jeigu Stilptičius mirė Paryžiuje, tai kodėl šį paketą iš Paryžiaus į Londoną siunčia per Afriką? Sutik, truputį nepakeliui!

Džimis tik pakraipė galvą.

- Nežinau.

- Kodėl negalėjo išsiųsti paštu?

- Taip, tu velniškai protingai kalbi!

- Žinoma, - toliau dėstė Entonis, - aš žinau, kad karaliai, karalienės ir vyriausybės nariai nieko šiaip sau nedaro. Jie laikosi etiketo. Viduramžiais karalių kurjeriai gaudavo specialų žiedą - "karaliaus žiedą", beveik visuomet kelyje jį pavogdavo. Mane nepaprastai stebindavo - kodėl jie buvo tokie neiniciatyvūs? Juk žiedą lengvai galėjo nukopijuoti, o panorėję pasidaryti nors ir tuziną!

Džimis nusižiovavo.

- Matau, viduramžiai tavęs nedomina. Ką gi, pakalbėkime apie Stilptičių. Iš Prancūzijos į Angliją per Afriką - sunkus maršrutas net ir diplomatiniam kurjeriui! Jeigu jis paprasčiausiai norėjo padovanoti tau tūkstantį svarų, galėjo įrašyti testamentan, ir baigtas kriukis! Ačiū Dievui, tu, tuo labiau aš, nesame tokie jau išdidūs, kad atsisakytume palikimo. Stilptičius, matyt, buvo be galo mandagus.

- Taip manai?

Entonis vis dar žingsniavo po kambarį.

- O ar perskaitei? - staiga paklausė.

- Ką?

- Na, tuos memuarus.

- Dieve mano, žinoma, neskaičiau, juk tai visai neįdomu!

Entonis nusišypsojo.

- Matai, memuaruose jis galėjo parašyti tikrą teisybę. Galimas daiktas, kai kam ji bus nemaloni, kils konfliktas. Džimi, tu juk buvai susitikęs su Stilptičiumi, kalbėjaisi. Kokią susidarei nuomonę? Kaip manai, ar jis galėjo būti kerštingas velnias?

Džimis pakraipė galvą.

- Sunku pasakyti. Žinai, tą naktį jį gerokai prilupo, o kitą dieną jis atrodė grakštus, labai elegantiškas džentelmenas ir be perstojo pylė man komplimentus. Aš net neišmaniau, kur dingti.

- O nieko įdomesnio taip ir nepasakė?

Džimis suraukė kaktą ir įtemptai galvojo.

- Jis pasakė žinąs, kur yra "Kohinoras" - Indijos briliantas.

- Šitą visi žino, - atsakė Entonis. - Briliantas saugomas Taueryje, už storiausio stiklo ir plieno kaištų, kad tik kas, neduok Dieve, nesumanytų kišti nagų.

- Tai teisybė, - pritarė Džimis.

- Hm... - nerimo Entonis. - Gal Stilptičius dar ką nors pasakė? Tarkim, žinąs, kuriame mieste yra reta brangakmenių kolekcija?

Džimis papurtė galvą.

Entonis užsidegė naują cigaretę ir vėl ėmė žingsniuoti.

- Ar šiandien laikraščių neskaitei? - paklausė. - Vėl rašoma apie Geroslovakiją, užsimenama, kad gali būti atkurta monarchija.

- Nikolajus IV neturėjo sūnų, - tarė Džimis, - bet, žinoma, jis ne paskutinis Obolovičių dinastijos narys. Sūnėnai ir kiti artimi giminaičiai...

- Manai, surasti naują karalių nebus sunku?

- Esu įsitikinęs, ten jau visiems įkyrėjo respublikinė santvarka, - atsakė Džimis. - Beje, ši kalba apie karalius man kai ką priminė. Tą naktį Stilptičius prisipažino pažįstąs gaują, kuri jį persekioja. Tai esą karaliaus Viktoro žmonės.

- Ką?! - Entonis staiga apsisuko ant kulno.

Mako Graso veide sušvito vos pastebima šypsenėlė.

- Tai tave sujaudino, ar ne? Džentelmenas Džo! - nutęsdamas žodžius, tarė Džimis.

Entonis priėjo prie lango ir pažvelgė į kelią.

- Kas jis, tas karalius Viktoras? - griežtai paklausė Džimis. - Irgi koks Balkanų monarchas?

- Ne, - lėtai atsakė Entonis. - Jis karalius, bet visai ne toks, kaip manai.

- Tai koks?

Kiek patylėjęs, Entonis ėmė pasakoti.

- Tai sukčius, Džimi, pats bjauriausias brangenybių vagis, kito tokio nėra visame pasaulyje. Velnioniškai drąsus vaikinas, jis nieko nebijo.

Karalius Viktoras - jo slapyvardis, šituo vardu žinomas Parvžiuje, ten yra ir jo gaujos būstinė. Prieš septynerius metus jį areštavo, bet nesugebėjo įrodyti, kad padaręs didesnių nusikaltimų. Tikriausia, netrukus jį paleis iš kalėjimo, jeigu dar nepaleido.

- Ir tu manai, kad grafas Stilptičius kažką apie jį žinojo ir įskundė. Už tai jo vaikinai grafą ėmė medžioti?

- Nežinau, - tarė Entonis, - bet tavo versija vargu ar tikrenybiška. Kiek žinau, karalius Viktoras niekada nevogė brangenybių iš Geroslovakijos karūnos, bet įtarimas vis tiek lieka... Stilptičiaus mirtis, jo memuarai, gandai ir užuominos laikraščiuose... Gana įdomu. Neseniai pasklido naujas gandas. Esą, Geroslovakijoje rado naftos. Man atrodo, Džimi, kad veiklūs žmonės ėmė domėtis šia šalimi.

- Apie ką tu kalbi?

- Apie Sičio finansinius magnatus.

- Manai, yra kažkoks ryšys?

- Bandau jį rasti.

- Jeigu ir būtum teisus, Entoni, vargu ar iškils rimtų problemų perduodant leidyklai šį paketą.

- Ko gero, ne, - atsakė Entonis. - Nori, pasakysiu, kur keliausiu, gavęs savuosius du šimtus penkiasdešimt svarų?

- Į Pietų Ameriką?

- O, ne! Į Gero.lovakiją! Norėčiau ten užimti prezidento postą.

- Tai kodėl tau nepasiskelbus Obolovičių įpėdiniu ir netapti karaliumi?

- Ne, Džimi, tai ne man. Karalius renkamas visam gyvenimui, o prezidentas - ketveriems metams. Man visiškai pakanka ketverių metų.

- Žinai, mielasis, kartais karalių valdymo laikas būna kur kas trumpesnis.

- Man, ko gero, kils didžiausia pagunda negrąžinti tavo dalies iš to tūkstančio svarų. O tu turbūt jos ir nenorėsi, nes grįši aukso luitais prikimštais maišais. A? Investuosiu pinigus į Geroslovakijos naftos akcijas. Žinai, Džimi, kuo toliau, tuo labiau man patinka tavo pasiūlymas. Jeigu nebūtum priminęs tos Geroslovakijos, nebūčiau nė galvos sukęs. Tikriausiai Londone sugaišiu tik kokią dieną. Įvykdysiu tavo pavedimą, gausiu pinigus ir - į Balkanus.

- Entoni, vargu ar taip greitai sutvarkysi reikalus, kaip spėji. Aš pamiršau pasakyti - turiu dar vieną menkutį pavedimą.

Entonis sudribo kėdėje ir atidžiai pažiūrėjo į draugą.

- Visą laiką jaučiau - kažką slepi. Štai kada atsivers spąstai.

- Kokie čia spąstai! Reikia pagelbėti vienai damai, štai ir viskas.

- Nekvaršink man galvos, Džimi! Aš kategoriškai atsisakau kištis į

tavo meilės reikalus.

- Bet tai visai ne meilės reikalai. Nė akyse nesu regėjęs tos moters. Nori, papasakosiu visą istoriją?

- Jeigu ir vėl esu priverstas klausytis tavo ilgų ir padrikų istorijų, tai pirmiausia privalau išgerti.

Džimis noriai pritarė ir, paruošęs kokteilius, ėmė pasakoti.

- Tai atsitiko Ugandoje. Kartą man pasilaimėjo išgelbėti vieno angliakasio gyvybę...

- Tavo vietoje, Džimi, aš parašyčiau knygą "Žmonės, kuriuos išgelbėjau". Tai jau antroji šito ciklo istorija šį vakarą.

- Ką tu, tą kartą aš nieko ypatinga nepadariau - paprasčiausiai, ištraukiau vaikiną iš upės, ir viskas. Kaip ir visi žemės kasėjai, jis nemokėjo plaukti.

- Palauk, palauk! Ar ši istorija turi kokį ryšį su pirmąja?

- Jokio, nors pati savaime gana keista. Tiesa, prisiminiau - tas žmogus buvo iš Geroslovakijos, nors mes jį vadinome Pedru.

Entonis abejingai linktelėjo.

- Rėžk toliau, Džimi.

- Trumpai kalbant, tas vyrukas man buvo be galo dėkingas. Sekiojo iš paskos lyg šunytis, o prieš kokius šešis mėnesius pasimirė nuo drugio. Aš buvau prie jo mirties patalo. Paskutiniu momentu jis pasišaukė mane artėliau ir ėmė šnibždėti kažkokiu savišku žargonu apie šiaurę, aukso gyslą... bent jau taip man atrodė. Paskui padavė paketėlį, susuktą į sviestinį popierių. Tada aš nekreipiau į jį dėmesio ir atplėšiau tik po savaitės. Žinai, man buvo be galo smalsu... suprantama, nemaniau, kad Pedras ką nors žinojo apie aukso gyslą, bet vis dėlto...

- ... vien pagalvojus apie aukso gyslą, tavo širdis imdavo smarkiai daužytis. Ar ne, Džimi? - Entonis pertraukė draugą.

- Dar niekad gyvenime nebuvau taip nusivylęs, Entoni. Nieko sau aukso gysla! Tai galėjo būti aukso gysla nebent tam šunpalaikiui! Žinai, kas buvo paketėlyje? Moters laiškai, anglės. Tas niekšas ją šantažavo. Ir savo nešvarų darbelį paliko man kaip palikimą.

- Puikiai suprantu tavo įniršį, Džimi, tik noriu pridurti: niekšas visuomet lieka niekšu. Jis svarstė gana protingai: tu išgelbėjai man gyvybę, o aš atsidėkodamas palieku tau patikimą pinigų gavimo šaltinį. Ką padarysi, tavo britiški idealai pasirodė pernelyg aukšti ir jis jų neįvertino.

- Gerai, bet velniai rautų, ką aš turėjau daryti su tais laiškais? Pirmiausia šovė galvon - reikia juos sudeginti. Tačiau vėliau dingtelėjo - nelaimingoji dama nesužinos, kad laiškai sunaikinti ir gyvens nuolatinėje baimėje, kad kada nors tas vyrukas sugrįš ir vėl ims ją šantažuoti.

- O, tavo vaizduotė kur kas geresnė negu maniau, Džimi, - tarstelėjo

Entonis, užsidegdamas cigaretę. - Matau, reikalas žymiai sudėtingesnis negu pirma atrodė... O paštu jų negalima išsiųsti?

- Kaip ir dauguma moterų, ji nerašydavo nei datos, nei adreso. Tik viename paminėta kažkokia keista vietovė - Čimneizas.

Nustebęs Entonis pamiršo užpūsti degtuką ir tik liepsnelei nudeginus pirštą, nusviedė jį ir šūktelėjo:

- Čimneizas! Na, žinai, šito jau per daug!

- Kodėl? Kur ta vietovė? Ar žinai?

- Čimneizas - viena garsiausių ir didingiausių Anglijos pilių! Dažnai savaitgalius tenai leidžia karaliai ir karalienės. Čimneize renkasi diplomatai, ten vyksta derybos...

- Na, matai, dar viena priežastis, kodėl verčiau tau, o ne man važiuoti į Angliją. Tu ten viską žinai, - tarė Džimis. - Toks kelmas, kaip aš, iš Kanados miškų glūdumos, padaryčiau daugybę grubių klaidų, o toks žmogus, kaip tu, mokęsis Oksfordo universitetuose...

- Tik viename, - kukliai pataisė Entonis.

- ... tinkamiausias šiai užduočiai įvykdyti, - toliau kalbėjo Džimis. - Kodėl laiškų neišsiunčiau paštu? - perklausė jis. - Man atrodė, kad tai pavojinga, nes iš šių laiškų supratau, kad jos vyras be galo pavydus. Kas dėtųsi, jeigu jisai atplėštų paketą? Nors, galimas daiktas, viskas kur kas papraščiau: laiškai rašyti seniai, gal ji apskritai jau mirusi.

Entonis išmetė pro langą cigaretę, priėjo prie bičiulio ir švelniai apkabino.

- Tu tikras riteris, Džimi, - tarė jis, - ir gūdūs Kanados miškai gali tavimi didžiuotis.

- Vadinasi, paimsi tuos laiškus?

- Žinoma!

Makas Grasas atsistojo, priėjo prie sekretero, išėmė laiškų ryšulėlį ir numetė ant stalo.

- Štai jie! Gal perskaitysi?

- Argi būtina? Atleisk!

- Iš to, ką išgirdau apie tą pilį, supratau: ji tegalėjo tenai būti kaip svečias. Drauge skaitykime laiškus ir paieškokime atsakymo, kur surasti tą moterį?..

- Gerai sakai!

Jie pamažu atsargiai sklaidė laiškus, bet to, kas juos domino, nerado. Entonis sudėjo laiškus į krūvelę ir, perrišdamas kaspinėliu, susimąstęs tarė:

- Vargšė mažoji raganėlė, kaip ji buvo įsimylėjusi!

- Kaip manai, ar pavyks ją rasti?

Entonis nedvejojo.

- Aš neišvažiuosiu iš Anglijos, kol jos nerasiu. Ar tau labai rūpi tos damos likimas, Džeimsai?

Džeimsas, kažką mąstydamas, lėtai pirštais braukė per laiškų krūvelę.

- Jos gražus vardas, - tarė tarsi atsiprašydamas. - Virdžinija Revel...

III skyrius

AUKŠTUOMENĖS NERIMAS

- Kaip tik taip, mano mielasis drauge, kaip tik taip, - kalbėjo lordas Katerhemas. Jis jau tris kartus pakartojo tą frazę, tikėdamasis pagaliau baigti pokalbį ir atsikratyti pašnekovu.

Jam buvo ir nemalonu, ir apmaudu, kad Londono aukštuomenės klube, kurio narys buvo, turi stovėti ant laiptų ir klausytis didžiai godojamo Džordžo Lomakso gražbylysčių.

Klementas Edvardas Listaras Brondas IX, arba grafas Katerhemas, buvo nedidukas džentelmenas. Jis visiškai neatitiko plačiai paplitusios nuomonės apie grafus: pilkšvai mėlynos akys, plona nosis, visuomet melancholiškas, nerūpestingai ir neskoningai apsirengęs ir nors būdavo pabrėžtinai mandagus, negalėdavo nuslėpti prastų manierų. Didžiausia nesėkmė grafo Katerhemo gyvenime buvo prieš ketverius metus likimo iškrėstas pokštas: jis gavo aukštą lordo titulą. Paveldėjo jį po brolio, labai populiaraus tarp politikų ir verslininkų, mirties. Būdamas Užsienio reikalų ministerijos sekretoriumi, jis dažnai rengdavo diplomatų priėmimus Čimneize, milžiniškame giminės dvare.

O devintasis grafas Katerhemas mažai kuo priminė brolį. Pripažinęs jo nuopelnus ir sugebėjimą tvarkyti reikalus, kategoriškai atsisakė sekti jo pėdomis. Grafo Katerhemo nepavyko įtikinti, kad Čimneizas yra ne tik privati nuosavybė, bet ir nacionalinis turtas. Grafas Katerhemas tiesiog nekentė politikos ir savo neapykantą išliedavo ant politikos veikėjų. Todėl suprantama, kodėl lordas Katerhemas nenustygdamas ir apmaudžiaudamas klausėsi Džordžo Lomakso gražbylysčių.

Džordžas Lomaksas, stambus, tukti pradėjęs, labai gražaus veido, spindinčių juodų akių vyras, tarėsi esąs be galo svarbi figūra.

- Matote, kaip viskas klostosi, Katerhemai! Mes negalime, mes

paprasčiausiai negalime leisti, kad dabar kiltų kad ir mažiausias skandalas. Be galo delikati situacija.

- Jūs išsisuksite, - kiek ironiškai tarstelėjo lordas Katerhemas.

- Mano mielasis drauge, supraskite, kokioje padėtyje aš atsidūriau... Jūs turite padėti... aš maldauju!!!

- O, žinoma, žinoma. - Lordas Katerhemas pasitraukė žingsnį atgal.

- Suprantate, jei nors truputėlį suklupsime Geroslovakijos reikaluose, iškrisime iš žaidimo. Svarbiausia, kad Britų kompanijos gautų naftos koncesijų. Jūs turite šitą suprasti!

- O, žinoma, žinoma.

- Princas Michailas Obolovičius atvažiuoja savaitės pabaigoje, ir Čimneize viskas turi būti paruošta jo priėmimui. Turite sukurti kviestinių pietų įspūdį, todėl pasirūpinkite svečiais.

- Šį savaitgalį aš ketinu išvažiuoti į užsienį, - gailiai išstenėjo lordas Katerhemas.

- Niekai, mano brangusis Katerhemai, kas gi važiuoja į užsienį spalio pradžioje?

- Gydytojas mano, kad mano sveikata pablogėjusi, - atsakė lordas Katerhemas, graudžiai nužvelgęs pro šalį važiavusį laisvą taksi.

Lordui Katerhemui nepavyko pasprukti. Lomaksas turėjo bjaurų įprotį ilgai tarkšti, nepaisydamas, bus iš to naudos ar ne. Pradėjęs jau niekaip negalėdavo užsičiaupti. Štai ir dabar. Lomaksas nutvėrė savo pašnekovą už palto atlapo ir stipriai laikė.

- Mano brangusis, aš kreipiuosi į jūsų nacionalinę savigarbą. Kai ištinka nacionalinė krizė, panaši į artėjančią...

Lordas Katerhemas aiškiai matė - neišsisuks. Jam pasirodė, kad lengviau surengti dešimtį priėmimų negu ilgiau klausytis Džordžo Lomakso tiradų. Iš patirties žinojo: Lomaksas gali nesustodamas kalbėti valandą ir ilgiau.

- Labai gerai, - skubinosi jį pertraukti, - gerai, gerai, aš pasakysiu... Organizacinius priėmimo rūpesčius, tikiuosi, malonėsite tvarkyti jūs?

- Mano brangusis drauge, čia juk nėra ko organizuoti! Čimneizas nuošali vietelė, toli nuo didelių kelių ir visiškai atitinka savo istorinę paskirtį. Aš pats būsiu Ebyje, už septynių mylių nuo Čimneizo. Juk nebūtinai turiu dalyvauti tame pobūvyje.

- Žinoma, nebūtinai, - nekantraudamas sutiko Katerhemas, net nesistengdamas pasidomėti, kodėl Lomaksas pats nori likti nuošaly.

- Ar leisite į kviestinių sąrašą įtraukti Bilį Everslejų? Jis būtų labai naudingas kaip kurjeris...

- Puiku, - tuoj sutiko Katerhemas. Pamažu jo nuotaika ėmė taisytis. - Bilis neblogas šaulys, ir jis patinka Bundlai.

- Na, šaudymas, žinoma, čia niekuo dėtas, tai tik pretekstas svečiams pakviesti.

Lordas Katerhemas vėl pajuto slogutį.

- Tada visus... princą, jo svitą, Bilį Everslejų ir Hermaną Isaksteiną.

- Ką?

- Kaip tai - ką?! Hermanas Isaksteinas, su kuriuo tik ką kalbėjausi, yra sindikato atstovas.

- Britų sindikato?

- Taip, o kas?

- Nieko, nieko, aš tik pasidomėjau...

- Žinoma, dar reikia pakviesti kelis pašalinius žmones, kad priėmimas nebūtų pernelyg oficialus. Tuo galėtų pasirūpinti ledi Elina: tegu pasikviečia porą politika nesidominčių jaunuolių.

- Taip, Bundla šituo gali pasirūpinti.

- Beje, sakykite, - Lomaksas, rodos, degte degė nauja idėja, - ar nepamiršote istorijos, kurią tik ką jums papasakojau?

- Jūs kalbėjote apie tokią daugybę įvairiausių dalykų, kad...

- Aš turiu galvoje tą nelaimingą, nenumatytą aplinkybę. - Jis ėmė kalbėti pašnibždom. - Memuarai... grafo Stilptičiaus memuarai...

- Manau, jūs klystate, - tarė lordas Katerhemas, vargais negalais įveikdamas žiovulį. - Žmonės mėgsta skandalingas istorijas. Velniop visa tai! Pats ne kartą skaičiau memuarus, jie visuomet man teikė pramogą.

- Supraskite, reiklas ne tas, ar juos skaitys, ar neskaitys, nors memuarus skaito gana noriai. Bet šitų memuarų publikacija dabar, kritišku momentu, gali pražudyti. Juk jūs žinote - Geroslovakijos tauta nori atkurti monarchiją ir pasirengusi karūnuoti princą Michailą. Mūsų vyriausybė palaiko princą, nes jis sutiko duoti naftos koncesijas Isaksteino kompanijai, sakysim, mainais už milijoną svarų. Tie pinigai jam reikalingi valdžios atstatymui. Katerhemai! Katerhemai! - virpančiu balsu meldė Lomaksas. - Dabar svarbiausia atsargumas! Šiuose reikaluose svarbiausia būti atsargiam.

- Aš suprantu, - atsakė lordas Katerhemas, jausdamas šiokį tokį pasitenkinimą, ir nors kalbėjo tyliau, jo žodžiai skambėjo gana aiškiai. - Nejaugi tie Stilptičiaus memuarai gali sugriauti visus planus? Obolovičių dinastijai būdinga tironija ir žiaurumas, ar ne? Iškils klausimas: koks tikslas keisti dabartinę demokratinę vyriausybę į absoliučią monarchiją ir kapitalistų palaikomą policijos savivalę? Ir vėl šūkalioti "Šalin vyriausybę!" Ar taip?

Lomaksas linktelėjo.

- Gali būti ir dar blogiau, - atsiduso jis. - Įsivaizduokite, jūs tik įsivaizduokite, kad tuose memuaruose yra užuomina apie tą nelemtą,

dingusį daiktą... Ar suprantate, apie ką kalbu?

Lordas Katerhemas nustebęs įsmeigė į jį akis.

- Ne, nesuprantu. Koks daiktas?

- Jūs turėjote apie tai girdėti... tai atsitiko, kai jie svečiavosi Čimneize.

- Jūs suintrigavote mane, - prisipažino lordas Katerhemas. - Kas ten dingo?

Lomaksas palinko į priekį, prispaudė lūpas prie pat Katerhemo ausies ir kažką pašnibždėjo. Tas atšlijo:

- Dieve saugok, nenukąskite bent ausies!

- Ar girdėjote, ką pasakiau?

- Taip, aš girdėjau, - nenoriai atsakė lordas Katerhemas. - Dabar atsimenu, iš tikrųjų, kažkas apie tai pasakojo. Be galo įdomi istorija. Galva neišneša, kas galėjo tai padaryti: nejaugi viskas kaip vandenin?

- Nepavyko nieko suuosti. Jūs suprantate, mes turėjome veikti ypač atsargiai. Nieku gyvu negalėjome net užsiminti apie tai, kad dingo... bet Stilptičius tuo laiku ten buvo. Manau, šį tą žinojo. Įsivaizduojate, jei tai aprašė memuaruose ir dabar sužinos visas pasaulis! Koks kiltų skandalas! O pasekmės... Juk pirmiausia visi imtų domėtis: kodėl apie tai anksčiau nebuvo žinoma?

- Suprantama, - aiškiai patenkintas, tarstelėjo lordas Katerhemas.

Lomaksas susijaudino, ir jo balsas ūmai tapo žvalesnis:

- Aš turiu apsiraminti, - tarė, - o, aš turiu nurimti. Bet klausiu jūsų, mano mielas drauge, jeigu jis nesugalvojo kokios niekšybės, tai kodėl memuarus į Londoną siunčia aplinkiniu keliu?

- Žinoma, atrodo keistokai. O ar tikite, kad visa tai teisybė?

- Absoliučiai. Mes... e... mes turėjome savo agentą Paryžiuje. Memuarus išvežė slapta, prieš pat jo mirtį.

- Iš tikrųjų, čia kažkas ne taip, - patenkintas tarė Katerhemas, nors jo veido išraiška buvo tokia pat, kaip ir pirma.

- Mes išsiaiškinome: memuarus išsiuntė kažkokiam Džeimsui Makui Grasui, kanadiečiui, tuo metu buvusiam Afrikoje.

- Tiesiog nuostabi istorija, ar ne? - jau linksmai sušuko lordas Katerhemas.

- Džeimsas Makas Grasas turi atplaukti į Londoną ketvirtadienį "Granatų pilies" garlaiviu.

- Tai ką darysime?

- Tuoj pat reikia susitikti su Maku Grasu. Paaiškinti jam, kuo visa tai kvepia ir įtikinti, kad dabar ne laikas skelbti memuarus... na... sakysim, reikia palaukti bent mėnesį. Arba, kad jis... leistų protingai paredaguoti...

- O jeigu pasakys: "Ne, sere", arba "Eikite po velnių"? O gal ir dar

ką nors koloritiškesnio - juk jis kanadietis, - spėliojo lordas Katerhemas.

- Šito labiausiai ir bijau, - paprastai atsakė Lomaksas. - Todėl man ir dingtelėjo įdomi mintis: reikia ir jį pakviesti į Čimneizą, ten jau bus paprasčiau susitarti. Čimneize jį maloniai priims, supažindins su princu Michailu. Šita būsima pažintis - labai patogi priežastis jį tenai privilioti.

- Privilioti?! Tai jau atleiskite! - Katerhemas skubinosi paprieštarauti. - Šito aš nesiimu! Niekada netūpčiojau ir nesirengiu tūpčioti prieš kanadiečius, tuo labiau prieš tokį, kuris ilgai gyveno Afrikoje.

- O gal jis pasirodys esąs malonus žmogus, panašus į nušlifuotą brangakmenį?!

- Ne, Lomaksai, aš nenoriu veltis. Tegul kas nors kitas imasi šitos misijos.

- Sugalvojau! - šūktelėjo Lomaksas. - Šiam darbeliui geriausiai tinka moteris! Moteris labai delikačiai ir be galo taktiškai įvykdys tokį pavedimą. Apskritai, aš nemanau, kad iš moterų yra kokios naudos politikai, bet jeigu nereikalautume daugiau negu jos gali, moterys sugebėtų atlikti neįmanomus dalykus. Prisiminkite kad ir sero Henrio žmoną. Kaip nuostabiai ji atrodydavo priėmimuose ir kiek daug pasitarnavo jūsų brolio labui!

- Bet juk jūs nenorite, kad aš prašyčiau Marsijos dalyvauti šitame pobūvyje? - paklausė lordas Katerhemas.

- Ne, ne... jūs manęs nesupratote, aš kalbu apskritai apie moterų įtaką. Turiu galvoje jauną moterį, be galo žavingą, gražią, iš visų išsiskiriančią.

- Tikiuosi, ne manąją Bundlą? Iš Bundlos nebus jokios naudos. Išgirdusi mūsų paistalus, ji paprasčiausiai tik nusikvatotų.

- O, ne, ne, aš kalbu ne apie ledi Eliną. Jūsų duktė, Katerhemai, tiesiog nuostabi, bet visai dar vaikas, o mums reikalinga patyrusi ir pažystanti gyvenimą... Aš būčiau linkęs prie savo puseserės Virdžinijos.

- Misis Revel? - lordas Katerhemas užkaito, pajutęs, kad tas svečių pulkelis ir jam gali suteikti šiokį tokį malonumą. - Labai gerai sugalvojote, Lomaksai. Tai žaviausia Londono moteris.

- Be to, ji žino, kas dedasi toje Geroslovakijoje. Turbūt atsimenate - jos vyras ten dirbo pasiuntinybėje?..

- Nuostabus sutvėrimas, - burbtelėjo lordas Katerhemas, tegalvodamas tik apie Virdžiniją.

- Tai nuspręsta!

Misteris Lomaksas kiek atleido gniaužtus, ir iš jo pirštų ištrūko lordo Katerhemo palto atvartas.

- Likite sveiki, Lomaksai. Pobūvio ruošimu rūpinatės jūs, ar ne? - Katerhemas skubėjo sustabdyti pro šalį važiuojantį taksi.

Kaip dievobaimingas krikščionis gali nemylėti kito dievobaimingo krikščionio, taip lordas Katerhemas nemėgo garbiojo misterio Lomakso. Jis negalėjo pakęsti jo paburkusio veido, sunkaus alsavimo ir iššokusių akių. Lordui nebedavė ramybės būsima sekmadienio savaitė, ir jis atsiduso: "Kaip bjauru ir apmaudu". Bet prisiminus Virdžiniją, nuotaika iš karto pagerėjo: "Žavinga būtybė! - burbtelėjo jis ir nusišypsojo. - Pati žaviausia!"

IV skyrius

ŽAVINGOJI LEDI

Džordžas Lomaksas patraukė tiesiai į Vaitholą.

Įeidamas į prabangius apartamentus, kuriuose spręsdavo valstybės reikalus, jis juto kažkokį nerimą. Nors Bilį Everslejų išvydo susikaupusį prie laiškų, Lomaksas suprato - šito darbo Everslejus ėmėsi tik dabar, nes Lomakso kėdė už stalo buvo dar šilta nuo tik ką joje sėdėjusio žmogaus kūno.

Bilis Everslejus, jaunas, kokių dvidešimt penkerių metų vyras, buvo gana patrauklus: simpatingas veidas, žvilgantys balti dantys, atvirai žvelgiančios rudos akys, augalotas, nors truputį ir negrabus.

- Ar Ričardsonas jau atsiuntė raportą?

- Ne, sere, gal atnešti?

- Ne, ne dabar... Ar kas skambino?

- Taip, misteris Isaksteinas pageidavo sužinoti, ar rytoj galėsite su juo papietauti "Savojoje".

- Paprašykite mis Oskar žvilgtelėti į kvietimų knygą ir jeigu tuo laiku nesu užimtas, paskambinkite jam - aš sutinku.

- Gerai, sere.

- O dabar, Everslejau, sujunkite mane su misis Revel, telefonų knygoje rasite jos numerį - Pointo gatvė, 487...

- Gerai, sere...

Bilis atskleidė telefonų knygą, akimis perbėgo pavardes, paėmė telefono ragelį ir akimirką apmirė, tarsi ką būtų prisiminęs.

- O, sere, visai pamiršau - linija nutraukta. Noriu pasakyti, misis Revel telefonas neveikia, aš neseniai skambinau.

Džordžas paniuro.

- Apmaudu, - tarė jis, - labai apmaudu... - ir sutrikęs ėmė barbenti krumpliais į stalą.

- Jeigu kas svarbaus, sere, - tarė Bilis, - galėčiau paimti taksi ir nuvažiuoti pas misis Revel. Paprastai rytais ji būna namie.

Džordžas kiek pasvarstė, o Bilis apmiręs laukė. Visa jo povyza bylojo - jis pasirengęs skriste skristi, tik tegu taria žodį!

- Gal taip bus geriausia, - pagaliau tarė Lomaksas. - Puiku! Imkite taksi ir perduokite misis Revel, kad aš labai prašau būti namuose ketvirtą valandą. Noriu pasikalbėti labai svarbiu reikalu.

Bilis čiupo skrybėlę ir nėrė pro duris. Po dešimties minučių taksi jau sustojo Pointo gatvėje prie namo Nr. 487.

Jis paskambino. Paradines duris atidarė vyresnysis liokajus. Bilis linktelėjo tarsi senam pažįstamam.

- Labas rytas, Čilversai. Ar misis Revel namie?

- Rodos, ji tik ką išėjo, sere.

- Ar čia jūs, Bili? - laiptinėje pasigirdo moters balsas. - Aš tuoj atpažinau, kad čia jūs - niekas kitas taip energingai neskambina. Lipkite šen , pas mane, ir mes pasikalbėsime.

Bilis žvilgtelėjo į viršų ir išvydo besišypsantį moters veidą. Misis Revel visuomet mėgdavo iš jo pasišaipyti. Tiesa, ji šaipydavosi ne vien tik iš Bilio.

Jis akimirksniu užbėgo laiptais ir suspaudė ištiestas rankas.

- Sveika, Virdžinija!

- Sveikas, Bili!

Virdžinija Revel, gana aukšta gracinga moteris, teturėjo dvidešimt penkerius metus. Apie jos grožį poetai galėjo kurti sonetus. Nuostabūs žalsvo atspalvio bronziniai plaukai gulė tarsi aukso bangos. Žavus smakrelis, miela nosikė ir besijuokiančios rugiagėlių spalvos akys. O nedidelė burnelė tarsi tik bučiniams ir buvo skirta. Virdžinija šypsodavosi pačiais lūpų kampučiais, ir tai teikė jai kažkokį paslaptingumą. Ji traukte traukė žmones - niekas negalėjo likti jai abejingas.

Virdžinija nusivedė Bilį į mažytę svetainę - margą kaip krokų prikritusią pievelę.

- Bili, mielasis, jūs turbūt atnešėte kokią Užsienio reikalų ministerijos žinią? Kaip jie ten išsivers be jūsų? - paklausė Virdžinija.

- Aš atvykau perduoti “Menkės” pavedimą. - “Menke” jau seniai pravardžiavo Bilio šefą. - Tiesa, Virdžinija, jeigu paklaustų, atsiminkite - šįryt neveikė jūsų telefonas.

- Telefonas veikė puikiai.

- Žinau, bet “Menkei” pasakiau, kad...

- Kodėl? Jūs norėjote apginti mane nuo Ministerijos?

Bilis priekaištingai pažvelgė į ją.

- Aš norėjau jus pamatyti.

- O, brangusis Bili, kokia esu nesupratinga. Kaip malonu tokius žodžius girdėti iš jūsų lūpų.

- Čilversas sakė - ketinote išeiti?

- Taip, aš ruošiausi į Slouno gatvę. Tai sakykite, ką Džordžas sugalvojo?

- Prašosi jūsų priimamas ketvirtą valandą.

- Kaip nelaiku! Tuo metu aš ketinau būti Regleine. Bet kodėl toks formalus pranešimas? Ar tik jis nesumanė oficialiai man pasipiršti? Kaip manote?

- Nė kiek nenustebčiau!

- Tai pasakykite jam, kad man labiau patinka, kai peršasi ne taip iškilmingai.

- Kaip aš?!

- Ne, jūs tai darote iš įpročio.

- Virdžinija, ar galite kada nors...

- O ne, Bili, aš negaliu klausytis tokių kalbų, ir dar rytą, ir dar nevalgiusi! Įpraskite galvoti apie mane kaip apie moterį, artėjančią prie vidutinio amžiaus ir motiniškai jumis besirūpinančią.

- Virdžinija, aš taip jus myliu!

- Žinau, žinau. Aš mėgstu būti mylima. Sakykite, ar ne žiauriai elgiuosi? Aš noriu, kad visi simpatingi pasaulio vyrai būtų mane įsimylėję!

- Šito lengvai pasieksite. Dauguma vyrų jau yra įsimylėję.

- Žinoma, išskyrus Džordžą. Jis taip rūpinasi savo karjera, kad apskritai neturi kada įsimylėti. Tiek to, sakykite, ką dar jis liepė perduoti?

- Tiktai tai, kad pasimatymas esąs be galo svarbus.

- Žinote, Bili, mane jau pradeda intriguoti, nes pasaulyje taip mažai dalykų, kuriuos Džordžas vadina svarbiais, tad aš lauksiu jo ketvirtą valandą.

Bilis žvilgtelėjo į laikrodį.

- Rodos, jau nebespėsiu darban iki pusryčių. Važiuojam, Virdžinija, pavalgyti.

Virdžinija nusišypsojo.

- Aš kaip tik rengiausi eiti kur nors papusryčiauti.

- Virdžinija, jūs žavinga! Sakykite, kad patinku labiau už kitus.

- Norite, nuraminsiu jus, Bili? Jeigu kada nors mane verstų ištekėti, suprantate, prievarta, na, sakysim, koks žiaurus mandarinas tartų: "Ištekėk tuoj pat, arba tu mirsi baisiose kančiose", - aš beregint pasirinkčiau jus.

- Tai... galiu manyti?..

- Nieko nereikia manyti... nes aš nesirengiu ištekėti. Man labai patinka jaunos žiaurios našlės vaidmuo.

- Jūs galėtumėte gyventi, kaip gyvenate dabar, važinėti kur panorė-jusi, daryti kas šauna galvon ir apskritai beveik manęs nepastebėti.

- Bili, supraskite teisingai: aš galėsiu ištekėti tik tada, kai karštai įsimylėsiu.

Bilis giliai atsiduso.

- Nieko kito man nelieka, tik nusišauti, - niūriai tarė.

- Ne, brangusis, jūs šito nepadarysite. Verčiau pasikvieskite dailutę mergelę vakarienės, kaip užvakar.

Misteris Everslejus išraudo.

- Jeigu jūs turite galvoje Dorotę Kirkpatrik, tą merguželę iš teatro tai aš... Žinokite, tai niekai, ji, žinoma, maloni mergina, bet visa tai nerimta.

- Bili, brangusis, nepamanykite, kad priekaištauju, man patinka, kad linksminatės, tik nesakykite, kad nusišausite arba mirsite iš širdies skausmo, jeigu aš netapsiu jūsų žmona.

- Jūs visiškai manęs nesupratote, Virdžinija, - rimtai tarė Bilis, nutaręs nesižeminti.

- Vyrai... sugeba mylėti keletą moterų, aš šitą žinau, - tarė Virdžinija. - Kartais man atrodo, kad ir aš vienu metu galiu mylėti daugelį. Bet, Bili, jeigu jūs mane mylite, tuoj pat važiuokime pusryčių!

V skyrius

PIRMOJI NAKTIS LONDONE

Nuo klaidų niekada nesi apsaugotas. Kartais jų pasitaiko ir puikiausiai sukurtuose planuose. Ir nuovokusis Džordžas Lomaksas dar kartą tuo įsitikino. Ruošdamasis priėmimui, jis pamiršo savo silpnybę. O jo silpnybė buvo Bilis Everslejus.

Bilis - tai nepaprastai malonus jaunuolis, gerų manierų, puikus kroketo ir golfo žaidėjas. Bet padorią tarnybą Užsienio reikalų ministerijoje jis gavo tik per gerus ryšius, o ne dėl asmeninių savybių. Darbas jį visiškai patenkino - jis nieko nesprendė ir už nieką neatsakė, buvo papras-

čiausias kitų valios vykdytojas. Kai Džordžo nebūdavo kabinete, Bilis patogiai įsitaisydavo jo krėsle, skaitydavo sporto žurnalus ar intriguojančias detektyvines apysakas.

Džordžas jau įprato pavesti Biliui įvairius savo reikalus. Ir dabar Lomaksas nesvarstydamas pasiuntė jį į garlaivių kompaniją išsiaiškinti, kada atplaukia "Granatų pilis". O Bilis, kaip ir dauguma save gerbiančių jaunų išsilavinusių anglų, kalbėdavo labai maloniu balsu, bet neaiškiai tardavo žodžius, todėl nėra ko stebėtis, kad garlaivių kompanijos klerkas pamanė Bilį klausiant ne apie "Granatų pilį", o apie "Koralų vėrinį". Garlaivis atplauksiąs kitą ketvirtadienį. Tai išgirdęs, Bilis ėmė galvoti, ką veiksiąs iki atplauks Makas Grasas.

Ir, žinoma, Lomaksas būtų be galo nustebęs, jeigu būtų sužinojęs, kad kaip tik tuo metu, kada ant klubo laiptų jis stipriai laikė lordo Katerhemo palto atlapus, Londono uoste prisišvartavo "Granatų pilis".

Antrą valandą dienos Entonis Keitas, keliavęs Džeimso Mako Graso vardu, žengė Anglijos žemėn, sėdo į taksi ir, kiek padvejojęs, paprašė nuvežti į "Blico" viešbutį.

"Retkarčiais galima ir pasilepinti, tuo labiau, kad už viską apmokėta", - tarė pats sau, pro taksi langus stebėdamas miesto panoramą. Jis nebuvo Londone 14 metų...

Atvykęs į viešbutį, Entonis įsikūrė Džeimso Mako Graso užsakytame numeryje ir išėjo truputį pasivaikščioti po Londoną. Buvo be galo malonu vėl vaikštinėti seniai regėtomis gatvėmis. Kaip viskas pasikeitė! Bet netrukus Entoniui pabodo vienam klajoti ir jis nutarė grįžti viešbutin.

Einant per gatvę, netikėtai susidūrė su kažkokiu vyriškiu, ir akimirką neteko pusiausvyros. Kai atsigavo, ir vienas, ir kitas ėmė atsiprašinėti. Vyriškis be galo smalsiai nužvelgė Entonį. Tai buvo neaukštas stiprus žmogus, matyt, darbininkas, visa savo išvaizda primenantis užsienietį.

Entonis grįžo į viešbutį. Vis neišėjo iš galvos to vyro žvilgsnis. Bet ar verta nerimauti? Gal čia viskuo dėtas tamsiai įdegęs Entonio veidas?

Entonis atidžiai apžiūrinėjo save veidrodyje. Jis buvo labai pasikeitęs ir vargu ar bent vienas buvęs draugelis atpažintų.

Suskambo telefonas. Entonis pakėlė ragelį.

- Alio!

Išgirdo portjė balsą:

- Ar čia Džeimsas Makas Grasas?

- Taip.

- Su jumis nori pasimatyti vienas džentelmenas.

Entonis sutriko.

- Su manimi?

- Taip, sere, kažkoks užsienietis.

- Kuo jis vardu?

Po trumpos pauzės portjė atsakė:

- Pasiuntinys tuoj jums atneš vizitinę kortelę.

Entonis padėjo ragelį ir ėmė laukti.

Po kelių minučių pasibeldė į duris - mažutis pasiuntinukas ant padėklo atnešė vizitinę kortelę.

Entonis perskaitė: "Baronas Loloprolzemnetas". Dabar jis suprato, kodėl portjė ilgokai tylėjo. Ne juokas ištarti tokią pavardę. Entonis kiek pasvarstė, ką daryti.

- Atveskite tą džentelmeną.

Tai buvo diktas aukštos kaktos vyras su prašmatnia vėduoklės formos juoda barzda.

- Jūs esate misteris Makas Grasas? - paklausė Loloprolzemnetas.

Entonis priėjo arčiau.

- Prašom sėstis, barone, - pastūmė kėdę. - Rodos, neturėjau garbės kada nors su jumis susitikti?

- Taip, tai teisybė, - tarė baronas ir atsisėdo. - Žinoma, aš dėl to apgailestauju, - mandagiai pridūrė.

- Aš taip pat, - tokiu pat tonu atsakė Entonis.

- Leiskite man iš karto pasakyti, ko atėjau.

Entonis linktelėjo.

- Londone aš atstovauju Geroslovakijos monarchistų partiją.

- Esu įsitikinęs, abiejų šalių labui, - tarė Entonis.

- Jūs labai malonus, - tarė baronas, pabrėžtinai šaltai linktelėjęs. - Misteri Makai Grasai, kalbėsiu atvirai. Atėjo laikas atkurti monarchiją. Mes esame kažkokioje neapibrėžtoje būsenoje nuo to laiko, kai kankinio mirtimi žuvo jo didenybė karalius Nikolajus IV.

- Girdėjau apie tai, - tarstelėjo Entonis.

- Dabar sostą turi užimti jo didenybė princas Michailas, kurį remia Britanijos vyriausybė.

- Puiku, - atsakė Entonis, - labai malonu, kad visa tai man pasakėte.

- Mes jau buvome viską paruošę, o staiga atsiradote jūs ir sukėlėte didžiausią sumaištį. - Baronas atidžiai žiūrėjo į Entonį.

- Kuo aš čia dėtas, barone?! - Entonis pamėgino prieštarauti.

- Tik tuo, kad jūs turite Stilptičiaus memuarus. - Baronas varstė Entonį smerkiančiu žvilgsniu.

- Na ir kas? Ką bendra tie memuarai turi su princu Michailu?

- Memuarai sukels skandalą.

- Dauguma memuarų sukelia skandalą, - tarsi nuramindamas, tarė Entonis.

- Matote, Stilptičius žinojo daug paslapčių. Jeigu jis būtų paskelbęs

nors ketvirtį to, ką žinojo, galimas daiktas, visa Europa būtų įtraukta į karą.

- Turbūt ne viskas jau taip baisu, kaip manote.

- Prasta nuomonė apie Obolovičių dinastiją pasklis užsienyje.

- Turbūt bet kuris Obolovičius, paėmęs valdžią, beregint taptų uzurpatoriumi ir jo valdoma šalis paplūstų kraujuose. Bet Anglijoje manoma, kad tokia padėtis Balkanuose yra normali.

- Jūs manęs nesupratote. Gaila, negaliu smulkiau aiškinti, aš privalau saugoti paslaptį. - Baronas atsiduso.

- O ko jūs, atvirai kalbant, bijote? - paklausė Entonis.

- Pats nežinau, ko turiu bijoti, kol neperskaičiau memuarų, - paprastai atsakė baronas.

- Nesirūpinkite, barone, visi leidėjai vienodi, ir šituos memuarus jie ims perėti, kaip višta kiaušinius. Mažiausiai praeis metai, kol juos paskelbs.

- Arba jūs esate labai gudrus, jaunuoli, arba labai naivus. Skandalingos istorijos spausdinamos pirmuosiuose sekmadieninių laikraščių puslapiuose.

- Bet juk galite neigti viską, kad ir kas būtų išspausdinta, - nerūpestingai tarė Entonis.

Baronas liūdnai palingavo gal''a.

- Visa tai niekai, kalbėkime apie reikalą. Mes žinome, kad jūs turite už juos gauti tūkstantį svarų. Kaip regite, esu gerai informuotas.

- Galiu tik pasveikinti monarchistų žvalgybos valdybą.

- Siūlau pusantro tūkstančio.

Entonis nustebęs įsmeigė į jį akis, o paskui liūdnai papurtė galvą.

-Nors ir apgailestauju, bet negalėsiu šito padaryti..

- Gerai, tai imkite du tūkstančius.

- Barone, jūs mane gundote, bet ir vėl turiu pakartoti: negalėsiu šito padaryti.

- Tai sakykite savo kainą.

- Barone, jūs nesuvokiate situacijos. Aš labai noriu tikėti, kad veikiate teisingumo vardan ir kad Stilptičiaus atsiminimai kenkia jūsų interesams. Bet supraskite - aš esu pasamdytas atlikti tam tikrą darbą. Manimi pasitikėjo, ir aš privalau padaryti, kas reikalinga. Kaip galiu leistis nuperkamas! Negaliu parduoti savo darbdavio, išdaviku aš niekada nebūsiu. Ir tai, ką pažadėjau, žūt būt įvykdysiu.

Baronas atidžiai klausėsi. Entonis kuo ilgiau kalbėjo, tuo žemiau lenkė galvą.

- Aš matau, jūs ginate savo garbę kaip tikras anglų džentelmenas.

- Šiuo klausimu mums nėra ko ginčytis. Turiu pastebėti, nors dabar

esame ir skirtingose pozicijose, mūsų požiūriai į garbę yra vienodi.

Baronas pakilo.

- Aš didžiai vertinu anglų garbę, - tarė jis. - Mes pasistengsime savo pasiekti kitu keliu. Leiskite atsisveikinti.

Baronas sumušė kulnais ir, įsitempęs kaip styga, pasuko prie durų.

"Jo paskutiniai žodžiai... ką jis turėjo omenyje? - likęs vienas, svarstė Entonis. - Kas tai? Grasinimas, perspėjimas? Sakykim, senojo barono Lolopolopo aš nelabai bijau. Kaip jam tinka tas kvailas vardas! Taip ir vadinsiu - Lolopopu!

Entonis susikrimtęs vaikščiojo po kambarį. Šiandien spalio penktoji. Memuarus leidyklai turi perduoti tik po savaitės...

Entonis neturėjo nė menkiausio noro atiduoti popierius pirma nustatyto laiko. Tiesą sakant, jis pats norėjo juos perskaityti. Buvo ketinęs tai padaryti garlaivyje, bet karštligės priepuolis paguldė jį patalan ir Entonis nebeturėjo jėgų knaisiotis po Stilptičiaus užrašus. O dabar apėmė dar pašėlesnis noras sužinoti dėl ko kilo toks sujudimas.

Be to, Entonis turėjo dar ir kitą įpareigojimą.

Paėmęs telefonų knygą, jis surado "R" raide prasidedančias pavardes. Revelų buvo šeši.

1. Edvardas Černis Revelas... seržantas, Hermio gatvė...
2. Džeimsas Revelas ir K°... verslininkai...
3. Lenonas Revelas... Abotsberis...
4. Mis Merė Revel... Ilingas...
5. Misis Timotė Revel... Pointo gatvė, 487...
6. Misis Viljams Revel... Sodo Skveras...

Atmetus verslininkus ir mis Revel, liko keturi, bet Entonis nežinojo, ar ta ledi, kurios jis ieško, gyvena Londone.

Entonis abejodamas palingavo galva ir užvertė knygą.

- Pasikliausiu intuicija, - tarė pats sau. - Jau kiek kartų intuicija man pagelbėjo! Pagelbės ir dabar.

Laimingus atsitiktinumus Entoniui Keitui daugiausia turbūt lėmė jo paties tikėjimas pergale. Po pusvalandžio vartydamas iliustruotą laikraštį, jis rado, ko ieškojo. Iš nuotraukos į jį žvelgė rytietiškais rūbais vilkinti moteris. "Misis Timotė Revel (mergautinė pavardė Virdžinija Kauzron, lordo Edgabstono duktė) Kleopatros vaidmenyje", - buvo parašyta po nuotrauka.

Kurį laiką Entonis žiūrėjo į fotografiją. Sučiaupė lūpas ir jau rengėsi švilptelėti, bet nešvilptelėjo, o skubėdamas išplėšė nuotrauką. Tada atidarė lagaminą, išėmė laiškų paketėlį ir laikraščio skiautę kyštelėjo po virvele, kuria buvo perrišti laiškai.

Už nugaros trinktelėjo durys. Entonis skubiai atsigręžė. Duryse

stovėjo vyras, savo išvaizda priminęs komiškos operos personažą: išsidraikę plaukai, nukarę lūpų kampučiai, pikta šypsena, dygios akys...

- Po velnių, ko jums reikia? - nustebo Entonis. - Kas leido įeiti?

- Aš einu visur, kur tik noriu, - atžariai atšovė nepažįstamasis.

Gerklinė kalba bylojo - tai svetimšalis, nors angliškai kalbėjo gana taisyklingai.

"Dar vienas užsienietis", - pamanė Entonis.

- Nešdinkitės velniop! Ar girdėjote?! - garsiai, bet ramiai pareikalavo Entonis.

Įėjusysis išplėtęs akis spoksojo į laiškų ryšulėlį Entonio rankose.

- Aš išeisiu, jeigu atiduosite tai, ko man reikia.

- Gal galiu sužinoti kas jus domina?

Vyras žengė porą žingsnių pirmyn.

- Grafo Stilptičiaus memuarai, - sušvokštė jis.

- Su jumis neįmanoma rimtai kalbėtis, - tarė Entonis. - Nuostabiai vaidinate piktadario vaidmenį! Man labai patinka jūsų vaidyba. Kas jus atsiuntė? Baronas Lolopopas?

- Baronas? - vyras sudrebėjo ir dar žengė porą žingsnių.

- Nežinau, kaip jūs tariate jo pavardę - ar miaukdami, ar kriuksėdami, ar ir vienaip, ir kitaip. Aš net labai norėdamas neištarčiau panašių garsų, todėl vadinsiu jį Lolopopu. Tai jisai tamstą čia atsiuntė?

Nepažįstamasis energingai papurtė galvą. Paskui, dar labiau supykęs, ištraukė ir kišenės popieriaus lapą ir numetė ant stalo.

- Žiūrėk ir drebėk, prakeiktas angle!

Entonis visai nekreipė dėmesio į grasinimą.

Popieriuje grubiai ir gana primityviai buvo nupaišyta raudona žmogaus ranka.

- Ar žinai, kas tai? - piktai paklausė nepažįstamasis.

- Nežinau, bet, ko gero, primena ranką, - tarė Entonis. - Tačiau jeigu reikalausite, aš pasirengęs pripažinti, kad tai saulėlydis Šiaurės ašigalyje...

- Tai "Raudonosios rankos" draugijos simbolis, o aš esu jos narys.

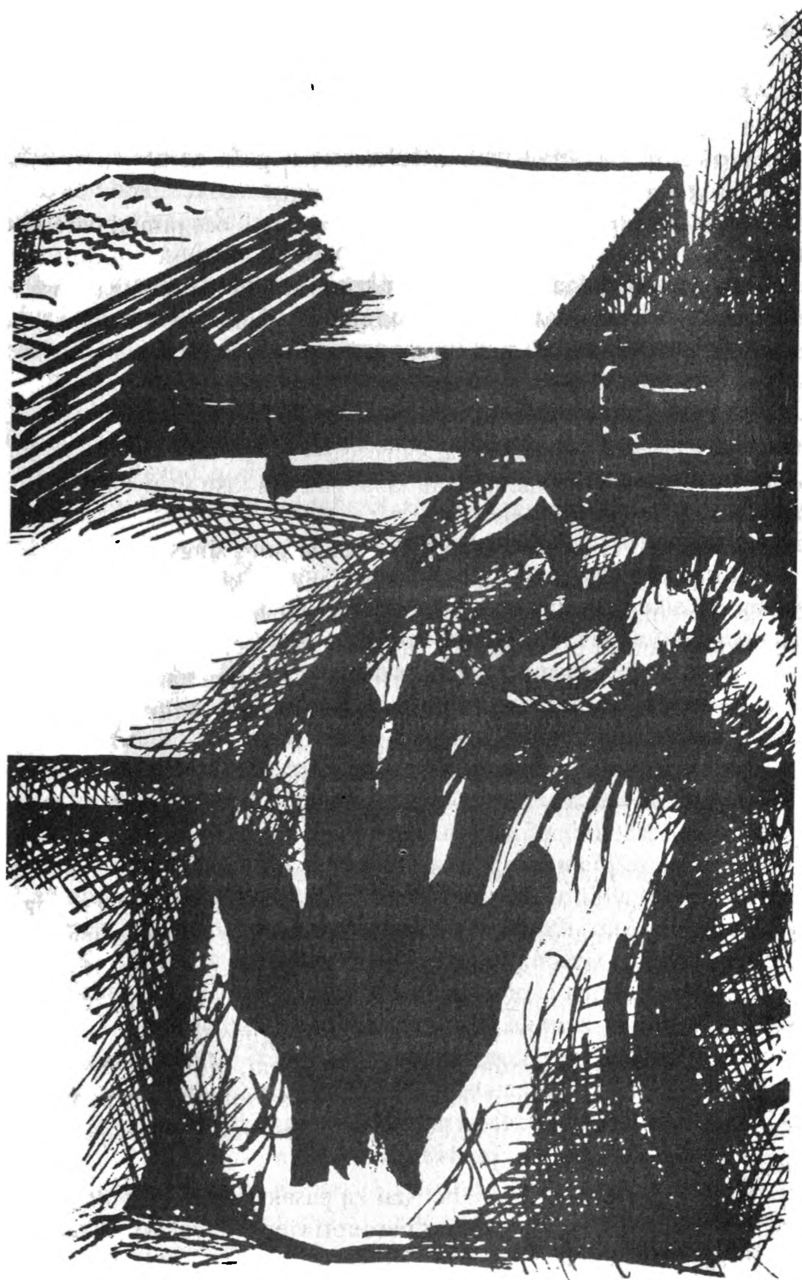
- Įdomu, - tarė Entonis iš tikrųjų susidomėjęs, - o ar visi jūsiškiai tokie kaip jūs? Smalsu sužinoti, kokie jūsų draugijos tikslai?

Nepažįstamasis, įsijausdamas į savo vaidmenį, niūriai tarė:

- Šuo, blogesnis už šunį! Tu nusibaigusios monarchijos papirktas vergas! Atiduok memuarus, ir tavęs niekas nelies - mūsų draugija mielaširdinga.

- Labai malonu tai girdėti, bet štai ką pasakysiu: jūs visi utopistai! Aš turiu pavedimą - grafo memuarus perduoti vienai leidyklai, tik ne jūsų mielaširdingai draugijai.

- Cha, - nusijuokė Entonio pašnekovas, - ir manai, kad draugija leis

tau gyvam nukakti į tą leidyklą? Bet gana tų kvailų kalbų, klok popierius, arba aš šausiu...

Žmogus išsitraukė iš kišenės revolverį ir pamojavo ore. Tačiau neįvertino Entonio Keito sugebėjimų, nes nebuvo pratęs bendrauti su žmonėmis, veikiančiais greičiau už žaibą.

Entonis, nieko nelaukdamas, šoko prie nepažįstamojo ir išdaužė ginklą. Staigus šuolis ir stiprus smūgis buvo tokie netikėti, kad nekviestasis svečias net nepajuto gavęs stiprų ir taiklų spyrį. Žmogelis perskrido kambarį, išlėkė pro duris ir kiek ilgas išsitiesė koridoriuje.

Entonis neskubėdamas irgi išėjo į koridorių, bet šaunusis "Raudonosios rankos" draugijos narys, matyt, nutarė, kad jau pakankamai gavo, nes, vikriai pašokęs ant kojų, nukūrė lyg vėjas. Entonis nesivijo. Grįžęs kambarin, sudribo krėslan.

"Kokio velnio atslinko tas vyriokas? Ar ne pernelyg drąsiai elgėsi? Aišku viena: šis, rodos, lengvas darbelis, kurį įpiršo Makas Grasas, darosi vis sunkesnis. Apskritai, gana! Šiandien jau ir taip buvau priverstas susipažinti su dviejų partijų atstovais. Kas laukia rytoj? Kad ir kas būtų, privalau išsaugoti Stilptičiaus memuarus!"

Entonis pažvelgė į laikrodį - beveik dešimta. Naujų svečių sulaukti nenorėjo. Reikėjo būti visą laiką budriam. Negeisdamas rizikuoti ir bijodamas, kad nepavogtų dokumentų arba kad koks piktadaris nepasislėptų kambaryje, Entonis nutarė į restoraną neiti. Paskambinęs paprašė atnešti meniu. Tarnas tuoj pribuvo, priėmė užsakymą - užkandžių ir "Bordo" butelį, - ir išėjo.

Entonis ištraukė memuarus ir padėjo juos ant stalo prie laiškų.

Pasigirdo beldimas į duris. Tarnas įstūmė kambarin serviruotą stalelį, apkrautą lėkštėmis su maistu.

Entonis stovėjo nugara į duris, alkūnėmis atsirėmęs į židinio atbrailą, bet nenuleido akių nuo veidrodžio - puikiausiai matė visą kambarį. Staiga jis išvydo įdomų dalyką: tarno akys tiesiog smigte įsmigo į memuarų ryšulėlį. Pažvelgęs į Entonio nugarą, pirštų galais ėjo apie stalą - aukštas žmogus švariai nuskustu veidu skyrėsi iš kitų tarnų. Entonis matė, kaip suvirpėjo jo rankos, kaip jis laižė sausas lūpas, ir sunerimo.

"Italas", - pamanė Entonis ir staiga atsigręžė - tarno ranka kaip tik siekė paketėlio.

Tarnas išsitiesė ir vaizdavo manipuliuojąs su druskine.

- Kuo vardu? - griežtai paklausė Entonis.

- Džiuzepė, sere.

- Italas?

- Taip, senjore.

Entonis ėmė klausinėti itališkai, o tarnas gana sklandžiai atsakinėjo.

Pagaliau Entonis leido jam eiti.

Pietaudamas jis vis galvojo apie darbą, kurio ėmėsi. Kodėl Džiuzepė norėjo paimti paketėlį - ar iš smalsumo, ar čia kažkas kita? Ne, tai nebuvo paprastas smalsumas, nutarė Entonis, prisiminęs karštligiškai degančias tarno akis, įsitempusį kūną. Uždavinys tapo dar sudėtingesnis.

"Prakeikimas! - nerimavo Entonis. - Juk negali būti taip, kad visi vaikytųsi tų memuarų! Kvailystė! Turbūt aš per daug įsivaizduoju..."

Jis baigė valgyti. Tarnas išvežė stalelį. Entonis vėl liko vienas. Tyla...

Entonis ėmė skaityti memuarus. Grafo Stilptičiaus braižą sunkiai perskaitė, niekaip negalėjo susikaupti. Entonis ėmė žiovauti, jį apėmė keistas mieguistumas. Neįveikęs ketvirtojo skyriaus, numetė rankraštį - memuarai jam pasirodė esą labai neįdomūs, be jokių skandalingų istorijų.

Entonis įdėjo lagaminan laiškus bei memuarus ir užrakino. Užsklendęs duris, pristūmė prie jų stalą ir dėl visa ko ant jo dar pastatė ąsotį su vandeniu.

Užsibarikadavęs Entonis nusirengė ir atsigulė. Pajutęs, kad miegai išsiblaškė, išsitraukė memuarus ir gulėdamas skaitė. Netrukus akys ir vėl ėmė merktis. Entonis pakišo popierius po pagalve, išjungė šviesą ir beveik tuoj pat užmigo.

Galimas daiktas, tai atsitiko po kokių keturių valandų, o gal ir kiek anksčiau...

Entonis staiga atsibudo ir įsiklausė. Niekaip nesuprato, kas jį pažadino... galbūt koks pašalinis triukšmas, o gal pabudo tiesiog instinktyviai kaip dažnai būdavo pajutus pavojų, - žmonės, gyvenantys nuotykių kupiną gyvenimą, dažnai paklūsta aklam instinktui...

Kurį laiką Entonis gulėjo nejudėdamas, stengdamasis suprasti, kas vis dėlto jį pabudino. Ir šit išgirdo tylų šiugždėjimą. Paslaptingas šešėlis šmėžtelėjo tarp lango ir lovos, sukrutėjo ant grindų prie lagamino. Staiga Entonis pašoko ir uždegė šviesą. Žmogus atšoko nuo lagamino.

Tai buvo tarnas Džiuzepė. Jo dešinėje rankoje žvilgėjo ilgas plonas peilis. Jis puolė Entonį, tik dabar susivokusį, kad jo gyvybė kabo ant plauko.

O Džiuzepė nė kiek neišsigando - jis aiškiai matė: Entonis beginklis.

Entonis metėsi į pašalį, o po akimirkos stipriai susikabinę jie jau raičiojosi ant grindų. Entonis kiek beįstengdamas spaudė ir suko dešiniąją Džiuzepės ranką, neleisdamas pasišvaistyti peiliu. Italas kita ranka nutvėrė Entonį už gerklės ir ėmė smaugti. Entonis dusdamas iš paskutiniųjų laužė Džiuzepės ranką. Pagaliau išgirdo dunkstelėjimą - peilis iškrito ant grindų. Bet tą pačią akimirką Džiuzepė išsivadavo iš Entonio gniaužtų ir pašoko. Entonis puolė prie durų, norėdamas užkirsti priešininkui kelią. Tai buvo jo klaida. Per vėlai Entonis pamatė, kad ąsotis su vandeniu stovi

kaip stovėjęs...

Džiuzepė buvo įlindęs kambarin pro langą! Tuo tarpu, kai Entonis bėgo prie durų, italas iššoko balkonan, baliustrada nėrė į gretimą balkoną ir dingo kito kambario lange.

Persekioti Džiuzepę buvo beprasmiška: be abejo, jis puikiai žinojo, kaip greičiau pasislėpti. Entonis priėjo prie lovos, kyštelėjo ranką po pagalve ir ištraukė rankraštį. Kaip gerai, kad memuarų nepaliko lagamine!

Entonis pasilenkė prie lagamino, ketindamas išimti laiškus.

Jam užėmė kvapą... Laiškų nebebuvo.

VI skyrius

KILNUS ŠANTAŽO MENAS

Virdžinija Revel namo grįžo be penkių minučių ketvirtą - natūralus smalsumas vertė būti punktualia.

Savo raktu atrakinusi duris, įėjo į holą. Čia ją pasitiko Čilversas.

- Prašom atleisti, madam, bet... e... jus nori pamatyti kažkoks keistas žmogus.

Tą akimirką Virdžinija neatkreipė dėmesio, kaip tarnas pasakė tą frazę.

- Misteris Lomaksas? Kur jis? Svetainėje?

- O ne, madam... Tai ne misteris Lomaksas. - Čilversas ėmė kone atsiprašinėti. - Tas žmogus... Aš buvau priverstas jį įleisti: jis pasakė turįs ypatingai svarbų reikalą... Kiek supratau, tai susiję su velioniu kapitonu. Manydamas, kad tikriausiai panorėsite su juo pasimatyti, nuvedžiau į jūsų kabinetą.

Virdžinija kiek pastovėjo, bandydama atspėti, kas čia toks galėtų būti.

Jau praėjo ketveri metai, kai ji tapo našle, bet apie savo vyrą Virdžinija kalbėdavo retai. Aplinkiniams ji atrodė esanti nerūpestinga, nors širdies skausmas kamavo iki šiol. Virdžinija niekad nemylėjo Timo Revelo, bet įgimtas padorumas neleido jai rodyti tikrųjų jausmų.

- Norėčiau dar pridurti, madam, - toliau kalbėjo Čilversas, - tas žmogus greičiausiai svetimšalis.

Virdžiniją vis labiau ėmė dominti netikėtasis svečias. Kažkada jos vyras, diplomatas, buvo pasiųstas į Geroslovakiją, ir jiedu tenai gyveno kaip tik prieš sensacingą karaliaus ir karalienės nužudymą. Galbūt tas žmogus iš Geroslovakijos? Koks senas tarnas, irgi daug praradęs tomis baisiomis dienomis?..

- Gerai padarėte, Čilversai, - tarė ji. - Vadinasi, nuvedėte jį į kabinetą? - Siūbuojančia eisena Virdžinija perėjo holą ir atidarė kabineto duris - tai buvo nedidelis kambarys prie valgomojo.

Žmogus sėdėjo krėsle šalia židinio. Virdžinijai įėjus, atsistojo ir atidžiai pažiūrėjo į ją. Virdžinija nepaprastai gerai įsimindavo žmonių veidus. Pakako tik žvilgtelėti ir ji suprato: niekad jiedu anksčiau nebuvo susitikę.

- Jūs norėjote su manimi pasikalbėti? - paklausė ji. - Aš misis Revel.

Vyriškis, tarsi spręsdamas, ko verta, vis dar apžiūrinėjo moterį. Iš jo manierų Virdžinija pajuto - tai geras akiplėša, nors ir stengėsi šitą nuslėpti.

- Gal būtumėte toks malonus ir pasakytumėte, kokie reikalai čia jus atvijo? - nekantraudama paklausė ji.

- Jūs misis Revel, misis Timotė Revel?

- Taip, aš ką tik jums prisistačiau.

- Teisingai, teisingai... Labai gerai padarėte, sutikusi pasikalbėti. Antraip, kaip jau sakiau vyresniajam liokajui, būčiau priverstas kreiptis į jūsų vyrą.

Virdžinija, be galo nustebusi, pažvelgė į jį ir kone instinktyviai sušuko, bet susitvardė ir griežtai tarė:

- Nelengva būtų tai padaryti.

- Nemanau. Esu labai atkaklus. Bet eikime prie reikalo. Ar atpažįstate?

Jis atkišo kažkokį popierių.

Virdžinija žvilgtelėjo gan abejingai.

- Kaip manote, kas čia, madam?

- Rodos, laiškas, - atsakė Virdžinija, jau įsitikinusi, kad tai psichiškai nenormalus žmogus.

- O galbūt žinote, kam jis adresuotas? - paklausė vyras, paduodamas jai laišką.

- Tai galima perskaityti ant voko, - tarė Virdžinija. - Kapitonui O'Neilui, Rozenkuenlesas, 15, Paryžius.

Vyras įsisiurbė akimis į jos veidą, stengdamasis sugauti nors menkiausią virpesį, bet veidas liko ramus.

- Prašom perskaityti ir laišką!

Virdžinija ištraukė iš voko sulankstytą lapą, išskleidė ir, akį metusi, grąžino.

- Tai asmeninis laiškas ir man nedera jo skaityti.

Vyras sarkastiškai nusijuokė.

- Sveikinu, misis Revel! Jūs nuostabiai mokate susivaldyti, jūs nepriekaištingai vaidinate savo vaidmenį. Bet savo parašo tai jau nepaneigsite!

- Parašo?!

Virdžinija apvertė lapelį ir apmirė lyg perkūno trenkta. Apačioje, pačiame pakraštėlyje, buvo išvinguriuota: "Virdžinija Revel". Ji ir vėl vos susivaldė nesurikusi, bet sučiaupė lūpas ir atidžiai perskaitė laišką nuo pradžios iki galo. Susimąstė. Laiško turinys išdavė nelaukto svečio kėslus.

- Na, madam, - nekantraudamas paklausė jis, - juk tai jūsų vardas ir pavardė, ar ne?

- O, taip, - atsakė Virdžinija. Mažai trūko, kad būtų pridūrusi: "Bet tai ne mano braižas", tačiau kažkodėl prikando liežuvį ir, žaviai šypsodamasi, atsisuko į vizitatorių. - Sakykim, viskas taip ir yra... - švelniai tarė ji. - Sėskime ir pasikalbėkime...

Žmogus sutriko. Jis laukė visai kitokios reakcijos. Instinktas šnibždėjo, kad moteris nė kiek jo nebijo.

- Pirmiausia norėčiau sužinoti, kaip mane radote?

- Tai labai paprasta. - Jis išsitraukė iš kišenės iliustruoto laikraščio skiautę ir padavė jai. Entonis Keitas tą popierių būtų bematant atpažinęs.

Virdžinija pažiūrėjo, grąžino nuotrauką ir kažką mąstydama raukė antakius.

- Iš tikrųjų, mane surasti buvo lengva...

- Žinoma, misis Revel, tai ne vienintelis laiškas, aš turiu ir kitus.

- Dieve mano, - tarė Virdžinija, - rodos, aš buvau labai neatsargi.

Ir vėl ji pastebėjo, kad jos nerūpestingas kalbos tonas ateivį stebina. O jai ta istorija teikė pramogą.

- Šiaip ar taip, - tarė Virdžinija, vis meiliai šypsodamasi, - labai gerai padarėte, kad mane suradote ir pasiryžote grąžinti laiškus.

Įsivyravo tyla. Vyriškis sukosčiojo.

- Aš esu vargšas žmogus, misis Revel, - daugiareikšmiškai tarė jis.

- O, jei taip, tai jūs lengviau pakliūsite į dangaus karalystę, juk šitaip tikina dvasininkai.

- Aš negaliu atiduoti laiškų veltui, - tarė jis, tarsi neišgirdęs jos žodžių.

- Ko gero, truputį klystate. Tie laiškai vertingi tik juos rašiusiam...

- Gal taip ir yra, bet jūsų šalyje populiarus toks posakis: "Devyniais atvejais iš dešimties daiktu naudojasi tas, kas jį turi". Jūs pasirengusi susigrąžinti šiuos laiškus įstatymais numatytu keliu?

- Įstatymai labai griežti šantažuotojams, - pastebėjo Virdžinija.

- Misis Revel, pasikalbėkime atvirai. Juk nesu paskutinis kvailys - aš perskaičiau visus laiškus! Tai moters laiškai meilužiui. Kiekvienoje eilutėje - baimė, kad tik vyras nesuuostų. Juk nenorite, kad juos atiduočiau jūsų vyrui?

- Bet jūs neįvertinate vienos aplinkybės. Laiškai rašyti prieš keletą metų. O jeigu aš jau našlė?

Jis papurtė galvą ir nutaisė rimtą miną.

- Tokiu atveju jūs nieko nebijotumėte, su manimi čia nesėdėtumėte ir neplepėtumėte.

Virdžinija nusišypsojo.

- Kiek prašote? - dalykiškai paklausė.

- Už tūkstantį svarų aš atiduočiau jums visą laiškų ryšulį. Tai be galo pigu. Matote, aš nemėgstu šitokių dalykų...

- Nė nemanau mokėti tūkstantį svarų! - ryžtingai atrėžė Virdžinija.

- Madam, aš niekada nesideru. Tūkstantį svarų, ir laiškai jūsų.

Virdžinija susimąstė.

- Man reikia laiko. Ne taip jau lengva gauti tokią sumą.

- Duokite užstatą, sakysim, penkiasdešimt svarų, o likusių ateisiu kitą kartą.

Virdžinija žvilgtelėjo į laikrodį - penkios minutės penktos.

Jai pasirodė, kad suskambo durų varpelis.

- Puiku, - greitai tarė Virdžinija, - ateikite rytoj, tik vėliau, kokią šeštą.

Ji atidarė sekretero stalčių ir išėmė pluoštelį banknotų.

- Čia apie keturiasdešimt svarų. Manau, tam kartui jums pakaks.

Vyras plėšte išplėšė pinigus iš Virdžinijos rankų.

- O dabar tuoj pat išeikite, - tarė ji.

Jis paklusniai atidarė duris. Pro plyšį Virdžinija išvydo Džordžą Lomaksą - Čilversas jį lydėjo holu.

Kai tik už nepažįstamojo nugaros užsitrenkė laukujos durys, Virdžinija pakvietė Lomaksą.

- Užeikite, Džordžai. Čilversai, malonėkite atnešti mums arbatos.

Virdžinija pribėgusi atvėrė langą. Kai Džordžas Lomaksas įėjo į kambarį, Virdžinijos akys žvilgėjo, plaukai, vėjo šiaušiami, draikėsi apie veidą.

Džordžas susigūžė nuo skersvėjo.

- Nesibaiminkite, Džordžai, tuoj uždarysiu. Man pasidarė labai tvanku. Ar hole šantažuotojo nesutikote?

- Ko?!

- Šantažuotojo, Džordžai, šantažuotojo... Ar suprantate? Na, žmogų, kuris verčiasi šantažu.

- Virdžinija, mieloji, nejaugi jūs negalite būti rimta?
- Aš labai rimta, Džordžai.
- O pas ką čia buvo tas šantažuotojas?
- Pas mane.
- Mieloji mano Virdžinija, ką gi tokio jūs esate padariusi?
- Po teisybei... lyg ir nieko... Tas mielas džentelmenas mane palaikė kita.
- Tikiuosi, paskambinote į policiją?
- Ne, neskambinau. Jums atrodo, kad turėjau pranešti?
- Ne, - atsakė Džordžas, kažką sau vienas svarstydamas. - Ko gero, gerai padarėte. Dar įveltų jus į kokį nešvarų reikalą. Kai tenka kapstytis iš balos, labai nemalonu.
- O gal būtų įdomu, kaip manote, Džordžai? Šaukimai, teisėjai, liudytojai, kažkokie procesai... Apie tai kartais taip intriguojančiai rašo laikraščiai... Neseniai buvau policijos valdyboje. Mane pakvietė atpažinti brilianto sagės, kurią buvau pametusi... ir... aš... tiksliau sakant, mane pasitiko žavingas policijos inspektorius, pats maloniausias žmogus, kokį tik esu sutikusi. Jis pavergė mane - gal ne visą, bet jau pusę tai tikrai.

Džordžas, kaip buvo pratęs, praleido pro ausis viską, kas nelietė reikalo.

- Ir kaip gi jūs pasielgėte su tuo niekšu šantažuotoju?
- O, Džordžai, ko gero, pasielgiau visai kvailai. Aš pasidaviau įkalbinėjama.
- Nieko nesuprantu.
- Aš leidau jam save šantažuoti... Labai įdomu?..

Iš siaubo Džordžo veidas ištįso ir pasidarė toks baisus, kad Virdžinija net prikando viršutinę lūpą.

- Jei teisingai suprantu, jūs nepasakėte, kad jis apsirikęs ir ne prie tos kimba? Nepasakėte, kad jo pastangos bergždžios?

Vylingai sužaibavusi akimis, Virdžinija linktelėjo galva.

- Dieve brangus, Virdžinija, jūs turbūt išėjote iš proto!
- Man tiesiog pasidarė įdomu.
- Tai... lengvabūdiška... Kodėl taip elgėtės?
- Pati nežinau... Viena, jis labai maloniai mane šantažavo ir aš nenorėjau nutraukti žaidimo, kurį taip talentingai ir aristokratiškai žaidė. O antra... matote, Džordžai, manęs dar niekas niekada nešantažavo!
- Na, tai suprantama.
- Ir... aš norėjau patirti, kaip tai atrodo.
- Tiesiog nebežinau, ką ir sakyti, Virdžinija!
- Taip ir maniau, kad jūs nieko nesuprasite!
- Tikiuosi, bent jau pinigų nepakišote?

- Daviau visai nedaug... - tarsi atsiprašydama, tarė Virdžinija.

- Kiek?

- Keturiasdešimt svarų.

- Ak, Virdžinija! - Lomakso balse skambėjo priekaištas.

- Mielasis Džordžai, viena mano vakarinė suknelė kainuoja keturiasdešimt svarų... O už pramogą visuomet reikia mokėti.

Džordžas Lomaksas niūriai palingavo galvą. Tuo metu Čilversas atnešė arbatos, ir Džordžas nebespėjo baigti savo postringavimų.

Čilversui išėjus, Virdžinija iš sidabrinio arbatinuko įpylė arbatos, ir jiedu grįžo prie nutrauktos kalbos.

- Viena, kodėl tai padariau, mielasis Džordžai, - pagelbėjau nepažįstamai moteriai. Tas žmogus jau nebeieškos kitos Virdžinijos Revel, ir ji galės ramiai gyventi. O šantažuotojas tegu mano, kad sugavo tą paukštytę, kurios norėjo, ir tesidžiaugia. Vargšė moteris! Rašydama mylimajam laiškus, ji skraidžiojo debesimis. Jeigu misteris šantažuotojas būtų ją užklupęs, kiek vargšė skausmo būtų patyrusi. O aš nugyvenau šventuolės gyvenimą ir liūdžiu. Todėl ir noriu pasimėgauti svetima klasta ir apgaule...

Džordžas ir vėl papurtė galvą.

- Man nepatinka, - griežtai tarė.

- Gerai, mielasis Džordžai, pamirškite tai. Turbūt atėjote ne tam, kad pasikalbėtume apie šantažuotoją. Iš tikrųjų - ko jūs atėjote? Į mano klausimą turėtumėte taip atsakyti: “Kad jus pamatyčiau... “, o tardamas žodį “jus”, nutaisyti išraiškingą miną ir paspausti ranką. O jeigu tuo metu jūsų burnoje būtų bandelė su kremu ir negalėtumėte kalbėti, tai visa tai turėtumėte pademonstruoti akimis...

- O aš iš tikrųjų atėjau, geisdamas jus pamatyti, - rimtai tarė Džordžas, - ir labai džiaugiuosi, radęs vieną.

- O, Džordžai, tokių žodžių iš jūsų lūpų aš tikrai nelaukiau! - sušuko ji, kramsnodama serbentą.

- Norėjau paprašyti tokio menko niekučio, Virdžinija. Man jūs buvote ir esate žavinga moteris.

- O, Džordžai!!!

- Ir protinga.

- Tai nuostabu! Kaip puikiai mane pažįsta vyrai!

- Mieloji Virdžinija, rytoj į Angliją turi atvykti vienas jaunuolis, ir aš norėčiau, kad su juo susitiktumėte.

- Ir susukčiau galvą? Ką gi, tai nesunku, bet pirmiausia turite man paaiškinti kodėl?

- Nesvarbu, tiktai sužavėkite jį...

Virdžinija panarino galvą ir iš padilbų pažvelgė į Lomaksą.

- Juk sakiau, - tai nesunku, bet, mielasis Džordžai, aš nemanau, kad

mano profesija - susukti žmonėms galvas, ir jūs tai žinote. Kas kita, jei kas patinka arba aš kam patinku, bet... bet aš negaliu šaltakraujiškai prisiversti įsimylėti kažkokį nepažįstamąjį, tai šlykštu. Profesionalios geišos tokį darbą atlieka už atlyginimą ir kur kas geriau už mane.

- Šiuo atveju apie profesionalę geišą negali būti nė kalbos. Tas jaunuolis atvyksta iš Kanados, tai Makas Grasas.

- O, škotų kilmės kanadietis, - tarė Virdžinija.

- Vargu, jis pratęs bastytis po pasaulį ir aš norėčiau, kad jis pajustų tikros ledi žavesį.

- Turite galvoje mane?

- Žinoma!

- Bet kodėl?

- Prašom atleisti...

- Aš klausiu, kodėl? Nejaugi jums atrodo, kad tikra anglų ledi be jokios priežasties panorės daryti įspūdį kiekvienam čia pasirodančiam kanadiečiui? Ką sumanėte, Džordžai? Nieko nesuprantu!

- Kodėl taip jaudinatės, Virdžinija?

- Paprasčiausiai - negaliu imtis šito nemalonaus darbo, kol neišgirsiu atsakymo į visus "kodėl" ir "kam".

- Jūs labai keistai reaguojate į paprastus dalykus, Virdžinija. Galima būtų pamanyti...

- Manykite sau, ką norite! Prašom paaiškinti!

- Mieloji Virdžinija, daugelyje Centrinės Europos valstybių situacija darosi labai įtempta. Mes turime įtikinti tą jaunuolį, kad norint stabilizuoti įvykius pasaulyje, tiesiog būtina Geroslovakijoje restauruoti monarchiją.

- Kokie niekai! Kiek žinau, jūs paprasčiausiai norite Geroslovakijos sostan pasodinti žmogų, kuris už tai jums atlygintų?..

Džordžui nieko neliko, tik pripažinti, kad ji samprotauja teisingai, nors ir nesirengė Virdžinijai aiškinti savo planų. Jai jis buvo paskyręs žavios pagalbininkės vaidmenį, noriai, nesvarstant ir nieko neklausinėjant, vykdančios visus pavedimus. Taip, jis visuomet matė Virdžiniją tokiame vaidmenyje. O staiga paaiškėjo, kad klydo. Jis neįvertino Virdžinijos. Ji nieko nedaro, pasikliaudama žodžiais, ji nori žinoti absoliučiai viską, kas susiję su jos veikla. O Džordžas, niekada netikėjęs, kad moterys gali būti protingos, negalėjo su tuo susitaikyti. Jam tapo aišku, kad Virdžinija netinka sugalvotam žaidimui. Sprendžiant iš to, kaip ji elgėsi su šantažuotoju, ji gali rimtai sukomplikuoti situaciją, jeigu Džordžas jai patikės sugalvotą planą.

"Ji negali būti rimta jokiose aplinkybėse", - pamanė Džordžas, o garsiai tarė:

- Taip, kandidatas yra - tai Michailas Obolovičius, bet prašau jūsų - baikime šitą kalbą.

- Džordžai, nesistenkite vaizduoti, kad čia didelė paslaptis - juk tai seniai visi žino, ir neįsivaizduokite nužudyto Nikolajaus nei didvyriu, nei šventuoju - taip pat visi žino: tai buvo despotas, tironas, siauraprotis ir dar įsimylėjęs trečiarūšę artistę.

Taip, dabar Džordžas galutinai įsitikino, kad pasirinko ne tą. Šią klaidą reikėjo tuoj pat ištaisyti.

- Jūs visiškai teisi, mano mieloji Virdžinija, - skubėdamas suburbėjo ir atsistojęs ėmė atsilabinti. - Be reikalo jums pasiūliau... Bet mus labai neramina Geroslovakijos krizė, o Makas Grasas tam tikra prasme gali... padaryti įtaką... Aš tikėjausi, kad mums padėsite, nes gerai pažįstate tą šalį.

Virdžinija atidžiai pažiūrėjo į Lomaksą ir staiga nusijuokė.

- Džordžai, - tarė ji, - jūs niekam tikęs melagis!

- Virdžinija!!!

- Taip, niekam tikęs. Jeigu turėčiau tokią diplomato patirtį, kaip jūs, būčiau sugalvojusi ką nors įtikinamesnio. Bet tiek to... Aš pasistengsiu pati viską išsiaiškinti. Ir galite būti ramus, Mako Graso paslaptį sužinosiu... Tikriausiai, šiokių tokių žinių sugebėsiu gauti Čimneize. Kaip tik rengiuosi ten važiuoti.

- Į Čimneizą? Jūs rengiatės vykti į Čimneizą?!

Džordžas nesugebėjo susitvardyti. Galvoje teūžė viena mintis - ar spės duoti žinią lordui Katerhemui?

- Šiandien man paskambino Bundla ir pakvietė.

Džordžas griebėsi paskutinio šanso.

- Virdžinija, mano drauge, ten juk susirinks nuobodžiausia kompanija, visiškai ne jūsų skonio.

- Mano mielasis Džordžai, kodėl jums manimi nepasitikėti ir nepasakyti tiesos? Dar nevėlu.

Lomaksas paėmė jos ranką ir spustelėjęs bemat paleido.

- Aš jau viską pasakiau, Virdžinija, - šaltai tarė jis.

- Neužpykite, Džordžai! Aš tikrai, ko gero, sugriausiu jūsų planus, bet į Čimneizą būtinai nuvyksiu. Sakėte, kad esu žavinga ir protinga moteris. Ką gi, pasinaudokite tuo, kuo aš turtinga. Ak, koks kartais įdomus būna gyvenimas! Iš pradžių ateina šantažuotojas. Paskui Džordžas Lomaksas, pakliuvęs į sunkią padėtį ir vaidinąs diplomatą. O galbūt jis vis dėlto atskleis savo paslaptį žavingai moteriai, kuri taip jaudinančiai maldauja jį būti atviru? Bet ką aš kalbu, juk žinau - jis išsaugos paslaptį iki paskutinio romano puslapio. O, Džordžai, mielasis, ar verta pyktis dėl tokių niekų?

Kai tik Džordžas Lomaksas, sunkiai keldamas kojas, išėjo ir paradinės durys užsitrenkė, Virdžinija puolė prie telefono ir surinko numerį. Kitame laido gale išgirdusi Bundlos balsą, paklausė:

- Tai tu? Aš noriu rytoj atvažiuoti pas jus į Čimneizą. Ar neprieštarauji? Ką? Man bus liūdna? Bundla, aš nemoku liūdėti... Taip, taip, būtinai atvažiuosiu! Čia manęs niekas nė surišęs nesulaikys...

VII skyrius

MAKAS GRASAS ATSISAKO KVIETIMO

Laiškai dingo! Gaila, labai gaila, bet ką daryti?! Teks susitaikyti su šia neišvengiamybe. Entonis gerai suprato: ieškoti tarno, apeinant visus viešbučio kambarius, - juokinga ir beprasmiška. Visi imtų smalsauti - kas atsitiko, o naudos - jokios.

Jis nutarė, kad Džiuzepė buvo atėjęs memuarų, bet apsirikęs paėmė laiškus. "Gal paskelbti laikraštyje ir paprašyti, kad grąžintų?" - dingtelėjo. Jeigu Džiuzepę siuntė "Raudonosios rankos" draugija, arba - o tai atrodė dar įtikinamiau - jį pasamdė monarchistų partija, tai laiškais nesuinteresuoti nei vieni, nei kiti ir, galimas daiktas, bus net laimingi, gaudami šiokią tokią išpirką. Šitaip svarstydamas, Entonis atsigulė ir laimingai išmiegojo iki pat ryto. Jis buvo įsitikinęs - Džiuzepei neužteks įžūlumo tą pačią naktį lįsti antrą kartą.

Rytą Entonis kuo smulkiausiai apsvarstė veiklos planą. Sočiai pavalgęs, peržvelgė laikraščius - daugiausia vietos buvo skirta Geroslovakijos naftai. Tada pasiprašė pas viešbučio valdytoją konfidencialiam pokalbiui. Entonis Keitas visuomet iki galo įvykdydavo, ką užsibrėždavo: prancūzas valdytojas, maloniai šypsodamasis, nusivedė jį į savo kabinetą.

- Jūs pageidavote su manimi pasimatyti, misteri Makai Grasai?

- Taip. Štai koks reikalas. Jūsų viešbutyje apsigyvenau vakar po pietų ir pietavau savo numeryje. Pietus man patiekė tarnas Džiuzepė... - Jis nutilo.

- Taip, pas mus toks dirba, - abejingai atsakė valdytojas.

- Mane nustebino keistos šio žmogaus manieros, bet nieko ypatingo tuo metu nepastebėjau. Naktį pabudau nuo triukšmo, o uždegęs šviesą išvydau, kad šitas Džiuzepė rausiasi mano lagamine.

Valdytojo veidas kaip mat pasikeitė. Jis atidžiai sužiuro į Entonį.

- Aš nieko apie tai nežinojau. Kodėl iki šiol tylėjote?

- Šis žmogus užpuolė mane su stiletu, aš turėjau gintis. Galiausiai jam pavyko ištrūkti ir iššokti pro langą.

- O ką jūs tada darėte, misteri Makai Grasai?

- Žvilgtelėjau į lagaminą...

- Ar kas dingo?

- Nieko... svarbaus... - lėtai atsakė Entonis.

Valdytojas lengviau atsiduso ir atsilošė į kėdės atkaltę.

- Labai džiaugiuosi, - tarė jis. - Bet mane truputį stebina jūsų elgesys. Nesukėlėte skandalo, nesistengėte sugauti vagies.

Entonis gūžtelėjo pečiais.

- Aš jau sakiau - nieko vertingo jis nepaėmė. Nors pats įvykis policiją sudomintų...

Entonis nutilo, o valdytojas burbtelėjo:

- Policiją... taip, taip, suprantama.

- Bet... aš nesikreipiau į policiją.

Valdytojas šyptelėjo.

- Regiu, misteri Makai Grasai, jūs suprantate, kad aš neturiu nė mažiausio noro, kad čia šlaistytųsi policininkai. Man tai būtų katastrofa. Laikraščiai tuoj išpūstų burbulą, o tai, savaime suprantama, labai pakenktų viešbučio reputacijai.

- Aš pasakiau, kad nieko vertingo nedingo, nieko tokio, kas vagiui duotų naudos, bet jis pačiupo tai, kas man be galo brangu...

- A-a?

- Asmeninius laiškus, suprantate?

Valdytojo veidas pasidarė toks, kad neįmanoma nė apsakyti.

- Suprantu, tai, žinoma, ne policijos reikalas...

- Taigi. Toje šalyje, iš kurios atvažiavau, žmonės įpratę patys spręsti savo problemas. Laiškus aš susigrąžinsiu. Norėjau paprašyti tik šiek tiek man padėti.

- Kuo galėčiau pagelbėti?

- Suteikti kuo daugiau informacijos apie tą žmogų, tą Džiuzepę.

- Gerai, - kiek patylėjęs, tarė valdytojas. - Bet aš apie jį beveik nieko nežinau. Jeigu užeitumėte po pusvalandžio...

- Dėkoju, - atsakė Entonis.

Po pusvalandžio Entonis gavo popieriaus lapą, kuriame buvo surašytos svarbiausios žinios apie Džiuzepę.

- Jis atėjo dirbti pas mus prieš kokius tris mėnesius, - aiškino klerkas. - Patyręs tarnas, turėjo puikias rekomendacijas. Anglijoje jau gyvena penkerius metus.

Entonis akimis perbėgo viešbučių ir restoranų, kuriuose anksčiau Džiuzepė dirbo, sąrašą. Sudomino tai, kad du viešbučiai buvo smarkiai apvogti kaip tyčia tuo metu, kai juose dirbo Džiuzępė. Nors ir vienu, ir kitu atveju jis nebuvo įtartas, toks sutapimas Entoniui pasirodė gana keistas.

"Kas jis, tas Džiuzepė? - svarstė Entonis. - Paprasčiausias vagis, kuris, neatsispyręs įpročiui, įlindo į mano kambarį ir knaisiojosi lagamine? Žinoma, laiškus jis galėjo paimti netyčia, o tuo momentu, kai aš jį užpuoliau, tiesiog mašinaliai įsibruko kišenėn. Bet kodėl taip keistai elgėsi vakar, išvydęs ant stalo popierių paketėlį? Ne, - nutarė Entonis, - greičiausiai italas vykdė kažkieno užduotį".

- Dėkoju, - tarė Entonis, paimdamas primargintą lapą. - Norėčiau sužinoti štai dar ką: ar Džiuzepė tebėra viešbutyje?

- Visi jo daiktai čia, bet praėjusią naktį jis nenakvojo. Matyt, pabėgo, kai tik ištrūko iš jūsų kambario. Nemanau, kad dar pasirodytų.

- Nuoširdžiausiai dėkoju, nuo šiol aš visuomet apsistosiu tik jūsų viešbutyje!

- Linkiu sėkmės, sere! Gal jums ir pasiseks susigrąžinti, ko netekote, nors, atvirai sakant, tai žuvies gaudymas kiauru tinklu...

- Aš visuomet tikiu laime.

Entonis apklausė dar keletą viešbučio tarnautojų - Džiuzepės bičiulių, bet nieko įdomaus nesužinojo. Tada parašė skelbimą ir išsiuntė penkiems laikraščiams. Jau rengėsi eiti į restoraną, kuriame anksčiau dirbo Džiuzepė, - suskambo telefonas. Entonis pakėlė ragelį.

Abejingas balsas paklausė:

- Ar aš turiu garbės kalbėtis su misteriu Maku Grasu?

- Taip, o su kuo kalbu aš?

- Čia leidykla "B. ir H.", prašau truputį luktelti, sujungsiu su misteriu Boldersonu.

"O, gerbiamieji leidėjai jau susirūpinę... - dingtelėjo Entoniui. - Ar ne per anksti ėmė nerimauti? Iki paskirto laiko dar visa savaitė. Įdomu..."

- Alio! - ūmai išgirdo žvalų balsą. - Čia misteris Makas Grasas?

- Taip.

- Aš misteris Boldersonas iš "B. ir H." leidyklos. Kaip reikalai su memuarais, misteri Makai Grasai?

- Su memuarais? - perklausė Entonis. - O, tiesą sakant, kas jus domina?

- Viskas, misteri Makai Grasai, jūs buvote labai toli, Pietų Ameri-

koje, tik ką atvykote į mūsų šalį ir jums sunku susivokti sudėtingose čionykštėse aplinkybėse. Situacija su memuarais stipriai komplikuojasi. Labai stipriai, misteri Makai Grasai. Aš net pradedu manyti, kad būtų buvę geriau, jeigu apskritai sutarties nebūtume pasirašę...

- Iš tikrųjų?

- Patikėkite, sakau tai, ką manau. Noriu kuo greičiau juos padauginti, nes baugu, kad kas neatsitiktų. Turime būti atsargūs.

- Dieve šventas! - apsimetęs išsigandusiu, sušuko Entonis.

- Suprantu, jums tai atrodo absurdiška, bet sakau - jūs negalite teisingai įvertinti visko, kas čia vyksta. Tam tikros jėgos stengiasi neleisti tų memuarų skelbti mūsų leidykloje. Dar daugiau - kalbėsiu visai atvirai, - jeigu bandysite pats atvežti memuarus, kertu lažybų - leidyklos durų gyvas nepasieksite.

- Na, dėl šito tai jau leiskite suabejoti. Jeigu noriu kur nors patekti, paprastai patenku.

- Prieš jus veikia pavojingi žmonės. Ne taip seniai aš ir pats nebūčiau tuo patikėjęs. Misteri Makai Grasai, mus papirkinėjo, mums grasino, mūsų maldavo, mes tiesiog nebeišmanome, ką daryti. Todėl ir sakau: nieku gyvu pats neneškite memuarų! Mes atsiųsime viešbutin savo bendradarbį, jam ir perduokite, o jis jau žinos, ką daryti.

- O jei banditai nužudys jūsų pasiuntinį? - paklausė Entonis.

- Atsakomybę už jo gyvybę imamės mes. Jūs atiduodate paketą atstovui, gaunate pakvitavimą ir čekį... e... tūkstantį svarų. Tiesa, vykdydamas autoriaus valią... e... žinote, ką turiu galvoje, memuarus turėjote mums perduoti kitą trečiadienį. Bet, norėdamas greičiau sutvarkyti visus formalumus, tuoj pat siunčiu čekį ir laišką.

Keletą minučių Entonis svarstė. Jis nebuvo linkęs atiduoti memuarus anksčiau sutarto laiko, tik norėjo išsiaiškinti, dėl ko kilo visas tas triukšmas. Ir vis dėlto turėjo sutikti su leidėjo argumentais.

- Gerai, - atsakė Entonis ir atsiduso. - Atsiųskite savo žmogų... O jeigu būsite toks malonus ir atsiskaitysite, tai galėsiu išvykti iš Anglijos, nelaukdamas kito trečiadienio.

- Sutarta, misteri Makai Grasai. Mūsų bendradarbis, misteris Holmsas, gyvena žemutiniame Londone, rytoj rytą pakeliui į leidyklą jis pas jus užsuks. Ir štai ką dar norėčiau patarti: šiai nakčiai valdytojo seifan padėkite kokį nors paketėlį - jeigu apie tai sužinos jūsų priešai, būsite apsaugotas nuo užpuolimo.

- Dėkoju, aš padarysiu viską taip, kaip sakėte.

Entonis padėjo ragelį ir susimąstė.

Po kurio laiko jis ėmėsi įgyvendinti sumanytą planą. Bet su Džiuzepe nesisekė. Nė viename restorane, kur anksčiau dirbo italas, niekas nieko

negalėjo pasakyti nei apie jo gyvenimą, nei apie ryšius.

- Vis tiek aš tave surasiu, branguti, - burbtelėjo Entonis, - tik reikia laiko.

Antroji naktis Londone praėjo visai ramiai.

Rytą, lygiai devintą, Entoniui atnešė misterio Holmso vizitinę kortelę, o netrukus priešais išdygo ir pats leidyklos pasiuntinys. Tai buvo nedidukas, malonus, labai švelnių manierų žmogus. Entonis padavė jam smala užlakuotą paketą ir gavo tūkstančio svarų čekį. Misteris Holmsas įsidėjo paketą į nedidelį lagaminėlį, palinkėjo Entoniui sėkmės ir išėjo. Viskas išrodė labai proziškai.

- Tikiuosi, jo nepribaigs pakeliui į leidyklą... - gana garsiai ištarė Entonis.

Jis brūkštelėjo raštelį, kartu su čekiu įkišo į voką ir užanspaudavo.

Pinigų, kuriuos jam skyrė Džimis, Entonis kol kas nelietė.

- Ko gero, aš pats viską sujaukiau... O dabar metas žvilgtelėti į Pointo gatvės 487 namą, kuriame gyvena ta paslaptingoji ledi.

Entonis susidėjo daiktus, nusileido žemyn, apmokėjo sąskaitą ir paprašė iškviesti taksi.

Padavęs arbatpinigius ir įmetęs mašinon bagažą, jis jau lipo į taksi, kai iš viešbučio atbėgo pasiuntinukas su laišku.

- Tik ką gavome, sere.

Apgailestaudamas Entonis turėjo duoti berniukui dar vieną šilingą.

Suūžė motoras, taksi staiga šoko pirmyn. Entonis, atplėšęs voką, rado gana įdomų dokumentą. Jis buvo parašytas oficialiu valstybės veikėjų susirašinėjimo stiliumi. Tik tris kartus perskaitęs, Entonis suprato, apie ką rašoma. Išvertus į normalią anglų kalbą, tekstas buvo maždaug toks: misteris Makas Grasas, šiandien, ketvirtadienį, atvykęs į Angliją iš Pietų Afrikos, nors jau ir gavo kai kurių pasiūlymų dėl Stilptičiaus memuarų, bet tegu nedaro skubotų sprendimų, kol su juo konfidencialiai nepasikalbės misteris Lomaksas ir kiti asmenys. Rytoj, penktadienį, Makas Grasas kviečiamas į Čimneizo pilį kaip lordo Katerhemo svečias.

Entonis pavartė voką.

- Atpažįstu tave, geroji, senoji Anglija. Kaip visuomet, laiškas atėjo dviem dienom pavėlavęs. Bet visa šita istorija jau darosi įdomi... Gaila, labai gaila, kad negaliu vykti į Čimneizą, - apsišaukus svetimu vardu, kažkaip nepadoru. Gal netoli pilies yra koks viešbutis? Kas gali drausti Entoniui Keitui apsigyventi viešbutyje? Apie tai nė šuo nesulos...

Entonis pasakė šoferiui, kur vežti. Po kelių minučių mašina sustojo prie niūraus ir tylaus viešbučio. Tenai Entonis Keitas paėmė numerį savo vardu. Įsitaisęs kambaryje, su “Blico” viešbučio firminiame lape, kurį apdairiai buvo pasiėmęs, parašė misteriui Lomaksui atsakymą.

Entonis paaiškino, kad atvykęs į Angliją praėjusį trečiadienį, kad memuarai, apie kuriuos kalbama, jau perduoti leidyklai ir kad jis apgailestaudamas atsisako malonaus lordo Katerhemo kvietimo, kadangi turi nedelsiant išvykti iš Anglijos. Ir pasirašė: "Jums ištikimas Džeimsas Makas Grasas".

- Na, o dabar imsimės kitų darbų, - tarstelėjo, klijuodamas pašto ženklą. - Džeimsas Makas Grasas išeina iš scenos, o joje pasirodo Entonis Keitas...

VIII skyrius

NEGYVĖLIS

Tą patį ketvirtadienį Virdžinija Revel su savo bičiuliais Renelafe žaidė tenisą. Namo grįžo puikios nuotaikos. Patogiai įsitaisiusi prašmatniame limuzine, Virdžinija mąstė apie būsimą susitikimą. Ji net šyptelėjo, mintyse repetuodama savo vaidmenį. Žinoma, gali būti ir taip, kad tas šantažuotojas jau nė akių neberodys. Bet kažkodėl Virdžinija jautė - jis būtinai ateis. Juk Virdžinija aiškiausiai davė suprasti: iš jos lengvai išlups pinigų. Ką gi, akiplėšos laukė nedidelis siurprizas.

Mašina sustojo prie Virdžinijos namų.

- Aš pamiršau ir paklausti, Voltonai, kaip jaučiasi jūsų žmona? - jau išlipusi, pasidomėjo Virdžinija.

- Man atrodo, jau geriau, madam, - atsakė vairuotojas. - Daktaras žadėjo užsukti pusę septynių. Ar mašina šiandien dar bus jums reikalinga?

Virdžinija ruošėsi vakare keliauti į Čimneizą. "Juk galiu važiuoti traukiniu 6. 40 iš Pedigtono stoties".

- Ne, Voltonai, nebegaiškite, aš išsikviesiu taksi. Būtinai pats pasikalbėkite su daktaru. Ir jeigu patars jūsiškei kur nors išvažiuoti ir pailsėti, tegu važiuoja. Išlaidas apmokėsiu.

Vairuotojas puolė dėkoti, bet Virdžinija tik linktelėjo ir nubėgo laiptais. Kiek pasiraususi rankinuke, prisiminė nepasiėmusi rakto ir nekantriai paspaudė skambučio mygtuką.

Namą gaubė tyla. Virdžinijai belaukiant, kol atidarys, laiptais atidūmė gerokai padėvėtą kostiumą vilkintis jaunas vaikinas. Rankoje jis

gniaužė pluoštą lapelių. Vieną bemat atkišo Virdžinijai: "Galiu dirbti bet kokį darbą, esu pasirengęs tarnauti savo šaliai!" - perskaitė ji.

- O, aš negaliu du kartus per dieną pirkti panašius niekus, - gindamasi pasakė Virdžinija.

Jaunuolis atmetė galvą ir taip linksmai nusikvatojo, kad Viržinija neištvėrusi irgi šyptelėjo.

Virdžinija smalsiau pažvelgė į bedarbį ir jai dingtelėjo - jis nieko sau! Patiko įdegęs bronzos spalvos veidas, liekna tvirta figūra. Virdžinijai net pasidingojo - būtų gerai jam radus kokį darbą. Tuo metu durys atsivėrė ir Virdžinija kaip mat pamiršo bedarbio problemą: už slenksčio stovėjo kambarinė Eliza, ir tai šeimininkę labai nustebino.

- O kur Čilversas? - paklausė, žvalgydamasi po holą.

- Jie visi išvažiavo, madam.

- Kur išvažiavo?

- Į Datčeną, madam, į kotedžą, kaip jūs ir liepėte. Kai tik gavo telegramą, tuoj ir išvyko.

- Kokią telegramą? - Virdžinija jau nieko nebesuprato.

- Argi nedavėte telegramos? Ne, tai negalėjo būti klaida. Telegramą mes gavome prieš valandą.

- Jokios telegramos šiandien nesiunčiau. Kas joje buvo rašoma?

- Turbūt ji hole ant stalo, - Eliza nubėgo ir bematant grįžo, iškilmingai nešdama popierėlį.

- Štai ji, madam.

Telegrama buvo adresuota Čilversui: "Prašau su visais tarnais vykti į kotedžą ir rengtis vikendui. Jūs spėsite į 5. 49 traukinį". Nieko ypatinga. Panašaus turinio telegramas ji atsiųsdavo ir anksčiau, kai rengdavosi priimti svečius savo užmiesčio rūmuose. Virdžinija visuomet veždavosi ir tarnus, o namų saugoti likdavo tik viena vyresnė moteris. Čilversui negalėjo kilti jokių abejonių, ir stropusis tarnas sąžiningai įvykdė, kas liepta.

- O aš pasilikau, nes žinojau - turėsiu sutvarkyti jūsų tualetus, - paaiškino Eliza.

- Nieko nesuprantu! Kažkokie kvaili juokeliai! - sušuko Virdžinija ir piktai numetė telegramą. Tu juk gerai žinojai, Eliza, - aš ruošiuosi į Čimneizą. Dar šįryt sakiau, atsimeni?

- Pamaniau, kad pasikeitė jūsų planai... Juk taip kartais būdavo, madam, ar ne?

Virdžinija tik nusišypsojo, nes turėjo pripažinti: Eliza sako teisybę. Bet... kokios čia kvailos išdaigos? Kas už viso to slypi?. .

Eliza suplojo rankomis ir sušuko:

- Dieve mano! Gal čia... piktadariai... vagys... tyčia atsiuntė telegramą. Namai liks tušti, ir jie apiplėš?..

- Gali būti ir taip, - kiek pasvarsčiusi, tarė Virdžinija..

- Taip, taip, madam, žinoma, kad taip, madam. Laikraščiai tik ir terašo apie tokius atsitikimus. O, madam, tuoj pat skambinkite į policiją! Tuojau pat. Plėšikai gali atsirasti kiekvieną akimirką, ir perrėš mums gerkles!

- Eliza, nesijaudinkite, niekas čia nosies nekiš šeštą valandą vakaro ir gerklės tau neperrėš.

- Madam, tarkite tik žodį, ir aš beregint atsivesiu kokį policininką...

- Kam? Nebūk kvaila, Eliza, eik ir sudėk mano daiktus. Aš važiuoju į Čimneizą. Nepamiršk: naująją vakarinę suknelę, tą baltąją, krepo... taip, dar ir juodąją, aksominę... Juodas aksomas labai efektingai atrodo, ar ne?

- Madam, jūs ir taip žavinga, bet nuostabiausia būnate, kai apsivelkate tą krepsatininę, - ėmė čiauškėti Eliza. Profesionalės instinktas paėmė viršų, ir ji viską pamiršo.

- Ne, šitos neimsiu. Būk gera mergytė ir bėk į viršų, Eliza. Turim mažai laiko. Tuoj siunčiu Čilversui į Datčeną telegramą ir dar perspėsiu artimiausio posto policininką, kad nenuleistų akių nuo namo. Nevartyk akių, Eliza! Jeigu jau iš anksto taip baiminiesi, ką darytum, jei iš tikrųjų užpultų - ir dar tamsoje, su peiliu?!

Eliza tik linktelėjo ir vikriai nutipeno laiptais, vis stabteldama ir nervingai žvilgčiodama į kiekvieną kampą.

Virdžinija nuėjo į savo kabinetą - ten buvo telefonas. Elizos pasiūlymas paskambinti į policijos nuovadą jai pasirodė protingas, ir Virdžinija nutarė tuoj pat tai padaryti. Jau siekė telefono ragelio ir apmirė.

Didžiajame krėsle sėdėjo vyras. Juk tai šantažuotojas! Virdžinija buvo visai jį pamiršusi. Sėdėjo kažkokia keista, nenatūralia poza. Matyt, ilgai jos laukė ir užsnūdo. Švelniai šypsodamasi, ji priėjo prie krėslo. Šypsena beregint dingo.

Vyras nemiegojo. Jis buvo negyvas.

Virdžinija tai suprato iš karto, instinktyviai, po to pamatė mažytį žvilgantį pistoletą ant grindų, nedidelę skylutę prie širdies ir tamsią dėmę rūbuose, nemaloniai nukabusį žandikaulį...

Ji sustingo, stipriai sugniaužė rankas, ir ūmai spengiančioje tyloje tarsi šūvis nuskambėjo Elizos riksmas.

- Madam, madam! - ji bėgo laiptais žemyn ir visu balsu šaukė.

- Kas atsitiko? - Virdžinija puolė prie durų. Ji suprato: Eliza neturi žinoti, ką ji aptiko. Bet kokia kaina šitą reikia nuslėpti! "Eliza beregint pultų į isteriką", - dar pamanė Virdžinija. Ji pati norėjo susivokti, kas čia dedasi, o tam reikėjo ramybės.

- Madam, gal bus geriau, jeigu užkabinsiu durų grandinėlę? Piktadariai gali atslinkti kiekvieną akimirką...

- Jeigu taip nori, prašom, aš neprieštarauju.

Viržinija išgirdo grandinėlės skimbčiojimą ir lengviau atsiduso. Eliza, kaukšėdama kulniukais, vėl nubėgo laiptais į viršų.

Virdžinija uždarė duris ir pažvelgė į mirusįjį. Vėl siekė telefono ragelio, jau nė kiek nebedvejodama - tuoj pat reikia paskambinti policijai. Ranka sustingo ore. Baimės apimta, Virdžinija kažkodėl delsė ir sustingusi stovėjo prie telefono. Galva ūžė nuo prieštaringiausių minčių. Ta apgaulingoji telegrama! Ar ii susijusi su žmogžudyste? Tik reikia įsivaizduoti, kad ir Elizos nebuvo, o Virdžinija viena, be liudininkų, įėjo į kabinetą...

Taip ir būtų atsitikę, jeigu būtų turėjusi laukujų durų raktą. Viena su vyriškio lavonu! Vyriškio, kuriam leidosi šantažuojama...

Žinoma, galima aiškintis. Bet Virdžinija suprato - jos paaiškinimai dar labiau viską komplikuotų. Juk net Džordžas manė ją esant didžiausia lengvabūde. Ko gero, ir kiti panašiai galvoja. Ir dar laiškai, kurių ji niekada nerašė. Ne, nelengva neigti ir aiškintis.

Virdžinija stipriai pirštais suspaudė smilkinius.

- Aš turiu pagalvoti... Aš turiu pagalvoti...

Kas įleido šitą žmogų? Turbūt ne Eliza - ji būtų pasakiusi... Viskas dar paslaptingiau... Šiaip ar taip, ji privalo pranešti policijai. Ko laukia?

Virdžinija pakėlė telefono ragelį ir staiga prisiminė Džordžą. Kaip jai dabar trūksta blaiviai mąstančio žmogaus, sugebančio paaiškinti, kas čia iš tikrųjų atsitiko, žmogaus, kuris jai protingiausiai patartų!

Ir tuoj papurtė galvą. Ne, Džordžas rūpintųsi tik savimi ir nesiduotų įpainiojamas į šitokią istoriją. Ne, Džordžas vargu ar jai padėtų. O kas pagelbėtų. Gal Bilis?

Jos veidas atgavo natūralią spalvą. Na, žinoma, Bilis! Virdžinija surinko jo numerį, bet išgirdo: Bilis prieš pusvalandį išvažiavęs į Čimneizą.

- Velniai rautų! - sušuko Virdžinija, sviesdama ant svirtelės ragelį. Baisu! Galima sakyti, viena namuose su negyvėliu, ir nėra su kuo galėtų pasikalbėti...

Tuo metu suskambo durų skambutis. Virdžinija nebeišmanė, ko griebtis. Netrukus skambutis sutilindžiavo antrą kartą.

Eliza viršuje kraustė drabužius ir skambučio, žinoma, negirdėjo.

Virdžinija, priėjusi prie paradinių durų atkabino grandinėlę ir atitraukė visus skląsčius, kurių pagalba Eliza stengėsi apsisaugoti nuo banditų. Giliai atsidususi, pravėrė duris.

Už jų stovėjo tas pats jaunasis bedarbis, kurį prieš pusvalandį sutiko ant laiptų.

Ir tada Virdžinija žengė neapdairų žingsnį - gal todėl, kad nervai buvo įtempti kaip stygos.

- Įeikite, - tarė ji. - Rodos, jūs ieškojote darbo?

Jis nepravėrė burnos. Tylą supratusi kaip teigiamą atsakymą, Virdžinija nusivedė jį į valgomąjį, pastūmė kėdę, pati atsisėdo ir atidžiai pažvelgė į vaikiną.

- Atleiskite man... - neryžtingai pradėjo ji, - bet jūs... aš manau...

- Itone ir Oksforde, - atsakė jaunuolis. - Rodos, jūs norėjote paklausti, kur aš mokiausi?

- Taip, kažką panašaus, - atsakė Virdžinija.

- Matote, aš klajoju po pasaulį tik dėl to, kad negaliu prisiversti dirbti pastovų darbą... Tikiuosi, jūs nesirengiate pasiūlyti ką nors pastovaus?

Trumpą akimirką jos veide žybtelėjo šypsena.

- O ne, toli gražu - ne pastovų...

- Jei taip, tai sutinku, - kupinu pasitenkinimo balsu tarė žmogus.

Virdžinija vėl atkreipė dėmesį į jo įdegusį veidą, aukštą prakaulią figūrą.

- Suprantate, aš pakliuvau į bėdą, - sušnibždėjo ji. - Dauguma mano bičiulių yra - kaip čia pasakius? - na, aukštuomenės nariai. Ir jie labiausiai bijo susikompromituoti...

- Aš tai jau neturiu ko prarasti... Prašom, kalbėkite toliau. Kas atsitiko?

- Ten, gretimame kambaryje, kėdėje, negyvėlis. Aš nežinau, kas ir kada tą žmogų nužudė, ir neišmanau, ką man su juo daryti.

Virdžinija visa tai išpylė skubėdama, tarsi vaikas, nesuvokiantis, ką daro.

Spręsdama iš to, kaip jaunuolis reagavo, Virdžinija suprato: jis iš karto įvertino situaciją, kurioje ji atsidūrė. Gal jis buvo pratęs prie panašių dalykų.

- Nuostabu, - tarė vaikinas, aiškiai pažvalėjęs, - aš visuomet norėjau pabandyti seklio mėgėjo darbą. Ar parodysite man lavoną? O gal pirma išklosite faktus?

- Manau, bus geriau pirma viską papasakoti. - Virdžinija kiek patylėjo, susikaupė ir ramiai ėmė kalbėti:

- Tas žmogus mano namuose pasirodė vakar. Jis būtinai norėjo su manimi pasikalbėti. Parodė laiškus... meilės laiškus, pasirašytus mano vardu...

- Bet jūs jų nerašėte, - ramiai tarė jaunuolis.

Virdžinija sutriko.

- Iš kur žinote?

- O, aš naudojuosi dedukcijos metodu... Prašom pasakoti toliau...

- Jis atėjo nusiteikęs mane šantažuoti. Ir aš... Nežinau, ar suprasite... ir aš leidau jam tai daryti.

Virdžinija viltingai pažvelgė į jaunuolį, ir šis linktelėjo.

- Puikiai suprantu - jūs norėjote patirti, ką jaučia žmogus, kai yra šantažuojamas?..

- Jūs labai nuovokus... Iš tikrųjų viskas taip ir buvo...

- Taip, aš esu nuovokus ir puikiausiai jus suprantu, - kukliai tarė jis, - bet turėkite galvoje: nedaug atsiras tokių, kurie patikėtų šiais jūsų žodžiais. Matote, dauguma žmonių neturi vaizduotės.

- Galbūt... Toliau... Aš tam žmogui pasakiau, kad jis ateitų šiandien, šeštą valandą. Grįžusi namo sužinojau, kad kažkas atsiuntęs telegramą ir visus mano tarnus iškraustęs iš namų. Atsitiktinai liko tik viena kambarinė. Įėjusi į kabinetą, radau negyvėlį...

- O kas tą žmogų įleido?

- Nežinau, bet jeigu tai būtų buvusi mano kambarinė, tai ji tuoj pat būtų pasakiusi.

- Ar ji žino, kas atsitiko?

- Ne, nieko nesakiau.

Jaunuolis linktelėjo ir atsistojo.

- C dabar žvilgtelėsiu į nužudytąjį, - tarė jis. - Turiu pridurti, kad visais gyvenimo atvejais geriausia sakyti tiesą, nes ir menkiausia melagystė gali įtraukti į tokią apgaulės balą, kad... Be perstojo meluojant, pasidaro nuobodu ir neįdomu.

- Vadinasi, jūs patariate paskambinti policijai?

- Galbūt, bet pirmiausia turime žvilgtelėti į tą nelaimingąjį.

Virdžinija pakilo ir išėjo iš kambario. Jis nusekė iš paskos. Prie kabineto durų ji stabtelėjo.

- Tarp kita ko, jūs dar nepasisakėte, kas esate.

- Aš esu Entonis Keitas.

IX skyrius

ENTONIS ATSIKRATO NEGYVĖLIU

Entonis vos vos šyptelėjo. Įvykiai pasisuko netikėta linkme. Bet kai jis pasilenkė prie krėsle sudribusio žmogaus, jo veidas apniuko.

- Dar šiltutėlis, - susirūpinęs tarė Keitas. - Nužudytas prieš kokį

pusvalandį.

- Prieš pat man grįžtant!

- Matyt.

Entonis suraukė antakius. Paskui uždavė klausimą, kurio esmę Virdžinija ne iš karto suprato:

- Kambarinė turbūt nebuvo įėjusi?

- Ne.

- O ar ji žino, kad jūs čia?

- Taip, aš kalbėjausi su ja, stovėdama kabineto tarpdury.

- Tai buvo jau po to, kai radote lavoną?

- Taip.

- Ir jai nieko nepasakėte?

- Nejaugi būtų geriau, jeigu būtų sužinojusi? Pamaniau - ji beregint apalps ir pridarys man dar daugiau rūpesčių... Ji prancūzė ir labai jautri. O aš norėjau ramiai pamąstyti, ko griebtis. Rodos, jūs esate kitokios nuomonės?

- Taip, jeigu abidvi su kambarine būtumėte radusios negyvėlį, situacija būtų kur kas paprastesnė. Tada nebereikėtų įrodinėti policijai, kad žmogų nužudė dar jums negrįžus.

- O dabar lengva pamanyti, kad jis nušautas po mano... taip, suprantu...

Entonis ją stebėjo. Virdžinija iš pusės žodžio suprasdavo jo mintį. Pirmasis įspūdis, kurį Entonis susidarė ant namo laiptų, pasitvirtino. Ši moteris ne tik nepaprastai graži ir žavi, bet, iš visko regėti, taip pat ir drąsi bei nuovoki.

Virdžinija ne juokais susimąstė. Kamuojama neramių minčių, ji net neatkreipė dėmesio, kad tas pašalietis ją pavadino vardu.

- Nesuprantu, kaip Eliza negirdėjo šūvio? - patylom paklausė ji.

Entonis parodė atvirą langą: kambarys buvo sklidinas pro šalį lekiančių mašinų gaudesio.

- Štai kodėl. Londone ne taip jau paprasta išgirsti pistoleto šūvį.

Virdžinija prisivertė atsigręžti į krėsle stingstantį kūną.

- Panašus į italą.

- Jis ir yra italas, - tarė Entonis. - Galiu dar pridurti: jo profesija - liokajus ar kažkas panašaus. Šantažu jis verčiasi tik laisvalaikiu ir, galimas daiktas, jo vardas - Džiuzepė.

- Dieve brangus! - sušuko Virdžinija. - Ar jūs tik ne Šerlokas Holmsas?

- Ne, - atsakė Entonis, - teisingiau būtų pasakius - nesislapstantis apgavikas. Kada nors jums viską papasakosiu... O dabar... sakėte, kad šis žmogus rodęs kažkokius laiškus ir prašęs už juos pinigų. Ar davėte?

- Taip.

- Kiek?

- Keturiasdešimt svarų.

- Blogai, - tarė Entonis, nors ir nė kiek nenustebo. - Parodykite telegramą.

Virdžinija tuojau atnešė iš holo melsvąjį lapelį. Ji matė - skaitant telegramą, Entonio Keito veidas vis labiau niaukėsi.

- Kas yra? - susirūpino ji.

Entonis grąžino telegramą ir tylėdamas parodė adresą:

- Išsiųsta iš Berneso, o jūs juk buvote Renelafe. Tikrai, čia kažkokia klasta.

Virdžiniją nustebino jo žodžiai. Jis tarsi privertė matyti tai, ką ji nesąmoningai jautė. Susidarė toks įspūdis, tarsi ji būtų apgaubta tinklu, kuris vis labiau ir labiau užveržiamas.

Entonis išsitraukė nosinę, apsuko plaštaką ir paėmė nuo grindų pistoletą.

- Mes, kriminalistai, turime būti labai atsargūs, - jis tarsi atsiprašinėjo. - Suprantate, pirštų atspaudai ir visa kita...

Jis išsitempė ir jo balsas vėl pasidarė kitoks, griežtas ir trūkčiojantis.

- Misis Revel, ar esate kada mačiusi šitą pistoletą?

- Ne, - nieko nesuprasdama, atsakė Virdžinija.

- Ar tikrai?

- Taip.

- O apskritai ar turite pistoletą?

- Ne.

- Ar kada nors turėjote?

- Ne, niekada.

- Tai teisybė?

Kurį laiką Entonis atidžiai žiūrėjo į sutrikusią Virdžiniją. Atsidusęs jau švelnesniu balsu tarė:

- Keista... Kaip tada galite paaiškinti?..

Rodė jai pistoletą - mažytį, puošnų, panašų į žaisliuką. Ant jo buvo išgraviruota: “Virdžinija”.

- O, tai absurdas!

Ji taip natūraliai nusistebėjo, kad Entonis patikėjo.

- Sėskite, - ramiai tarė jis, - ir pabandykite suprasti, kas įvyko. Paslaptis čia kur kas didesnė negu atrodo iš pirmo žvilgsnio. Kokios galėtų būti hipotezės? Jų dvi... Sakykim, egzistuoja kita Virdžinija, tikroji tų laiškų autorė. Ji kažkokiu būdu galėjo suuosti italo kėslus, nušauti jį, tyčia pamesti pistoletą, pavogti laiškus ir pasislėpti. Tai gana įtikinama, ar ne?

- Ko gero, taip, - tarė Virdžinija, - nors...

- Kita hipotezė, mano manymu, kur kas įdomesnė. Kažkas norėjo nužudyti Džiuzepę, ir ne paprastai nudėti, bet dar mesti įtarimą ant jūsų. Galimas daiktas, jus apkaltinti ir buvo svarbiausias tikslas. Juk bet kur buvo galima jį nužudyti, o imtasi ypatingų žygių tai padaryti jūsų namuose. Kad ir kas būtų tie žmonės, apie jus jie viską žino: ir apie kotedžą Datčete, ir apie jūsų namų tvarką, ir netgi apie tai, kad šį rytą buvote Renelafe. Leiskite paklausti, misis Revel, ir norėčiau, kad mano klausimas nepasirodytų absurdiškas: ar turite priešų?

- Ką jūs! Aš neturiu jokių priešų...

- Gerai. Dar vienas klausimas, kiek sudėtingesnis: ko mes dabar turime imtis? Pirmas variantas - žengti oficialiu keliu, paskambinti policijai, papasakoti visą istoriją ir pasikliauti jūsų nepriekaištinga reputacija bei tyra praeitimi. Kitas variantas - patiems slaptai atsikratyti lavonu. Asmeniškai man labiau patinka antrasis variantas - jau seniai norėjau išsiaiškinti, ar sugebu sėkmingai nuslėpti nusikaltimą. Tiesa, glumindavo viena aplinkybė: juk prieš nuslepiant nusikaltimą, reikia jį padaryti... Gali būti dar ir trečias variantas: apie įvykį pranešti policijai, tačiau nutylėti apie pistoletą, šantažą, laiškus. Bet tai tiktų tik tuo atveju, - skubiai pridūrė Entonis, - jeigu laiškai jo kišenėje.

Ir, nieko nelaukdamas, apieškojo negyvėlio kišenes.

- Tuštutėlės, jį apiplėšė, - niūriai tarė Entonis. - Taip, kažkokia paslaptinga istorija su tais laiškais. O kas čia? Atplyšęs pamušalas... Kažkas yra... Matyt, kraustant kišenes, užkrito popierėlis.

Entonis ištraukė lapelį ir priėjo prie lango. Virdžinija nusekė iš paskos.

- "Čimneizas, ketvirtadienis, 11.45", - garsiai perskaitė. - Matote, kažkam paskirtas pasimatymas.

- Čimneize? Jūs sakote - Čimneize? - sušuko Virdžinija. Kaip keista!

- Kas čia keisto? Manote, šantažuotojui nėra kas veikti toje senovės pilyje?

- Šį vakarą aš važiuoju į Čimneizą. Bent jau ketinau važiuoti...

Entonis staiga pasisuko į ją.

- Ką jūs pasakėte?

- Šį vakarą aš ketinau važiuoti į Čimneizą, - pakartojo Virdžinija.

Entonis išsprogino akis.

- Rodos, imu šį tą suprasti. Žinoma, galiu ir apsirikti, bet... kažkas būtinai nori jums sutrukdyti ir užkirsti kelią, kad nevažiuotumėte į Čimneizą.

- Tikriausiai tai mano pusbrolis Džordžas Lomaksas. - Virdžinija nusišypsojo. - Bet aš negaliu įtarti Džordžą žmogžudyste.

Entonis jau vėl garsiai svarstė:

- Jeigu paskambinsite policijai, turėsite atsisveikinti su ketinimu šiandien arba rytoj pakliūti į Čimneizą. O aš norėčiau, kad būtinai ten nuvyktumėte. Spėju, mūsų nežinomieji draugai be galo sutriks. Misis Revel, ar bent kiek manimi pasitikite?

- Tai ką, renkamės antrąjį variantą?

- Nedelsdami veikime! Pirmiausia reikia atsikratyti kambarine. Ar galite ką nors sugalvoti?

- Žinoma, tai labai paprasta.

Virdžinija išėjo į holą ir šūktelėjo:

- Eliza, Eliza!

- Klausau, madam.

Entonis girdėjo jas kažką kalbant, bet žodžių nesuprato. Trinktelėjo paradinės durys. Virdžinija grįžo kabinetan.

- Aš ją pasiunčiau į parduotuvę nupirkti kvepalų - pasakiau, kad parduotuvė atidaryta iki aštuonių, nors, žinoma, ji jau uždaryta. Iš parduotuvės, nebeužsukdama namo, Eliza važiuos į Čimneizą, taigi pilin paklius vėliau už mane. Dabar čia mums po kojų niekas nebesimaišys.

- Gerai, - tarė Entonis. Pats laikas atsikratyti negyvėliu. Yra toks labai paprastas senoviškas būdas... Bet kartais viską lemia smulkmenos... Sakykite, ar rastumėte didelį kelioninį lagaminą?

- Žinoma. Eime į rūsį, ten jų daugybė, išsirinksite, kokį norėsite.

Iš tikrųjų, rūsyje buvo begalė visokių lagaminų. Entonis paėmė gana tvirtą ir talpų.

- Šį darbelį pasistengsiu pats atlikti, - taktiškai tarė jis. - O jūs eikite į viršų ir ruoškitės kelionei.

Virdžinija taip ir padarė. Vietoj tenisininkės marškinėlių, apsivilko patogų kelioninį rusvos spalvos kostiumą ir užsidėjo mažą oranžinę kepuraitę.

Entonis laukė hole. Prie jo kojų kūpsojo diržais perrištas lagaminas.

- Norėčiau jums papasakoti apie savo gyvenimą, - tarė jis, - bet, rodos, šį vakarą turėsime kuo kitu užsiimti. Pirmiausia turime susitarti, kaip veiksime. Išsikvieskite taksi, pakraukite savo daiktus, taip pat ir šį lagaminą, važiuokite Pedingtono stotin ir atiduokite lagaminą į saugojimo kamerą. Aš lauksiu platformoje. Praeidama pro mane, išmeskite lagamino kvitą. Aš jį pakelsiu ir vaidinsiu grąžinąs, o iš tikrųjų pasiliksiu. Tada važiuokite į Čimneizą, o visa kita jau palikite man.

- Misteri Keitai, jūs nepaprastai mielas, - tarė Virdžinija. - Jaučiuosi pasielgusi tiesiog kiauliškai, visiškai nepažįstamam žmogui užkraudama tokią naštą.

- O man tai patinka, - nerūpestingai atsakė Entonis. Jeigu čia būtų mano draugužis, toks Džimis Makas Grasas, jis patvirtintų, kad mane

visuomet traukė nepaprastos istorijos.

Virdžinija nustebusi pažvelgė į jį.

- Kaip jūs pasakėte? Džimis Makas Grasas?

Entonis patvirtindamas linktelėjo.

- Taip, o kas? Ar ką nors apie jį girdėjote?

- Taip, ir visai neseniai. - Ji patylėjo ir jau ryžtingai tarė:

- Misteri Keitai, aš noriu dar jūsų paprašyti... Ar negalėtumėte atvažiuoti į Čimneizą?

- Netrukus mane tenai išvysite, misis Revel. O dabar konspiratorius "A" nepastebimai turi išeiti pro užpakalines duris, o konspiratorius "B" iškilmingai keliauti prie taksi per paradines.

Viskas klostėsi taip, kaip sugalvojo.

Entonis susistabdė taksi ir laiku atsirado stotyje. Platformoje jis pakėlė Virdžinijos pamestą bagažo kvitą ir meistriškai pavaizdavo jį grąžinąs. Tada patraukė ieškoti kokio klegždaro pigaus automobilio.

Kiek vėliau jau nuosavu automobiliu atvažiavo į Pedingtono stotį, pateikė kvitą, gavo lagaminą ir įkišo automašinon. Kol kas viskas klojosi sklandžiai.

Dabar Entoniui reikėjo išvažiuoti iš Londono. Jis pasuko į Golhauzo kelią, aplenkė Brendfordą bei Kandelou ir atsidūrė Handlono-Stendso kelyje. Judriąja magistrale viena po kitos lėkė mašinos.

Entonis pasirinko vietą, kur nebuvo regėti automobilio stabdymo pėdsakų, sustojo, ir, išlipęs iš mašinos, purvais užtepė numerius. Kai eismas kelyje kiek aprimo, atidarė lagaminą, ištraukė negyvėlį ir paguldė kelkraštyje taip, kad apšviestų pro šalį važiuojančių mašinų šviesos. Tada sėdo į mašiną ir nuvažiavo. Tai operacijai sugaišo keliolika minučių. Padaręs lankstą, Entonis grįžo į Londoną kitu keliu. Pakely dar sustojo, išsirinko milžinišką medį ir įsiropštė. Pačioje viršūnėje, mažoje drevėje, paslėpė rausvo popieriaus paketėlį. "Gana geras būdas atsikratyti pistoletu", - patenkintas pamanė Entonis.

Ieškodami pistoleto, raus žemę, graibys tvenkinius, bet vargu ar Anglijoje atsiras žmogus, kuriam šautų galvon ropštis į medį...

Londone, Pedingtono stotyje, Entonis į saugojimo kamerą atidavė tuščią lagaminą. Ne pro šalį būtų suvalgius keptos mėsos gabalą su bulvėmis, pamanė, bet žvilgtelėjo į laikrodį ir apgailestaudamas palingavo galva. Prisipylęs benzino, vėl leidosi į kelią - šį kartą į šiaurę.

Apie pusę dvyliktos Entonis atsidūrė prie Čimneizo pilies parko. Kelkraštyje palikęs mašiną, lengvai perlipo aukštą tvorą, o kadangi šiek tiek neapskaičiavo laiko ir užgaišo, kuo greičiausiai nubėgo prie rūmų.

Gūdžioje tamsoje vos vos ryškėjo milžiniškos Čimneizo pilies kontūrai.

Kažkur tolėliau laikrodis išmušė tris ketvirčius valandos.

11.45 - laikas, kuris buvo nurodytas pas nužudytąjį rastame lapelyje. Atidžiai žvalgydamasis, Entonis palipo į terasą - viešpatavo tyla ir ramybė. "Pasirodo, tie politikai anksti eina miegoti", - pamanė sau vienas.

Ūmai tylą perskrodė šūvis. Entonis skubiai atsigrįžo. Šovė pilyje. Jis apmiręs klausėsi. Vėl mirtina tyla. Entonis prisėlino prie didelio prancūziškos formos lango - jam atrodė, kad šovė kaip tik ten, - ir pabandė atidaryti, bet langas buvo iš vidaus užkištas. Pabandė atverti kitą - ir tas nepasidavė. Ir vėl ištempė ausis - tylos niekas daugiau netrikdė.

"Turbūt man paprasčiausiai pasigirdo, - ėmė įtikinėti save. - Gal parke ar miške šovė koks brakonierius".

Jis neskubėdamas išlipo iš terasos ir nuėjo per parką, jausdamas kažkokį sunkumą ir nepasitenkinimą.

Paskui stabtelėjo ir atsigręžė. Viename viršutinio aukšto lange akimirką blykstelėjo blausi šviesa, ir vėl viskas paskendo tamsoje.

X skyrius

ČIMNEIZAS

Rytą, 8. 30, inspektorius Bodguorsis ėmėsi kasdieninių darbų. Šis aukštas, solidus, sunkios eigasties vyras, uoliai vykdydamas profesines pareigas, mėgdavo ypač sunkiai ir garsiai dūsauti.

Jaunasis konsteblis Džonsonas buvo gryna jo priešingybė. Jis dar kaupė jėgas ir priminė apipešiotą viščiuką.

Aidžiai suskambo telefonas ir inspektorius, kaip buvo pratęs, iškilmingai pakėlė ragelį.

- Taip. Marker Bazingo policijos skyrius.

Inspektorius staiga persimainė.

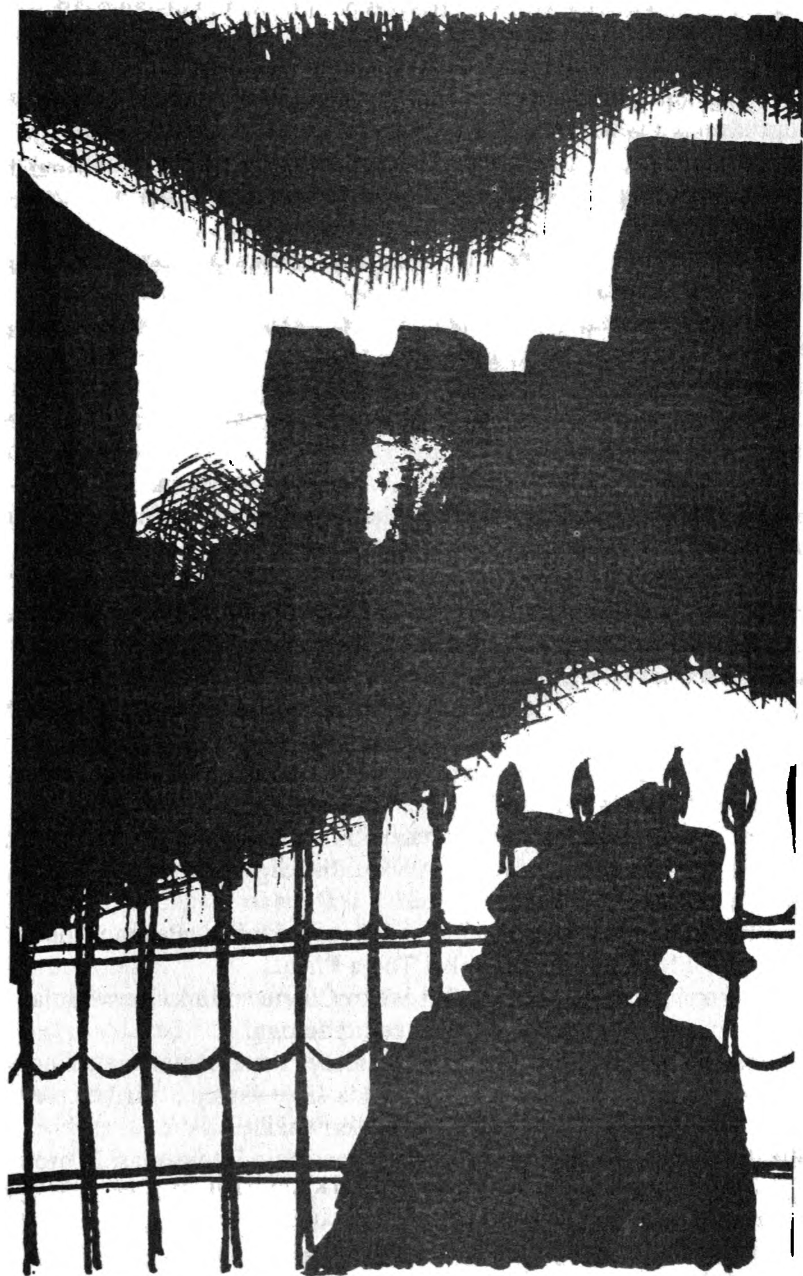
- Kalbėkite, jūsų šviesybe... Prašau dovanoti, jūsų šviesybe... Aš blogai išgirdau, ką jūs pasąkėte?. .

Stojo ilga pauzė. Inspektorius atidžiai klausėsi, ir visa gama įvairiausių jausmų atsispindėjo šiaip jau neišraiškingame veide.

Pagaliau jis padėjo ragelį ir trumpai pasakė:

- Taip, taip, negalima delsti!

Bodguorsis atsigrįžo į Džonsoną - jis buvo persimainęs nuo būsimos

misijos svarbos, - ir paaiškino:

- Jo šviesybė... iš Čimneizo... žmogžudystė!

- Žmogžudystė?.. - lyg aidas atkartojo Džonsonas.

- Bet kaip čia taip atsitiko? Mūsų apygardoje dar nebuvo nė vienos žmogžudystės... nebent tik, kai Tomas Pirsas nušovė savo meilužę...

- Bet juk tą atsitikimą, griežtai kalbant, negalima vadinti žmogžudyste - viskas atsitiko prisiuliojus ir gerai prisisiurbus, - paprieštaravo inspektorius.

- Taip, todėl jo ir nepakorė, - nenoriai sutiko Džonsonas. - Bet šį kartą - tikra žmogžudystė, ar ne, sere?

- Taip, Džonsonai, rodos, kad tikra. Nužudytas jo šviesybės svečias, kažkoks užsienietis. Jį rado šįryt. Nušautas. Langas atdaras, o terasoje - kažkieno pėdos.

- Gaila, kad užsienietis, - tarė Džonsonas, - nes tuoj nusikaltimas ims atrodyti kažkoks nepaprastas.

- Jo šviesybė labai susijaudinęs, - toliau kalbėjo inspektorius. - Reikia vežtis ir daktarą Kartraidą. Tikėkime, kol nuvyksime, pėdsakų nesunaikins.

Bodguorsis buvo septintame danguje: "Žmogžudystė!!! Čimneize!! Ir jis, inspektorius Bodguorsis, pačiame įvykių sūkuryje! Žinoma, policija ras paslapties įminimo raktą. Tai inspektoriui atneš garbę, o paskui ir paaukštinimą tarnyboje.

- Taip, taip ir bus! - pats sau tarė inspektorius. - Jeigu tik neįsikiš Skotlend Jardas.

Prisiminus Skotlend Jardą, jo nuotaika apniuko. O tokiomis aplinkybėmis be pagalbininkų neišsiversi.

Jie sustabdė mašiną prie daktaro Kartraido namų. Daktaras, dar gana jaunas vyras, labai susidomėjo įvykiu. Jis reagavo lygiai taip karštai, kaip Džonsonas.

- Kodėl? Dieve, gelbėk mano sielą! - sušuko jis. - Pas mus niekas nebuvo nužudytas nuo to laiko, kai Tomą Pirsą...

Visi trys įsiropštė į mašiną ir pasuko Čimneizo link. Bevažiuojant viešbučio tarpdury daktaras išvydo stovintį žmogų.

- Kažkoks užsienietis, - tarė Kartraidas, - nepaprastai simpatingas vaikinas. Įdomu, ar seniai čia? Ir ką veikia šioje skylėje, "Kriketerse"? Pirmą kartą jį regiu. Turbūt atvažiavo vakar vakare.

- Jis negalėjo atvažiuoti traukiniu, - pastebėjo Džonsonas. Jo brolis dirbo geležinkelio stotyje, todėl Džonsonas visuomet puikiai žinojo, kas atvažiuoja ir kas išvažiuoja.

- O kas vakar vakare atvažiavo į Čimneizą? - paklausė inspektorius.

- Ledi Elina - traukiniu, 3.40. Su ja du džentelmenai - amerikietis ir

jaunas linksmas vaikinas, abudu be tarnų. Jo šviesybė atvyko su užsieniečiu, galimas daiktas, su tuo, kurį nušovė... traukiniu, 5.40. Tą užsienietį lydėjo tarnas. Misteris Everslejus - tuo pačiu traukiniu, misis Revel - kiek vėliau, traukiniu, 7.25. Vienas džentelmenas, panašus į užsienietį, irgi traukiniu, 7.25. Jisai gerokai nuplikęs, o nosis tai jau užkumpusi kaip šakalo. Misis Revel kambarinė - traukiniu 8.56.

Džonsonas nutilo, norėdamas atsikvėpti po tokios ilgos kalbos.

- Ir nė vienas neapsistojo “Kriketerse”?

Džonsonas papurtė galvą.

- Matyt, jis atvažiavo mašina, - tarė inspektorius. - Džonsonai, atsiminkite štai ką: grįždamas pasidomėkite tuo džentelmenu iš “Kriketerso”. Mes turime žinoti viską apie kiekvieną svetimšalį. Kažko jau labai jis įdegęs saulėje, galbūt irgi atvyko iš užsienio.

Botguorsis norėjo pademonstruoti begalinį nuovokumą - matote, koks aš vyras, nepametu galvos bet kokiomis aplinkybėmis!

Mašina pasuko pro Čimneizo parko vartus.

Prie pilies juos pasitiko žilaplaukis vyresnysis liokajus. Jo didinga laikysena bylojo: mes nepratę, kad tarp šitų sienų būtų vykdomi nusikaltimai. Tai šiuolaikinių papročių rezultatas. Ką gi, pasitikime nelaimę ramiai ir padarykime viską, kad nieko blogesnio neatsitiktų.

- Jo šviesybė jūsų laukia, - tarė vyresnysis liokajus. - Prašome čionai...

Jis nuvedė į mažytį kambarėlį - lordo Katerhemo priebėgą viską gniuždančioje pilies didybėje, ir pranešė:

- Policija, jūsų šviesybe, ir daktaras.

Lordas Katerhemas nekantraudamas vaikščiojo po kambarį.

- O, inspektoriau, pagaliau... Dėkoju, kad paskubėjote. Sveiki, Kartraidai. Žinote, labai nemalonus reikalas, - tarė lordas Katerhemas ir delnu paglostė susitaršiusius plaukus.

- Kur lavonas? - dalykiškai paklausė daktaras.

Lordas Katerhemas atsigręžė į jį. Toks tiesus klausimas lordą, rodos, kiek apramino.

- Pasitarimų kambaryje, ten, kur ir buvo rastas. Aš įsakiau neliesti. Man atrodė, kad taip bus geriausiai.

- Teisingai, jūsų šviesybe, - pagyrė inspektorius ir iš kišenės ištraukė užrašų knygelę bei pieštuką.

-- Kas rado lavoną? Jūs?

- Dieve mano, žinoma, ne, - sušuko lordas Katerhemas. - Nejaugi manote, kad aš keliuosi tokiu ankstyvu laiku? Ne, jį rado kambarinė. Tikriausiai ji šaukė visa gerkle... nors aš ir negirdėjau. Paskui tarnai atėjo pas mane... ir, žinoma, aš turėjau keltis iš patalo, lipti žemyn... ir... o ten..: žinote...

- Ir atpažinote - tai buvo jūsų svečias?

- Taip, atpažinau, inspektoriau.

- Jo vardas ir pavardė? - paklausė Bodguorsis.

Nuo to visai paprasto klausimo lordas Katerhemas sutriko. Jis pravėrė burną ir vėl užsičiaupė. Pagaliau patylom paklausė:

- Jūs turite galvoje... jūs norite žinoti... kuo jis vardu?. .

- Taip, jūsų šviesybe.

- Na, - išspaudė lordas Katerhemas, lėtai apžvelgdamas kambarį, tarsi tikėdamasis, kad kažkas jam apšvies protą. - Jo vardas... buvo... sakyčiau... jis vadinosi... taip... neabejotinai taip... grafas Stanislavas...

Lordas Katerhemas elgėsi taip keistai, kad inspektorius liovėsi sukiojęs pieštuką ir įsistebeilijo į jį.

Kaip sykis tuo metu atsidarė durys ir, didžiausiam sutrikusio pero džiaugsmui, įėjo mergina - aukšta, liekna, tamsiaplaukė, malonaus berniokiško veido - lordo Katerhemo duktė Elina, arba kaip ją vadino draugai - Bundla Vyresnioji.

Ji linktelėjo svečiams ir pasakė tėvui:

- Aš radau jį!

Inspektoriui, pasidavusiam pirmajam įspūdžiui, dingtelėjo - jaunoji ledi sugavo žudiką, bet tuoj pat suprato - mergina turėjo galvoje visai ką kita.

Lordas Katerhemas lengviau atsiduso.

- Šaunuolė... O ką jis sakė?

- Netrukus bus čia, o kol kas liepė būti labai atsargiems.

- Tiktai Džordžas Lomaksas ir tegali taip idiotiškai patarti, - apmaudžiai sušuko lordas. - Bet jeigu jis jau atvažiuoja, tai būčiau linkęs daugiau neliesti šitos temos. - Katerhemas, rodos, net šiek tiek pažvalėjo.

- Nužudytąjį vadino grafu Stanislavu? - perklausė daktaras.

Tėvas ir dukra susižvalgė, ir lordas išdidžiai atsakė:

- Žinoma. Juk ką tik sakiau.

- Aš norėjau patikslinti, nes man pasirodė, kad ir jūs nesate visiškai įsitikinęs, - paaiškino Kartraidas, ir jo akyse sužibo ugnelės.

Lordas atidžiai pažvelgė į jį.

- Aš palydėsiu jus į pasitarimų kambarį, - tarė Katerhemas.

Visi nusekė jam iš paskos. Paskutinis ėjo inspektorius. Visą laiką, kol jie žingsniavo koridoriais ir kambariais, jis žvalgėsi į kairę ir į dešinę, tarsi vildamasis paveikslo rėme ar už pravirų durų rasti paslapties įminimo raktą.

Lordas Katerhemas ištraukė iš kišenės raktą ir, atrakinęs duris, plačiai jas atvėrė, pakviesdamas užeiti į didelį, ąžuolo paneliais išgražintą kambarį. Už trijų milžiniškų, kone žemę siekiančių langų matėsi terasa.

Kambario viduryje stovėjo didelis stačiakampis stalas. Palei sienas - ąžuolinės spintos ir senoviškos raižytos kėdės. Ant sienų kabojo mirusių Katerhemų portretai. Kairėje, maždaug pusiaukely tarp durų ir lango, plačiai išskėtęs rankas ant nugaros gulėjo žmogus.

Daktaras Kartraidas priėjo prie negyvėlio ir priklaupė.

Inspektorius pabandė atidaryti langus. Vidurinysis buvo privertas, bet neužkištas. Ant terasos laiptų aiškiai matėsi pėdos.

- Viskas aišku, - tarė inspektorius, ir palingavo galva. - Bet lygiai tokie pat pėdsakai turėjo likti ir kambaryje, ant parketo...

- Man atrodo, galiu paaiškinti, kodėl čia nėra pėdsakų, - įsiterpė Bundla. - Kambarinė tvarkė kabinetą ir tik iššluosčiusi pusę grindų, išvydo negyvėlį. Matyt, pirmiausia ji atidarė langą, triūsė anoje pusėje ir paprasčiausiai nepastebėjo lavono, nes jį užstojo stalas.

Inspektorius ir vėl linktelėjo.

- Gerai, - tarė lordas Katerhemas, trokšdamas kuo greičiau išeiti, - aš palieku jus čia, inspektoriau, jeigu reikės, mane rasite... e... Misteris Džordžas Lomaksas netrukus atvyks iš Ebio, jis papasakos jums kur kas daugiau nei aš. Juk šiaip ar taip, tai jo prasimanymas...

Ir negaišuodamas lordas Katerhemas išėjo.

- Tai paikas tas Lomaksas, įtraukęs mane į šitą istoriją, - niršo. - Ar norėjai ką pasakyti, Tredueli?

Žilasis vyresnysis liokajus pagarbiai nulenkė galvą:

- Jūsų šviesybe, jūs buvote užimtas ir aš išdrįsau paliepti, kad paruoštų pusryčius. Svetainėje viskas gatava...

- Vargu ar galėsiu praryti nors kąsnelį, - niūriai atsakė lordas Katerhemas, bet vis dėlto pasuko į svetainę.

- Galėsi, galėsi, tėte! - Bundla paėmė jį už parankės, ir jiedu kartu įėjo į valgomąjį.

Ant specialaus stalelio buvo išrikiuoti sunkūs sidabriniai indai, kuriuose maistas ilgai neataušdavo.

- Omletas, - tarė lordas Katerhemas, kilstelėjęs dangtį. - Bekoniena, inkstai - nelemtieji inkstai! Sūdytas kumpis, šaltas fazanas... Aš nemėgstu nė vieno šito patiekalo, Tredueli. Prašau paprašyti virėjo, kad minkštai išvirtų kiaušinį.

- Klausau, jūsų šviesybe!

Treduelis vikriai išėjo. Lordas Katerhemas lyg ne savom rankom įsidėjo inkstų ir bekonienos, įsipylė kavos ir atsisėdo prie ilgo stalo. Bundla, prisėdusi šalia, irgi pusryčiavo. Ji susikaupusi darbavosi prie bekonienos ir omleto lėkštės.

- Velnioniškai išalkau, - tarė Bundla, be perstojo kimšdama burnon

- Turbūt nuo įspūdžių toks apetitas.

- Jums viskas gerai šiame pasaulyje, - pasiskundė tėvas. - Jūs, jaunimas, mėgstate aštrius pojūčius, o aš turiu saugoti jau ir taip sugadintą sveikatą. "Nesijaudinkite", - lengva žmogui, sėdinčiam kabinete, šitaip pasakyti! Nesijaudink, jei gudrus, kai šitas asilas Lomaksas įvelia tave į visokias istorijas, kaip, sakysim, šitoji?! Aš turėjau griežtai atsisakyti.

Liūdnai linguodamas galva, lordas Katerhemas atsistojo ir atsipjovė kumpio.

– "Menkė", žinoma, tuoj pasibalnos savo mylimą arkliuką, - linksmai spėliojo Bundla. - Jis buvo taip pritrenktas, kad nebegalėjo išspausti nė žodžio. Tuoj atlėks ir ims taukšti apie apdairumą ir tylėjimą.

Katerhemas lyg ir norėjo prieštarauti , bet tik kažką sumurmėjo.

- Ar jis jau išsirito iš patalo? - paklausė.

- "Menkė" giriasi, kad visuomet keliasi septintą valandą ir diktuoja laiškus bei memuarus.

- Ir šituo didžiuojasi, - stebėjosi tėvas. - Jau labai dideli egoistai tie visuomenės veikėjai. Jie priverčia savo nelaimingus sekretorius tokią valandą užrašinėti visokius paistalus! Jeigu išeitų įstatymas, įpareigojantis juos gulėti lovoje bent iki vienuoliktos, kaip lengvai atsikvėptų visa tauta! Aš nė kiek neužpykčiau, jeigu jie mažiau taukštų visokias nesąmones. Lomaksas visuomet primena mano "padėtį". Keistuolis, tarsi aš turėčiau kokią "padėtį". Na, kas gi mūsų laikais trokšta būti peru?!

- Niekas, - patvirtino Bundla, - kur kas naudingiau turėti klestinčią taverną.

Treduelis ant sidabrinio padėklo įnešė du virtus kiaušinius ir tylėdamas pastatė priešais lordą Katerhemą.

- Kas čia, Tredueli? - paklausė lordas, su pasibjaurėjimu žiūrėdamas į kiaušinius.

- Virti kiaušiniai, jūsų šviesybe.

- Neapkenčiu virtų kiaušinių, - tarė lordas, - jie be skonio, aš negaliu į juos žiūrėti. Prašau tuoj pat tą šlykštynę paimti nuo stalo!

- Klausau, - paklusniai linktelėjo Treduelis, ir virti kiaušiniai dingo taip pat greitai, kaip ir buvo atsiradę.

- Ačiū Dievui, šiuose namuose niekas anksti nesikelia, - pridūrė lordas Katerhemas. - Ko gero, dėl viso šito, kas čia įvyko, mums teks keisti tvarką, - atsiduso.

- Aš vis dėlto labai norėčiau sužinoti, kas ir kodėl jį nužudė... - susimąstė Bundla.

- Čia jau ne mūsų rūpestis, - atsakė lordas Katerhemas, - surasti žmogžudį - policijos uždavinys. Nesu įsitikinęs, kad Bodguorsis ką nors ras. O aš manau, kad tai Isaksteino rankų darbas.

- Isaksteino?. .

- Taip, britų sindikato.

- Bet kam misteriui Isaksteinui žudyti princą, jeigu jis čionai atvažiavo su juo susitikti?

- Aukščiausiais finansiniais sumetimais... - miglotai paaiškino lordas Katerhemas. - Tai man primena... e... aš labai stebėčiausi, jeigu... e... paaiškėtų, kad Isaksteinas yra žmogus, kuris mėgsta rytais ilgiau pagulėti... Man atrodo, jis gali atsirasti čia kiekvieną akimirką... tokie jau Sičio papročiai... Ten jau taip... Kad ir koks turtingas būtum, 9.17 visuomet privalai būti savo vietoje.

Už atdaro lango sužvigo automobilio stabdžiai - matyt, lėkė dideliu greičiu.

- "Menkė"! - sušuko Bundla.

Kai tik Lomaksas sustojo prie durų, tuoj jį pro langą pasveikino tėvas ir duktė.

- Eikite čionai, mano mielasis, eikite čionai, - kramsnodamas paskutinį kumpio kąsnį, pakvietė lordas Katerhemas.

Džordžas nuleido juokais pakvietimą įeiti kambarin pro langą - jis žengė pro paradines duris ir, Treduelis bematant jį atlydėjo.

- Gal norėtumėt papusryčiauti? - pasiūlė lordas Katerhemas, spausdamas Lomakso ranką. - Gal inkstų?

Džordžas piktai pastūmė lėkštę.

- Baisūs dalykai!!! Baisūs!! Baisūs!

- Tai, žinoma... Gal kumpio?

- Ne, ne! Šią bylą reikia numarinti bet kokia kaina, negalime leisti, kad iškiltų į viešumą.

Kaip Bundla ir spėjo, Džordžas prašė elgtis protingai ir tylėti.

- Aš puikiai jus suprantu, - užjausdamas tarė lordas Katerhemas. - Paragaukite bekonienos su kiaušiniais ar dar ko nors...

- Visai nenumatytas atsitikimas... nacionalinė nelaimė... Koncesijoms gresia pražūtis...

- Nurimkite ir truputį užkąskite, - pertraukė jį lordas Katerhemas. - Jūs būtinai turite pasistiprinti ir atsigauti. - Virti kiaušiniai... Čia ką tik buvo virtų kiaušinių, kur jie?

- Aš visai nenoriu valgyti, - atsikalbinėjo Džordžas. - Jau pusryčiavau, o ir ne valgis dabar man rūpi. Mes turime viską kuo smulkiausiai apsvarstyti. Tikiuosi, dar niekam nieko nesakėte?

- Na, žino Bundla, aš, vietos policininkai, daktaras Kartraidas ir, suprantama, tarnai...

Džordžas sudejavo.

- Susiimkite, mano mielasis, - švelniai tarė lordas Katerhemas, - labai norėčiau, kad vis dėlto papusryčiautumėte. Man atrodo, jūs paprasčiau-

siai neįsivaizduojate, kad neįmanoma paslėpti negyvėlio. Juk kūnas turi būti palaidotas ir viskas atlikta, kaip dera. Mūsų nelaimei, viskas turi būti, kaip įprasta!

Džordžas pamažu aprimo.

- Žinoma, teisybę sakote, Katerhemai. O štai vietos policijos nereikėjo kviesti. Mums padės Betlas*...

- Mūšis... žmogžudystė... netikėta mirtis? - susirūpinęs paklausė Katerhemas.

- Ne, ne! Jūs nesupratote! Kalbu apie Skotlend Jardo inspektorių. Tai ypatingai atsargus žmogus, gerai pažįstu. Jis padėjo mums, kai nepavyko piniginė afera...

- A? Ką? - susidomėjo lordas Katerhemas.

Džordžas žvilgtelėjo į Bundlą, kuri sėdėjo persisvėrusi per palangę, ir, prisiminęs savo žodžius apie išmintingumą ir tylėjimą, tuoj atsistojo.

- Mes negalime gaišti. Tuoj pat turiu išsiųsti porą telegramų.

- Parašykite, ir Bundla perduos telefonu.

Džordžas ištraukė iš kišenės kotelį ir nepaprastai greitai ėmė rašyti. Primarginęs lapą, padavė Bundlai, ir toji ėmė skaityti be galo susidomėjusi.

- Dieve, tai bent pavardė! - sušuko ji. - Baronas... Kaip? Kaip?

- Baronas Loloprolzemnetas.

Bundlos akys prisimerkė.

- Aš šiaip taip perskaičiau, bet ar perskaitys pašto budėtojas?

Džordžas, baigęs rašyti, atidavė lapelius Bundlai ir kreipėsi į šeimininką.

- Geriausia, ką jūs dabar galėtumėte padaryti... - pradėjo Džordžas.

- Klausau, - lordas Katerhemas, kažką negera nujausdamas, pastatė ausis.

- ...tai pasikliauti manimi!

- Žinoma, - mielai sutiko lordas Katerhemas, - aš ir pats apie tai mąsčiau. Policininkus rasite pasitarimų kambaryje... e... prie lavono... Žinote, mano mielasis Lomaksai, aš perduodu Čimneizą į jūsų rankas! Darykite, ką tik norite!

- Dėkoju, - atsakė Džordžas. - O jeigu prireiks su jumis pasitarti?

Bet lordas Katerhemas, nieko neatsakęs, vikriai išėjo. Bundla, išvydusi jį bėgantį per kiemą, net nusišypsojo.

- Tuoj išsiųsiu telegramas, - tarė ji. - Ar rasite kelią į pasitarimų kambarį?

- Nesirūpinkite, rasiu, ledi Elina.

Ir Džordžas taip pat nėrė iš kambario.

*Battle - mūšis, kova, kautynės (angl.).

XI skyrius

ATVYKSTA INSPEKTORIUS BETLAS

Lordas Katerhemas buvo toks supratingas, kad kruopščiausiai vykdė Džordžo instrukciją - niekur nekišo nosies.

Visą rytmetį jis be jokio tikslo klaidžiojo po savo dvarą, ir tiktai alkis ir dar viltis, kad blogiausia jau praeity, privertė grįžti namo. Lordas nenorėjo niekam kristi į akis ir vidun įsmuko pro mažąsias šonines duris. Ant pirštų galų nucipeno į savo kabinetą.

Bet lordas Katerhemas ramybės neturėjo. Treduelis jau seniai jį sekė akimis ir tuoj pat pasibeldė į duris.

- Prašau atleisti, milorde.

- Kas yra, Tredueli?

- Sere, misteris Lomaksas be galo susirūpinęs. Jis būtinai nori su jumis pasikalbėti. Prašė pasakyti - kai tik grįšite, norės su jumis pasimatyti bibliotekoje - nekantriai laukia.

Tokia delikačia fraze Treduelis savo šeimininkui leido suprasti, kad, jeigu nori, gali kurį laiką ir neduoti žinios, jog jau yra pilyje.

Lordas Katerhemas atsistojo ir sunkiai atsiduso.

- Neišsisuksiu, anksčiau ar vėliau vis tiek reikės su juo pasikalbėti. Sakai bibliotekoje?

- Taip, milorde.

Dar kartą tyliai atsidusęs, lordas Katerhemas patraukė į kitą milžiniškos pilies sparną ir, priėjęs biblioteką, stabtelėjo - durys buvo uždarytos. Trūktelėjo rankeną, ir kaktomuša susidūrė su Džordžu Lomaksu. Išvydęs pilies šeimininką, šis kiek aprimo, nors vis dar įtariai žvalgėsi. Įleidęs lordą vidun, vėl uždarė duris.

- Pagaliau, Katerhemai! Mes čia apie jus kalbėjome. Kas atsitiko, kur buvote dingęs?

Lordas Katerhemas ėmė atsiprašinėti, kažką neaiškiai mykdamas apie dvaro rūpesčius.

Kambaryje buvo dar du vyrai: policijos viršininkas pulkininkas Merlozas ir vidutinio amžiaus kvadratinis žmogus - jo veidas buvo toks abejingas, kad atrodė tarsi išskaptuotas.

- Inspektorius Betlas atvyko prieš pusvalandį, - paaiškino Džordžas, - jis jau kalbėjosi su daktaru bei su vietos policininkais ir apžiūrėjo negyvėlį.

Tai pasakęs, Džordžas Lomaksas oficialiai pristatė pulkininką ir inspektorių. Visi atsisėdo.

- Vargu bau man reikia jus perspėti, Betlai, - ėmė kalbėti Lomaksas, - kad čia kaip tik tas atvejis, kai turime būti be galo atsargūs.

Inspektorius linktelėjo ir tai truputį nuramino lordą Katerhemą.

- Nesijaudinkite, viskas bus gerai, mielasis Lomaksai, bet noriu perspėti - tarp mūsų neturi būti jokių paslapčių. Kiek supratau, mirusysis džentelmenas yra grafas Stanislavas, bent jau taip jį vadino. Prašom pasakyti, ar tai tikrasis jo vardas?

- Ne.

- Tai kuo jis vardu?

- Princas Michailas. Jis iš Geroslovakijos.

Betlo veido išraiška liko tokia pat bejausmė, iš nustebimo tik truputį išsiplėtė akys.

- Ar galiu sužinoti, ko jis čia atvyko? Nejaugi tik papramogauti?

- Žinoma ne, Betlai, bet visa tai tegu lieka tarp mūsų.

- Taip, taip, misteri Lomaksai, suprantama.

- Pulkininke Merlozai?

- Žinoma, galite kalbėti prie jo.

- Princas Michailas čia turėjo susitikti su misteriu Isaksteinu ir aptarti ypatingus susitarimus.

- Kokia tų susitarimų esmė?

- Detalių nežinau, kadangi susitarti jie nespėjo. Bet susitarimo esmė buvo tokia: jeigu princui Michailui padės užimti sostą, jis duos naftos verslovių koncesijų. O misteris Isaksteinas labai domisi nafta. Be to, ir vyriausybė ketino palaikyti princą, kadangi jis palankus Britanijai?..

- Gerai, - tarė inspektorius Betlas, - manau, man nėra ko kapstytis po kitas smulkmenas. Trumpai sakant, princui Michailui buvo reikalingi pinigai, Georgui Isaksteinui - nafta, o Britanijos vyriausybė rėmė ir vieną, ir kitą. Leiskite dar paklausti: kas be misterio Isaksteino suinteresuotas koncesijomis?

- Amerikos finansininkų grupė bandė pradėti derybas su jo didenybe.

- Ir nesėkmingai?

Džordžas išsisuko, pasakęs, jog nežinąs.

- Aišku viena: princas Michailas labai simpatizavo Britanijai, - tarė

Džordžas.

Inspektorius daugiau nebekibo.

- Taigi, lorde Katerhemai, vakar Londone jūs susitikote su princu Michailu ir jį atsivežėte į pilį. Princą lydėjo tarnas, Borisas Ančukovas, irgi kilęs iš Geroslovakijos Atvykęs čionai, princas pareiškė esąs labai pavargęs ir nuėjo į jam skirtus apartamentus, ar ne? Pietus princui patiekė jo kambaryje, taigi su kitais svečiais jis negalėjo susitikti. Ar taip?

- Visiškai teisingai.

- Šį rytą, maždaug 7.45, kambarinė rado princo lavoną. Daktaras Kartraidas, apžiūfėjęs negyvėlį, konstatavo jį mirus nuo revolverio kulkos. Bet revolverio nerasta, ir niekas iš čia buvusių šūvio negirdėjo. Sustojęs nužudytojo laikrodis rodo, kad nusikaltimas buvo įvykdytas be ketvirčio dvyliktą. Prašom pasakyti, kelintą valandą vakar nuėjote miegoti?

- Miegoti visi nuėjo anksti. Planuotoji kviestinė vakarienė neįvyko - jūs suprantate, ką turiu galvoje, inspektoriau? - ir mes išsiskirstėme po miegamuosius apie pusę dvyliktos.

- Ačiū. O dabar, lorde Katerhemai, prašyčiau papasakoti apie kiekvieną, kas nakvojo pilyje.

- Atleiskite, bet aš manau, kad tas, kas įvykdė nusikaltimą, įlindo iš lauko!

Inspektorius Betlas nusišypsojo.

- Galbūt, bet vis tiek turiu žinoti, kas buvo pilyje. Tokia jau tvarka.

- Gerai, pirmiausia - princas Michailas su savo tarnu ir Georgas Isaksteinas - apie juos viską žinote. Dar misteris Everslejus...

- Kuris dirba mano departamente, - maloniai paaiškino Džordžas.

- Ar jis žinojo tikrąją princo Michailo atvykimo priežastį?

- Ne, nemanau, - atsakė Džordžas. - Kas be ko, jis nujautė, kad kažkas rengiama, bet niuansų nežinojo.

- Aišku. Gal prisimintumėte ir kitus, lorde Katerhemai?

- Leiskite pagalvoti... dar misteris Hiranas Fišas.

- O kas tas misteris Hiranas Fišas?

- Misteris Fišas - amerikietis, jis atvežė Lokiuso Gou rekomendacinį laišką. Ar ką nors girdėjote apie Lokiusą Gou?

Inspektorius Betlas nusišypsojo: kas negirdėjo apie Lokiusą Gou, multimilijonierių!

- Jis labai domisi maniške retųjų leidinių kolekcija. Žinoma, misterio Gou kolekcija nepralenkiama, bet aš turiu keletą nepaprastai vertingų egzempliorių. O misteris Fišas - kolekcionierius entuziastas. Misteris Lomaksas pasiūlė man pakviesti vieną ar du svečius iš šalies, kad kompanija atrodytų kiek galima natūralesnė. Aš pasinaudojau laimingu atsitik-

tinumu ir pakviečiau misterį Fišą. Daugiau vyrų nebuvo. O iš damų atvažiavo tik misis Revel. Manau, ji atsivežė ir kambarinę. Tiesa, dar buvo ir mano vyresnioji duktė, vaikai, jų auklės, guvernantė ir, žinoma, visi tarnai.

Lordas Katerhemas sunkiai atsiduso.

- Ačiū, - tarė inspektorius, - tai paprasčiausias, bet neišvengiamas formalumas.

- Manau, nekyla abejonių, kad žudikas įlindo kambarin pro langą? - paklausė Džordžas.

Betlas atsakė ne iš karto.

- Pėdsakai veda iki lango ir nuo jo. Praėjusią naktį, 11. 48, prie parko buvo sustojęs automobilis. Dvyliktą valandą jaunas vyras, atvykęs mašina, viešbutyje išsinuomojo kambarį. Jis padėjo koridoriuje nuvalyti batus - jie buvo šlapi ir purvini, tarsi būtų bridęs per aukštą parko žolę ar balą.

Džordžas susidomėjęs palinko į priekį.

- Ar negalima palyginti batų su terasoje likusiais pėdsakais?

- Jau palygino.

- Ir?. .

- Visiškai sutampa.

- Štai kur faktas! - sušuko Džordžas. - Žudikas mūsų rankose! Tarp kitko, kuo vardu tas jaunuolis?

- Viešbutyje jis užsirašė Entoniu Keitu.

- Reikia tuoj jį surasti ir areštuoti.

- Jo nereikia ieškoti, - paprieštaravo inspektorius Betlas.

- Kodėl?

- Todėl, kad jis nesislapsto.

- Ką?

- Jis viešbutyje. Įdomu, ar ne?

Pulkininkas Merlozas žvilgtelėjo į inspektorių.

- Ką ketinate daryti, Betlai? Kokios išvados?

- Paprasčiausiai aš pasakiau, kad įdomu, ir viskas. Jaunuolis, rodos, turėjo bėgti ir slėptis, bet jis nebėga ir nesislapsto. Jis tebegyvena viešbutyje, leidžia paimti batus ir palyginti su terasoje likusiais pėdsakais.

- Tai ką manote?

- Nežinau, ką ir manyti. Mane tai šiek tiek trikdo.

- Ar jums neatrodo, kad... - pradėjo pulkininkas Merlozas, bet nebaigė sakinio, nes kažkas tyliai pasibeldė į duris.

Džordžas pakilo ir atsargiai jas pravėrė. Koridoriuje stovėjo Tredue-lis, labai sumišęs, kad priverstas trukdyti šeimininką.

- Atleiskite, jūsų šviesybe, kažkoks džentelmenas nori su jumis pasimatyti labai svarbiu ir neatidėliotinu reikalu, kiek supratau, susietu

su šio ryto tragedija.

- Kuo jis vardu? - paklausė inspektorius Betlas.

- Misteris Entonis Keitas, sere, bet jis priminė, kad ši pavardė niekam nežinoma.

Tačiau iš visko buvo matyti - pavardė kažką priminė visiems keturiems kambaryje buvusiems vyrams. Jie apstulbo ir sutriko.

Lordas Katerhemas sukikeno.

- Žinote, darosi visai linksma. Atveskite jį čionai, Tredueli, atveskite tuojau!

XII skyrius

ENTONIS PASAKOJA SAVO ISTORIJĄ

- Misteris Entonis Keitas, - pranešė Treduelis.

- Įtariamasis iš kaimo viešbučio, - įeidamas kambarin, tarė Entonis.

Jis pasuko tiesiai prie lordo Katerhemo. Žmogui, niekad nemačiusiam lordo, ne taip jau lengva atspėti, kad jis - pilies šeimininkas. Negana to, Entonis Keitas bematant susigaudė, kas yra ir kiti bibliotekoje užsidarę vyrai: pirmasis - iš Skotlend Jardo, antrasis - vietinis pareigūnas, tikriausiai, policijos viršininkas; trečiasis, sunerimęs, kone alpstantis džentelmenas, - galimas daiktas, koks vyriausybės žmogus.

- Turiu atsiprašyti, kad taip atkakliai stengiausi pas jus pakliūti, - Entonis Keitas kreipėsi tik į lordą Katerhemą. - Bet jau pasklido gandas apie čia įvykusią žmogžudystę, ir aš, pamanęs, kad galiu kai ką papasakoti, nutariau ateiti.

Keletą minučių visi tylėjo. Inspektorius Betlas todėl, kad per daugelį darbo metų buvo patyręs, kaip svarbu leisti išsipasakoti tam, kas nori kalbėti; pulkininkas Merlozas todėl, kad apskritai buvo tylenis; Džordžas todėl, kad buvo pratęs iš anksto susirašyti savo pasisakymų tezes; o lordas Katerhemas apskritai neturėjo nė mažiausio supratimo, ką galėtų pasakyti. Tačiau kadangi kiti trys tylėjo, o kalbantysis kreipėsi tik į jį, tai lordas Katerhemas pagaliau irgi buvo priverstas prabilti.

- E... Kaip tik taip... kaip tik taip... - nervingai tarė jis. - Gal... malonėsite atsisėsti?

- Ačiū, - padėkojo Entonis.

Džordžas reikšmingai krenkštelėjo.

- E... jūs pasakėte galįs šį tą papasakoti apie nakties įvykį, aš turiu galvoje...

- Aš turėjau galvoje, - tarsi tęsė jo mintį Entonis, - kad praėjusią naktį, maždaug be ketvirčio dvylikta, aš pažeidžiau lordo Katerhemo nuosavybės ribas - už tai, tikiuosi, jis man atleis, ir kad iš tikrųjų girdėjau šūvį. Šiaip ar taip, galiu absoliučiai tiksliai pasakyti nusikaltimo laiką.

Entonis pažvelgė į kitus tris vyrus. Jo akys kiek ilgėliau sustojo prie neišraiškingo inspektoriaus Betlo veido ir deramai įvertino šį žmogų.

- Bet, ko gero, tai jums jokia naujiena, - kukliai pridūrė Entonis.

- Norite pasakyti, kad buvote čia, misteri Keitai? - paklausė Betlas.

- Taip. Šįryt paprašiau savo batų, bet jų negavau. Juos paėmė kažkoks malonus konsteblis, todėl, suprantama, pasvarstęs, kas ir kaip, atskubėjau pas jus, norėdamas gintis, jeigu šito prireiks.

- Gerai, kad atėjote, - pagyrė Betlas.

Entonio akys akimirką plykstelėjo.

- Aš vertinu jūsų santūrumą, inspektoriau. Juk jūs inspektorius, ar ne?

Staiga pajutęs simpatiją šitam jaunuoliui, į pokalbį įsiterpė lordas Katerhemas:

- Taip, tai inspektorius Betlas iš Skotlend Jardo. Čia - pulkininkas Merlozas, mūsų policijos viršininkas, ir misteris Lomaksas.

Entonis atidžiai pažvelgė į Džordžą.

- Misteris Džordžas Lomaksas?

- Taip.

- Man atrodo, misteri Lomaksai, aš turėjau garbės vakar gauti jūsų laišką, - tarė Entonis.

Džordžas išsprogino akis.

- Turbūt klystate, - abejingai atsakė Lomaksas, aiškiai pasigedęs mis Oskar. Mis Oskar ne tik rašė už jį laiškus, bet ir atsimindavo, kam ir ką rašiusi. Toks žmogus, kaip Džordžas Lomaksas, paprasčiausiai neturėjo jokio noro visokiomis menkomis smulkmenomis kvaršinti sau galvą.

- Misteri Keitai, - paklausė jis, - gal būtumėte malonus ir atsakytumėte į vieną klausimą: kaip... e... ką jūs veikėte parke vakar vakare, 11.45?

Lomaksas kalbėjo ramiai, tarsi perspėdamas: "Kad ir ką atsakytumėte, mes vis tiek nepatikėsime".

- Taip, misteri Keitai, ką jūs ten veikėte? - gyvai pasidomėjo ir lordas Katerhemas.

- Čia gana ilga istorija, - atsakė Keitas ir paniuręs išsitraukė portsigarą: - Ar leisite?

Lordas Katerhemas linktelėjo, ir Entonis užsirūkė.

Jis suprato - padėtis ne iš maloniųjų. Per trumpą laiką, per dvidešimt keturias valandas, jis buvo įveltas į dvi iš pirmo žvilgsnio tarpusavy nesusijusias žmogžudystes. Sėkmingai atsikratęs negyvėliu ir tokiu būdu laimingai išvengęs teisingumo organų rankos, jis tapo antrojo nusikaltimo liudininku kaip tik tuo momentu, kai buvo nusikalstama. Jaunuolis, ieškąs stiprių įspūdžių, vargu ar daugiau ko galėjo trokšti. "Pietų Afrika nesuteikė tiek įspūdžių, - dingtelėjo Entoniui. Jis jau nusprendė, kaip turi elgtis - reikia sakyti tiesą. Išskyrus vieną menką dalykėlį ir neminint vieno svarbaus fakto".

- Ši istorija prasidėjo prieš tris savaites Bulovajuje, - pradėjo pasakoti Entonis. - Misteris Lomaksas, savaime suprantama, žino, kur yra mūsų imperijos šis užsienio postas. Ten sutikau savo bičiulį misterį Džeimsą Maką Grasą... - Tą vardą jis ištarė neskubėdamas, atidžiai žiūrėdamas į Džordžą. Lomaksas krūptelėjo ir vos nešūktelėjo. - Misteris Makas Grasas paprašė manęs atlikti Anglijoje vieną menką darbelį, kadangi pats negalėjo čia atvažiuoti, ir aš sutikau. Bilietas jau buvo nupirktas jo vardu, todėl keliavau kaip Džeimsas Makas Grasas. Nežinau, ar šitaip pasielgęs, nusikaltau teisėsaugai, - policijos inspektorius gali šitą pasakyti ir, jeigu matys reikalą, mane areštuoti.

- Pasakokite toliau, - tarė Betlas, ir jo akys smalsiai sužibėjo.

- Londone apsistojau "Blico" viešbutyje taip pat Džeimso Mako Graso pavarde. Paskirtą dieną vienai leidyklai turėjau perduoti kažkokius memuarus. Vos atvykus, mane aplankė vienos užsienio valstybės dviejų politinių partijų atstovai. Pirmojo veiklos metodai buvo padorūs, o antrojo - ne. Ir su vienu, ir su kitu elgiausi, atsižvelgdamas į aplinkybes. Bet tuo nemalonumai nesibaigė. Jau pirmąją naktį į mano kambarį įsibrovė vienas viešbučio tarnas ir pabandė apvogti.

- Bet policijai apie tai nepranešėte? - paklausė inspektorius Betlas.

- Ne, policijai nepranešiau, kadangi nieko nepavogė. Bet apie tą įvykį papasakojau viešbučio valdytojui, jis gali patvirtinti mano žodžius ir pridurti, kad tarnas, apie kurį kalbu, dingo tą pačią naktį. Kitą dieną paskambino leidėjas ir pasiūlė atsiųsti savo tarnautoją memuarų paimti. Aš sutikau, ir kitą rytą rankraštį atidaviau. Kadangi apie memuarus nieko daugiau nebegirdėjau, manau, jie sveikučiai pakliuvo leidyklon. O vakar, dar būdamas misteriu Džeimsu Maku Grasu, aš gavau misterio Lomakso laišką...

Entonis nutilo. Dabar pokalbis jau teikė jam malonumą, kadangi aiškiai regėjo - misteris Lomaksas pasijuto nejaukiai.

- Prisimenu... - burbtelėjo Džordžas Lomaksas. - Žinote, tokia gausi korespondencija... Bet kadangi rašiau kitam asmeniui... aš netikėjau ir... galiu pasakyti... - Džordžas šiek tiek pakėlė balsą, jausdamasis morališkai esąs teisus, - kad šitą... šitą maskaradą aš vertinu kaip aukščiausio lygio niekšybę. Nė trupučio neabejoju... jūsų elgesys... e... baudžiamas pagal įstatymą...

- Tame laiške, - nė kiek nesutrikęs, pasakojo Entonis, - pateikėte visokiausių pasiūlymų dėl memuarų, o taip pat lordo Katerhemo vardu pakvietėte atvažiuoti į Čimneizą ir dalyvauti vikende.

- Džiaugiuosi jus regėdamas, mano mielasis, - sušuko lordas Katerhemas. - Geriau vėliau, negu niekada, ar ne?

Džordžas niūriai pažvelgė į jį.

Inspektorius Betlas kreipėsi į Entonį:

- Tik šitaip jūs galite paaiškinti tą faktą, kad praėjusią naktį atsidūrėte parke, sere? - paklausė.

- Žinoma, ne, - atsakė Entonis. - Kai mane pakviečia pasisvečiuoti, aš nelipu per tvorą vėlai naktį, nebėgu šlapia žole ir nesistengiu atidaryti pirmojo aukšto langų. Aš privažiuoju prie paradinių durų, paskambinu varpeliu, nusivalau kojas... Bet leiskite papasakoti viską iš eilės. Misteriui Lomaksui atsakiau, kad jau perdaviau memuarus ir todėl labai apgailestaudamas nepriimu lordo Katerhemo kvietimo. Bet vėliau prisiminiau vieną aplinkybę, kurią buvau visai pamiršęs. - Entonis kiek patylėjo. - Turiu pasakyti, grumdamasis su tarnu Džiuzepe, iš jo rankų išplėšiau mažytę popieriaus skiautelę. Joje tebuvo parašyti tik keli žodžiai. Tuo metu jie man buvo bereikšmiai, bet popierėlio neišmečiau. Misteris Lomaksas laiške paminėjo Čimneizo pilį. Pagalvojau: kur jau girdėjau šį pavadinimą? Staiga prisiminiau: juk Čimneizas minimas ir toje popieriaus skiautelėje, kurią atėmiau iš tarno. Štai, džentelmenai, patys pažiūrėkite: "Čimneizas, ketvirtadienis, 11.45".

Betlas smalsiai žiūrinėjo popieriuką.

- Žinoma, - toliau kalbėjo Entonis, - šitas raštelis galėjo neturėti jokio ryšio su jūsų pilimi, bet nors ir labai keista, viskas sutapo. O kad Džiuzepė buvo paskutinis niekšas, nekyla nė mažiausios abejonės. Vakar vakare nusprendžiau: turiu atvažiuoti čionai mašina, įsitikinti, kad piliai jokia nelaimė negresia, apsistoti viešbutyje, o kitą dieną paskambinti lordui Katerhemui ir perspėti, kad jo panosėje pinamos kažkokios pinklės.

- Teisybę sakote - pinklės! - karštai pritarė lordas Katerhemas. - Teisingai!

- Aš turėjau labai mažai laiko, o dar užgaišau kelyje, todėl mašiną palikau plente, peršokau tvorą ir bėgau parku. Kai įlipau terason, visas namas skendėjo tamsoje. Jau rengiausi drožti savo keliu, bet staiga išgir-

dau šūvį. Man pasirodė - šovė viduje. Grįžau ir pabandžiau atidaryti langą, bet visi langai buvo užkišti iš vidaus. Name viešpatavo mirtina tyla. Kiek palaukiau. Pamaniau, tikriausia šovė koks brakonierius...

- Ką gi, logiška išvada. - Inspektoriaus Betlo balsas buvo visiškai abejingas.

- Aš nuvykau viešbutin į savo numerį ir, kaip jau minėjau, šįryt išgirdau naujieną. Supratau: kai tik sugretins visus faktus, iš karto įtars mane, todėl nutariau viską papasakoti, tikėdamasis, kad išeisiu iš čia be antrankių.

Kurį laiką visi tylėjo. Pulkininkas Merlozas iš padilbų žvelgė į inspektorių Betlą.

- Rodos, viskas aišku, - tarė jis.

- Taip, - atsakė Betlas, - nemanau, kad tuoj turime surakinti jums rankas.

- Ar norite žinoti, kas tai per memuarai?

Betlas pažiūrėjo į Džordžą, ir šis labai nenoriai atsakė:

- Tai velionio grafo Stilptičiaus memuarai. Matote...

- Galite daugiau nieko neaiškinti, - nutraukė jį Betlas, - aš viską kuo puikiausiai supratau. - Ir atsigręžė į Entonį. - Ar žinote, ką nužudė, misteri Keitai?

- Viešbutyje kalba, kad grafą Stanislavą.

- Paaiškinkite jam! - Betlas griežtai paliepė Džordžui Lomaksui.

Aiškiai buvo regėti - Džordžas labai jau nenorėjo nieko pasakoti, bet buvo priverstas.

- Džentelmenas, kuris čia atvyko inkognito kaip grafas Stanislavas, buvo jo didenybė Geroslovakijos princas Michailas.

Entonis švilptelėjo.

- Tai, ko gero, velnioniškai nemaloni istorija, - tepasakė.

Inspektorius Betlas, atidžiai stebėjęs Entonį, pritardamas linktelėjo ir atsistojo.

- Misteriui Keitui aš noriu užduoti dar porą klausimų, - tarė jis. - Ar leisite mudviem užeiti į pasitarimų kambarį?

- Žinoma, žinoma, - skubiai atsakė lordas Katerhemas, - veskite jį kur tiktai norite.

Entonis ir inspektorius išėjo.

Nužudytojo kūnas jau buvo išneštas, ant grindų tejuodavo tamsi dėmė, primenanti įvykusią tragediją. Pro didelius langus skaisčiai plieskė saulė, užliedama kambarį šviesa ir šiluma.

Entonis apsižvalgė.

- Kaip malonu, čia šventai laikomasi senųjų Anglijos tradicijų.

- Ar vakar jums nepasirodė, kad šūvis nuaidėjo kaip tik šitame

kambaryje? - tarsi neišgirdęs Entonio žodžių, paklausė inspektorius.

- Leiskite susivokti.

Entonis atidarė langą ir, išėjęs terason, apsižvalgė.

- Taip, tai tas pats kambarys, - tarė jis. - Kampinis ir gerokai išsišovęs į priekį. Jeigu būtų šovę kur kitur, garsą būčiau girdėjęs kairėje, o aš girdėjau užpakalyje, gal net šiek tiek dešiniau, todėl ir dingtelėjo - brakonierius. Matote, pūtė labai stiprus vėjas.

Jis grįžo kambarin ir staiga paklausė:

- Bet kodėl šito klausiate? Jūs žinote, kad jis buvo nužudytas šitame kambaryje, ar ne?

- M... taip... - nutęsdamas žodžius, atsakė inspektorius, - bet mes niekada nežinome tiek, kiek norime žinoti. Šiuo atveju jūs neklystate - jį nušovė kaip tik čia. Tiesa, minėjote, kad bandėte atidaryti langą.

- Taip, bet langai buvo užkišti iš vidaus.

- O kelis langus bandėte atidaryti?

- Visus tris.

- Ar neklystate, sere?

- Aš turiu tokį įprotį - neklysti... Kodėl netikite?

- Taip... įdomu, - susimąstė inspektorius.

- Kas - įdomu?

- Kai rytą užtiko lavoną, vidurinysis langas pasirodė esąs tik pridarytas, bet ne užkištas.

- Štai kaip! - nustebo Entonis. Jis tebestovėjo prie lango. Išsitraukė portsigarą. - Taip... Ši aplinkybė iš esmės viską keičia ir, aišku ne mano naudai. Jums telieka pasirinkti vieną versiją iš dviejų: princą nužudė pilyje gyvenantis žmogus, o paskui, man nuėjus, norėdamas sudarytį įspūdį, jog žudikas atėjęs iš parko, atidarė langą. Ir antroji versija - nusikaltėlis esu aš. Jūs esate linkęs manyti, kad tesingas - antrasis variantas. Bet galiu prisiekti - apsirinkate!

- Turiu pasakyti, - niūriai pareiškė inspektorius Betlas, - niekas negalės išvykti iš pilies, kol visko neišsiaiškinsiu.

Entonis įsmeigė į jį klausiamą žvilgsnį.

- Ar vis dėlto manote, kad žudikas įlindo ne iš parko, o yra pilies gyventojas? - paklausė.

Betlas nusišypsojo.

- Taip aš manau nuo pat pradžių. Jūsų palikti pėdsakai pernelyg ryškūs, jeigu taip galima išsireikšti. O kai jūsų batų puspadžių raštas sutapo su terasoje likusiais pėdsakais, aš rimtai ėmiau dvejoti.

- Galiu tik pasveikinti Skotlend Jardą, - Keito veidas pašviesėjo.

Bet kaip tik tuo metu, kai Betlas jau buvo linkęs pripažinti pirmąją hipotezę, Entonis staiga pajuto - su juo reikia būti labai atsargiam.

Inspektorius be galo nuovokus, ir žmogus, turįs su juo reikalų, negali padaryti nė mažiausios klaidos.

- Turbūt čia jis kaip tik ir buvo nužudytas? - paklausė Entonis, rodydamas tamsią dėmę ant grindų.

- Taip.

- Šovė iš revolverio?

- Taip, bet mes kol kas nežinome markės - kulka dar neišimta.

- Vadinasi, ginklo neradote?

- Ne.

- Ir neturite siūlo galo, kad galėtumėte pradėti vynioti kamuolį?

- Štai ką radome, - inspektorius kaip fokusininkas iš kažkur ištraukė popieriaus lapelį ir padavė Entoniui. Vos akį metęs, Entonis atpažino piešinį.

- A, "Raudonosios rankos" draugija! Keistuoliai, jeigu jie pasiryžę visur palikti savo ženklą, tai galėjo atspausti litografiją. Kiekvieną kartą paišyti - ir gaišatis, ir sunku. O kur radote šitą stebuklą?

- Prie lavono. Ar jums jau teko matyti panašų piešinį, sere?

Nepraleisdamas nė smulkmenos, Entonis papasakojo, kaip jis susipažino su "Raudonosios rankos" atstovu.

- Ar manote, kad prie žmogžudystės nagus yra prikišusi šita draugija, inspektoriau?

- Ar taip galėtų būti?

- Tai, žinoma, vienaip ar kitaip siejasi su jų propaganda. Bet aš visuomet maniau: kas daug kalba apie kraują, savo akimis niekada nemato, kaip kraujas praliejamas. Nemanau, kad jų draugijos atstovas būtų galėjęs su manimi susidoroti. Be to, jie tarsi prasti operetės aktoriai, ir aš niekaip neįsivaizduoju, kad kažkas iš jų pilyje vaidina lordo Katerhemo svečią. Bet vis dėlto...

- Teisingai samprotaujate, misteri Keitai. Nereikia daryti skubotų išvadų.

Staiga Entoniui šovė paika mintis.

- Aš puikiai suprantu, kas neduoda jums ramybės: atdaras langas ir pėdsakai, įtartinas nepažįstamasis kaimo viešbutyje. Bet galiu garantuoti, mano mielas inspektoriau, - kad ir kas aš būčiau, nesu "Raudonosios rankos" draugijos agentas.

Inspektorius Betlas nusišypsojo ir ryžosi atskleisti paskutinę kortą.

- Gal pažiūrėtumėte negyvėlį? - staiga paklausė.

- Gerai... - atsakė Entonis.

Betlas nusivedė Entonį koridoriumi, ištraukė iš kišenės raktą ir atrakino galines duris. Mažoje svetainėje ant stalo tysojo antklode uždengtas kūnas.

Inspektorius Betlas luktelėjo, kol Entonis prieis ir atsistos šalia, ir staiga nutraukė antklodę.

Inspektoriaus akys sužibo iš pasitenkinimo, kai išgirdo slopų Entonio šūktelėjimą ir išvydo nustebusį žvilgsnį.

- Ar atpažinote, misteri Keitai? - paklausė Betlas ir nepaisant to, kad inspektorius stengėsi likti ramus, jo balse vis dėlto skambėjo triumfo gaidelė.

- Taip, ne per seniausiai jį mačiau, - susitvardęs atsakė Entonis. - Tik nemaniau, kad jis princas Michailas. Atėjo pas mane kaip leidyklos atstovas paimti memuarų, ir pasivadino misteriu Holmsu...

XIII skyrius

SVEČIAS IŠ AMERIKOS

Inspektorius užklojo lavoną. Betlas buvo panašus į žmogų, kurį apleido paskutinė viltis. Entonis susimąstęs subruko rankas į kišenes.

- Štai ką turėjo galvoje tas Lolopopas, užsiminęs apie kitas priemones, - pagaliau suburbėjo.

- Atleiskite, nenugirdau, ką pasakėte, sere?

- Nieko, inspektoriau, dovanokite, truputį užsisvajojau. Matote, aš, o teisingiau sakant, mano draugas Džimis Makas Grasas, labai norėjo už tuos memuarus iš leidyklos gauti tūkstantį svarų...

- Tūkstantis svarų - didelė suma.

- Tūkstantis svarų - ne tiek jau daug, bet aš pritariu jums - tai maloni suma. Man neramu, inspektoriau, kad atidaviau memuarus, apgautas kaip kvaila avelė...

Detektyvas nieko neatsakė.

- Bet kam gailėtis pirma laiko? - Entonis ėmė drąsinti save. - Gal dar ne viskas prarasta. Jeigu iki kito trečiadienio atgausiu Stilptičiaus memuarus, viskas bus gerai!

- Ar mums nevertėtų grįžti į pasitarimų kambarį, misteri Keitai? Norėčiau parodyti vieną menkniekį.

Grįžus pasitarimų kambarin, inspektorius tuoj priėjo prie vidurinio-jo lango.

- Matote, misteri Keitai, kaip tik šitas langas atsidaro sunkiai, ir jūs galėjote apsirikti, pamanydamas, kad jis užkištas, o iš tikrųjų tebuvo tik standžiai uždarytas. Esu įsitikinęs - jūs apsirikote.

Entonis nesvyruodamas atsakė:

- O aš esu įsitikinęs - neapsirikau.

- Manote, negalėjote apsirikti? - Betlas tyrinėjo Entonį.

- Norėdamas jums padaryti paslaugą, inspektoriau, pasakysiu - negalėjau.

Betlas patenkintas nusišypsojo.

- Aš...

Inspektorius staiga suspaudė Entonio ranką, davė ženklą tylėti ir ištempęs ausis klausėsi. Paskui ant pirštų galų priėjo prie durų ir atidarė. Čia pat stovėjo aukštas vyras. Jo juodi plaukai buvo sušukuoti sklastymu. Veidas atrodė ramus, be rūpestėlio. Mėlynos akys žvilgėjo lyg fosforinės ir priminė nekalto kūdikėlio žvilgsnį.

- Prašau atleisti, džentelmenai, - tarė žmogus, lėtai nutęsdamas žodžius ir nesistengdamas nuslėpti užsienietiško akcento. - Ar neleistumėte man patyrinėti nusikaltimo vietos? Turbūt judu iš Skotlend Jardo?

- Neturiu garbės ten tarnauti, - atsakė Entonis, - o šis ponas, inspektorius Betlas, iš tikrųjų dirba Skotlend Jarde.

- Tai tiesa? - aiškiai susidomėjęs, paklausė nepažįstamasis. - Labai džiaugiuosi, kad susitikome, sere. Aš esu Hiramas Fišas iš Niujorko.

Amerikietis tyliai įėjo į kambarį ir be galo susidomėjęs ėmė apžiūrinėti tamsiąją dėmę ant grindų.

- Aš domiuosi nusikaltimais, misteri Betlai. Tai labai stiprus pomėgis. Vieno mūsų savaitraščio užsakymu padėjau parašyti monografiją “Degeneracija ir nusikaltimas”.

Jis tarškė, o akys mikliai bėgiojo po kambarį, pastebėdamos kiekvieną nieką. Ilgėliau Fišas žiūrėjo į langus.

- Kūną jau išnešė, - tarė inspektorius Betlas, nors tai ir taip buvo akivaizdu.

- Taip, taip. - Misterio Fišo akys lakstė paneliais. - Kokie vertingi paveikslai šiame kambaryje: Golbeinas, du Van Deikai ir, jeigu neklystu, Velaskesas. Dar vienas ir didžiausias mano pomėgis - paveikslai, o taip pat reti leidiniai. Lordas Katerhemas buvo toks malonus ir pakvietė mane čionai, ketindamas parodyti rečiausius leidinius. - Jis liūdnai atsiduso. - Deja, dabar ne tai rūpi! Turbūt geriausias būdas išreikšti šeimininkui savo pagarbą - kuo greičiau iš čia išvažiuoti.

- Ko gero, nepavyks, - tarė inspektorius Betlas. - Niekas neturi teisės išvykti iš pilies, kol nesibaigs tardymas.

- Taip! Ar ilgai tai užtruks?

- Galimas daiktas, šito darbo imsimės rytoj arba vėliausiai pirmadienį. Laukiame skrodimo rezultatų ir turime žinoti eksperto nuomonę.

- Suprantu, - neprieštaravo misteris Fišas, - tokiomis aplinkybėmis tai būtina, nors svečiams šiek tiek apmaudu.

Betlas pasuko prie durų.

- Verčiau eikime iš čia, - tarė jis. - Šitą kambarį kol kas laikom užrakintą.

Jis palaukė, kol išėjo abudu vyrai, užrakino duris, o raktą įsikišo kišenėn.

- Tikiuosi, jau aptikote pirštų atspaudus? - pasidomėjo misteris Fišas.

- Galbūt, - inspektorius vengė tiesiai atsakyti.

- Manau, tokią naktį, kokia buvo praėjusioji, žmogus, įlindęs į kambarį, turėjo palikti pėdsakus ant grindų.

- Viduje - nė menkiausio pėdsako, o lauke - daugybė.

- Tai mano pėdos, - linksmai pareiškė Entonis.

Nekaltos misterio Fišo akys sužiuro į kalbantįjį.

- Jaunuoli, jūs mane stebinate!

Jie įėjo į didelę salę, kurios sienos, kaip ir pasitarimų kambario, buvo iškaltos ąžuolo paneliais. Plačioje galerijoje, nusitęsusioje palei visą viršutinę salės pusę, sušmėžavo dvi figūros.

- A! - sušuko misteris Fišas. - Mūsų genialusis šeimininkas! - toks lordo Katerhemo apibūdinimas buvo labai netikėtas, ir Entonis nusisuko, nenorėdamas, kad pamatytų jį besišypsantį. - O su juo, - toliau kalbėjo amerikietis, - dama, vakar vakare jos vardo neįsidėmėjau, bet ji protinga, labai protinga.

Su lordu Katerhemu ėjo Virdžinija Revel.

Entonis spėjo, kad jie susitiks, bet visai neįsivaizdavo, kaip elgsis vėl susidūręs su ja akis į akį, todėl nutarė atsiduoti Virdžinijos valiai.

- O, čia ir misteris Keitas! - Virdžinija ištiesė jam abi rankas. - Vis dėlto nusprendėte atvažiuoti?

- Mano mieloji misis Revel, aš nė neįtariau, kad misteris Keitas - jūsų bičiulis. - Lordas Katerhemas nuoširdžiai nustebo.

- Labai senas bičiulis, - šypsodamasi atsakė Virdžinija, o jos akyse Entonis išvydo žybčiojančias išdykėliškas kibirkštėles. - Vakar vakare aš visiškai netikėtai sutikau jį Londone ir pasisakiau važiuosianti į Čimneizą.

Entonis tuoj pridūrė:

- Aš paaiškinau misis Revel turįs atsisakyti jūsų malonaus kvietimo, nes jis buvo skirtas kitam žmogui, o aš negalėjau rodytis pilyje, apsišaukęs svetima pavarde.

- Na, na, - teištarė lordas Katerhemas, - mano mielasis drauge, viskas

jau praeity... tai jau baigta. Aš pasiųsiu ką nors į viešbutį atgabenti jūsų daiktų.

- Jūs labai malonus, lorde Katerhemai, bet...

- Neprieštaraukite, turite likti Čimneize. Tas viešbutis - baisi vieta net keliauninkams.

- Žinoma, turite čionai persikelti, - pritarė Virdžinija.

Entonis pajuto - visų nuotaika aiškiai pasikeitė. Virdžinija jam labai pagelbėjo. Jis jau nebebuvo įtartinas pašalietis. Virdžinija elgėsi taip ryžtingai ir natūraliai, kad viską, ką tik būtų sakiusi, visi būtų priėmę už gryną pinigą. Entonis prisiminė Burhamso pamiškės medyje paslėptą pistoletą ir nusišypsojo.

- Tai siunčiu jūsų daiktų, - tarė Katerhemas. - Turbūt susiklosčius tokioms aplinkybėms, mes negalėsime pamedžioti, o labai gaila! Tik niekaip nesuprantu, kokiems velniams man čia reikalingas tas Isakšteinas? Kaip nevykusiai susidėjo, - lordas sunkiai atsiduso.

- Viskas bus gerai, - ramino jį Virdžinija. - Misteri Keitai, jūs tuoj pat galite padaryti gerą darbą - palydėkite mane prie ežero. Ten labai tylu, ir nelenda galvon mintys apie nusikaltimus. Vargšas lordas Katerhemas! Ir atsitik tu man - jo pilyje nužudytas žmogus! Viskuo kaltas Džordžas: juk jis čionai sukvietė svečius.

- Ak, - atsiduso lordas Katerhemas, - ir kam aš jo paklausiau, - ir lordas ėmė vaizduoti ryžtingą vyrą, atsitiktinai pasidavusį svetimai nuomonei.

- Niekas negali atsispirti Džordžui, jis visuomet elgiasi taip, kad nėra jėgų atsisakyti... Noriu pažiūrėti, ar nuo jo pirštų neliko dėmių jūsų švarko atlapuose?..

- Aš išrasiu priemonę, kuri apsaugos nuo pirštų dėmių, - pažadėjo Keitas.

- O, norėčiau, kad tuoj pat gautumėte išradimo patentą, - nusijuokė šeimininkas. - Džiaugiuosi, kad atėjote pas mus, misteri Keitai, man reikėjo pagalbos.

- Labai dėkingas už jūsų gerumą, lorde Katerhemai, - atsakė Entonis, - man dabar tai ypač svarbu, nes aš - įtariamasis. O jeigu apsigyvensiu pas jus, bus lengviau ir Betlui.

- Kodėl, sere? - paklausė inspektorius.

- Visą laiką maišysiuos akyse, - atsakė Entonis.

Iš sublizgusių skvarbių inspektoriaus akių Entonis suprato: jo šūvis pasiekė tikslą.

XIV skyrius

FINANSININKAI, BET NE TIK JIE

Inspektoriaus Betlo veide nesujudėjo nė vienas raumuo. Gal jis ir nustebo, kad Virdžinija pažįsta Entonį, bet šito neparodė. Inspektorius ir lordas Katerhemas stovėjo vienas šalia kito ir stebėjo sodu einančius du jaunus žmones. Misteris Fišas irgi žvelgė į juos.

- Koks malonus jaunuolis, - tarė lordas Katerhemas.

- L-l-labai gerai, kad misis Revel sutiko seną bičiulį, - burbėjo amerikietis. - Jie turbūt geri pažįstami?

- Atrodo, - atsakė lordas, - tiesa, niekad anksčiau negirdėjau apie jį užsimenant. Tarp kitko, Betlai, misteris Lomaksas nekantraudamas jūsų laukia mėlynojoje svetainėje.

- Gerai, lorde Katerhemai. Aš einu.

Betlas nesunkiai rado kelią mėlynojon svetainėn: jis jau gerai buvo išnagrinėjęs pilies geografiją.

Lomaksas trypinėjo po kambarį. Krėsle prie židinio sėdėjo diktas vyras angliškos medvilnės kostiumu. Ir nors drabužis buvo pasiūtas nepriekaištingai, vis dėlto žmogus atrodė gana keistai. Nejudrios juodos akys geltoname veide priminė kobros žvilgsnį. Keturkampis milžiniškas žandikaulis bylojo apie didelę jėgą.

- Užeikite, Betlai. - Lomaksas neslėpė apmaudo. - Uždarykite duris. - Susipažinkite - čia misteris Isaksteinas.

Betlas pagarbiai nusilenkė. Apie misterį Isaksteiną jis žinojo viską ir nors garsusis finansininkas sėdėjo tylėdamas, o Lomaksas vaikščiojo po kambarį ir kalbėjo, Betlas suprato, kas čia turi didesnę galią.

- Čia mes galime laisviau pasikalbėti, - priminė Lomaksas. - Aš bijojau pasakyti ką nors ne taip lordui Katerhemui ir pulkininkui Merlozui girdint. Suprantate, Betlai, apie ką kalbu? Kuo mažiau apie tokius dalykus žino, tuo geriau.

- Taip, - pritarė Betlas, - nors žinios sklinda pasiutusiai greitai.

Jis matė - geltoname veide vieną akimirką švystelėjo nyki šypsenėlė

ir tuoj dingo.

- Na, o dabar sakykite, ką iš tikrųjų manote apie tą jaunuolį, tą Entonį Keitą? - paklausė Džordžas. - Vis dar tikite, kad jis nekaltas?

Betlas gūžtelėjo pečiais.

- Jis papasakojo įtikinamą istoriją, jos dalį galime patikrinti. Be to, paaiškino, kodėl praėjusią naktį čia atsirado. Žinoma, aš pasiųsiu užklausimą į Pietų Afriką ir paprašysiu informacijos apie tenykštę jo veiklą.

- Ar manote, kad jis gali būti nusikaltimo bendrininkas?

- Neskubinkite manęs, sere, šito aš nesakiau.

- O asmeniškai ką manote apie šį nusikaltimą, inspektoriau Betlai? - paklausė Isaksteinas, pirmą kartą per visą tą laiką pravėręs burną. Jo duslokas, visokiausių niuansų kupinas, jaunystėje mitinguose išlavintas balsas darė stiprų įspūdį.

- Dar per anksti išvadoms, misteri Isaksteinai. Kol kas negaliu atsakyti į jūsų klausimą. Turiu išaiškinti svarbiausia.

- Ką?

- Tai visuomet vienas ir tas pats - koks nužudymo motyvas? Kas laimi iš princo Michailo mirties? Kol neatsakysime į šį klausimą, nė trupučio nepajudėsime pirmyn.

- Laimi Geroslovakijos revoliucinė partija, - tarė Džordžas.

Inspektorius Betlas nepagarbiai numojo ranka - šitaip jis niekad nedarydavo.

- Ar tik kartais neturite galvoje "Raudonosios rankos" draugijos, sere?

- Popieriuje pavaizduota raudona ranka!

- Popieriuką pametė tyčia, norėdami mums primesti tokią nuomonę.

Džordžas truputį sutriko.

- Nesuprantu, Betlai, kaip galite taip manyti!

- Dievas regi, misteri Lomaksai, mes viską žinome apie šitą draugiją. Ji neturi nieko bendra nei su demokratais, nei su revoliucionieriais. "Raudonoji ranka"?! Mes nuo jos akių nenuleidžiame, kai tik princas Michailas atvyko Anglijon. Tai mūsų departamento darbas. Mano darbuotojai tų žmonių neprileido prie jo nė per mylią!

- Aš pritariu inspektoriui Betlui, - tarė Isaksteinas, - teks paieškoti kito varianto.

- Matote, sere, - toliau kalbėjo Betlas, apsidžiaugęs, kad susilaukė paramos, - mes mažai turime informacijos apie šį atsitikimą. Nežinome, kas laimi dėl princo mirties, nors aišku, kas šį bei tą praranda.

- Ką turite galvoje? - paklausė Isaksteinas. Jo juodos akys, įsmeigtos į detektyvą, dar labiau priminė grobio ieškančią kobrą.

- Aš turiu omenyje jus ir misterį Lomaksą, jau nekalbant apie

Geroslovakijos monarchistų partiją. Atleiskite už išsireiškimą, bet jūs "sėdote į balą", sere...

- Šaunu, Betlai, - Džordžas aiškiai buvo šokiruotas.

- Kalbėkite, Betlai - paprašė Isaksteinas. - Išsireiškimas "sėdote į balą" tinka dabartinei situacijai. Esate protingas žmogus, inspektoriau.

- Jūs norėjote turėti karalių ir jo netekote. - Betlas spriktelėjo pirštais. - Dabar turite rasti kitą karalių, ir labai greitai, o tai jau ne taip paprasta. Ne, aš nenoriu žinoti jūsų plano detalių, man visiškai gana bendrų kontūrų. Bet spėju - jums iškilo labai sunkus uždavinys.

Isaksteinas nežymiai linktelėjo.

- Taip, tai iš tikrųjų sunkus uždavinys.

- Savaime suprantama, iškyla klausimas: kas tas kitas pretendentas į Geroslovakijos sostą?

Isaksteinas pažiūrėjo į Lomaksą. Džordžas smarkiai dvejojo, ar tam vyriokui verta atskleisti kortas. Į inspektoriaus klausimą atsakė labai nenoriai:

- Tai būtų... Sakyčiau... iš visko sprendžiant... princas Nikolajus būtų sosto paveldėtojas.

- Taip, - tarė Betlas, - o kas tas princas Nikolajus?

- Princo Michailo pirmos eilės pusbrolis.

- Aš pageidaučiau smulkiau išgirsti apie princą Nikolajų ir ypač apie tai, kur jis dabar yra?

- Apie jį nedaug žinome, - pradėjo Lomaksas. - Dar jaunystėje garsėjo savitomis idėjomis. Nepaisydamas aukštos padėties, bendravo su socialistais ir respublikonais. Už kažkokį nusižengimą buvo pašalintas iš Oksfordo. Prieš dvejus metus pasklido gandas apie jo mirtį Konge, bet tai buvo tik gandas. Prieš porą mėnesių, kai pakėlė galvą monarchistų partija, jis vėl apsireiškė.

- Kur jis apsireiškė? - paklausė Betlas.

- Amerikoje.

Betlas atsigręžė į Isaksteiną.

- Tai susiję su nafta?

Finansininkas linktelėjo.

- Jis suprato: jeigu Geroslovakijoje rinks karalių, pirmenybę atiduos Michailui, - juk visiems žinomas jo demokratinis nusiteikimas ir ištikimybė respublikos idėjoms. Kreipdamasis paramos į Amerikos finansininkus, princas Nikolajus pasiūlė jiems solidžias koncesijas.

Staiga nei iš šio, nei iš to inspektorius Betlas švilptelėjo - jis taip užsimiršo, kur esąs, kad net nebevaizdavo rimtuolio.

- Štai kaip susiklostė reikalai, - burbtelėjo jis, - o monarchistų partija tuo tarpu palaikė Michailą... Jūs buvote įsitikinę, kad laimėsite... O čia

toks įvykis...

- Neturėtumėte daryti tokių kategoriškų išvadų, - Džordžas be galo susijaudino.

- Taip, lošta stambiai. Visuomet atsiras priemonių tikslui pasiekti, - ramiai kalbėjo Isaksteinas. - Šiuo metu išlošė Vuolstrytas, bet aš dar netariau savo paskutinio žodžio. Jeigu norite pasitarnauti savo šaliai, inspektoriau, raskite princo Michailo žudiką.

- Kai kurios aplinkybės man kelia didelį įtarimą, - įsiterpė Džordžas. - Kodėl kapitonas Androsis, asmeninis princo sargybinis, vakar neatvažiavo kartu su juo?

- Aš aiškinausi, - tarė Betlas. - Viskas labai paprasta: jis liko mieste, rūpindamasis princo susitikimu su viena dama.

Džordžas susiraukė - tokių dalykų jis niekad netoleravo ir tai vadino lengvabūdiškumu.

- Jo didenybė norėjo slaptai pasimatyti... Jis buvo... jeigu galiu taip išsireikšti... turėjo silpnybę... e... na, buvo kiek išdykęs jaunuolis.

- Taip, ko gero, jūs sakote tiesą, - pritarė Džordžas ir šyptelėjo.

- Nepamirškite dar kai ko, - nelabai tvirtai tarė Betlas, - manoma, kad karalius Viktoras yra Anglijoje...

- Karalius Viktoras? - Lomaksas įtempė visas savo atminties galias.

- Garsusis prancūzų vagis, sere. Mus perspėjo Paryžiaus policijos valdyba.

- Taip, taip, žinoma, dabar jau atsimenu - tai vagis, brangenybių vagis, ar ne? Bet juk tas pats žmogus...

Jis nebaigė sakinio. Isaksteinas, abejingu veidu kiurksojęs prie židinio, per vėlai pakėlė galvą ir nebepastebėjo, kaip inspektorius Betlas žvilgsniu perspėjo Džordžą, tačiau Isaksteinas visuomet labai gerai jausdavo aplinką ir instinktyviai pajusdavo, kada ji tapdavo ypač įtempta.

- Aš jums nebereikalingas, ar ne, Lomaksai? - paklausė jis.

- Ne, ačiū, mano mielasis drauge.

- Ar tai pakenktų tyrimui, jeigu grįžčiau į Londoną, inspektoriau Betlai?

- Ko gero, taip, - ramiai atsakė Betlas. - Matote, jeigu jūs išvyksite iš pilies, ir kiti panorės dumti, o visi turi likti čia!

- Teisingai sakote! - ir žymusis finansininkas išėjo iš kambario.

- Šaunus vyras tas Isaksteinas, - nerūpestingai tarė Lomaksas.

- Labai stipri asmenybė, - pritarė Betlas.

Džordžas vėl ėmė vaikščioti po kambarį.

- Tai, ką jūs dabar pasakėte, mane suneramino... Karalius Viktoras! Maniau, jis kalėjime.

- Išleido prieš kelis mėnesius. Prancūzų policija jį sekė, bet karalius

Viktoras įsigudrino juos apmauti ir dingo. Jis turi nepaprastą talentą persikūnyti... Prancūzijos policija spėja, kad jis Anglijoje ir davė mums žinią.

- Ką jis gali veikti Anglijoje?

- Į šį klausimą jūs geriausiai galite atsakyti, sere, - reikšmingai tarė Betlas.

- Matote... spėjama... O, jūs žinote tą istoriją... žinoma... e... taip... aš matau, jūs viską žinote. Tuo laiku aš dar nedirbau ministerijoje, bet man papasakojo velionis lordas Katerhemas. Neįtikėtinas, katastrofiškas atsitikimas...

- Taip. "Kohinoras", Indijos briliantas - ne juokas, - susimąstęs tarė Betlas.

- Tyliau, Betlai, - Džordžas įtariai apsižvalgė. Labai prašau nevadinti daiktų tikraisiais vardais. Jeigu norite kalbėti apie jį, sakykite paprastai- "Ka".

Inspektorius Betlas vėl pasidarė medinis.

- Bet turbūt karaliaus Viktoro nesiejate su šituo nusikaltimu, Betlai?

- Tai tik viena iš daugybės hipotezių, štai ir viskas. Jeigu prisimintumėte praeitį, turėtumėte atsiminti, kur... e... karūnuotasis svečias galėjo paslėpti brangenybes. Čimneizas - viena tokių vietų. Karalių Viktorą areštavo Paryžiuje praėjus trims dienoms... jeigu galiu taip pasakyti - po šito "Ka" dingimo. Tebesitikima, kad Viktoras netyčia atskleis, kur paslėpta brangenybė.

- Bet juk Čimneizą naršė ir vertė aukštyn kojom šimtą kartų!

- Taip, - Betlas ironiškai nusišypsojo. - Bet ar gali rasti, jei nežinai, kur ieškoti! O dabar įsivaizduokite, kad karalius Viktoras atvyko čionai, norėdamas paimti tą daiktą, ir kaktomuša susidūrė su princu Michailu, todėl jį ir nušovė.

- Gal tai ir labiausiai įtikinanti nusikaltimo versija.

- Kol kas tik spėjimas, daugiau nieko.

- Kodėl?

- Todėl, kad karalius Viktoras, žinomas vagis, niekada nepasikėsino į žmogaus gyvybę, - atsakė Betlas.

- O, žmogus, panašus į jį - pavojingas nusikaltėlis.

Betlas papurtė galvą.

- Kiekvienas didelis nusikaltėlis, misteri Lomaksai, turi savo charakterį, tradicijas, įpročius... Nors ir keista, bet jų nekeičia... Ir vis dėlto...

- Ką jūs norėjote pasakyti?

- Aš norėčiau užduoti keletą klausimų princo tarnui. Sąmoningai palikau jį pabaigai. Mes galėtumėme pasikviesti jį čia, žinoma, jeigu neprieštarautumėte.

Džordžas sutiko, ir inspektorius paskambino.

Atėjo Treduelis, išklausė paliepimą ir išėjo. Netrukus atlydėjo aukštą šviesiaplaukį vyrą išsišovusiais skruostikauliais ir labai giliai įkritusiomis mėlynomis akimis; jo beaistris veidas, ko gero, galėjo konkuruoti su Betlo rimtybe.

- Borisas Ančukovas?

- Taip.

- Jūs buvote princo Michailo tarnas?

- Taip, aš buvau jo didenybės liokajus. - Jis puikiai kalbėjo angliškai, nors ir su šiokiu tokiu akcentu.

- Ar žinote, kad jūsų šeimininkas buvo nužudytas praėjusią naktį?

Vietoj atsakymo pasigirdo gailus raudojimas, primenantis laukinio žvėries stūgavimą. Tai sujaudino Džordžą, ir jis paėjėjo toliau, prie lango.

- Kada paskutinį kartą matėte savo šeimininką?

- Jo didenybė nuėjo miegoti pusę vienuoliktos. Kaip paprastai, aš gyvenau kambaryje prie jo miegamojo. Į apatinio aukšto kambarį jis tikriausiai nusileido, išėjęs pro duris. Aš negirdėjau kada jis išėjo. Gal mane kuo užgirdė? Ak, aš niekam tikęs tarnas! Aš miegojau , kai mano šeimininkas žuvo. Aš prakeiktas tarnas!

Džordžas nustebęs žiūrėjo į jį.

- Ar mylėjote savo šeimininką? - paklausė Betlas, atidžiai stebėdamas tarną.

Boriso veidas skausmingai išvipo. Rydamas seiles, susijaudinęs pasakojo:

- Sakau jums, anglų policininke, aš būčiau miręs dėl jo... Ir vis dėlto jis mirė, o aš dar gyvas. Mano akys nežinos, kas tai yra miegas, o mano širdis - kas yra ramybė, kol už jį neatkeršysiu. Kaip šuo sekiosiu jo žudiką, o kai surasiu... ak... - jo akys iššoko. Staiga iš drabužių klosčių jis ištraukė ilgą peilį ir ėmė mosikuoti. - Bet aš nužudysiu jį ne iš karto... O, ne! Pirma nupjausiu nosį, ausis, išdursiu akis, o tada įsmeigsiu peilį į jo gyvatišką širdį.

Borisas vikriai paslėpė peilį, apsisuko ir išbėgo iš kambario. Visuomet iššokusios Lomakso akys dabar, rodės, galutinai išlėks iš akiduobių - taip įtemptai jis žiūrėjo į uždaromas duris.

- Štai jie, geroslovakai! Plėšikų rasė, labiausiai necivilizuoti žmonės Europoje.

Inspektorius atsistojo.

- Tas žmogus, - pastebėjo jis, - arba be galo doras, arba pats drąsiausias apgavikas, kokio dar nebuvau sutikęs. Ir jeigu teisybė, kad jis doras, tai padėk, Dieve, princo Michailo žudikui, kai šitas pėdsekys užtiks jo pėdas.

XV skyrius

NEPAŽĮSTAMASIS PRANCŪZAS

Virdžinija ir Entonis lėtai žingsniavo takeliu ežero link. Kurį laiką jie ėjo tylėdami.

Virdžinija nusijuokė ir sutrikdė rimtį.

- Mano mielasis, - tarė ji, - argi nebaisu? Nuo visų įvykių aš tiesiog nebegaliu atgauti kvapo. Taigi noriu jums šį tą papasakoti ir pati kai ką sužinoti. Net nebeišmanau, nuo ko pradėti. Pirmiausia, - ji ėmė kalbėti tyliai, - ką darėte su negyvėliu? Kaip tai keistai skamba, ar ne? Niekad nė nepagalvojau, kad būsiu įpainiota į tokį nusikaltimą.

- Taip, jums tai nauja sensacija ir nauji išgyvenimai.

- O jums - ne?

- Žinoma, man irgi neteko atsikratyti negyvėliais.

- Papasakokite viską, kaip buvo.

Entonis trumpai papasakojo, ką veikė praėjusią naktį. Virdžinija susikaupusi klausėsi.

- Esate labai išradingas, - pagyrė. - Grįždama užsuksiu į Pedingtono stotį ir pasiimsiu savo lagaminą. Bet jūsų gali paklausti, kur buvote vakar vakare?

- Nemanau, kad tai kam rūpėtų. Lavono dar nerado, nes laikraščiuose nėra nė žodžio. O kai suras, joks gydytojas nebegalės tiksliai nustatyti, kada žmogus mirė.

- Lordas Katerhemas sakė, kad šitas vyras iš Skotlend Jardo neabejojąs - dėl čionykštės žmogžudystės jūs nesate kaltas.

Entonis nieko neatsakė.

- Tiesa, jis išrodo nelabai nuovokus, - pridūrė Virdžinija.

- Kol kas dar sunku apie tai spręsti, - lėtai tarė Entonis, - man pasirodė, kad inspektorius Betlas tokiu tik dedasi. Jis paprasčiausiai vaizduoja neabejojąs mano nekaltumu, bet aš nesu garantuotas, kad iš tikrųjų taip mano. Dabar jis pakliuvo į aklavietę tik todėl, kad aš neturėjau jokios aiškiai pastebimos priežasties nužudyti šitą žmogų.

- Aiškiai pastebimos?! - sušuko Virdžinija. - Bet nejaugi apskritai galėjote turėti kokią priežastį užmušti nepažįstamą svetimšalį grafą?

- Jūs buvote Geroslovakijoje, ar ne? - paklausė jis.

- Taip, man teko tenai su vyru gyventi porą metų. Vyras dirbo pasiuntinybėje.

- Tai buvo kaip tik prieš karaliaus nuvertimą... Ar buvote susitikusi su princu Michailu Obolovičiumi?

- Michailu? Žinoma. Menkysta! Atsimenu, jis norėjo, kad už jo tekėčiau.

- Iš tikrųjų? O ką jis ketino daryti su dar gyvu jūsų vyru?

- O, jau turėjo parengęs planą.

- Ir kaip reagavote į tokį malonų pasiūlymą?

- Mūsų nelaimei, kartais tenka griebtis diplomatijos, - tarė Virdžinija. - Todėl man nepasisekė visiškai atsiskaityti su tuo niekšu, o reikėjo... bet vis dėlto žaizda jo širdyje liko. O kodėl taip staiga susidomėjote Michailu?

- Noriu šį tą išsiaiškinti savo jėgomis. Rodos, vakar čia su juo nesusitikote?

- Ne. Kaip sakoma, jis, vos atvykęs, nukako į savo apartamentus...

- Ir lavono taip pat nematėte?

Virdžinija smalsiai pažiūrėjo į Entonį ir papurtė galvą.

- Ar rastumėte progos į jį žvilgtelėti?

- Manau, rasčiau, jeigu pasinaudočiau savo sugebėjimais paveikti lordą Katerhemą. Bet kam? Ir kaip turėčiau visa tai suprasti - kaip jūsų įsakymą?

- Dieve mano, žinoma, ne... - sutrikęs atsakė Entonis. - Nejaugi esu panašus į diktatorių? Ne, aš tik norėčiau sužinoti: ar iš tikrųjų nužudytas Geroslovakijos princas Michailas?

Virdžinijos akys išsiplėtė.

- Supratau, - ir ji žavingai nusišypsojo. - Tikiuosi, jūs nemanote, kad Michailas taip anksti nuėjo ilsėtis tik todėl, kad nenorėjo susitikti su manimi?

- Panaši mintis man buvo dingtelėjusi, - prisipažino Entonis. - Matote, jeigu aš teisingai samprotauju, kažkas labai nenorėjo, kad jūs atvyktumėte į Čimneizą. Matyt, todėl, kad gyvenote Geroslovakijoje. Suprantate, jūs čia esate vienintelis žmogus, pažinęs princą Michailą.

- Nejaugi manote, kad nužudytasis galėjo būti apsišaukėlis? - paklausė Virdžinija.

- Negalima atmesti ir tokios versijos, ir jeigu jums pasisektų pažvelgti į jį, mes beregint šitą žinotume.

- Jį nušovė 11.45, - susimąstė Virdžinija. - Toks laikas nurodytas ir

mudviejų rastame laiškelyje. Kažkaip viskas baisiai paslaptinga...

- Taip, ir dar viena smulkmena... Ar ne jūsų langas viršuj, antras nuo krašto? Virš pasitarimų kambario?

- Ne, mano kambarys Jelizavetos sparne, kitoje pusėje. Bet kodėl tai parūpo?

- Todėl, kad praėjusią naktį, jau po šūvio, eidamas per parką išvydau tame kambaryje blykstelint ir beregint užgętant šviesą...

- Labai įdomu! Nežinau, kas ten gyvena, bet galiu paklausti Bundlos. Galimas daiktas, tenai buvęs žmogus irgi girdėjo šūvį.

- Jeigu ir girdėjo, neprisipažins. Betlas sako, kad niekas negirdėjęs jokio šūvio... Šviesa, blykstelėjusi kambaryje, jau šioks toks pėdsakas. Tegu ir menkas, bet aš eisiu šituo pėdsaku.

- Labai įdomu, - susimąsčiusi pakartojo Virdžinija.

Šnekučiuodamiesi jie priėjo ežerą ir pasuko prieplaukon, prie valčių namelio.

- Gal plaukime į ežero vidurį, toliau nuo viską girdinčių Skotlend Jardo ausų, amerikiečių ir smalsių kambarinių?

- Lordas Katerhemas man jau šį bei tą apie jus papasakojo, bet norėčiau daugiau sužinoti, - tarė Virdžinija. - Sakykite, kas iš tikrųjų jūs esate - Entonis Keitas ar Džimis Makas Grasas?

Entonis antrą kartą tą rytą turėjo papasakoti apie paskutinių šešių savaičių nuotykius. Tiesa, šis pasakojimas nuo pirmojo skyrėsi tuo, kad dabar nieko nebeslėpė. O baigė prisipažindamas, kad esąs labai nustebęs, nes atpažinęs nužudytąjį - tai juk Holmsas!

- Misis Revel, - tarė Entonis, niekada negalėsiu jums atsidėkoti už tai, kad, statydama ant kortos savo nepriekaištingą reputaciją, pavadinote mane senu bičiuliu.

- Jūs ir esate mano senas bičiulis. - Virdžinijos balse nebuvo nė mažiausios abejonės. - Nejaugi manėte, kad galiu primesti jums lavoną, o paskui, vėl susitikus, nutaisyti miną, kad mes beveik nepažįstami? Ne, šitaip aš negaliu. - Ji patylėjo. - Žinote, labiausiai mane stebina vienas dalykas, - toliau kalbėjo Virdžinija. - Su tais memuarais susijusi kažkokia paslaptis, ir ją nuo mūsų slepia.

- Taip, tai tiesa. O gal ir jūs galėtumėte ką nors paaiškinti?

- Ką?

- Kodėl taip nustebote, kai vakar, mums besikalbant Pointo gatvėje, aš paminėjau Džimį Maką Grasą? Ar anksčiau buvote apie jį girdėjusi?

- Taip, mano mielasis Šerlokai Holmsai. Išvakarėse mane aplankė pusbrolis Lomaksas. Jis prašė iškrėsti visokių kvailysčių - atvažiuoti čia, susipažinti su Džimiu, pakoketuoti, apžavėti jį ir išvilioti tuos prakeiktus memuarus. Žinoma, Lomaksas viso šito tiesiai nepasakė, o miglotai,

aplinkui, bet kai aš panorau sužinoti smulkmenų, jis atsižadėjo savo sumanymo.

- Kad ir kaip būtų, rodos, jam pavyko įgyvendinti savo planą, - šyptelėjo Entonis. - Aš esu čia už Maką Grasą, - juk užėmiau jo vietą, jūs irgi atvažiavote ir esate man labai miela ir maloni.

- Bet, deja, didžiausiam senio Džordžo nusivylimui, memuarų nebėra! Dabar noriu dar paklausti: kai pasakiau tų laiškų nerašiusi, jūs atsakėte šitą žinojęs. Kodėl? Juk iš tikrųjų nieko nežinojote!

- Aš tiksliai žinojau, ne veltui studijavau psichologiją.

- Norite pasakyti - tikite mano aukšta morale?

Entonis energingai papurtė galvą.

- Visai ne! Aš nieko nežinau apie jūsų moralines savybes. Juk galėjote turėti ir meilužį, ir rašyti jam laiškus... Bet tokiu atveju nė už ką nebūtumėte leidusi šantažuojama. Tą Virdžiniją Revel, kuri rašė šituos laiškus, buvo sukausčiusi baimė... Jūs būtumėte kovojusi.

- Labai norėčiau žinoti, kas toji kita Virdžinija Revel ir kur ji?

- O ar žinote, kad vienas laiškas buvo parašytas Čimneize? - užsirūkydamas paklausė Entonis.

- Ką?! - Virdžinija labai nustebo. - Kada?

- Laiškas be datos.

- Drįstu tvirtinti - jokia kita Virdžinija Revel niekada nebuvo šioje pilyje. Bundla arba lordas Katerhemas man būtinai būtų pasakę apie fatališką vardo ir pavardės sutapimą.

- Labai keista... Žinote, misis Revel, aš imu manyti, ar apskritai egzistuoja ta antroji Virdžinija Revel?

- Taip, ir aš netikiu, - sutiko Virdžinija.

- Gal asmuo, rašęs tuos laiškus, sąmoningai pasirašinėjo jūsų vardu?

- Bet kodėl? Kam šito prireikė?

- Čia ir visa esmė... Ir ne vien tai. Velnioniškai daug neaiškumų teks išsiaiškinti...

- Kaip manote, kas nužudė Michailą? - netikėtai paklausė Virdžinija. - "Raudonosios rankos" draugija?

- Aš manau, draugija nedvejodama tai būtų padariusi, - atsakė Entonis. - Beprasmės žmogžudystės būdingos jos veiklai.

- Imkimės darbo, - tarė Virdžinija, - antai eina lordas Katerhemas su Bundla. Pirmiausia turime įsitikinti, ar nužudytasis iš tikrųjų yra princas Michailas.

Entonis ėmė irtis į krantą, ir po kelių minučių jiedu priėjo prie lordo Katerhemo ir jo dukters.

- Pusryčiai vėluoja, - nepatenkintas burbėjo jo šviesybė, - turbūt Betlas įžeidė virėją.

- Čia mano draugas, Bundla, - tarė Virdžinija, - būk jam gera.

Keletą sekundžių Bundla, nutaisiusi rimtą miną, apžiūrinėjo Entonį, o tada kreipėsi į Virdžiniją, tarsi Keito nė nebūtų:

- Kur jūs radote tokį simpatingą vyrą, Virdžinija?!

- Galite pasilikti jį sau, - didžiadvasiškai leido Virdžinija. - O aš noriu trumpam pasivogti lordą Katerhemą.

Ji mielai nusišypsojo perui, paėmė už parankės, ir jiedu nuėjo namų link.

- Jūs esate iškalbus? - paklausė Bundla. - O gal visuomet tylite?

- Iškalbus? - perklausė Entonis. - Žinoma, aš tauškiu, meluoju, čiauškiu kaip tekantis upelis, bet kartais ir klausinėju.

- Ko, pavyzdžiui?

- Sakysim, kas gyvena antrajame kambaryje nuo kampo? - ir parodė langą.

- Labai keistas klausimas! - nustebo Bundla. - Bet jūs mane suintrigavote. Leiskite prisiminti. Taip, tai madmuazelės Braun, guvernantės prancūzės, kambarys. Ji stengiasi įkrėsti proto mano šelmėm sesutėm Džiudei ir Vinklai. Galiu nujausti - jeigu būtų gimusi dar viena sesutė, ją būtų pakrikštiję Dorote. Bet mama labai pavargo ir mirė. Ji tikėjosi, kad kas nors dar imsis vargelio parūpinti mūsų giminės palikuonių.

- Madmuazelė Braun... - susimąstęs pakartojo Entonis. - O ar seniai ji pas jus gyvena?

- Du mėnesiai. Atvažiavo mums būnant Škotijoje. Bet aš noriu valgyti, - tarė Bundla. - Misteri Keitai, gal galėtumėte pakviesti Skotlend Jardo inspektorių papusryčiauti drauge su mumis? Jūs aukštuomenės žmogus ir, žinoma, išmanote, kaip tai padaryti, nepažeidžiant etiketo. Matote, mūsų pilyje dar niekad nebuvo nužudytas žmogus. Tai taip jaudina. Kaip gaila, apie jus šiandien visi tik ir šneka - jis nekaltas, nekaltas, o aš visuomet baisiai norėjau susitikti su žmogžudžiu ir pamatyti, ar jis jau toks genialus ir žavingas, kaip paprastai rašo sekmadieniniai laikraščiai. Dieve, kas čia dabar?

Tas "kas" pasirodė esąs taksi, jau privažiavęs prie pilies. Mašinoje sėdėjo du žmonės: vienas - aukštas, liūto galva, juodabarzdis, o kitas - jaunėlesnis ir ne toks išdidus. Pirmąjį Entonis atpažino iš liemenės, kuri labiausiai Bundlą ir nustebino.

- Jeigu neklystu, tai mano senas draugas Lolopopas, - tarė Entonis.

- Baronas, ar ne?

- Aš jį vadinu Lolopopu - taip patogiau. Mat jeigu bandau ištarti tikrąją pavardę, nežmoniškai išsitempia balso stygos.

- O, aš jaučiu, jį primes man visai dienai, - pajuokavo Bundla. - Visą rytmetį praleidau su Isaksteinu, man gana! Velniop politiką, tegu Džor-

džas pats dirba savo nešvarų darbą. Atleiskite, misteri Keitai, kad palieku jus vieną - deja, man teks ginti mūsų namų garbę.

Mergina nubėgo prie terasos.

Entonis liko vienas. Jis rūkė ir akimis sekė tolstančią Bundlą.

Pūsdamas dūmą, Entonis už valčių namelio išgirdo kažkokį keistą garsą. Rodėsi, kažkas įnirtingai kovojo su čiauduliu.

- Įdomu, kas čia slapstosi, - parūpo Entoniui. Metęs cigaretę, kone bėgte pasileido už namelio ir užtiko klūpantį vyrą. Išvydęs Entonį, nepažįstamasis pašoko. Tai buvo aukštaūgis, kokių keturiasdešimties metų, trumpa juoda barzdžiuke, su akiniais, vilkįs šviesiu paltu, nelabai respektabiliai atrodantis žmogus.

- Ką čia veikiate? - paklausė Entonis, būdamas tikras, kad tai ne lordo Katerhemo svečias.

- Prašau atleisti, - tarė nepažįstamasis ir sutrikęs nusišypsojo. Jis kalbėjo su akcentu. - Matote, ėjau į kaimo viešbutį ir pasiklydau. Gal milordas bus toks malonus ir parodys kelią?

- Žinoma, - atsakė Entonis, - tik vargu ar kaiman nusigausite... vandeniu.

- Ką? - sutriko žmogus.

- Aš sakau - jūs nepakliūsite viešbutin, brisdamas vandeniu, - Entonis daugiareikšmiškai nužvelgė ežerą ir valtis. - Reikia eiti per parką ir visai ne į tą pusę. Žinokite, čia privati valda ir jūs pažeidėte asmeninės nuosavybės teisę.

- Labai apgailestauju, - pakartojo nepažįstamasis, - aš visiškai nebesusigaudau, kur esąs. Norėjau pasiklausti kelio...

Entonis vos susilaikė nepasakęs: ar ne per daug originalus būdas užduoti klausimus, klūpant aukštoje žolėje už valčių namelio? Bet jis nugalėjo pagundą pasityčioti iš nepažįstamojo ir mandagiai palietė jo ranką.

- Aplenkęs ežerą, išeisite į kelią. Už dvaro pasukite kairėn, ir plentas pats nuves į kaimą. Apsigyvenote viešbutyje?

- Taip, milorde. Šį rytą. Nuoširdžiai dėkoju už pagalbą.

- Nėra už ką, - atsakė Entonis. - Tikiuosi, neperšalote?

- A? - nesuprato nepažįstamasis.

- Aš turiu galvoje... beklūpėdamas šlapioje žolėje... - paaiškino Entonis. - Man pasirodė, jūs lyg ir čiaudėjote.

- Ne, aš tik norėjau čiaudėti.

- Žinokite, čiaudėjimo nereikia sulaikyti. Vienas garsus gydytojas sakė, kad tai labai pavojinga... Gerai nepamenu, kaip atsiliepia organizmui - sutrinka vystymasis ar pertempiamos gyslos... Pasistenkite niekad daugiau šitaip nedaryti.

- Sudie, - atsakė nepažįstamasis, pasukęs Entonio nurodyta kryptimi.

- Dar vienas įtartinas svetimšalis tame pačiame viešbutyje, - garsiai tarė Entonis. - Neįsivaizduoju, kas jis? Panašus į prancūzų komersantą, o visai ne į "Raudonosios rankos" "draugą"... Gal jis neramiosios Geroslovakijos kokios trečios partijos atstovas? Įdomu, prancūzė guvernantė gyvena antrajame aukšte, ir jos kambario langas - antras nuo krašto... Paslaptingas prancūzas klūpo ant drėgnos žemės ir klausosi pašnekesio, kuris neskirtas jo ausiai... Kertu lažybų, čia kažkas slypi!

Šitaip svarstydamas, Entonis atėjo prie pilies.

Terasoje rado lordą Katerhemą su abiem naujaisiais svečiais. Lordas atrodė prislėgtas. Išvydęs Entonį, kiek pralinksmėjo.

- O, štai ir jūs, - apsidžiaugė. - Leiskite pristatyti baronui... e... e... ir kapitonui Androsiui. Misteris Entonis Keitas.

Baronas, be galo nustebęs, negalėjo atitraukti nuo Entonio akių.

- Misteris Keitas?! Turbūt čia kažkokia klaida.

- Leiskite man pasakyti porą žodžių akis į akį, ir jūs viską suprasite, - pasakė Entonis.

Baronas nusilenkė, ir du vyrai nuėjo į terasos gilumą.

- Barone, noriu jūsų atsiprašyti, - tarė Entonis. - Esu kaltas, kad, atvykdamas į šią šalį svetima pavarde, pažeidžiau anglų džentelmenų tradicijas. Jums prisistačiau kaip misteris Džeimsas Makas Grasas, bet jūs turite suprasti - ši apgaulė beveik nieko nelėmė. Juk žmogus, kurį norėjote pamatyti, buvo memuarų savininkas. Tas žmogus buvau aš. Bet, gaila, memuarų jau nebeturiu. Labai gražus triukas su tais memuarais, labai gražus! Kas tai sugalvojo: jūs ar jūsų šeimininkas?

- Tai buvo jo didenybės idėja ir niekam kitam jis neleido jos įgyvendinti.

- Jis viską puikiai padarė, - pagyrė Entonis. - Nė už ką nebūčiau palaikęs jį kuo kitu, tik anglu.

- Princą auklėjo anglų tradicijų dvasia, ir išsilavinimą jis gavo šioje šalyje, - paaiškino baronas. - Toks Geroslovakijos paprotys.

- Ir joks profesionalas tų popierių nebūtų geriau pavogęs, - tarė Entonis. - O ar nepagarsindamas paslapties galėčiau paklausti, koks memuarų likimas?

- Tarp mūsų, džentelmenų... - pradėjo baronas.

- Jūs labai malonus, barone, - pertraukė Entonis, - manęs niekada taip dažnai nevadindavo džentelmenu, kaip per pastarąsias 48 valandas.

- Aš manau, memuarai sudeginti, - tarė baronas.

- Jūs taip tik manote, bet tiksliai nežinote? Juk taip?

- Jo didenybė pasiliko juos sau. Norėjo perskaityti, o paskui sudeginti.

- Suprantu, - atsakė Entonis, - bet vis dėlto tai ne pramoginis

romanas, kurį buvo galima paskubomis perskaityti.

- Matote, kratos metu memuarų nerasta, taigi išvada viena - jie sudeginti.

- Hm... - susimąstė Entonis, - norėčiau tiksliai žinoti.

Keletą minučių jis patylėjo ir kalbėjo toliau:

- Barone, šį klausimą uždaviau todėl, kad ir aš, kaip jau girdėjote, tam tikra prasme esu įveltas į šį nusikaltimą ir turiu nusikratyti visų įtarimų.

- Žinoma, - tarė baronas, - šito reikalauja jūsų garbė.

- Matote, norėdamas tai padaryti, turiu rasti tikrąjį žudiką. Negaliu išsiversti be faktų. Labai svarbu žinoti, kas buvo rašoma tuose memuaruose, nes vienas nusikaltimo motyvų - noras juos turėti. Kaip atrodo, ar aš teisingai samprotauju?

Baronas tuoj paklausė:

- Bet juk jūs tuos memuarus skaitėte?

- Bandžiau, - Entonis nusišypsojo. - Aš norėčiau tuos memuarus surasti iki trečiadienio, kadangi trečiadienį ruošiuosi perduoti leidyklai.

- Kalbate taip, tarsi memuarai būtų jūsų kišenėje.

- Aš sakau - trečiadienį, o šiandien penktadienis, dar turiu penkias dienas jiems atgauti.

- O jeigu memuarai sudeginti?

- Nemanau...

Besišnekučiuodami jiedu pasuko už terasos ir išvydo artėjančią masyvią misterio Isaksteino figūrą. Entonis smalsiai žiūrėjo į jį.

- Jūs jau čia, barone? - paklausė Isaksteinas, mojuodamas cigaru, kurį ką tik išsitraukė iš burnos. - Mūsų reikalai blogi, labai blogi...

- Mano mielasis drauge, tai jau nebeturi reikšmės, mūsų rūmai virto griuvėsiais...

Entonis mandagiai paliko du likimu besiskundžiančius džentelmenus ir grįžo prie terasos. Staiga sustojo. Plona dūmų srovelė, rodės, kilo iš pačio terasą supusios kukmedžių gyvatvorės vidurio. "Turbūt tarp kukmedžių yra takas", - susigriebė Entonis.

Jis atsargiai pažvelgė į dešinę ir į kairę. Lordas Katerhemas su kapitonu Androsiu buvo tolimajame terasos kampe ir stovėjo į jį nugara. Entonis pritūpė ir nubėgo palei kukmedžio tvorą. Jo spėlionė pasitvirtino: gyvatvorė iš tikrųjų buvo dviejų eilių ir tarp jų ėjo siauras takelis. Nieko ypatinga, bet vargu, ar žiūrėdamas į gyvatvorę, kas galėjo pamanyti apie to kelelio egzistavimą. Entonis žvalgėsi po siaurąją alėją. Ne per toliausiai ant pintos kėdės sėdėjo vyras. Pusiau nurūkytas cigaras rūko ant krėslo ranktūrio, ir rodėsi - džentelmenas miega.

- Hm, matyt, misteris Hiranas Fišas linkęs likti šešėlyje, - tarė sau Entonis.

XVI skyrius

ARBATA KLASĖJE

Entonis grįžo terason. Jis suprato: kalbėtis, nebijant, kad nugirs pašalinės ausys galima tik ežero vidury.

Nuaidėjo šaižus gongo dūžis, ir Treduelis iškilmingai paskelbė:

- Pusryčiai pateikti, milordai.

- A... a... - kiek nudžiugęs, atsiliepė lordas Katerhemas.

Tuo metu iš namo išbėgo dvi mergaitės. Vienai buvo dešimt, kitai - dvylika metų. Aiškiai susijaudinusios, spygaudamos jos ėmė šokti keistą karo šokį. Atbėgusi Bundla jas sudraudė.

- O kur madmuazelė? - griežtai paklausė.

- Ji serga migrena, mig-re-na, mig-re-na... - išdainavo vyresnioji.

- Valio!!! - pritarė antroji.

Lordas Katerhemas, palydėjęs svečius į vidų, priėjo prie Entonio.

- Užeikite į mano kabinetą, - peras sunkiai dūsavo.

- Ar kas atsitiko?

Pranėręs holu kaip vagis, o ne kaip šeimininkas, lordas Katerhemas sėkmingai pasiekė savo slėptuvę. Kabinete atidarė barą ir išėmė kelis butelius.

- Aš pavargau. Be to, pokalbiai su užsieniečiais visuomet man sukelia stiprų troškulį, - tarsi atsiprašydamas, tarė jis. - Pats nežinau, kodėl taip yra.

Kažkas pasibeldė. Durys tuoj atsidarė ir pasirodė Virdžinijos galvutė.

- Ar mane pavaišinsite kokteiliu? - reikliai paklausė ji.

- Žinoma, žinoma, - svetingai atsakė lordas Katerhemas, - užeikite.

Gėrimo ruošimo ritualas užtruko porą minučių.

- Aš būtinai turėjau išgerti, - tarė lordas Katerhemas, statydamas ant stalo tuščią taurę. - Aš jau sakiau - pokalbiai su užsieniečiais velnioniškai išvargina. Turbūt taip yra todėl, kad anie labai mandagūs. Dabar galime ir papusryčiauti. - Ir jie patraukė į valgomąjį. Virdžinija suspaudė Entonio

riešą ir sušnibždėjo:

- Aš įvykdžiau pavedimą. Lordas Katerhemas parodė man nužudytąjį.

- Na? - gyvai paklausė Entonis.

Buvo sprendžiamas svarbiausias klausimas: teisinga ar neteisinga viena jo versijų? Virdžinija papurtė galvą.

- Jūs klystate, - tyliai tarė ji. - Tai iš tikrųjų princas Michailas.

- O! - tepasakė Entonis. - O madmuazelė susirgo migrena, - apmaudžiai pridūrė.

- Kas iš to?

- Tikriausiai - nieko, bet aš norėčiau su ja pasikalbėti. Matote, išsiaiškinau: tame kambaryje gyvena madmuazelė. Praėjusią naktį ten regėjau šviesą...

- Tai įdomu.

- Gal ir neturi jokios reikšmės, bet vis dėlto pasistengsiu šiandien su ja susitikti.

Pusryčiai buvo slogūs. Net linksmajai, neramiajai Bundlai nepavyko kaip nors suvienyti įvairialypės bendrijos.

Baronas ir Androsis griežtai laikėsi etiketo, jų išvaizda buvo tokia, tarsi pusryčiautų mauzoliejuje. Lordas Katerhemas išrodė prislėgtas ir ištižęs. Bilis Everslejus nenuleido aistringo žvilgsnio nuo Virdžinijos.

Džordžas, be galo susirūpinęs dėl visų įvykių ir jausdamasis ne juokais įklimpęs, rimtai šnekučiavosi su baronu ir misteriu Isaksteinu.

Mergaites buvo užvaldžiusi nauja pramoga - žmogžudystė pilyje.

O misteris Fišas lėtai kramtė valgį ir vis laidė replikas.

Inspektorius Betlas dingo, ir niekas nežinojo, kur jis.

- Ačiū Dievui, pusryčiai pasibaigė, - burbtelėjo Bundla. - Žinokite, misteri Keitai, - pasakojo visiems paėjus nuo stalo, - tą užsieniečių kontingentą Džordžas vešis pas save į Ebį visai dienai, šiandien jie turi aptarti eilinę paslaptį.

- Gal taip ir geriau - praskaidrės ši niūri atmosfera, - atsakė Entonis.

- Gerai, kad man nereikia užimti amerikiečio, - toliau tarškė Bundla. - Jis su tėte, radę ramesnę vietelę, gali valandų valandas šnekučiuotis apie retus spaudinius, ir daugiau jiems nieko nereikia. Misteri Fišai, - pašaukė ji, kai apkalbamasis ėjo pro šalį. - Aš norėčiau padaryti taip, kad galėtumėte ramiai ir maloniai gyventi pilyje.

Amerikietis linktelėjo.

- Jūs labai maloni, ledi Elina.

- Misteris Fišas jau ramiai praleido šios dienos rytą, - tarė Entonis.

Misteris Fišas žvilgtelėjo į jį aštriomis akimis.

- O, sere, jūs užtikote mane atkampioje slėptuvėje. Būna momentų,

sere, kai norisi atsiskirti nuo viso pasaulio, o ten - vienintelė puiki vietelė ramų gyvenimą mėgstančiam žmogui.

Bundla nuėjo, ir vyrai liko dviese. Amerikietis ėmė tyliau kalbėti.

- Tas negyvėlis... Man atrodo, čia slypi kažkokia paslaptis.

- Taip, nėra abejonių, kad čia kažkas slypi.

- O ar anas plikagalvis vaikinas jo giminaitis?

- Lyg ir...

- Tie europiečiai labai nepatiklūs, - pareiškė misteris Fišas. - Ar žinote, sklinda gandai, kad nužudytasis - karališkos giminės? Ar girdėjote?

- Čia jis buvo kaip grafas Stanislavas, - išsisukinėdamas atsakė Entonis.

Misteris Fišas daugiau neklausinėjo. Tik kritiškai pridūrė:

- Va, va...

Kurį laiką abudu tylėjo.

- O tas vyrukas iš policijos... - vėl prabilo amerikietis. - Betlas, ar kaip ten, ar jis pakankamai sumanus?

- Skotlend Jarde taip mano, - atsakė Entonis.

- Man jis atrodo gana ribotas, - tarė misteris Fišas. - Niekam neleidžia išvykti iš pilies. Manote, labai jau gudri taktika... Bet ką jis nori įrodyti?

Klausdamas misteris Fišas atidžiai žiūrėjo į Entonį.

- Rytoj rytą prasidės tardymas, ir visi turi dalyvauti.

- Tik dalyvauti? Man rodosi, jis turi kitų kėslų. Gal įtariamas koks lordo Katerhemo svečias?

- Mano brangusis misteri Fišai!

- Žinote, aš jaučiuosi kažkaip nejaukiai, juk šioje šalyje esu užsienietis. Tiesa, žmogžudystę įvykdė kažkas iš pašalės: juk aiškiai žinome - įlindo pro langą... Atsiminkite, tas langas nebuvo uždarytas... ar ne?

- Taip, - atsakė Entonis, vengdamas pažiūrėti į Fišą.

Misteris Fišas atsiduso ir liūdnu balsu tarė:

- Jaunuoli, ar žinote, kaip pašalina iš rūdyno vandenį?

- Kaip?

- Išpompuoja! Bet tai be galo sudėtingas dalykas. O, antai ir mūsų genialusis šeimininkas! Jis atsikratė jaunimu. Einu pas jį.

Misteris Fišas nuėjo, ir beregint šalia Entonio atsirado Bundla.

- Juokingas tas Fišas, ar ne? - tarė ji.

- Taip, juokingas.

- Nepatogu akis išsproginus žiūrėti į Virdžiniją! - griežtai tarė Bundla.

- O aš ir nežiūriu.

- Žiūrite! Nesuprantu, kaip jai šitai pavyksta... Ji patraukia ne kalba,

net ne žvilgsniu... O vaikinai... Jie tik ir rėžia apie ją sparną. Virdžinija paprašė manęs būti su jumis lipšnesne ir jumis pasirūpinti, nes ji kažkur kažkuo užimta. O aš pasirengusi būti mieliausia šeimininke net ir tuo atveju, jeigu jums šitai nepatinka.

- Atvirkščiai, esu labai dėkingas, - atsakė Entonis. - Bet jeigu jums tas pats, kur mane linksminti, gal sutiksite paplaukioti valtele?

- Turiu vieną labai svarbų klausimą, - irdamasis į ežero vidurį, staiga tarė Entonis.

- Kieno miegamasis parūpo šį kartą? - pasijuokė Bundla.

- Apsieisiu be miegamojo... Sakykite, kaip pas jus pakliuvo guvernantė?

- Prancūzė jus tiesiog užbūrė, - tarė Bundla. - Radau ją per agentūrą ir jai moku šimtą svarų už metus, jos vardas Ženevjeva. Ar geidžiate dar ką nors sužinoti?

- Taip, sakysim, agentūros pavadinimą ir kas buvo rašoma rekomendacijose.

- O! Rekomendacijos puikiausios! Dešimt metų ji auklėjo kažkokios grafienės vaikus...

- Gal prisimintumėte tos grafienės pavardę?

- Grafienė de Belvil. Ji gyvena Dinarto pilyje.

- O ar jums su grafiene neteko susitikti? Pasitenkinot pasikeitusios laiškeliais?

- Iš tikrųjų, bendravome tik laiškais.

- Hm, - kostelėjo Entonis.

- Jūs labai mane dominate. Kas slepiasi po jūsų kauke: meilė ar nusikaltimas?

- Tikriausiai - mano idiotizmas... Pamirškite, ką kalbėjome.

- Gerai... O ką jūs įtariate, misteri Keitai? Aš linkusi įtarti Virdžiniją, kaip labiausiai netikėtą kandidatūrą. O gal... Bilį?

- O gal jus?

- Aukštosios aristokratijos atstovė priklauso "Raudonosios rankos" draugijai... Tai bent būtų sensacija...

Entonis nusijuokė. Jam patiko Bundla, nors jis truputį prisibijojo jos veriančių pilkų akių.

- Jūs turite visu šituo didžiuotis, - tarė Entonis, ranka parodydamas kalvelę su pilimi.

Bundla primerkė akis ir nuleido galvą.

- Gal tai šį tą ir reiškia, bet prie visko greitai pripranti. Čia labai liūdna. Čimneize mes ilgai negyvename. Keliaujame po įvairius miestus, būname Škotijoje... Beveik penkis mėnesius Čimneizas skendi dulkių debesyse. Tik kartą savaitėje dulkės nuplaunamos ir iššluojamos - prieš

atvažiuojant turistams. Treduelis būna jų gidu... "Dešinėje nuo jūsų kabo ketvirtosios Katerhemų markizės portretas, kurį nutapė Džošuja Reinoldsas, kairėje... " ir taip toliau. O koks nors Edas arba Bertas, jaunuolis iš turistų būrio, švelniai alkūne stukteli savo merginą ir taria: "Ei, Gledis, matai, čia nieko gero, vien skatikiniai paveikslai!", ir jie eina toliau, tenorėdami tik vieno - kuo greičiau grįžti namo...

- O vis dėlto čia buvo kuriama istorija...

- Taip visuomet kalba Džordžas - ar jau spėjote pasiklausyti jo tauškalų?

Entonis pasistiepęs atidžiai žiūrėjo į krantą.

- Pažiūrėkite, ar ten, prie valčių namelio, sukinėjasi koks svečias, ar vėl naujas nepažįstamasis?

Bundla pasuko galvą.

- Juk tai Bilis, - tarė ji.

- Rodos, kažko ieško.

- Turbūt manęs. - atsakė Bundla nė kiek nesidžiaugdama.

- Gal jau grįžkime?

- Žinoma, tik galėjote tai entuziastingiau pasakyti.

- Gavęs pylos, dabar irsiuos dar greičiau.

- Nemanykite, kad priekaištauju, - atsakė Bundla, - bet žinokite - ir aš esu išdidi! Nuplukdykite mane pas tą jaunąjį asilą. Juk kas nors turi jį prižiūrėti! Virdžinija, matyt, jau pavarė. Galimas daiktas, artimiausiu metu aš panorėsiu ištekėti už Džordžo. Taigi turiu parepetuoti "politinių sambūrių šeimininkės" vaidmenį.

Entonis paklusniai pasuko valtį į krantą.

- O aš norėčiau žinoti, kas laukia manęs, - pasiskundė jis. - Atsisakau būti trečiuoju nereikalingu! Sakykite, ar tos žaidžiančios mergaičiukės - jūsų seserys?

- Taip, bet jeigu jos įtrauks į žaidimą, būkite atsargus!

- Aš labai myliu vaikus, - atsakė Entonis. - Ir galiu išmokyti kai kurių labai intelektualių žaidimų.

- Tik vėliau nesakykite, kad neperspėjau!

Palikęs Bundlą Bilio globoje, Entonis pamažu patraukė ten, kur cypavo vaikai, trikdydami mirtiną dienos tylą.

Mergaitės jį sutiko šūkčiodamos iš laimės.

- Ar mokate žaisti raudonuosius indėnus? - griežtai paklausė Džiudė.

- Truputį, - atsakė Entonis. - Va, žiūrėkite, kaip reikia nuimti skalpą, - ir jis pademonstravo.

- Nieko sau! - pavydžiai tarė Vinkla. - O kodėl nešaukiate, juk likote be skalpo!

Entonis baisiausiai suklykė. Indėnų kova bemat užvirė visu smarkumu.

Po valandos Entonis nusišluostė šlapią kaktą ir atsargiai ėmė klausinėti, kuo serganti guvernantė. O kaip nudžiugo sužinojęs, kad šioji dama jau beveik sveika. Entonis paliko mergaitėms tokį didelį įspūdį, kad jos net pakvietė ateiti į klasės kambarį arbatos.

- Juk ateisite? Ir papasakosite apie pakaruoklį, ar ne? - neatstojo Džiudė.

- Nepamirškite atsinešti ir pakaruoklio virvės gabalėlį, juk žadėjote parodyti, - pridūrė Vinkla.

- Dabar turite nusiprausti, - niūriai tarė Džiudė, - bet paskui... Juk iš tikrųjų ateisite? Neužmiršite?

Entonis prisiekė įveiksiąs visas kliūtis ir pažadą ištesėsiąs.

Mergaitės patenkintos nubėgo.

Entonis žiūrėjo joms pavymui ir staiga išvydo žmogų, išnirusį iš už medžio ir besižvalgančio, kaip greičiau dingti iš parko. Tai buvo tas pats juodabarzdis nepažįstamasis, su kuriuo Entonis netyčia jau buvo susidūręs. Kol Entonis dvejojo, vytis jį ar ne, netoliese prasiskleidė krūmai ir išlindo misteris Fišas. Išvydęs Entonį, jis kiek nustebo.

- Ar gerai pailsėjote? - paklausė Entonis.

- Ačiū, gerai.

Tačiau misteris Fišas nebeišrodė toks ramus, koks būdavo. Išraudęs sunkiai alsavo, galėjai pamanyti, kad bėgęs maratoną. Amerikietis išsitraukė laikrodį ir pažiūrėjo.

- Laikantis anglų tradicijų, jau ir arbatėlės reikėtų išgerti. Misteris Fišas įsibruko kišenėn laikrodį ir nuėjo.

Bet Entonis neilgai tebuvo vienas. Netrukus priešais išdygo inspektorius Betlas - Entoniui net pasirodė, kad jis materializavosi iš oro.

- Iš kur atsiradote? - sutriko Entonis.

Lengvu galvos mostu Betlas parodė medį, iš už kurio išniro juodabarzdis nepažįstamasis.

- Rodos, šiandien tai pati populiariausia vieta, - šyptelėjo Entonis.

- Jūs kažko susimąstęs, misteri Keitai?

- Taip, aš iš tikrųjų mąstau. O žinote apie ką, Betlai? Bandžiau prie dviejų pridėti vieną ir prie penkių tris taip, kad gaučiau keturis, o tai neįmanoma, Betlai, tiesiog neįmanoma.

- Aišku, sunku, - sutiko detektyvas.

- Aš kaip tik norėjau su jumis pasikalbėti, Betlai. Mat norėčiau išvažiuoti. Ar galiu?

Laikydamasis paties nusistatytų taisyklių, inspektorius Betlas nerodė jokių emocijų. Jo atsakymas buvo paprastas ir aiškus:

- Tai priklauso nuo to, sere, kur ruošiatės važiuoti.

- Gerai, Betlai. Aš atidengsiu kortas. Turiu nuvažiuoti į Dinartą, į grafienės de Belvil pilį. Ar galiu?

- Kada norėtumėte išvykti, misteri Keitai?

- Sakysim, rytoj, po tardymo. Vakare grįžčiau.

- Aišku, - griežtai atsakė inspektorius.

- Tai kaip?

- Neprieštarauju, keliaukite, bet būtinai grįžkite.

- Jūs vienas toks iš tūkstančio, Betlai... Arba nepaprastai man simpatizuojate, arba esate klastinga bestija.

Inspektorius Betlas tik šyptelėjo, bet nieko neatsakė.

- Puikiai suprantu - jūs laikysitės visų atsargumo priemonių ir man iš paskos pasiųsite seklį. Taigi norėčiau žinoti - kodėl?

- Misteri Keitai, kaip manote, ar šita košė užvirta vien dėl memuarų, ar čia dar kas slypi? - Betlas šyptelėjo. - Jūs man padarėte gerą įspūdį, misteri Keitai. Aš jums simpatizuoju ir norėčiau, kad mudu abu imtumėmės šitos bylos. Žinokite, mėgėjas ir profesionalas - geras derinys. Sakysim, vienas labai pastabus, kitas - patyręs.

- Nepraleisiu tokios progos, Betlai. Seniai norėjau išbandyti jėgas ir išnarplioti kokį paslaptingą nusikaltimą.

- O dėl šitos bylos neturite jokių prielaidų, misteri Keitai?

- Daugybę... - atsakė Entonis. - Bet visos abejotinos.

- Pavyzdžiui?

- Kas yra princo Michailo įpėdinis? Man atrodo, šitą labai svarbu žinoti.

Šypsena nušvietė Betlo veidą.

- Atsakysiu. Princas Nikolajus Obolovičius, mirusiojo džentelmeno pusbrolis.

- O kur jis dabar? - paklausė Entonis ir nusigręžė, norėdamas užsidegti cigaretę. - Nesakykite, kad nežinote. Aš vis tiek nepatikėčiau.

- Dar visai neseniai jis buvo Jungtinėse Valstijose. Rinko pinigus sostui atstatyti.

Entonis net švilptelėjo - jis nepaprastai nustebo.

- Aišku, - pagaliau tarė. - Michailą palaikė Anglija, o Nikolajų - Amerika. Abiejų šalių finansininkai norėjo gauti naftos koncesijų. Monarchistų partija kandidatu iškėlė Michailą. Dabar jai teks paieškoti kito. Isaksteinas griežia dantimis. Misteris Lomaksas irgi.

- Jūs beveik teisus, - trumpai atsakė inspektorius Betlas.

- Hm... galiu prisiekti - aš žinau ką jūs veikėte šioje giraitėje.

Seklys nusišypsojo, bet neatsakė.

- Tarptautinė politika - gana įdomus dalykas, - tarė Entonis. - Bet

turiu su jumis atsilabinti. Paskyriau pasimatymą klasės kambaryje.

Jis skubiu žingsniu patraukė į pilį. Visagalio Treduelio pamokytas, nesunkiai rado klasę. Apsidžiaugusios ir laimingos mergaitės puolė prie jo ir triumfuodamos nuvedė pas madmuazelę.

Pirmą kartą per visą buvimo pilyje laiką Entonis pajuto abejonę. Madmuazelė Braun buvo neaukšta, vidutinio amžiaus, gelsvo veido, žilti pradėjusi moteris. Nė kiek nepanaši į avantiūristę.

"Ko gero, aš apsikvailinau, - dingtelėjo Entoniui, - Ką gi, pasitaiko..."

Jis buvo be galo mandagus, ir madmuazelė liko patenkinta, kad toks malonus jaunuolis jas aplankė. Visi laimingi gurkšnojo arbatą...

O tą vakarą, sėdėdamas savo prašmatniame miegamajame, Entonis lingavo galva ir kartojo: "Aš apsirikau, aš apsirikau jau antrą kartą. Ir vis dėlto negaliu šito išmesti iš galvos... "

Jis ėmė vaikščioti po kambarį. Išgirdęs krebždant už durų, staiga sustojo.

- Ką čia velnias neša! - norėjo surikti, bet nespėjo: durys atsargiai prasivėrė ir kambarin įslinko vyras. Jis sustojo prie slenksčio ir nutaisė pagarbią miną. Tai buvo diktas, šviesiaplaukis, dramblotas, plataus slaviško veido, svajingų fanatiko akių žmogus.

- Koks čia nelabasis? - Entonis nustebęs smaigstė jį akimis.

- Aš - Borisas Ančukovas, - atsakė vyras puikia anglų kalba.

- Princo Michailo tarnas, ar ne?

- Taip, aš tarnavau savo šeimininkui. Jis mirė. Dabar aš tarnauju jums.

- Labai malonu tai girdėti, - tarė Entonis, - bet aš visai nenoriu turėti liokajų.

- Dabar jūs mano šeimininkas. Aš ištikimai tarnausiu.

- Taip... bet... suprantate, man nereikalingas liokajus. Neturiu lėšų jam išlaikyti.

Borisas Ančukovas žiūrėjo į jį truputį paniekinamai.

- Aš neprašau pinigų. Aš tarnavau savo šeimininkui ir lygiai taip pat tarnausiu jums... iki pat mirties.

Žengęs pirmyn, jis priklaupė ant vieno kelio, paėmė Entonio ranką ir uždėjo ant savo galvos. Paskui vikriai atsistojo ir smuko iš kambario taip pat paslaptingai, kaip ir buvo įėjęs.

Entonis apstulbęs žiūrėjo į uždarytas duris.

- Sukvailėjęs keistuolis, - tarė garsiai, - ištikimas kaip šuo. Tiesiog stebėtinas šio vaikino instinktas. - Entonis vėl ėmė žingsniuoti po kambarį. - Šiaip ar taip, - suburbėjo, - tai nepatogu, velniškai nepatogu, ir dar šiuo metu.

XVII skyrius

VIDURNAKČIO NUOTYKIS

Kitą rytą įvyko priešteisminis tardymas, kuris patenkino net Džordžą Lomaksą - buvo nutylėtos visos įdomesnės detalės. Inspektorius Betlas ir specialūs žmogžudystės išaiškinimo tardytojai, vyresniojo policininko palaikomi, dirbo ranka rankon, kiek begalėdami sumažindami visokius formalumus ir protokolavimus.

Tardymui pasibaigus, Entonis, niekam nieko nesakęs, tuoj išvažiavo. Jo išvyka buvo vienintelis šviesos spindulys niūriame Bilio Everslejaus tos dienos gyvenime. Džordžas Lomaksas, baimindamasis, kad neiškiltų kokių nesklandumų jo vadovaujamo departamento darbe, buvo be galo sudirgęs. Mis Oskar ir Bilis nesitraukė nuo jo nė per žingsnį. Bilis vykdė daugybę pavedimų, bėgiojo ir šen, ir ten, taip pat šifravo telegramas ir valandų valandas turėjo klausytis Džordžo gražbylysčių.

Šeštadienį Bilis visiškai nusivarė nuo kojų ir džiaugėsi pagaliau išsitiesęs lovoje. Per visą dieną jis nerado nė vienos minutės pasikalbėti su Virdžinija! Ir vis per nepabaigiamus "Menkės" įnorius! Bilis jautėsi įžeistas ir nuskriaustas. Ačiū Dievui, nors tas vaikinas iš kolonijos išvažiavo! Kad ir kaip ten būtų, jau pernelyg vienvaldiškai jis užkariavo Virdžinijos dėmesį... Žinoma, jeigu Džordžas Lomaksas ir toliau jį laikys tokiu asilu, tai... Bilis dar kartą išvanojo "Menkę" ir... užmigo. Paguoda atėjo per sapną. Jis regėjo Virdžiniją... Tai buvo nuostabus herojiškas sapnas... Gaisras, degantys namai... Ir jis, Bilis, išgelbsti Virdžiniją. Išneša ant rankų iš viršutinio aukšto... Ji netenka sąmonės, Bilis paguldo ją žolėje ir... eina ieškoti sandvičių. Sandvičių, pasirodo, turi Džordžas, bet neduoda, kol nebaigia diktuoti telegramos... O paskui... bažnyčios zakristija... tuoj tuoj turi atvykti Virdžinija... Ji išteka už jo, Bilio... Bet koks siaubas!! Jis su pižama! Reikia tuoj pat važiuoti namo ir persirengti! Bilis bėga prie mašinos... Nėra benzino... Jis puola į neviltį... Tarsi iš rūko išnyra didelis autobusas... Iš jo išlipa Virdžinija, įsikibusi pliko barono parankės... Ji be galo abejinga, vilki pilkais rūbais. Virdžinija prieina prie jo ir juokdamasi

purto už peties...

- Bili, - sako ji. - O, Bili! - ji purto dar stipriau. - Bili, pabuskite, pabuskite pagaliau!

Bilis pabunda ir apstulbsta. Jis savo miegamajame. Čimneize, bet, rodos, vis dar sapnuoja. Virdžinija pasilenkia:

- Pabuskite, Bili!Na, pabuskite!

- Sveika, - sako Bilis, atsisėsdamas lovoje. - Kas atsitiko?

Virdžinija lengviau atsiduso.

- Ačiū Dievui. Aš maniau, kad jau niekada jūsų nepri̇žadinsiu. Taip purčiau, jau taip purčiau. Ar atsibudote?

- Turbūt... - dvejodamas atsakė Bilis.

- Jūs stuobrys, - tarė Virdžinija, - tikras vargas su tokiu! Man net rankos įskaudo.

- Be reikalo priekaištaujate, - užsigavo Bilis. - Leiskite pastebėti, Virdžinija, jūsų elgesį aš vertinu kaip labai nepadorų. Visai netinka taip elgtis tokiai dorovingai jaunai našlei, kokia esate jūs.

- Nebūkite idiotas, Bili! Čia dedasi tokie dalykai!

- Kas dedasi?

- Keisčiausi dalykai. Pasitarimų kambaryje. Man pasirodė, kad trinktelėjo durys, ir aš norėdama patikrinti, nulipau į apačią. Pasitarimų kambaryje išvydau šviesą. Perbėgusi koridorių, žvilgtelėjau pro rakto skylutę. Tai, ką išvydau, buvo be galo baisu. Bet norėjau pamatyti dar daugiau. Pamaniau - būtų neblogai, jeigu greta būtų didelis ir stiprus vyras. Tą akimirką man pasirodė, kad jūs - pats geriausias, pats didžiausias ir pats stipriausias. Todėl atėjau ir stengiausi tyliai pažadinti. Bet, rodos, sugaišau amžinybę.

- Suprantu, - atsakė Bilis. - O ko dabar norite? Kad šokčiau iš patalo ir sučiupčiau tuos vagis įsilaužėlius?

Virdžinija suraukė antakius.

- Aš nesu tikra, kad tai iš tikrųjų įsilaužėliai. Bili, viskas labai keista, bet negaiškime laiko. Kelkitės.

Bilis paklusniai išlindo iš po antklodės.

- Luktelkite, tuoj apsimausiu batus, štai šituos, stiprius, su vinutėmis paduose. Kad ir koks milžinas ir stipruolis būčiau, basas nekariausiu su plėšikais!

- Man patinka jūsų pižama, Bili, - svajingai tarė Virdžinija.

- Jeigu jau pradėjome kalbėti apie drabužius, - tarstelėjo Bilis, traukdamas iš palovės antrąjį batą, - tai man irgi patinka šis jūsų žalias mezginys. Kaip jį vadinate? Chalatu? Ekstravagantiškas fasonas, ar ne?

- Tai negližė, - paaiškino Virdžinija. - Džiaugiuosi, kad jūs nugyvenote tokį skaistų ir nekaltą gyvenimą, Bili.

- Tai netiesa! - užsigavo Bilis.

- Jūs mėgstate faktus. Jūs labai geras. Bili, jūs man patinkate. Galiu šitą pakartoti ir rytoj rytą. Sakysim, kokią dešimtą valandą, - tokiu laiku dar neišblėsusios emocijos. Ir aš jus net pabučiuočiau.

- Esu tos nuomonės, kad tokius pažadus geriau įvykdyti iš karto, tą patį momentą, kai žadama, - tarė Bilis.

- Dabar mes turime kitų reikalų, - atsakė Virdžinija. - Jeigu nenorite užsidėti dujokaukės ir užsivilkti šarvų, tai gal jau eime?

- Aš pasirengęs.

Bilis susisiautė rudą šilko chalatą ir pasiėmė pagaikštį.

- Senovinis ginklas, - paaiškino.

- Eime, - skubinosi Virdžinija, - tik kuo tyliau.

Jie išslinko iš kambario, perėjo koridorių ir plačiais laip tais leidosi į pirmąjį aukštą.

- Jau tie jūsų batai, Bili... - papriekaištavo Virdžinija. - Ar negalite žengti tyliau?

- Vinys lieka vinimis, - burbtelėjo Bilis. - Aš ir taip iš paskutiniųjų stengiuosi kuo tyliau eiti.

- Teks nusimauti, - griežtai pareiškė Virdžinija.

Bilis suurzgė.

- Geriausia neškitės rankoje. Įdomu, ar suprasite, kas vyksta pasitarimų kambaryje? Bili, tai baisiai paslaptinga ir keista! Kam vagims prireikė narstyti šarvus?

- Gal negali sveikų išnešti?

Virdžinija papurtė galvą.

- Kam jiems prireikė senų apipelijusių šarvų? Kodėl ? Čimneizas sausakimšas vertingiausių daiktų.

- Kiek ten jų? - paklausė Bilis, tvirčiau suspausdamas pagaikštį.

- Gerai nemačiau. Ar daug pamatysi pro rakto skylutę? O jie pasišviečia tik kišeniniu žibintuvėliu.

- Ko gero, bus jau išsinešdinę, - viltingai tarė Bilis.

Jis atsisėdo ant paskutinio laiptelio ir nusimovė batus. Nešdamasis juos rankoje, tyliai nusėlino koridoriumi prie pasitarimų kambario. Virdžinija sekė įkandin. Jie stabtelėjo prie masyvių durų. Kambaryje viešpatavo tyla. Staiga pro rakto skylutę tvykstelėjo ryški šviesa, ir Virdžinija suspaudė Bilio ranką.

Bilis atsiklaupė ir prikišo akį prie skylutės. Kažkas dėjosi kairėje kambario pusėje ir jis nieko negalėjo įžvelgti. Tegirdėjo činksėjimą, o tai bylojo - įsibrovėliai vis dar krapštėsi prie šarvų. Bilis prisiminė - kambaryje po Golbeino paveikslais stovėjo du pilni šarvų komplektai. Ten ir lakstė žibintuvėlio spindulys. Likusi kambario dalis skendėjo visiškoje

tamsoje. Prie Bilio akį greitai nušmėžavo kažkokia neaiški figūra. Po kelių minučių figūra nušliuožė priešinga kryptimi. Ir vėl Bilis išgirdo skimbčiojant metalą. Paskui - pirštų krumpliais beldžiant panelius. Staiga Bilis atšlijo ir atsisėdo.

- Kas ten dedasi? - pašnibždom paklausė Virdžinija.

- Iš žiūrėjimo jokios naudos. Aš turiu įeiti ir juos sučiupti!

Jis apsimovė batus ir atsistojo.

- Virdžinija, atidžiai klausykitės, ką pasakysiu. Mes atsargiai praversime duris. Ar žinote, kur jungiklis?

- Taip, prie durų.

- Atrodo, jie ten dviese, o gal ir vienas. Aš įeisiu į kambarį ir pasižvalgysiu. Kai sušuksiu "Jau!" - įjungite šviesą. Ar supratote?

- Taip.

- Tik prašau neklykti, nealpti ir nekrėsti panašių kvailysčių. Jus gali įžeidinėti, bet nekreipkite dėmesio.

Tamsoje Bilis nematė Virdžinijos veido. Stipriau suspaudęs pagaikštį, pasirengęs viskam, žengė pasitikti pavojaus. Bilis labai atsargiai pasuko durų rankeną ir tyliai įslinko vidun. Jautė - Virdžinija įėjo iš paskos.

Tolimajame kambario kampe kišeninio žibintuvėlio spindulys šokinėjo Golbeino paveikslu. Blankios šviesos fone išryškėjo vyro figūra. Žmogus stovėjo ant kėdės, nugara į duris ir bilsnojo panelius. Atrodė kaip šešėlis.

Daugiau jiedu nieko nespėjo pamatyti, nes kaip tik tuo metu Bilis žengė dar vieną neatsargų žingsnį, batų vinimis brūkšteldamas parketą. Ant kėdės stovėjęs žmogus atsisuko, nukreipė žibintuvėlį tiesiai į juos ir apakino.

Bilis nedvejojo. "Jau!" - suriko ir šoko prie vagišiaus. Tą pačią akimirką Virdžinija pasuko jungiklį.

Bet didžioji liustra neužsidegė.

Bilis stipriai nusikeikė. Po akimirkos Virdžinija tegirdėjo tik sunkų vyrų alsavimą - užvirė imtynės. Kišeninis žibintuvėlis nukrito ant grindų ir užgeso. Virdžinija girdėjo kažkokius keistus garsus, bet negalėjo suprasti su kuo Bilis imasi ir kiek ten jų. Apdujusi Virdžinija neišmanė, ką daryti. Padėti Biliui? Tik trukdytų! Stovėjo palei duris - jeigu kambaryje yra daugiau vagių ir jie sugalvotų sprukti, tai pastotų kelią. Pamiršusi Bilio instrukcijas, ji suriko.

Virdžinija išgirdo, - viršuje trinktelėjo durys. Šviesos pluoštas iš holo nušvietė didžiuosius laiptus. Kad tik Bilis nepaleistų priešininko, kol atskubės pagalba!

O tą akimirką atsitiko baisiausia. Risdamiesi grindimis, vyrai užkliudė šarvus, ir tie griuvo su didžiausiu trenksmu.

Virdžinija neaiškiai matė ant grindų susigūžusią figūrą. Bilis, kapstydamasis iš šarvų krūvos, keikėsi kaip batsiuvys.

Palikusi savo postą, Virdžinija puolė prie lango, bet pavėlavo: banditas jau buvo spėjęs jį atidaryti ir iššokti. Kirtęs terasą, jis dingo už namo. Virdžinija leidosi vytis. Ji buvo jauna, sportuodavo - kaip žaibas nėrė bėgliui iš paskos...

Vos pasukusi už namo kampo, ji... pakliuvo vyro glėbin. Tai buvo misteris Hiramas Fišas, staiga išniręs pro mažąsias dureles.

- O! Juk čia dama, - sušuko Fišas. - Prašau atleisti, misis Revel. Aš jus palaikiau bėgliu.

- Jis tik ką ten nukūrė, - sunkiai dūsuodama, sušuko Virdžinija. - Dar galima pasivyti.

Nors pati suprato: per vėlu! Vyras tikriausiai jau pasislėpė tamsiame parke - gaudyk vėją naktį!

Virdžinija pasuko atgal, į pasitarimų kambarį. Misteris Fišas sekė iš paskos, ramiai ir monotoniškai samprotaudamas apie plėšikų įpročius, kuriuos, rodos, jis gerai išmanė.

Lordas Katerhemas, Bundla ir persigandę tarnai žvilgčiojo pro savo miegamųjų duris.

- Velniai griebtų, kas čia dedasi? - paklausė Bundla. - Ką čia veikiate su misteriu Fišu, Virdžinija? Sumanėte vidurnaktį pasivaikščioti?

Virdžinija papasakojo apie visus nakties nuotykius.

- Baisiai įdomu! - pakomentavo įsidirginusi Bundla. - Atsitik tu man: ir žmogžudystė, ir apiplėšimas per vieną savaitgalį! O kas atsitiko su šviesa? Juk visur dega...

Paslaptis netrukus paaiškėjo. Iš liustros išsuktos elektros lemputės buvo dailiai suguldytos vienon eilėn ant grindų... Treduelis - jis išrodė didingai net pusiau nuogas - tuoj sutvarkė šviesą.

- Jeigu neklystu, - apsižvalgęs niūriai tarė lordas Katerhemas, - šiame kambaryje tik ką gerokai pasiautėta.

Viskas, ką tik buvo galima, išversta, apversta ar sudaužyta. Mėtėsi sulaužytos kėdės, kinų porceliano šukės, šarvų dalys...

- Kiek čia jų buvo? - paklausė Bundla. - Rodos, vyko žiaurios kautynės.

- Ko gero, tiktai vienas, - pati abejodama, tarė Virdžinija. Vienas žmogus iššoko pro langą. Tai ji gerai matė. O kai leidosi jo vytis, tarsi dar kažkas sukrebždėjo... Jeigu kambaryje buvo ir antras plėšikas, tai jis lengvai galėjo išeiti pro duris. Žinoma, gal tai tik jos vaizduotės padarinys.

Staiga pro langą jie išvydo Bilį. Jis sunkiai gaudė kvapą.

- Velnio vaikas! - piktai šūkavo. - Pabėgo! Vijausi, o jis - tarsi skradžiai žemės.

- Nenusiminkite, Bili, - guodė jį Virdžinija, - kitą kartą tikrai pagausite.

- Kaip manote, - paklausė lordas Katerhemas, - ką turime dabar daryti? Vėl eiti miegoti? Tokiu laiku aš negaliu kviestis Bodguorsio. Tredueli, jūs turbūt žinote, ką reikia daryti tokiu atveju? Būkite malonus ir viską patikrinkite.

- Klausau, milorde.

Lengviau atsidusęs, lordas Katerhemas jau rengėsi eiti.

- Tas nuostabusis žmogus, tas Isaksteinas, miega net per tokį sambrūzdį, - pavydėdamas tarė jis. - Net pragariškas triukšmas neatginė jo į apačią. - Lordas pažvelgė į misterį Fišą. - Regiu, turėjote laiko net apsirengti?

- Taip, užsivilkau šį bei tą, - prisipažino amerikietis.

- Taigi jūs labai protingai padarėte, - tarė lordas Katerhemas. - Su pižama velnioniškai šalta, tiesiog kaulai stingsta. - Ir jis nusižiovavo.

Nors nuotaika buvo slogi, visi išsiskirstė po savo kambarius.

XVIII skyrius

KITOS NAKTIES NUOTYKIAI

Kitą rytą iš traukinio išlipantį Entonį pirmas pasitiko inspektorius Betlas. Entonio veidą iš karto nutvieskė šypsena.

- Laikydamasis mūsų susitarimo, aš grįžau... O jūs atėjote tik tam, kad patikrintumėte šitą faktą?

- Ką jūs, dėl to aš visai nesijaudinau. Paprasčiausiai - turiu nukakti į Londoną, ir viskas.

- Ar jūs iš tikrųjų esate toks patiklus, Betlai?

- Taip manote?

- Ne, aš manau, kad esate labai gudrus... Užžėlęs akivaras... atsimenate patarlę? Vadinasi, vykstate į Londoną.

- Taip, misteri Keitai.

- Įdomu, ko?

Seklys neatsakė.

- Esate labai šnekus, - tarė Entonis, - kaip tik šitas jūsų bruožas man

labiausiai ir patinka.

Paslaptinga ugnelė blykstelėjo Betlo akyse.

- O ką pasakysite dėl savo kelionės, sere?

- Aš įtariau guvernantę prancūzę, Betlai. Viena, ji mažiausiai įtartina, todėl man atrodė labiausiai nepatikima, antra, todėl, kad jos kambaryje degė šviesa tą naktį, kai įvyko tragedija.

- Faktų ne per daugiausia.

- Teisybę sakote, faktų mažai. Bet aš išsiaiškinau, kad ji čia yra palyginti neseniai, o dar aptikau ir įtartiną prancūzą... Ar apie jį ką nors žinote?

- Turite omenyje žmogų, kuris apsigyveno "Kriketerso" viešbutyje, keliautoją?

- Taip. Ką apie jį mano Skotlend Jardas?

- Jo veiksmai kelia įtarimą, - abejingai atsakė inspektorius.

- Sakyčiau, didelį įtarimą. Prie dviejų aš pridėjau du: prancūzė guvernantė pilyje, paslaptingas nepažįstamasis - prancūzas - už pilies sienų. Nutariau, kad jie susitarę ir skubėjau pasikalbėti su dama, pas kurią madmuazelė Braun gyveno pastaruosius dešimtį metų. Tikėjausi - štai ji pasakys, kad niekad gyvenime apie tokią madmuazelę Braun nė negirdėjusi. Bet, pasirodo, klydau, Betlai. Madmuazelė - tikras asmuo.

Betlas linktelėjo.

- Šitą turėjau anksčiau suprasti, vos pasišnekėjęs su ja. Mane apėmė toks jausmas, tarsi būčiau išsitepliojęs rankas... Juk jos veidas - tipiškas guvernantės veidas...

- O, misteri Keitai, niekad nepasitikėkite išore. Kas jau kas, o moterys yra tiesiog virtuozės - jos nepaprastai gerai moka pasikeisti. Aš pažinau vieną dailią mergaitę, kuri grimo pagalba persimainydavo taip, kad nebeatpažindavo net bičiuliai... Vyrams persikūnyti sunkiau. Jus visuomet išduos ausys...

- Nežiūrėkite taip akiplėšiškai į mano ausis, inspektoriau,- nepatenkintas atsakė Entonis. - Tai mane nervuoja.

- Tikrai, pažįstu tik vieną vyrą, kuris neturi sau lygių ausų. Tai karalius Viktoras. Ar esate ką nors girdėjęs apie karalių Viktorą, misteri Keitai?

Šis klausimas buvo toks netikėtas ir tiesus, kad Entonis vos susilaikė nepasakęs to, kas jau sukosi ant liežuvio galo.

- Karalius Viktoras? Rodos, kažką girdėjau, - atsakė tarsi stengdamasis prisiminti.

- Vienas garsiausių vagių. Didžiausias brangenybių specialistas. Tėvas - airis, motina - prancūzė. Laisvai kalba penkiomis kalbomis. Sėdėjo kalėjime, o prieš porą mėnesių išėjo į laisvę.

- Iš tikrųjų? Įdomu, kur jis dabar galėtų būti?

- O, misteri Keitai, mes irgi šitą norėtume sužinoti!

- Bet čia jis neturėtų ką veikti. Jeigu jau brangenybių specialistas, vargu ar jį domina memuarai.

- Mus įspėjo - jis gali atsirasti ir čia...

- Slapstosi apsimetęs kokiu tarnu? Juk tai puiku, inspektoriau: jūs atpažįstate jį iš ausų ir išgarsėjate!

- Menki juokai, misteri Keitai. Beje, ką manote apie tą įdomų Steineso įvykį?

- Steineso? - perklausė Entonis. - O kas atsitiko Steinese?

- Šeštadienį apie tai rašė laikraščiai. Aš maniau, skaitėte. Kelkraštyje rastas nužudytas žmogus. Šiandien laikraščiai praneša, kad tai - užsienietis.

- Kažką lyg ir girdėjau, - abejingai atsakė Entonis. - Ar ne savižudybė?

- Ne, ginklo prie jo nerasta... Apskritai, lavono dar neatpažino.

- Jums, rodos, labai rūpi tas Steineso įvykis? - Entonis nusišypsojo. - Gal yra koks ryšys tarp princo Michailo mirties ir šitos žmogžudystės? - Entonis žvelgė tiesiai ir ramiai. Gal jam taip pasirodė, o gal inspektorius Betlas iš tikrųjų kažkaip jau skvarbiai į jį žiūrėjo.

- Rodos, šitos žmogžudystės tarpusavyje nesusijusios, - atsakė Betlas.

Jis nužingsniavo į platformą. Artėjo Londono traukinys.

Entonis lengviau atsiduso.

Kaip niekada susimąstęs, Entonis žingsniavo per parką. Tyčia į pilį ėjo tuo pačiu keliu, kaip ir penktadienio naktį. Priėjęs arčiau, įsistebeilijo į langus, stengdamasis geriau prisiminti, kuriame tada švystelėjo šviesa. Ar jis gali teigti, kad tai buvo guvernantės langas? Dabar aiškiai pamatė išsikišusį namo kampą su dar vienu langu, gerokai giliau įleistu. Stovint tam tikroje vietoje, galima pamanyti, kad šis langas yra pirmas, o tas, kuris virš pasitarimų kambario, - antras. Bet pažengus keletą žingsnių į dešinę, atrodė atvirkščiai. Taigi... kur jis stovėjo aną naktį, iš kurios vietos matė šviesos spyktelėjimą? Entonis skėstelėjo rankomis - kur jau dabar beatsiminsi, žengi jardą į šalį, ir viskas jau kitaip išrodo. Galimas daiktas, jis apsiriko... O kas gyvena tame kambaryje, kurio langas giliau įleistas?

Entonis nutarė šitą sužinoti pirmai progai pasitaikius. Progos ilgai nereikėjo laukti.

- Laba diena, Tredueli, - pasisveikino Entonis. - Ar nepasakytumėte, kas gyvena rytinio sparno trečiajame kambaryje? Virš pasitarimų kambario?

Treduelis stabtelėjo.

- Tai amerikiečio, misterio Fišo kambarys, sere.

- Dėkoju.

- Nėra už ką.

Treduelis jau rengėsi eiti savo keliu, bet noras pirmam papasakoti

naujieną net griežčiausius dvariškius daro žmonėmis.

- Turbūt jau girdėjote, sere, kas čia atsitiko praėjusią naktį?

- Ne, o kas?

- Mus bandė apvogti, sere.

- Iš tikrųjų? Ar ką nors paėmė?

- Ne, sere. Vagys narstė šarvus pasitarimų kambaryje, o kai juos išbaidė, dėjo į kojas.

- Labai keista... ir vėl pasitarimų kambarys! Pro kur įlindo?

- Kalba, pro langą.

Patenkintas, kad jo žinia sudomino, Treduelis jau kėlė koją eiti, bet staiga apsigręžė ir ėmė atsiprašinėti:

- O, atleiskite, sere, jei užkliudžiau, aš negirdėjau, kada įėjote ir nežinojau, kad stovite už mano nugaros.

Misteris Isaksteinas draugiškai numojo ranka:

- Jūs manęs neužkliudėte, bičiuli, ir neatsiprašinėkite.

Treduelis išdidžiai išėjo, o Isaksteinas nuslinko į holo gilumą ir atsisėdo.

- Sveiki, Keitai, tai grįžote? Girdėjote apie vaidinimėlį, kuris čia buvo surengtas praėjusią naktį?

- Taip, - atsakė Entonis. - Ar jums neatrodo, kad jau per daug visokiausių įvykių?

- Turbūt buvo vietiniai... - spėliojo Isaksteinas. - Labai jau keverziškai ir diletantiškai elgėsi.

- Gal kokie senų ginklų kolekcionieriai? - svarstė Entonis.

- Gali būti. - Isaksteinas kiek patylėjo ir pridūrė: - Viskas klostosi labai nesėkmingai.

Jo balsas skambėjo grasinančiai.

- Nesuprantu, apie ką kalbate, - tarė Entonis.

- Vakar baigėsi tardymas, rytoj princo kūną išveža į Londoną, o mes visi dar turime čia kiurksoti. Kalbėjausi su Lomaksu, o tas tik rankom skėsčioja ir siunčia pas Betlą.

- Turbūt inspektorius turi kažkokį planą, - ramiai tarė Entonis. - Kiekvienas dirba savo darbą. O mums telieka paklusti...

- Atleiskite, misteri Keitai, bet jūs juk buvote išvykęs?!

- Taip, tačiau aš irgi negaliu daryti, ką noriu: iš paskos visą laiką slenka šešėlis. Jeigu būtų reikėję, nebūčiau radęs progos net atsikratyti revolveriu.

- A, revolveris... - mįslingai nutęsė Isaksteinas. - Rodos, jo dar nerado?

- Kol kas - ne.

- Gal įmetė ežeran?

- Gali būti.

- O kur dabar inspektorius Betlas? Po pusryčių dar nemačiau.

- Jis išvažiavo į Londoną, mudu susitikome stotyje.

- Išvažiavo į Londoną? Iš tikrųjų? Ar nesakė, kada grįš?

- Rodos, rytoj rytą.

Įėjo Virdžinija, lordas Katerhemas ir misteris Fišas. Virdžinija meiliai nusišypsojo Entoniui.

- Va, ir jūs grįžote! Misteri Keitai, ar girdėjote apie čionykščius praėjusios nakties nuotykius?

- O, misteri Keitai, tai iš tikrųjų buvo įspūdžių kupina naktis, - tarė Hiramas Fišas. - Įsivaizduokite, misis Revel aš palaikiau plėšiku.

- O tuo metu tikrasis plėšikas... - Entonis tęsė jo mintį.

- ... sugebėjo dingti lyg vandenyje, - liūdnai baigė misteris Fišas.

- Prašom įpilti arbatos, - lordas Katerhemas paprašė Virdžinijos. - Nebežinau, kur dingo Bundla.

Pasitarnavusi už namų šeimininkę, Virdžinija prisėdo prie Entonio.

- Po arbatos ateikite prie valčių namelio, - tyliai tarė. - Mes su Biliu turime daug ką papasakoti.

Ir tuoj lengvai įsitraukė į bendrą pašnekesį.

Po pusvalandžio jie susitiko prie valčių namelio. Virdžinija ir Bilis netvėrė nuo įspūdžių.

Kai išplaukė į ežero vidurį - vienintelę, jų manymu, saugią vietą, tinkamą slaptiems pokalbiams, - Entonis išgirdo visas praėjusios nakties nuotykių smulkmenas. Bilis buvo rūškanas - jam nepatiko, kad Virdžinija taip pasitiki tuo vaikinu iš kolonijos.

- Labai keista, - atidžiai klausęsis, tarė Entonis. - O ką jūs apie visa tai manote? - paklausė.

- Man atrodo, jie kažko ieškojo, - tuoj atsakė Virdžinija. - Absurdiška manyti, kad tai - paprasčiausi plėšikai.

- Turbūt manė, kad "kažkas" paslėpta riterių šarvuose. Bet jeigu taip, tai kodėl beldė panelius? O gal ieškojo slapto išėjimo ar slaptavietės?

- Aš žinau, Čimneize yra slaptų kambarių - juos buvo įsirengę dvasininkai, - tarė Virdžinija. - Patekti tenai galima specialiais laiptais. Lordas Katerhemas galėtų papasakoti... Bet vis dėlto - ko jie ieškojo?

- Tik jau ne memuarų, - atsakė Entonis. - Memuarai buvo užanspauduoti dideliame pake, o šitie plėšikai ieškojo kažkokio nedidelio daiktelio.

- Turbūt tik Džordžas žino, - tarė Virdžinija. - Kažin, ar man pavyks išpešti paslaptį? Jaučiu, čia iš tikrųjų yra kažkas labai paslaptinga.

- Sakėte, kambaryje darbavosi tik vienas vagis, - toliau klausinėjo Entonis. - Gal apsirinkate? Juk bėgdama prie lango girdėjo dar kažką šnarant?

- Šnaresys buvo labai tylus, - tarė Virdžinija. - Gal tai tik mano vaizduotė...

- Gal. Bet jeigu buvo ir antras žmogus, tai tikriausiai iš vietinių, iš čia gyvenančių. Dar norėčiau paklausti...

- Kas jus domina? - greitai paklausė Virdžinija.

- Misteris Fišas... Kad išgirdęs triukšmą, norėdamas pagelbėti, tuoj movė laiptais žemyn, tai savaime suprantama. Bet juk buvo kruopščiai apsirengęs? Keistas toks išankstinis pasirengimas...

- Keistas, - pritarė Virdžinija. - O Isaksteinas viską pramiegojo - irgi keista. Duodu galvą nukirsti - jis negalėjo ramiai miegoti.

- Dar tas vaikinas neišeina man iš galvos, tas Borisas, - įsiterpė Bilis. - Atrodo kaip koks banditas. Aš turiu galvoje princo Michailo tarną.

- Čimneizas knibždėte knibžda įtartinų žmonių, - tarė Virdžinija. - Turbūt kiti įtarinėja mus. Ir ko tas inspektorius Betlas išlėkė į Londoną! Šiuo metu! Keista! Tarp kita ko, misteri Keitai, aš vėl mačiau tą padoriai apsirengusį prancūzą. Jis kažką veikė parke.

- Taip, visi čia vienaip ar kitaip susiję, - padarė išvadą Entonis. - Aš išvažiavau gaudyti gervės danguj ir, žinoma, apsikvailinau. Klausykite, man atrodo, svarbiausia štai kas: ar tie žmonės, kurie čia ardėsi praėjusią naktį, rado, ko ieškojo?

- Turbūt ne, - tarė Virdžinija. - Net esu įsitikinusi - jie nieko nespėjo rasti.

- Jeigu taip, tai jie, ko gero, vėl pasirodys. Jie žino arba netrukus sužinos, kad Betlas išvažiavo į Londoną ir būtinai rizikuos dar kartą.

- Ar tikrai taip manote?

- Beveik neabejoju. O jeigu mes įkurtume nedidelį sindikatą? Everslejus ir aš pasislėptume pasitarimų kambaryje...

- O aš? - neleido baigti Virdžinija. - Tik jau nemanykite, kad pavyks mane išmesti iš šio įdomaus žaidimo.

- Klausykite, Virdžinija, - įsiterpė Bilis, - čia jau vyrų darbas...

- Nebūkite idiotas, Bili. Aš visur dalyvausiu ir prašau neprieštarauti. Mūsų sindikatas šiandien stos sargybon pilnos sudėties!

Netrukus planas buvo parengtas, aptartos net menkiausios smulkmenos.

Vakare, kai svečiai išsiskirstė po savo miegamuosius, trys suokalbininkai, apsiginklavę stipriais elektriniais žibintuvėliais, po vieną nusileido į apačią. Entonis kišenėje turėjo ir pistoletą.

Entonis, beveik įsitikinęs, kad šią naktį plėšikai vėl ateis, dvejojo tik dėl vieno: iš kur jie pasirodys - iš namo ar iš parko?

Jis pritarė Virdžinijos nuojautai, kad praėjusią naktį buvęs ne vienas plėšikas, bet du. Todėl Entonis įsitaisė už senos ąžuolinės spintos taip, kad

matytų duris. Virdžinija prigludo už šarvuotų karių. Bilis pasislėpė prie lango.

Laikas slinko be galo lėtai. Išmušė pirmą, pusę antros, dvi, dar pusvalandį... Entonis jautė stingstant kūną. Kuo toliau, tuo labiau nedavė ramybės mintis, kad ir vėl apsiriko - šią naktį niekas nebandys plėšikauti... Staiga terasoje išgirdo žingsnius ir įsitempė. Tyla... Cyptelėjo kažkur prie lango... Ir vėl ramybė... Bet neilgai. Langas pamažu atsivėrė. Vyras peržengė per palangę ir įėjo kambarin.

Kurį laiką stovėjo ir klausėsi. Paskui uždegė žibintuvėlį ir vienur kitur šmystelėjo. Trys stebėtojai glūdėjo užgniaužę kvapą - jų nepastebėjo. Tada vyras priėjo prie tos pačios sienos, kurią barškino ir praėjusią naktį.

O Bilis nebeišmanė, ką daryti - baisiai norėjo čiaudėti! Po praeitos nakties gaudynių ir lakstymo po drėgną parką, jis gavo slogą. Visą dieną be paliovos šnypštavo, o dabar užėjo toks pašėlęs čiaudulys, kad neturėjo jėgos susilaikyti. Bilis kandžiojo viršutinę lūpą, rijo seiles, atvertęs galvą, žiūrėjo į lubas... Nebeišmanydamas, ko dar griebtis, nežmoniškai suspaudė nosį, bet, deja... Bilis sučiaudėjo, tiesa, slopiai, bet mirtinoje tyloje tai nuskambėjo kaip šūvis...

Nepažįstamasis krūptelėjo ir atsisuko. Tą pačią akimirką Entonis uždegė žibintuvą ir jo spindulį nukreipė į nepažįstamąjį. Po kelių sekundžių jie jau raičiojosi ant grindų.

- Šviesą! - sušuko Entonis.

Virdžinija bemat pasuko jungiklį ir užsidegė liustra. Entonis sėdėjo ant gulinčio žmogaus. Bilis ištiesė jam ranką, padėdamas atsistoti.

- O dabar pažiūrėsime, kas toks esate, mielasis drauge, - tarė Entonis.

Jis apvertė savo auką ant nugaros. Tai buvo tas pats juodabarzdis nepažįstamasis iš “Kriketerso”.

- Šaunuoliai, puikiai suveikėte, - išgirdo inspektoriaus Betlo balsą.

- Aš maniau, kad jūs Londone, inspektoriau, - nustebo Entonis.

Betlas stovėjo tarpduryje. Jo akys žvilgėjo.

- Paprasčiausiai aš norėjau, kad visi taip manytų, - atsakė jis.

- Gerai padarėte, - pritarė Entonis, žiūrėdamas į nugalėtąjį priešą.

Jis labai nustebo pamatęs, kad nepažįstamasis šypsosi.

- Ar galiu atsistoti, džentelmenai? - paklausė jis. - Juk jūs trise prieš mane vieną.

Entonis maloniai padėjo jam atsikelti. Nepažįstamasis pasitaisė palto apykaklę ir atidžiai pažiūrėjo į Betlą.

- Prašau atleisti, - tarė jis, - jeigu neklystu, jūs esate Skotlend Jardo atstovas?

- Taip, tai tiesa, - patvirtino Betlas.

- Štai mano įgaliojimai, - žmogus liūdnokai šyptelėjo. - Turėjau būti

protingesnis ir anksčiau prisistatyti.

Jis ištraukė iš kišenės kažkokius popierius, padavė inspektoriui, atvertė švarko atvartą ir parodė kitoje pusėje prisegtą ženklą.

Betlas nustebęs švilptelėjo. Perskaitęs grąžino popierius.

- Apgailestauju, kad su jumis taip žiauriai pasielgė, mesjė. Bet pats esate kaltas.

Jis nusišypsojo, pamatęs nustebusius kitų veidus.

- Tai kolega, kurio mes jau seniai laukėme, - tarė inspektorius Betlas. - Mesjė Lemua iš Paryžiaus policijos.

XIX skyrius

SLAPTOJI ISTORIJA

Visi sužiuro į prancūzų seklį.

- Taip, aš iš Paryžiaus policijos, - tarė šis.

Įsivyravo tyla. Visi turėjo apsiprasti - įvykiai pasuko nauja vaga.

Virdžinija žiūrėjo į Betlą.

- Ar žinote, ką dabar pamaniau, inspektoriau? - paklausė.

- Ką gi jūs pamanėte, misis Revel?

- Aš pamaniau, kad jau pats laikas truputėlį mus apšviesti.

- Apšviesti? Nesuprantu, ką norite pasakyti, misis Revel.

- Inspektoriau Betlai, jūs puikiausiai suprantate. Turbūt misteris Lomaksas jums patarė griežtai saugoti paslaptį - Džordžas mėgsta paslaptis, šitą žinau. Bet būtų geriau, jeigu jūs, inspektoriau, mums viską papasakotumėte. Jeigu ir toliau kiekvienas sau ieškosime teisybės, tai galime dar labiau pakenkti tyrimui. Mesjė Lemua, ar sutinkate?

- Taip, madam, aš visiškai jums pritariu.

- Ką gi, negalima amžinai slapukauti, - tarė Betlas. - Aš taip sakiau ir misteriui Lomaksui. Nuo misterio Everslejaus mums nėra ko slėpti, jis misterio Lomakso sekretorius, gali žinoti visas šios istorijos smulkmenas. Misteris Keitas, tyčia ar netyčia pakliuvęs į mūsų tarpą, irgi turi teisę viską žinoti. Bet...

Betlas nutilo.

- Aš žinau, ką turite galvoje, - pagavo jo mintį Virdžinija. - Juk

moterys būna tokios neatsargios! Šitą dažnai girdžiu ir iš Džordžo.

Lemua atidžiai stebėjo Virdžiniją. Paskui atsigręžė į Skotlend Jardo seklį.

- Ar teisingai nugirdau - jūs tik ką kreipėtės į šitą damą, pavadindamas ją misis Revel?

- Taip, tokia mano pavardė, - tarė Virdžinija.

- Jūsų vyras buvo diplomatas, ar ne? Ir jūs gyvenote Geroslovakijoje kaip tik prieš karaliaus ir karalienės nužudymą?

- Taip.

- Manau, madam taip pat turi teisę viską žinoti. Ji netiesiogiai susijusi su šia byla, dar daugiau, - Lemua akys net sužibo, - madam reputacija diplomatų sluoksniuose be galo aukšta.

- Malonu, kad pateikėte tokią puikią charakteristiką, - susijuokė Virdžinija. - Ir džiaugiuosi, kad man suteikiate garbę pasilikti su jumis.

- Kur vyks pasitarimas? - paklausė Entonis.

- Jums leidus, aš nenorėčiau išeiti iš čia iki ryto, - tarė Betlas. - O kodėl, suprasite išgirdę visą istoriją.

- Jeigu taip, tai einu paieškoti kuo pasistiprinti, - tarė Entonis.

Bilis išėjo drauge su juo. Netrukus jie grįžo su padėklais, ant kurių buvo taurės, sifonas, užkandžiai - viskas, kas būtina jėgoms palaikyti.

Padidėjęs sindikatas patogiai įsitaisė palei šoninį langą, prie ilgo ąžuolinio stalo.

- Turbūt suprantate, - perspėjo Betlas, - viskas, kas čia bus pasakyta, iki paskutinio žodžio turi likti paslaptyje. Aš visą laiką jaučiau - ši paslaptis būtinai paaiškės artimiausiomis dienomis. Į Džordžą Lomaksą panašūs džentelmenai, besistengiantys priversti visus tylėti, rizikuoja kur kas daugiau negu mano. Ši istorija prasidėjo prieš septynerius metus. Tuo laiku buvo gausu įvairiausių visuomeninių ir politinių įvykių, ypač Artimuosiuose Rytuose, Balkanuose... Didelę įtaką ten turėjo Anglija. Juk Balkanų šalys - naudingos partnerės. Kelios karališkos šeimos tuo metu gyveno Anglijoje. Nesileisiu į smulkmenas, bet netikėčiausiu būdu staiga dingo toks... daiktelis. Piršosi dvi išvados: arba vagis buvo karaliaus šeimos narys, arba operaciją įvykdė aukščiausio lygio profesionalas. Mesjė Lemua jums plačiau papasakos.

Prancūzas linktelėjo.

- Galimas daiktas, - ėmė pasakoti mesjė Lemua, - jūs čia, Anglijoje, nė negirdėjote apie savo garsųjį, tiesiog fantastišką karalių Viktorą. Niekas nežino jo tikrojo vardo. Bet nėra abejonių - jis be galo narsus ir drąsus žmogus. Kalba penkiomis kalbomis ir nepralenkiamas grimavimosi mene.

Nors jo tėvas buvo anglas arba airis, pats karalius Viktoras daugiausiai veikė Paryžiuje. Ten maždaug prieš aštuonerius metus įvykdė daugybę

įžūlių apiplėšimų. Jis gyveno kapitono O'Neilo pavarde. - Virdžinija tyliai aiktelėjo. Mesjė Lemua pervėrė ją akimis. - Suprantu, kas madam jaudina, bet turėkite kantrybės. Tai va... Mes , policija, įtarėme, kad tas kapitonas O'Neilas ir yra karalius Viktoras, bet neturėjome įrodymų. Tuo metu Paryžiuje gyveno jauna aktorė Andžela Mori - ji šoko miuzikholuose. Mes ėmėme įtarti, kad ji turi ryšių su karaliumi Viktoru. Bet ir vėl nieko negalėjome įrodyti. Tuo laiku Paryžius rengėsi sutikti jauną Geroslovakijos karalių Nikolajų IV. Policija turėjo užtikrinti jo saugumą. Mus perspėjo - bet kuriuo metu būti pasiruošusiems duoti atkirtį "Raudonosios rankos" organizacijai. Dabar jau tiksliai žinome: šios organizacijos nariai susitiko su Andžela Mori ir pasiūlė stambią sumą, jeigu ji padėsianti. Jos uždavinys buvo susukti karaliui galvą ir nuvilioti jį į tam tikrą vietą.

Andžela Mori paėmė pinigus ir pažadėjo padaryti, kas sutarta. Bet jaunoji dama pasirodė esanti protingesnė negu manė jos samdytojai. Ji taip įsijautė į savo vaidmenį, kad karalius iš tikrųjų labai stipriai ją pamilo ir apipylė brangenybėmis. Ir tada jai šovė galvon - tapti ne karaliaus meiluže, o karaliene. Kaip dabar visi žino, Andžela Mori savo norą įgyvendino. Ji išvažiavo į Geroslovakiją kaip kunigaikštytė Varaga Popoleva, Romanovų giminės atstovė, ir netrukus tapo Geroslovakijos karaliene. Savo vaidmenį ji puikiai suvaidino, bet laime ne ilgai džiaugėsi. "Raudonosios rankos" draugijos žmonės, įdūkę dėl Andželos išdavystės, du kartus kėsinosi į jos gyvybę. Galiausiai jie surengė sukilimą ir revoliucinį perversmą. Karalius su karaliene žuvo - jų kūnus rado taip suniokotus, kad vargiai beatpažino.

Dabar turime gana patikimų žinių, kad karalienė Varaga visą laiką palaikiusi glaudžius ryšius su karaliumi Viktoru. Galimas daiktas, kad savo niekšingus planus jiedu kūrė drauge. Žinoma, kad ji ir toliau su juo susirašinėjo, iš Geroslovakijos siųsdavo šifruotus laiškus. Saugumo sumetimais, rašė angliškai ir pasirašydavo pasiuntinybės bendradarbio žmonos - anglų ledi vardu. Jeigu netyčia būtų prasidėjęs tardymas ir šita ledi būtų atsisakiusi nuo parašo, vargu ar kas būtų ja patikėjęs, - juk tai meilės laiškai. Andžela Mori pasirašinėjo jūsų vardu, misis Revel.

- Aš žinau, - atsakė Virdžinija. Jos skruostai tai paraudonuodavo, tai vėl pabaldavo. - Tai šit kokia laiškų paslaptis, o aš vis spėliojau!

- Kokia niekšiška apgavystė! - stebėjosi Bilis.

- Laiškai buvo adresuojami paryžiečiui kapitonui O'Neilui. Jų rašymo tikslas paaiškėjo vėliau, viešumon iškilus vienam gana įdomiam faktui - tai jau buvo po karaliaus ir karalienės nuvertimo. Daug karališkosios šeimos brangenybių, pakliuvusių į minios rankas, atsirado Paryžiuje... Devyniais atvejais iš dešimties tikri brangakmeniai būdavo pakeisti falsifikatais. Tenoriu jums priminti, kad tarp Geroslovakijos brangakmenių

buvo ir labai vertingų...

Taigi karalienė Andžela Mori nenutraukė ryšių su praeitimi... Nikolajus ir karalienė Varaga atvažiavo į Angliją ir buvo amžinatilsio lordo Katerhemo, kuris tuo metu ėjo atsakingas pareigas Užsienio reikalų ministerijoje, svečias. Geroslovakija - maža šalis, bet jos nebuvo galima išleisti iš akių. Karalienę Varagą reikėjo priimti. O ji buvo ne tik karališkos šeimos atstovė, bet ir patyręs vagis. Dėl to nebuvo abejonių, lygiai kaip ir dėl to, kad falsifikatai - tokie meniški, kad niekas, išskyrus nebent garsiausius ekspertus, neskyrė jų nuo originalų, - galėjo būti pagaminti tik karaliaus Viktoro. Akiplėšiškas naujasis jų planas nekėlė abejonių, kas yra jo autorius.

- Ką jie dar sugalvojo? - paklausė Virdžinija.

- Viskas buvo užslaptinta, - pavaduodamas Lemua, jau pasakojo inspektorius Betlas, - ši vagystė niekur neminėta iki pat šios dienos. Mes padarėme viską, ką tik galėjome, kad niekas nieko nesužinotų, o tai, tarp kitko, kur kas sunkiau negu atrodo iš pirmo žvilgsnio. Mes nustatėme tai, kas ir mus pačius nustebino, - brangenybė liko Anglijoje... Jo didenybė paslėpė ją, bet kur? Mes neradome tos vietos. Ir aš nenustebčiau... - inspektorius apsižvalgė, - jeigu paaiškėtų, kad brangenybė yra šitame kambaryje...

Entonis pašoko.

- Ką? Po tiekos metų?! - netikėtai sušuko jis. - Tai neįmanoma!

- Jūs nežinote vienos aplinkybės, mesjė, - tuoj atsakė prancūzas. - Praėjus dviem savaitėm po brangenybės pavogimo, Geroslovakijoje įvyko revoliucinis perversmas. Karalių ir karalienę nužudė. Kapitoną O'Neilą areštavo Paryžiuje ir įkišo kalėjiman. Mes turėjome rasti šifruotų laiškų paketą jo namuose, bet, matyt, juos pavogė kažkoks tarpininkas iš Geroslovakijos ir dingo be pėdsakų.

- Gal jis gyvena užsienyje, - susimąstęs tarė Entonis. - Gal Afrikoje ar kitur... Kertu lažybų, jis neišleido iš rankų to paketo. Laiškai jam atstojo aukso gyslą. Kaip keistai kartais pakrypsta įvykiai! Galimas daiktas, jį vadino Duče Pedro ar kaip nors panašiai. - Entonis jautė į save įsmeigtas inspektoriaus Betlo akis, kurios, deja, buvo be jokios išraiškos. - Tai ne aiškiaregystė, Betlai, nors ir labai panašu. Aš netrukus viską papasakosiu...

- Jūs nepaaiškinote vieno dalyko, - tarė Virdžinija, - koks čia ryšys su memuarais? O juk kažkoks ryšys tikriausiai yra?

- Madam labai nekantri, - atsakė Lemua. - Taip, toks ryšys yra. Grafas Stilptičius irgi tuo metu buvo Čimneize.

- Ir jis galėjo viską žinoti?

- Be abejo.

- Žinoma, - pridūrė Betlas, - jeigu jis apie tai prasiplepėjo savo

memuaruose, nelaimės neišvengsime... Ypač po to, kai ši istorija taip kruopščiai buvo slepiama.

Entonis užsirūkė.

- Gal memuaruose parašyta, kur ieškoti dingusio deimanto? - paklausė jis.

- Tuo sunku patikėti, - ryžtingai paneigė Betlas, - jis visuomet buvo karalienės opozicijoje... ir vargu ar jis atskleidė savo paslaptis.

- Aš šito nežinojau, - paaiškino Entonis, - bet, iš visko sprendžiant, Stilptičius buvo labai gudrus senis. Ir be karalienės žinios galėjo rasti vietą, kur paslėpta brangenybė.

- O ką jis būtų daręs? - kiek pagalvojęs, paklausė Betlas. - Vargu ar kam būtų išplepėjęs paslaptį...

- Sutinku, - palaikė jį prancūzas. - Keblus dalykas... Grąžinti brangakmenį buvo nepaprastai sunku, tuo tarpu žinojimas, kur yra tas akmenėlis, suteikė didelę valdžią, tai, ko visuomet siekė tas nedidukas senis. Žinodamas apie brangakmenį, jis ne tik galėjo savo rankose laikyti karalienę, bet ir turėti galingą ginklą, kuris leido jam rengti bet kokias derybas bet kokiu laiku. Ir tai buvo ne vienintelė paslaptis, kurią žinojo Stilptičius. O, jis kolekcionuodavo paslaptis lygiai taip, kaip kiti renka rečiausius kinų porceliano gaminius. Sklido gandai, kad grafas gyręsis žinąs sukrečiančių paslapčių ir kad jas aprašysiąs savo memuaruose... Mūsų slaptoji policija nusivarė nuo kojų, stengdamasi rasti jo memuarus, bet grafas apdairiai ir, svarbiausia, laiku išvežė juos iš šalies.

- Vargu ar juose yra kas nors svarbaus, - tarė Betlas.

- Memuaruose jis iš tikrųjų užsimena, kur ieškoti to garsiojo “Kohinoro”.

- Dieve mano! - sušuko inspektorius Betlas. - Manau, princo Michailo nužudymas dabar įgauna visai kitą aspektą.

- Karalius Viktoras niekad nežudo, - priminė jam prancūzas.

- O jeigu užklupo beieškantį brangenybės?

- Vadinasi, jis Anglijoje? - paklausė Entonis. - Sakote, jį išleido laisvėn prieš kelis mėnesius? Ar sekėte jį?

Prancūzo seklio veidą iškreipė niūri šypsena.

- Mes bandėme, mesjė, bet tai ne žmogus, o šėtonas - jis bemat dingo iš mūsų akių. Manėme, vyks į Angliją. Bet ne... Jis išvyko... kaip manote, kur?

- Kur? - paklausė Entonis. Jis atidžiai stebėjo prancūzą ir nesąmoningai žaidė degtukų dėžute.

- Į Ameriką.

- Ką?! - labai nustebo Entonis.

- Taip, ir pasivadino... kaip manote, kuo? Princu Nikolajum iš

Geroslovakijos!

Degtukų dėžutė iškrito iš Entonio rankų. O inspektorius Betlas nustebo ne mažiau už jį.

- Neįtikėtina! - sušuko jis.

- Mano drauge, jūs irgi rytoj gausite tokį pranešimą - tai buvo pati didžiausia "antis". Kaip žinote iš gandų, princas Nikolajus mirė Konge prieš dvejus metus. O karalius Viktoras puikiai žinojo - tai be galo sunku įrodyti. Jis "prikėlė" Nikolajų iš numirusiųjų ir suvaidino jo vaidmenį, norėdamas grįžti Europon su dideliu Amerikos dolerių laimikiu, gautų už būsimas naftos koncesijas. Bet atsitiktinai jį demaskavo, ir jis buvo priverstas kuo skubiausiai dingti. Šį kartą jis iš tikrųjų atvyko į Angliją. Štai kodėl aš esu čia. Anksčiau ar vėliau jis atvažiuos į Čimneizą, jeigu dar neatvažiavo.

- Taip manote?

- Aš neabejoju - jis buvo čia tą naktį, kai nužudė princą Michailą, o taip pat lankėsi ir praėjusią naktį.

- Antrasis bandymas? - paklausė Betlas.

- Teisingai.

- Mane neramino tai, kad mesjė Lemua taip ilgai nesirodė, nors iš Paryžiaus gavau pranešimą, kad laukčiau pagalbos.

- Save gindamas, norėčiau tarti porą žodžių, - atsakė Lemua. - Aš atvykau kitą rytą po žmogžudystės, bet norėjau iš pradžių šiek tiek pasižvalgyti neoficialiai ir neišsiduoti esąs jūsų kolega. Maniau, iš to bus naudos, nors ir žinojau, kad rankos bus surištos ir net pasirodysiu įtartinas. Bet ir tai man turėjo būti naudinga, nes žmonės, kuriuos ruošiausi stebėti, nuo manęs nesislapstė. Turiu pasakyti - per dvi pastarąsias dienas aš čia mačiau daug įdomaus.

- O kas čia dėjosi praėjusią naktį? - paklausė Bilis.

- Ko gero, vakar per mane jūs be reikalo turėjote pabėgioti po parką, - atsakė mesjė Lemua.

- Ar tai aš jus vijausi?

- Taip, papasakosiu viską iš eilės. Aš atėjau čionai, būdamas įsitikinęs, kad paslaptis susieta su šiuo kambariu, nes princą kaip tik nužudė čia. Slapsčiausi lauke, terasoje. Netrukus supratau - kambaryje kažkas yra, nes retkarčiais mačiau blykstelint kišeninį žibintuvėlį. Pamėginau atidaryti langą - vidurinysis pasirodė esąs neužkištas. Žmogus, kuris buvo kambaryje, pro jį įlindo arba atidarė tyčia, kad, pajutęs pavojų, galėtų pasprukti. Aš įlindau pro langą, prisiglaudžiau prie sienos ir stebėjau. Tamsoje nemačiau to žmogaus veido, bet elgėsi jis keistai... Kruopščiai dalį po dalies tyrinėjo senus šarvus, o kai įsitikino - to, ko ieško, šarvuose nėra, ėmė stuksenti sienas. Tolimesnių jo ketinimų man nebuvo lemta sužinoti

- įsiveržėte jūs, o paslaptingasis žmogus pabėgo. - Lemua pažiūrėjo į Bilį.

- Gaila, kad mūsų taip gerai sugalvotas užpuolimas nuėjo vėjais, - tarė Virdžinija.

- Tikrai gaila, madam... Aš nenorėjau, kad mane demaskuotumėte pirma laiko, todėl iššokau pro langą, o misteris Everslejus leidosi man iš paskos. Jūs vijotės mane, o žmogus, likęs kambaryje, ramiausiai išėjo pro duris... nes tikriausiai jis - svečias...

- Taip manote? - paklausė Bilis ir jo akys užsidegė.

- O jūs abejojate? - klausimu į klausimą atsakė Lemua. - Puikiausiai galėjo suvaidinti tarno vaidmenį... Pavyzdžiui, kad ir Borisą Ančukovą, ištikimą velionio princo Michailo liokajų...

- Tai tikras pusgalvis... ir taip keistai atrodo... - pastebėjo Bilis.

Entonis nusišypsojo.

- Vargu ar tas žmogus vertas didesnio jūsų dėmesio, mesjė Lemua, - delikačiai tarė jis.

- Jūs paėmėte jį tarnu, ar ne, misteri Keitai? - paklausė Betlas.

- Lenkiu prieš jus galvą, inspektoriau, jūs viską žinote. Tik noriu padaryti šiokią tokią pataisą: tai jis pasirinko mane šeimininku, o ne aš paėmiau jį liokajumi.

- Kaip tai suprasti?

- Aš ir pats nežinau, - kukliai atsakė Entonis. - Gal ir juokinga, bet jam turbūt patiko mano fizionomija. O galbūt jis įtaria mane žmogžudyste ir nori atsirevanšuoti...

Entonis atsistojo, priėjo prie lango ir atitraukė naktinę užuolaidą.

- Švinta, - tarė ir nusižiovavo. - Naujų nuotykių nebėra ko laukti...

Lemua irgi atsistojo.

- Aš noriu atsisveikinti, - tarė jis, - gal susitiksime rytoj, - ir žemai nusilenkęs Virdžinijai, išlipo pro langą.

- Reikia eiti miegoti. Ko gero, liksim be pusryčių... - tarė Virdžinija.

Entonis stovėjo prie lango ir žiūrėjo į nueinantį Lemua.

- Pažiūrėjus neatrodo, o sklinda kalbos - tai talentingas Prancūzijos seklys, - tarė Bilis.

- Aš pamaniau lygiai taip pat... - atsakė Entonis.

- Tarp kitko, - įsiterpė Betlas, - misteri Keitai, atsimenate, aš jums pasakojau apie žmogų, kurį rado nužudytą Steinese?

- Taip, o kas?

- Nieko ypatinga, jį atpažino - tai Džiuzepė Manilis. Jis dirbo liokajumi Londono “Blico” viešbutyje... Įdomu, ar ne?..

XX skyrius

BETLO IR ENTONIO POKALBIS

Entonis nieko neatsakė. Jis vis tebežiūrėjo pro langą. O inspektorius Betlas žvelgė į jo sustingusią figūrą...

- Labanaktis, sere, - pagaliau tarė ir pasuko prie durų.

Entonis virptelėjo.

- Luktelkite, - pašaukė.

Inspektorius Betlas paklusniai sustojo.

Entonis paėjo nuo lango, užsirūkė cigaretę ir tik tada tarė:

- Jus, Betlai, rodos, labai domina tas atsitikimas Steineso kelyje?

- Domina? Ne, tai tiesiog netipiškas atsitikimas, štai ir viskas.

- Kaip manote, ar tas žmogus nužudytas ten, kur rastas, ar kitoje vietoje?

- Esu įsitikinęs, jį atvežė automobiliu ir išmetė, - atsakė Betlas.

- Taip, pritariu jūsų nuomonei, - atsakė Entonis.

Jo balso intonacija sudomino Betlą ir jis atidžiai pažiūrėjo į pašnekovą.

- Jūs kažką žinote? Gal žinote, kas jį tenai atvežė?

- Taip, - atsakė Entonis, - aš...

Betlą nustebino Entonio ramumas.

- Turiu pasakyti, jūs ramiai ir didvyriškai atlaikote smūgius, - pastebėjo Betlas. - Niekada neparodote savo jausmų... Ši taisyklė, kurią man visą laiką kalė į galvą, labai naudinga...

- O, jūs tobulai ja naudojatės, - pagyrė Entonis, - niekad nesijaudinate... Norite išgirsti Steineso istoriją?

- Jeigu pageidaujate, pasakokite, misteri Keitai.

Entonis patraukė prie lango dvi kėdes, ir jiedu atsisėdo. Entonis viską kuo smulkiausiai papasakojo. Betlas klausėsi šaltu veidu, ir tik Entoniui baigus, inspektoriaus akyse sušvito ugnelės.

- Turiu įspėti, artimiausiu metu jums teks patirti daug nemalonumų...

- Ką gi, tokiu atveju turėsiu gerą gynėją.

- Mes mėgstame žmogui duoti kuo didesnę veikimo laisvę, - tarė inspektorius Betlas.

- Malonu girdėti.

- O kodėl nutarėte viską man papasakoti?

- Sunku paaiškinti, - tarė Entonis. - Matote, Betlai, aš susidariau labai gerą nuomonę apie jus ir vertinu jūsų sugebėjimus. Kai ateina svarbus momentas, visuomet esate vietoje. Kaip antai ir šią naktį. Ir man dingtelėjo: jeigu visko nepapasakosiu, labai apsunkinsiu jūsų veiksmus. Jūs nusipelnėte, kad išdėstyčiau faktus. Ir aš padariau, ką galėjau. Mano sąmonėje kažkoks sąmyšis. Iki šios nakties negalėjau pasakoti apie tuos įvykius dėl misis Revel. O dabar, kai įrodyta, jog laiškai neturi su ja nieko bendra ir ji negali būti sukompromituota... Gal ir kvailai pasielgėme, bet ji tik iš įgeidžio užmokėjo tam žmogui už laiškus. Man pasirodė, niekas nepatikės, kad taip padarė tik iš įnorio...

- Taip, jos žodžiais tikriausiai nepatikėtų, - tarė Betlas.

- Ir jūs nebūtumėte patikėjęs?

- Matote, misteri Keitai, žmonės visuomet labai vertina kaimynų nuomonę. Išimtį sudaro tik valkatos ir aristokratai. Ir vieni, ir kiti nepaiso svetimos nuomonės ir daro, kas jiems šauna į galvą.

- Norėčiau užduoti dar vieną klausimą, - toliau kalbėjo Entonis. - Ar manėte, kad aš turiu ką nors bendra su tuo Steineso įvykiu? Man pasirodė, lyg ir įtarėte?

- Taip, šiek tiek įtariau, nors... nieko tokio, kad galėčiau veikti... Jūs elgėtės puikiai, Keitai.

- Malonu girdėti. Aš nuolat tarsi jaučiau, kad bandote man paspęsti spąstelius. Apskritai, aš vikriai išsisukdavau, nors, prisipažinsiu, visą laiką turėjau būti budrus.

Betlas niūriai nusišypsojo.

- Tik taip ir galima sučiupti nusikaltėlį. Nereikia leisti nurimti, tyrinėti iš visų pusių... Anksčiau ar vėliau nervai neišlaikys ir save išduos.

- Jūs šaunus vaikinas, Betlai. Įdomu, kada mane areštuosite?

- Mes duodame didelę veiksmo laisvę, sere, - pakartojo inspektorius.

- Kitaip sakant, aš vis dar lieku... kuo? Jūsų pagalbininku... mėgėju... detektyvu? - paklausė Entonis.

- Taip, teisingai, misteri Keitai. Skaitykite detektyvinius romanus, kartais tai išeina į naudą.

- Kuo jie gali būti naudingi, tie romanai? - susidomėjęs paklausė Entonis.

- Sustiprina įsitikinimą, kad policija kvaila. Kai turi reikalą su nusikaltėliu ne profesionalu, tai labai naudinga.

Entonis tylėdamas pažvelgė į jį.

Betlas sėdėjo visiškai ramus, tik tankiau mirkčiojo. Jo veidas po senovei buvo be jokios išraiškos.

- Dabar jau nebėra prasmės eiti miegoti, - pareiškė Betlas ir atsistojo. - Palauksiu, kol pabus jo šviesybė. Turiu jam pasakyti porą žodžių. Tegu tie, kas pageidauja palikti pilį, važiuoja kada panorėję. Bet būčiau labai dėkingas jo šviesybei, jeigu jis primygtinai paprašytų svečių pasilikti. Tikiuosi, jūs ir misis Revel neatsisakysite patenkinti šito prašymo?

- Ar radote revolverį? - neatsakęs į klausimą, pasidomėjo Entonis.

- Ar tą, kuriuo nušovė princą Michailą? Dar ne.

- Ir vis dėlto jis turi būti kur nors pilyje arba šalia...

- Supratau, misteri Keitai, ir pasiųsiu berniukus panaršyti paukščių lizdų. Jeigu turėtume revolverį, savaime suprantama, situacija būtų kita... Bet turbūt laiškai svarbiau... Sakėte, tarp jų buvo vienas, rašytas Čimneize?

- Taip, bet jis įdomus tik tuo atveju, jeigu paskutinis... Tada jame tikriausiai yra nurodyta, kur ieškoti deimanto... O ką manote apie Džiuzepės nužudymą? - paklausė Entonis.

- Na, Džiuzepė - paprastas vagis. Gal jį pasamdė karalius Viktoras arba "Raudonoji ranka". Aš nė kiek nenustebčiau, jeigu karalius Viktoras ir "Raudonoji ranka" čia veiktų drauge. Matote, "Raudonoji ranka" - gana turtinga ir galinga organizacija, bet jai trūksta protingų galvų. Džiuzepės užduotis buvo labai paprasta - išvogti memuarus. Jie juk negalėjo žinoti, kad turite ir laiškus! Tarp kita ko, keistas sutapimas, ar ne?

- Atsitiktinis.

- Vietoj memuarų Džiuzepė pavogė laiškus. Ir iš pradžių labai nusivylė. Bet supratęs, kas tai per daiktas, nutarė jais pasinaudoti ir šantažuoti ledi. Žinoma, jis nežinojo tikrosios laiškų reikšmės. "Raudonoji ranka" išaiškino - Džiuzepė žaidžia dvigubą žaidimą ir nusprendė jį nužudyti. Jie visuomet su ypatingu malonumu žudo išdavikus. Bet štai ko nesuprantu: kam prireikė ant revolverio išgraviruoti Virdžinijos vardą? "Raudonajai rankai" per gudru... Todėl man ir atrodo - čia dalyvavo karalius Viktoras. Bet jo motyvų kol kas nežinau. Galbūt norėjo surišti misis Revel rankas, šantažuoti ją žmogžudyste, bet kodėl? Nematau praktinės prasmės.

- Aš turėjau vieną hipotezę, bet ji pasirodė netikra.

Entonis pasakė Betlui, kad Virdžinija atpažinusi nužudytąjį - tai tikrai princas Michailas.

Betlas linktelėjo.

- Turiu pasakyti, senasis baronas apie jus yra be galo geros nuomo-

nės. Tiesiog susižavėjęs...

- Jis labai malonus, - tarė Entonis, - ypač po to, kai pasakiau, jog iki kito trečiadienio bet kokia kaina susigrąžinsiu memuarus.

- Jeigu taip, tai jums teks gerokai pavargti.

- Ta-aip... Ir jūs esate tokios nuomonės? Bet man iš galvos vis neišeina laiškai. Tikriausiai, jie pas karalių Viktorą, arba juos turi "Raudonoji ranka"...

Betlas vėl linktelėjo.

- Nužudė Džiuzepę ir paėmė. Toks jau jų braižas. Jeigu laiškai iššifruoti, jie žino, kur ieškoti "Kohinoro".

Entonis ir Betlas patraukė prie durų.

- Ar čia? - paklausė Entonis, parodydamas kambarį.

- Žinoma, čia. Bet kol kas jiė deimanto neužtiko. Ieškodami turės stipriai rizikuoti.

- Jau sugalvojote, ką daryti?

Betlas neatsakė. Jis priminė kaimo jurgį, visai ne intelektualą. Lėtai, labai lėtai Betlas mirktelėjo.

- Ar reikalinga mano pagalba? - paklausė Entonis.

- Neatsisakau, bet noriu užtikrinti sau dar vieno asmens paramą.

- Kieno?

- Misis Revel. Gal jūs ir nepastebėjote, misteri Keitai, bet šioji dama turi nuostabų gebėjimą visus pavergti.

- Šitą aš puikiai pastebėjau, - atsakė Entonis. Jis pažiūrėjo į laikrodį. - Turiu su jumis sutikti, Betlai, jau vėlu miegoti. Dabar geriau išsimaudyti ežere ir stipriai papusryčiauti.

Entonis vikriai nubėgo laiptais į savo miegamąjį. Švilpiniuodamas nusivilko kostiumą, užsimetė chalatą, užsimovė maudymosi kelnaites. Ir... sustingo priešais tualetinį staliuką, akimis smaigstydamas prie veidrodžio kukliai gulintį paketą. Iš pradžių Entonis negalėjo patikėti savo akimis. Jis paėmė paketą, apžiūrėjo iš arti. Taip, nepasivaideno. Tai buvo Virdžinijos Revel vardu pasirašytų laiškų ryšulėlis. Sveikutis ir neliestas.

Su laiškais rankoje Entonis sudribo kėdėje.

- Galima išprotėti, - burbtelėjo. - Beveik nieko nesuprantu, kas dedasi šioje pilyje. Kodėl laiškus grąžino? Kas juos padėjo ant mano tualetinio stalelio? Kodėl?

Entonis nerado atsakymo nė į vieną klausimą.

XXI skyrius

MISTERIO ISAKSTEINO LAGAMINAS

Rytą, devintą valandą, lordas Katerhemas pusryčiavo su dukra. Bundla buvo susimąsčiusi.

- Tėte, - pagaliau tarė ji.

Lordas Katerhemas skaitė "Times" ir neatsakė.

- Tėte! - jau garsiau pašaukė Bundla.

Lordas Katerhemas pakėlė galvą nuo laikraščio ir pažvelgė į ją nieko nematančiom akim.

- A? - paklausė. - Tu kažką sakei?

- Kas jau čia spėjo papusryčiauti? - paklausė ji, rodydama nešvarią lėkštę ir nebaigtą gerti kavos puoduką.

- O, kaip ten jis... visuomet pamirštu... jis šiandien pakilo labai anksti...

- Isaksteinas?

- Taip, rodos, taip.

- Mačiau - šįryt kalbėjosi su inspektoriumi.

Lordas Katerhemas atsiduso.

- Taip, taip. Panašiai kaip Džordžas, jis nutvėrė mane už švarko sagos ir laikė. Visuomet maniau: laikas iki pusryčių - šventas laikas... Aš turiu išvažiuoti į užsienį... Mano nervai neišlaikys...

Bundla be jokių ceremonijų pertraukė jo postringavimus:

- Ką jis sakė?

- Leido visiems išvykti...

- Jeigu taip, vadinasi, viskas gerai, tai kaip sykis, ko tu norėjai.

- Taip, bet jis pageidauja, kad aš visų paprašyčiau kuo ilgiau pasilikti pilyje.

- Nesuprantu, - raukdama nosį, tarė Bundla.

- Kaip viskas suvelta ir prieštaringa, - pasiskundė lordas Katerhemas.

- Gadina pusryčius, ir tiek!

- Ką jam atsakei?

- Aš, žinoma, sutikau. Ginčai su tokiais žmonėmis nieko gera neduoda.

- Kieno jau spėjai paprašyti, kad liktų?

- Keito. Šįryt jis pakilo labai anksti. Jis liks. Ir gerai, aš nenoriu, kad išvažiuotų, jis man labai patinka.

- Taip pat, kaip ir Virdžinija, - tarstelėjo Bundla, šakute badydama staltiesę.

- E?..

- Ir man jis patinka, bet tai, rodos, neturi jokios reikšmės.

- Prašiau pasilikti ir Isaksteino.

- O ką jis?

- Laimė, būtinai turįs grįžti į miestą. Tarp kita ko, nepamiršk pasirūpinti, kad 10. 40 iškviestų mašiną.

- Gerai.

- Dabar... jeigu tik aš galėsiu atsikratyti Fišu... - vis žvalėdamās, toliau kalbėjo Katerhemas.

- Maniau, tau patinka su juo šnekučiuotis apie supelijusias senas knygas...

- Man patinka, teisingiau sakant, patiko. Bet darosi nuobodu, kai visą laiką tekalba vienas pašnekovas. Fišas viskuo domisi, bet niekada nepasako savo nuomonės. Tačiau vis geriau negu būti tik klausytoju, kaip, sakysim, pakliuvus į Džordžo Lomakso nagus...

Lordas Katerhemas atsiduso.

- Džordžas puikus oratorius. Ypač tribūnoje... Ir aš jam plojau, nors žinojau, kad tarškia klaikias nesąmones...

- Teisingai pasakei - nesąmones, - sutiko Lordas Katerhemas.

- O kaip Virdžinija? - paklausė Bundla. - Ar jos irgi reikia prašyti, kad pasiliktų?

- Betlas sakė - "kiekvieno". Jis griežtai šito reikalauja.

- Ar dar nepasiūlei jai tapti mano pamote?

- Nemanau, kad sutiktų, - lordas Katerhemas nuliūdo. - Nors praėjusią naktį ji mane pavadino "mieluoju". O tai ir yra bjauriausia. Jaunos žavios moterys gali kalbėti, kas tik šauna į galvą, o jų žodžiai absoliučiai nieko nereiškia!

- Taip, - sutiko Bundla, - kur kas daugiau būtų vilčių, jeigu ji paleistų į tave batuką, arba imtų skaldyti antausius.

- Jūs, dabarties jauni žmonės, gana keistai suprantate, kas tai yra simpatija, - gailiai tarė lordas Katerhemas.

Bundla pažiūrėjo į jį, atistojo ir pabučiavo į pakaušį.

- Mielas senasis tėtuši, - tarė ji ir išėjo iš kambario pro langą.

Lordas Katerhemas vėl ėmė skaityti laikraštį ir taip įsigilino, kad net pašoko, kai į jį kreipėsi misteris Fišas, kuris, kaip buvo pratęs, įslinko kambarin tyliai kaip katė.

- Labas rytas, sere!

- Labas rytas! Šiandien puiki diena.

- Taip, oras nuostabus, - atsakė Fišas. Jis įsipylė kavos ir paėmė pakepintos duonos gabalėlį. - Ar tiesa, kad jau leidžiama išvažiuoti? - po valandėlės paklausė.

- Taip... e... taip... - išstenėjo lordas Katerhemas. - Bet iš tikrųjų... aš tikiuosi... aš turiu omenyje... Būčiau labai laimingas, jeigu dar bent trumpam pasiliktumėte.

- Kodėl, lorde Katerhemai?

- Žinau, viskas... susiklostė nesėkmingai, - skubinosi paaiškinti lordas Katerhemas, - be galo baisiai... Sunku jums priekaištauti, kad norite kuo greičiau išvažiuoti...

- Ne taip supratote, lorde Katerhemai. Žinoma, aplinkybės susiklostė nepalankiai, nėra ko neigti... Bet pagyventi Anglijos kaime, ypač tokioje pilyje, kaip jūsiškė, man labai patinka... Mes, Amerikoje, visiems laikams netekome panašios galimybės. Esu laimingas, galėdamas priimti jūsų malonų kvietimą dar paviešėti.

- Gerai, - tarė lordas Katerhemas, - taip... taip... Labai džiaugiuosi, mano drauge. Labai džiaugiuosi... - Suburbėjęs, kad turįs pasikalbėti su dvaro valdytoju, jis išėjo. Hole lordas sutiko tik ką laiptais nulipusią Virdžiniją.

- Ar galiu palydėti prie pusryčių stalo? - meiliai paklausė lordas Katerhemas.

- Ačiū, aš jau papusryčiavau lovoje. Kodėl šįryt taip pašėlusiai norisi miego?..

Ji nusižiovavo.

- Turbūt blogai praleidote naktį?

- O, ne visai... Tiesą sakant, naktis šiuo tuo buvo naudinga... Lordai Katerhemai, - ji paėmė už parankės ir švelniai spustelėjo, - viskas baisiai įdomu! Jūs buvote labai malonus, pakvietęs mane pasisvečiuoti.

- Turbūt dar pabūsite? Betlas atšaukė draudimą išvykti... bet aš nenorėčiau, kad išvažiuotumėte... Ir Bundla prašo jūsų pasilikti.

- Žinoma, aš liksiu. Jūs esate labai geras.

- Ak... - atsiduso lordas Katerhemas.

- Kažko liūdite? - paklausė Virdžinija. - Gal kas nuskriaudė? - Virdžinija nustebusi žiūrėjo į jį.

- Tarp kitko, ar jums nekyla noras paleisti į mane batuką? Ne, pats

matau, nenorite... O, ką aš dabar... Ne čia esmė...

Lordas Katerhemas susikrimtęs nupėdino, o Virdžinija pro šonines duris išėjo į sodą. Truputį pastovėjo, kvėpuodama gaiviu spalio oru, kuris, jos manymu, be galo naudingas pavargusiam žmogui... Ir staiga išvydo šalia inspektorių Betlą. Šis žmogus sugebėdavo užklupti nejučia, neįspėdamas.

- Labas rytas, misis Revel. Tikiuosi, nelabai pavargote?

Virdžinija papurtė galvą.

- Tai buvo labiausiai jaudinanti naktis!

- Blogai tik tai, kad ši diena jums pasirodys truputį liūdna. Misis Revel, antai ten, po kedru, yra tokia rami vietelė. Gal nunešti krėslą?

- Jeigu manote, kad mokėsite mane pralinksminti... - tarė Virdžinija.

- Jūs labai nuovoki, misis Revel. Iš tikrųjų, aš noriu su jumis persimesti keliais žodžiais.

Betlas paėmė pintą krėslą ir patraukė pievele prie kedro. Virdžinija, po pažastimi spausdama pagalvėlę, sekė iš paskos.

- Nėra blogesnės vietos už terasą, - tarė inspektorius, - ypač jei nori slaptai pasikalbėti.

- Aš vėl imu jaudintis, inspektoriau Betlai.

- O, be reikalo! Ne toks jau svarbus bus mūsų pokalbis. - Jis ištraukė iš kišenės didelį laikrodį ir žvilgtelėjęs tarė: - Dabar pusė vienuolikos. Vienuolika dešimt turiu išvažiuoti į Ebį ir raportuoti misteriui Lomaksui. Taigi laiko turime nedaug. Aš tenorėjau paprašyti, kad bent šiek tiek papasakotumėte apie misterį Keitą.

- Apie misterį Keitą? - nustebo Virdžinija.

- Taip. Kur pirmą kartą susitikote? Ir apskritai, ar seniai pažįstami?

Betlas kalbėjo paprastai ir geranoriškai. Bet į Virdžiniją nežiūrėjo, ir ji ėmė nerimauti.

- Atsakyti kur kas sunkiau negu manote, - pagaliau tarė Virdžinija. - Kartą jis man padarė didelę paslaugą...

Betlas pertraukė:

- Prieš jums pasakojant, misis Revel... Matote, praėjusią naktį, kai jūs ir misteris Everslejus nuėjote miegoti, misteris Keitas man papasakojo visą teisybę apie laiškus ir žmogų, kurį nužudė jūsų namuose.

- Jis papasakojo? - nustebo Virdžinija.

- Taip, ir labai protingai pasielgė. Daug kas paaiškėjo. Tik apie vieną dalyką nutylėjo: ar seniai judu pažįstami. Turiu savo nuomonę ir jos neslėpsiu, o jūs jau pasakykite, teisus aš ar ne. Manau, tą dieną, kai jis atėjo į Pointo gatvę, išvydote jį pirmą kartą. E... ė... regiu, atspėjau. Ar tikrai?

Virdžinija nieko neatsakė. Šnekėdama su tuo flegmatišku žmogumi, ji pirmą kartą pajuto baimę. Dabar Virdžinija suprato, ką turėjo galvoje

Entonis, sakydamas, kad kalbantis su inspektoriumi Betlu, reikia būti atsargiam.

- Ar jis pasakojo ką nors apie savo gyvenimą? - klausinėjo seklys. - Kur buvo prieš pakliūdamas į Pietų Afriką? Aš manau, Kanadoje arba Sudane. Gal papasakojo ką nors apie savo vaikystę?

Virdžinija papurtė galvą.

- Ir vis dėlto kertu lažybų - jis papasakojo šį tą įdomaus. Juk tiek ir tiek patyrė pavojingų nuotykių.

- Jeigu norite sužinoti apie Keito praeitį, kodėl nesusisiekiat su jo draugu Maku Grasu? - paklausė Virdžinija.

- O, pabandysiu, bet, rodos, jis kažkur Centrinėje Afrikoje, ekspedicijoje. Mes išsiaiškinome, kad misteris Keitas, kaip ir sakė, tikrai buvęs Bulovajuje. Bet įdomu, kuo vertėsi anksčiau, prieš pakliūdamas Pietų Afrikon?

Betlas išsitraukė laikrodį.

- Turiu važiuoti. Mašina jau laukia.

Virdžinija žiūrėjo į jį, beeinantį prie pilies, bet nepajudėjo iš vietos. Ji vylėsi - gal pasirodys Entonis. O žiovulio plėšoma burna priėjo Bilis Everslejus.

- Ačiū Dievui, pagaliau galėsiu su jumis pasikalbėti, Virdžinija, - išstenėjo.

- Na, kalbėkite, tik kuo meiliau, mielasis Bili, kitaip bemat imsiu žliumbti.

- Ar kas nuskriaudė?

- Nepasakyčiau, kad nuskriaudė, bet įsibrovė į mano smegenis ir išvertė lyg kokį maišą. Jaučiuosi taip, tarsi mane būtų primynęs dramblys.

- Ar tik ne Betlas?

- Taip, Betlas. Iš tikrųjų, jis baisus žmogus.

- Pamirškite, nebegalvokite daugiau apie Betlą. Verčiau paklausykite, ką pasakysiu, Virdžinija: aš jus be galo myliu.

- Kam iš ryto tokie žodžiai? Jaučiuosi nepakankamai tvirta, kad galėčiau dabar klausytis. Juk ne kartą sakiau - negalima piršris prieš pusryčius.

- Dieve mano, - sušuko Bilis, - aš pasirengęs jums pirštis nuo ryto iki vakaro.

Virdžinija gūžtelėjo pečiais.

- Bili, gana paikioti. Aš noriu su jumis pasitarti.

- Tik ryžkitės už manęs ištekėti, ir tuoj pasijusite geriau, Virdžinija, aš esu įsitikinęs. Pasijusite esanti laiminga ir rami.

- Klausykite, Bili. Siūlyti savo ranką ir širdį jau tapo jūsų idėja "fiks". Visi vyrai, nuolat prisipažįstą meilėje, darosi nuobodūs, jie nepajėgia

kalbėti apie ką nors kita. Prisiminkite mano amžių ir tai, kad esu našlė, ir pasiieškokite sau jaunos merginos.

- Mano mieloji Virdžinija... O, prakeikimas! Ateina tas idiotas prancūzas.

Tai buvo mesjė Lemua.

- Labas rytas, madam. Tikiuosi, nelabai išsikankinote?

- Nė trupučio.

- Puiku. Labas rytas, misteri Everslejau. Gal visi trys truputį pasivaikščiosime? - pasiūlė prancūzas.

- Ar jūs sutinkate, Bili? - paklausė Virdžinija.

- O, prašom, - nepatenkintas sumurmėjo jaunuolis.

Jis pakilo iš žolės, ir jie lėtai nuėjo takeliu. Virdžinija ėjo tarp dviejų vyrų. Ji iškart pajuto - prancūzas sunkiai slepia jaudulį, bet nenumanė, ko jis toks įsijaudrinęs.

Netrukus Virdžinija pademonstravo savo bendravimo meną. Ji uždavinėjo klausimus, atidžiai išklausydavo atsakymus ir taip nejučia įtraukė Lemua pokalbin, kad šis ėmė nė kiek nesivaržyti. Pasakojo linksmus atsitikimus iš karaliaus Viktoro gyvenimo, patraukliai, nors ir šiek tiek pašaipiai vaizduodamas įvairius būdus, kurių pagalba karalius Viktoras ne vieną kartą pergudravo ne tik pavienius seklius, bet ištisus biurus. Bet visą laiką, kol Lemua įkvėptai pasakojo tas istorijas, Virdžinija jautė - jis turi visai kitą tikslą. Dar daugiau, jai pasirodė, kad Lemua, tarsi užkalbėdamas dantį tomis istorijomis, tyčia renkasi tam tikrą maršrutą. Jis ne šiaip sau vaikštinėjo po parką - Lemua atkakliai vedė juos ten, kur jam reikėjo.

Staiga Lemua, nebaigęs pradėtos istorijos, sustojo ir apsižvalgė. Jie buvo toje parko vietoje, kur kelias, aplenkdamas didelius kuplius medžius, darė staigų posūkį. Keliu nuo pilies važiavo automobilis. Lemua nenuleido nuo jo akių.

- Tai krovininis automobilis, - paaiškino Virdžinija. - Veža į stotį Isaksteino ir jo liokajaus bagažą.

- Štai kaip, - tarė Lemua. Žvilgtelėjo į laikrodį ir krūptelėjo. - Tūkstantį kartų atsiprašau, madam. Aš buvau su jumis ilgiau negu planavau... Tokia žavinga kompanija... Kaip manote, ar jie nepavežėtų manęs į kaimą?

Lemua išėjo į kelią ir ėmė mojuoti rankomis. Mašina sustojo. Pasikalbėjęs su vairuotoju, Lemua įsiropštė kėbulan. Atsisveikindamas su Virdžinija, labai galantiškai kilstelėjo skrybėlę ir nuvažiavo. Bilis su Virdžinija nustebę sekė tolstantį automobilį. Kai mašina staiga pasuko už medžių, iš kėbulo išlėkė lagaminas. Automobilis nesustojo.

- Eime, - Virdžinija nutvėrė Bilį už rankos. - Pamatysime kažką

įdomaus. Tas lagaminas ne šiaip sau iškrito. Jį kažkas tyčia išmetė.

- Kaip jie nepastebėjo! - stebėjosi Bilis.

Vos jiedu pribėgo prie lagamino, iš už posūkio išniro Lemua - jis buvo įkaitęs nuo greito ėjimo.

- Aš iššokau, nes rodos, kažkas iškrito.

- Gal štai šitas daiktelis? - paklausė Bilis, rodydamas lagaminą.

Lagaminas buvo geros kiaulių odos su "GI" monograma.

- Kaip apmaudu! - tarė Lemua. - Tikriausiai netyčia išlėkė. Gal patraukus iš kelio?

Nelaukdamas atsakymo, Lemua pakėlė lagaminą, pastatė ant pakelės kelmelio, pakrapštė kažkokiu blizgančiu daiktu, ir spynelė atšoko. Prancūzas ėmė kalbėti kitaip - greitai ir valdingai:

- Tuoj tuoj atvažiuos limuzinas. Pažiūrėkite, ar dar nesimato?

Virdžinija pažvelgė į kelią.

- Ne...

- Gerai.

Lemua mitriai abiem rankom rausėsi lagamine. Radęs ryšuliuką, ištraukė, išvyniojo - jo rankoje sužvilgo revolveris.

- Girdžiu, atvažiuoja! - perspėjo Virdžinija. Lemua žaibiškai sumetė lagaminan daiktus, o revolverį suvyniojo į savo šilko nosinę ir įsibruko kišenėn. Užtrenkęs dangtį, lagaminą užrakino ir paliepė Biliui:

- Imkite! Madam, sustabdykite limuziną, paaiškinkite, kad lagaminas iškrito iš krovininės mašinos... Tik apie mane - nė žodžio.

Bilis išėjo į kelio vidurį. Prašmatnus limuzinas, kuriame sėdėjo Isaksteinas, jau artėjo prie posūkio. Vairuotojas sustabdė mašiną, o Bilis atkišo lagaminą.

- Iškrito iš krovininio auto, - paaiškino, - laimei, mes buvome netoliese ir pamatėmę.

Limuzinas nuvažiavo. Bilis spėjo pamatyti nepatenkintą Isaksteino grimasą.

Jie priėjo prie Lemua. Šis stovėjo su revolveriu rankose, o jo veide švietė piktdžiuga.

- Vis dėlto radau! - tarė jis.

XXII skyrius

RAUDONAS SIGNALAS

Ebio dvare, bibliotekoje, prie lango, stovėjo inspektorius Betlas. Už popieriais apversto stalo paniuręs sėdėjo Džordžas Lomaksas.

Inspektoriaus Betlo raportas buvo trumpas ir aiškus.

Priešais Džordžą gulėjo laiškų paketas, kurį Entonis rado ant tualetinio stalelio.

- Nieko nesuprantu, - kilnodamas paketėlį, sudirgęs tarė Džordžas. - Sakote, laiškai užšifruoti?

- Taip, misteri Lomaksai.

- Sakote, Keitas rado ant tualetinio stalelio?

Betlas dar kartą viską papasakojo.

- Kas galėjo padėti?

Betlas tik gūžtelėjo pečiais.

- Šitą turėtumėte išsiaiškinti. Niekaip negaliu patikėti... Iš tikrųjų... Ką mes žinome apie tą žmogų, apie Keitą? Nieko. Jis atsirado labai keistomis aplinkybėmis... Tegu jau elgiasi, kaip nori, dėl to man nei šilta, nei šalta, bet vis dėlto ar informaciją apie jį surinkote?

Inspektorius Betlas kukliai nusišypsojo.

- Mes skambinome į Pietų Afriką, viskas, ką Keitas sakė, teisybė. Jis tikrai dirbo turistų biure.

- Taip ir maniau, - tarė Džordžas. - Toks savimyla ir pasipūtėlis panašiam darbui ir tetinka. Bet dėl laiškų... tuoj pat reikia išsiaiškinti... Tuoj pat.

Inspektorius Betlas norėjo kažką sakyti, bet Džordžas neleido įterpti nė žodžio:

- Delsti negalima nė akimirkos. Laiškus reikia tuoj pat iššifruoti. Palaukite, tuoj pagalvosiu, kaip čia padaryti. Yra toks žmogus, palaikantis ryšius su Britų muziejumi. Geresnio šifruotojo už jį nerasime. Kur mis Oskar? Ji atsimins pavardę... Vil... Vil...

- Profesorius Vilborgas, - tarė Betlas.

- Taip. Ir aš atsiminiau. Tuoj pat siųskite jam telegramą, tegu

nedelsdamas pribūna.

- Jau išsiunčiau, misteri Lomaksai, maždaug prieš valandą. Jis atvyks traukiniu 12. 10.

- O, labai gerai, labai gerai. Ačiū Dievui, bent šis tas daroma taip, kaip norėčiau. Aš šiandien būtinai turiu nuvažiuoti į miestą. Tikiuosi, išsiversite be manęs?

- Manau, išsiversime, sere.

- Prašau padaryti viską, ką tik galima, Betlai. Viską! Aš dabar velnioniškai esu užimtas...

- Gerai, sere.

- Tiesa, o kodėl misteris Everslejus neatvažiavo?

- Jis dar miega, sere. Juk pasakojau - mes visą naktį akių nesudėjome.

- Taip, tiesa, tiesa. Aš taip pat būdrauju kiekvieną mielą naktelę. Dabar nuolat tenka per dvidešimt keturias valandas padaryti trisdešimt šešių valandų darbą. Norėčiau paprašyti: kai tik grįšite į Čimneizą, tuoj pasakykite misteriui Everslejui, kad pribūtų.

- Aš perduosiu jūsų prašymą, sere.

- Ačiū, Betlai. Suprantu, tam tikru mastu jūs turėjote juo pasitikėti. Bet ar reikėjo visas paslaptis atskleisti misis Revel?

- Šitaip pasielgiau todėl, kad laiškai pasirašyti jos vardu.

- Nepaprastos begėdystės pavyzdys, - sumurmėjo Džordžas.

Jis žvilgtelėjo į laiškų krūvelę ir suraukė antakius.

- Vis prisimenu velionį Geroslovakijos karalių. Buvo žavingas vaikinas, bet silpnas, apgailėtinai silpnas. Žaisliukas tvirtų principų neturinčios moters rankose. Ar galite kaip nors paaiškinti, kaip tie laiškai vėl pakliuvo į misterio Keito rankas?

- Žmonės, nieko nelaimėję vienu būdu, griebiasi kito, - tarė Betlas.

- Nesuprantu, ką norite pasakyti.

- Tas gudruolis karalius Viktoras dabar gerai žino, kad pasitarimų kambarys visą laiką stebimas. Todėl ir nutarė grąžinti laiškus ir per juos atrasti slaptavietę. O visa kita - jau jo rūpestis! Bet ir aš, ir Lemua būsime budrūs.

- Ar jau ką nors sumanėte?

- Dar negaliu atversti kortų, bet kai ką sugalvojau. Žinote, kartais labai naudinga šį tą sugalvoti...

Inspektorius Betlas skubinosi išeiti. Jis neturėjo jokio noro aiškinti Džordžui savo planų.

Grįždamas pilin, inspektorius pavijo keliu žingsniuojantį Entonį ir sustabdė mašiną.

Ar norite mane pavežėti? - paklausė Entonis.

- Kur buvote, misteri Keitai?

- Ėjau į stotį pažiūrėti traukinių tvarkaraščio.

Betlo antakiai pašoko ant kaktos.

- Ar vėl ruošiatės mus palikti?

- Ne dabar, - susijuokė Entonis. - Beje, kažkas labai jau įširdino Isaksteiną. Sutikau jį stotyje.

- Misterį Isaksteiną?

- Taip.

- Sunku patikėti. Reikia labai didelio sukrėtimo, kad išmuštum jį iš pusiausvyros.

- Tai jau taip, - atsakė Entonis.

Staiga Betlas palietė vairuotojo petį.

- Prašau sustoti ir manęs čia palaukti.

Vos Betlas išlipo iš mašinos, tarsi iš žemės išdygo mesjė Lemua. Entonis suprato - pasislėpęs laukė. Jie trumpai pasikalbėjo, ir Betlas grįžo prie mašinos. Jo veido išraiška buvo labai pasikeitusi.

- Rado revolverį, - tarė lyg tarp kitko.

- Ką?! Kur?

- Isaksteino lagamine.

- Sunku patikėti!

- Visko būna. Aš turėjau tai nujausti... - Betlas sėdėjo visiškai ramus ir delnu bilsnojo kelį.

- Kas rado?

- Lemua. - Betlas palingavo galva. - Protingas vaikinas. Prancūzų policijoje nėra jam lygių.

- Bet tai turbūt ardo jūsų planus?

- Ne, - lėtai kalbėjo inspektorius. - Negalėčiau pasakyti, kad mano planai būtų ardomi. Tačiau turiu pripažinti - labai nustebau, nors tai ir patvirtina vieną mano versiją.

- Kokią?

Inspektorius Betlas pakreipė kalbą.

- Ar negalėtumėte paieškoti misterio Everslejaus, misteri Keitai? Misteris Lomaksas prašė pasakyti - tegu tuoj pat važiuoja į Ebį.

- Gerai, - tarė Entonis.

Mašina sustojo prie paradinių durų.

- Jis turbūt dar miega...

- Kur tau miegos! - atsakė seklys. - Pažiūrėkite, antai vaikštinėja alėja su misis Revel.

- Jūsų geros akys, Betlai. - Entonis nuėjo pasakyti, kas liepta. Žinoma, Bilis liko labai nepatenkintas.

- Tegu visi eina po paraliais! - murmėjo Bilis, pėdindamas į pilį. - Tai "Menkė"! Nė dienos be manęs neištveria! Prakeikti kolonistai! Negali

ramiai tupėti savo kolonijose?! Aš jau sotus iki kaklo!

- Ar girdėjote - rado revolverį? - kai Bilis nuėjo, pašnibždom paklausė Virdžinija.

- Betlas pasakojo. Kažkaip viskas labai supainiota, ar ne? Isaksteinas norėjo išvažiuoti jau vakar ir labai nervinosi... Ką jau ką, bet Isaksteiną tai tikrai neįtariau. Kodėl jis nužudė princą Michailą?!

- Rodos, tikrai nebuvo dėl ko, - sutiko Virdžinija ir susimąstė.

- Dabar jau nesueina jokie galai, - nepatenkintas kalbėjo Entonis. - Įsivaizdavau esąs detektyvas mėgėjas, o ką suuodžiau? Nustačiau tik guvernantės prancūzės asmenybę. Išeikvojau daug jėgų, o rezultatas?..

- Dėl guvernantės važiavote ir į Dinartą? - pasidomėjo Virdžinija.

- Taip. Susitikau su grafiene de Belvil... Iš anksto džiaugiausi savo nuovokumu ir tikėjausi išgirsiąs - apie madmuazelę Braun nieko nežinome... O, pasirodo, pastaruosius septynerius metus ledi buvusi šeimos parama ir geriausia pagalbininkė. Taigi, jeigu grafienė de Belvil neapgavo, mano teorija subyrėjo į šipulius.

Virdžinija nusistebėjo.

- Madmuazelė Braun nekelia nė mažiausio įtarimo. Aš gana gerai ją pažįstu. Ir ja tikiu. O jos veidą atsimenu kaip per rūką - taip prisimenami draugių ar atsitiktinių pakeleivių veidai... Baisu, bet niekada neįsižiūriu į jų veidus, o jūs?

- Tik tada, jeigu jie labai gražūs, - prisipažino Entonis.

- Bet tada... - Virdžinija nebaigė sakinio. - Kas jums?

Entonis atidžiai žiūrėjo į žmogų, išlindusį iš už medžio ir pastojusį jiems kelią. Tai buvo Borisas Ančukovas.

- Atleiskite, Virdžinija, aš turiu pasikalbėti su savo ištikimu šunimi.

Jis priėjo prie Boriso.

- Kas atsitiko? Ko jums reikia?

- Šeimininke, - nusilenkė Borisas.

- Gerai, gerai, viskas puiku, bet, po galais, kam mane sekiojate? Labai jau keistai atrodo.

Nesakydamas nė žodžio, Borisas padavė purviną laiško skiautę.

- Kas čia? - paklausė Entonis.

Popieriuje tebuvo iškeverzotas tik adresas.

- Jis šitą pametė, o aš atnešiau savo šeimininkui.

- Kas pametė?

- Užsienietis.

- Bet kodėl atnešėte man?

Borisas priekaištingai pažvelgė į jį.

- Gerai, gerai, o dabar eikite, aš užimtas.

Borisas nusilenkė, šauniai pasisuko ant kulno ir žvaliai nužingsnia-

vo. Entonis popieriuką įsikišo kišenėn ir grįžo pas Virdžiniją.

- Ko norėjo? - pasmalsavo ji. - Ir kodėl pavadinote jį savo ištikimu šunimi?

- Todėl, kad jis elgiasi kaip ištikimas šuo, - atsakė Entonis. - Tikriausiai ankstyvesniame gyvenime jis buvo medžioklinis šuo, atnešdavo grobį. Dabar atnešė laiškelį, kurį pametęs kažkoks užsienietis. Tikriausiai Lemua.

- Turbūt, - ir Virdžinija buvo tokios nuomonės.

- Jis visą laiką sekioja mano pėdomis, - toliau pasakojo Entonis, - visai kaip šuo - nieko nekalba... tik žiūri didelėmis apvaliomis akimis. Aš nekenčiu jo.

- O gal ne Lemua, o Isaksteinas? Isaksteinas panašus į užsienietį.

- Isaksteinas! - nekantriai suburbėjo Entonis. - Kokio velnio jam veltis į šį reikalą?

- O ar jūs troškote painiotis į šią istoriją? - staiga paklausė Virdžinija.

- Ar troškau? Dieve mano, žinoma, ne! Didžiąją gyvenimo dalį ieškojau nuotykių, nes jie man patinka. Maniau, galbūt dabar patirsiu ką nors nepaprasta.

- Jūs puikiai išsikapstote iš sunkiausių situacijų, - tarė Virdžinija, truputį nustebusi, kad Entonis kalba taip rimtai.

- Ne visada.

Keletą minučių jie vaikštinėjo tylėdami.

- Žinote, yra žmonių, kurie nepaklūsta signalams, - pagaliau vėl ėmė kalbėti Entonis. - Kai garvežio mašinistas pamato raudoną šviesą, tuoj mažina greitį arba sustoja. Aš turbūt gimiau daltoniku - pamatęs raudoną signalą, negaliu susilaikyti ir po senovei veržiuosi pirmyn, ir katastrofos sunku išvengti.

- Jaučiu, esat daug rizikavęs...

- Taip, aš išbandžiau visus pavojus, išskyrus vedybas.

- Kalbate gana ciniškai...

- Visai ne. Vedybos, tos vedybos, kurias turiu omenyje, būtų narsiausias ir drąsiausias mano poelgis.

- Man patinka tokie samprotavimai, - tarė Virdžinija ir stipriai išraudo.

- Yra tik viena moteris, kurią norėčiau vesti... moteris, kurios gyvenimas diametraliai priešingas manajam. Įdomu, ar ji imtų gyventi kaip aš, ar aš turėčiau taikytis prie jos?

- Ar ji myli jus?

- Sentimentalu, misis Revel. Meilė - ne narkotikas, kurį naudojate, norėdamas apakinti save ir nematyti, kas dedasi aplinkui. Galbūt jūs taip ir nesuprasite... - Meilė - šis tas daugiau. Kaip manote, ką galvojo karalius

ir karalienė, vargšė mergina, apie vedybinį gyvenimą praėjus metams po vestuvių? Ar ji nesigailėjo savo skarmalų, basų kojų ir nerūpestingo gyvenimo? Žinoma, gailėjosi. O ar būtų buvę geriau, jei karalius dėl jos būtų atsisakęs karūnos? Ne, garantuoju, geriau nebūtų buvę. Ir jokia moteris nebūtų gerbusi tokio vyro.

- Ar tik neįsimylėjote kokią vargšę mergaitę, misteri Keitai?

- Kalbu apie ką kitą, bet... ko gero, tai tas pats.

- Ir nematote išeities? - paklausė Virdžinija.

- Visuomet atsiranda kokia nors išeitis, - niūriai atsakė Entonis. - Esu įsitikinęs - gausi viską, ką norėsi, jeigu mokėsi kiek reikia, o devyniais atvejais iš dešimties tenka atsiskaityti ne pinigais... kur kas brangiau. Kompromisas... bjaurus dalykas, bet visuomet iškyla, kai artėji prie brandaus amžiaus. Štai ir dabar: norėdamas gauti tą moterį, kurios noriu, aš turiu... aš turiu rasti pastovų darbą.

Virdžinija nusijuokė.

- Aš baigiau mokslus, turiu specialybę, - toliau kalbėjo Entonis.

- Ir visko atsisakėte?

- Taip.

- Kodėl?

- Toks jau mano principas!

- O!

- Jūs nepaprasta moteris, - tarė Entonis, nejučia atsigręžęs ir žiūrėdamas į jos veidą.

- Kodėl?

- Jeigu galite, patylėkite ir neklausinėkite.

- Norite, kad neklausčiau, kokia jūsų profesija?

- Kaip tik šito.

Ir vėl įsivyravo tyla. Artėdami prie namo, jie aplenkė rozariumą - pašėlusiai svaigiai kvepėjo rožės.

- Tikiuosi, jūs puikiai supratote, ką norėjau pasakyti, - vėl prabilo Entonis. - Nes puikiai jaučiate, kada vyras jus myli. Nemanau, kad domitės manimi... ar kuo kitu, bet, Dieve mano, kaip aš norėčiau jus sudominti!

- Manote, sugebėsite? - tyliai paklausė Virdžinija.

- Turbūt ne, bet stengsiuosi iš paskutiniųjų.

- Gailitės, kad susitikome? - staiga paklausė ji.

- Dieve mano, žinoma, ne! Kai pirmą kartą jus išvydau Pointo gatvėje, iš karto supratau - grimztu į bedugnę ir turėsiu patirti didelį skausmą. Mane apstulbino jūsų veidas - kaip tik veidas. Jūs turite kažką... berniokiško. Kai kurios moterys sugeba sužavėti, bet niekada nesutikau tokios tobulos moters, kokia esate jūs. Tikriausiai ištekėsite už garbingo ir turtingo žmogaus, o aš grįšiu į savo nekokią reputaciją turintį gyvenimą.

Bet vis dėlto prieš išvažiuodamas jus pabučiuosiu. Prisiekiu!

- Štai dabar šito negalėsite padaryti, - švelniai atsakė Virdžinija. - Inspektorius Betlas mus seka pro bibliotekos langą.

Entonis pažvelgė į ją.

- Jūs tikras demonas, Virdžinija, - meiliai tarė, - bet jūs ir pati mieliausia.

Ir pamojo inspektoriui.

- Jau sugavote nusikaltėlius, Betlai?

- Dar ne, misteri Keitai.

- Bet turite vilties?

Solidusis žmogus Betlas lyg vaikėzas mikliai iššoko pro bibliotekos langą ir priėjo prie jų, jau palipusių į terasą.

- Ką tik atvažiavo profesorius Volborgas, - pašnibždėjo naujieną. - Šifruoja laiškus. Ar norite pažiūrėti, kaip jis dirba?

Žinoma, jie norėjo. Betlas privedė prie lango ir leido pažvelgti. Prie stalo sėdėjo mažas, rudaplaukis, vidutinio amžiaus vyras. Priešais jį gulėjo išsklaidyti laiškai ir didelis popieriaus lapas, į kurį profesorius burbėdamas rašė. Netrukus pakėlė galvą ir apsižvalgė.

- Ar čia jūs, Betlai? Klausykite, kam mane varginate tais juokdario darbeliais? Kūdikio uždavinėliai, o ne šifras.

- Džiaugiuosi, profesoriau, - maloniai tarė Betlas. - Žinote, mes ne tokie protingi, kaip jūs.

- Čia proto nereikia - šabloniškas darbas. Norite, kad iššifruočiau visą paketą? Labai jau didelė gaišatis. O reikia tik stropumo ir dėmesingumo. Jokio išmaningumo. Aš iššifravau laišką, kuris rašytas Čimneize - sakėte, tai svarbiausias. Kitus galiu paimti į Londoną - perduosiu asistentui. Aš nenoriu tuščiai gaišti. Juk mane atitraukėte nuo tikro galvosūkio, ir aš trokštu kuo greičiau tęsti, ką pradėjau.

Jo akys žibėjo.

- Puiku, profesoriau, - sutiko Betlas, - gaila, nes nieko nenutuokiame jūsų darbe. Aš paaiškinsiu misteriui Lomaksui. Kaip tik dėl šito laiško ir užvirė visa košė. Lordas Katerhemas prašo pasilikti lančui. Manau...

- Niekada dieną nevalgau, - profesorius pertraukė inspektorių. - Blogas įprotis - prisikimšti skrandį dieną. Banano ir vandens su sausainiu - normaliam sveikam žmogui vidurdienį daugiau nieko nereikia.

Nuo kėdės atkaltės profesorius pasiėmė paltą, ir Betlas jį išlydėjo. Netrukus Virdžinija ir Entonis išgirdo išvažiuojančios mašinos ūžesį.

Betlas vartė popierių, kurį paliko profesorius.

- Jos didenybės laiškas... Norite paskaityti?

Virdžinija ištiesė ranką. Entonis skaitė laišką per jos petį.

Genialusis profesorius meilės laišką buvo pavertęs dalykiniu prane-

šimu.

"Operacija įvykdyta. S. mus susekė. Akmenį paslėpė kitoje vietoje. Ne savo kambaryje, aš ieškojau. Radau užrašą, kuris, manau, siejasi su šiuo reikalu: Ričmondas, 7 tiesiai, 8 į kairę ir 3 į dešinę".

- Ričmondas, - susimąsčiusi tarė Virdžinija. - Nejaugi briliantas paslėptas kažkur Ričmonde? Įdomu...

- Karūnuotųjų mėgiama vietelė, - tarė Entonis.

Betlas papurtė galvą.

- Esu įsitikinęs - tai kažkur pilyje.

- Žinau! - sušuko Virdžinija.

Vyrai sužiuro į ją.

- Portretas pasitarimų kambaryje! Jie beldė sienos panelį kaip tik po juo, po grafo Ričmondo portretu!

- Atspėjote, - tarė Betlas ir pliaukštelėjo delnu per kelį. Jis ėmė guviau kalbėti: - Paveikslas - pradinis taškas. Dabar aišku, kodėl tie žmonės naršė šarvus. Šarvai stovi po paveikslu, ir jie manė - briliantas paslėptas juose... Bet tuščiai apčiupinėję kiekvieną colį, nutarė - po paveikslu yra slaptas koridorius, laiptai arba paprasčiausia slėptuvė. Ar nieko apie tai nesate girdėjusi, misis Revel?

Virdžinija linktelėjo.

- Man kažkada rodė koplytėlę, slaptą koridorių... Bet nebeatsimenu, kur... Štai ir Bundla. Ji turi žinoti.

Bundla kaip tik žingsniavo prie jų.

- Po pusryčių mašina važiuoja į miestą, - pranešė ji. - Gal kas nori, kad pavežėčiau? Gal jūs geidžiate pasivažinėti, misteri Keitai? Iki pietų grįžtume.

- Ne, ačiū, - atsakė Entonis. - Aš čia esu labai užimtas.

- Vyrai manęs bijo, - tarė Bundla. - Kažin dėl ko: ar todėl, kad greitai važinėju, ar apžavų?

- Tikriausiai, bijo apžavų, - atsakė Entonis. - Tikriausiai.

- Bundla, mieloji, ar iš pasitarimų kambario nėra jokio slapto kelio? - paklausė Virdžinija.

- Žinoma, yra. Bet jau seniai užgriuvęs. Kažkada juo buvo galima iš Čimneizo nueiti į Ebį. O dabar... vargu ar nueitumėte ir šimtą jardų. Kur kas įdomesnis slaptasis išėjimas antrajame aukšte, iš baltosios galerijos. Ir koplytėlė ten graži.

- Mes nesirengiame melstis. Tiesiog iškilo toks reikalas... Sakyk, kaip iš pasitarimų kambario patekti į slaptąjį koridorių?

- Reikia praskėsti panelį, ir viskas. Jei norite, po lančo parodysiu.

- Ačiū, - tarė Betlas, - jeigu galite, tai 2.30.

Bundla pažvelgė į inspektorių, ir jos antakiai pašoko ant kaktos.

- Kokia čia dabar gudrybė? - sukluso ji. - Kodėl kaip tik tuo laiku?
Terasoje pasirodė Treduelis:
- Lančas patiektas, jūsų šviesybe.

XXIII skyrius

NETIKĖTAS SUSITIKIMAS ROZARIUME

2.30 pasitarimų kambaryje susirinko nedidelis žmonių būrelis.

- Nėra ko laukti to misterio Lomakso. Kuo greičiau viską baikime, ir bus ramybė.

- Jeigu manote, kad princo Michailo žudikas įslinko slaptuoju įėjimu, tai labai klystate, - tarė Bundla. - Labai klystate: koridorius aklinai užverstas.

- Ne tai svarbiausia, mis, - greitai atsakė Lemua. - Mes ieškome ko kito.

- Ar ne tik to istorinio, paslaptingai dingusio daikto? - paklausė Bundla.

Lemua apstulbo.

- Paaiškink, ką norėjai pasakyti, Bundla, - paprašė Virdžinija.

- Deimantą. Prapuolė, kai buvau dar vaikas...

- Kas jums apie tai papasakojo, ledi Elina? - paklausė Betlas.

- O, aš seniai žinojau... liokajus pasakojo, kai man tebuvo dvylika metų.

- Liokajus? - nusistebėjo Betlas. - Kaip norėčiau, kad misteris Lomaksas girdėtų jūsų žodžius!

- Ar tai dar viena budriai saugoma paslaptis? - nusijuokė Bundla. - Oi, kaip juokinga! Niekada nemaniau, kad tokie paistalai kam nors galėtų būti įdomūs! O Džordžas buvo ir liks asilas! Nejaugi nesupranta, kad tarnai viską žino!

Ji priėjo prie portreto, palietė kažkur už jo paslėptą spyruoklę, ir bemat viena panelio sekcija cypdama pasisuko ant lankstų - sužiojėjo tamsi skylė.

- Prašom, ledi ir džentelmenai, - teatrališkai tarė Bundla. - Įeikite, įeikite, mielieji! Prasideda sezono spektaklis, ir tik už šešis pensus!

Lemua ir Betlas, pasišviesdami kišeniniais žibintuvėliais, pirmieji įlindo į tamsųjį koridorių. Kiti nusekė iš paskos.

- Oras lengvas ir gaivus, - pastebėjo Betlas. - Kažkaip ventiliuojasi.

Betlas žengė eisenos priekyje. Slaptojo koridoriaus grindys buvo išklotos tvirtais akmenimis, sienos išmūrytos iš plytų... Kaip Bundla ir sakė, jie tepaėjo vos šimtą jardų ir atsirėmė į akliną užkardą.

Betlas liko patenkintas, kad iš pilies nėra kito išėjimo. Žvilgtelėjęs per petį, tarė:

- Grįžkime, aš norėčiau patyrinėti iš pradžių.

Po kelių minučių vėl jie buvo prie skylės po paveikslu.

- Pradėsime nuo čia, - pasiūlė Betlas. - Septyni tiesiai... aštuoni į kairę ir trys į dešinę. Sakysim, tai žingsniai.

Jis kruopščiai atmatavo septynis žingsnius ir pasilenkęs apžiūrėjo grindis.

- Rodos, atspėjome... Kažkokia atžyma. Vadinasi, dabar aštuoni į kairę... Bet jau ne žingsniai. Koridorius labai siauras.

- Skaičiuokite plytas, - patarė Entonis.

- Teisingai, misteri Keitai. Aštuonios plytos iš viršaus arba nuo grindų kairioje sienoje. Pirma pabandysime atskaičiuoti nuo grindų. Taip lengviau.

Betlas atskaičiavo aštuonias plytas.

- Ir tris į dešinę. Viena, dvi, trys... Kas gi čia?

- Aš tuoj imsiu rėkti, - sušnibždėjo Bundla. - Jaučiu, neištversiu.

Inspektorius Betlas vikriai darbavosi peiliu. Jo aštri akis iš karto pastebėjo - viena plyta aiškiai skyrėsi nuo kitų, už jos buvo nedidelis plyšys. Betlas įkišo ranką. Visi laukė kvapą užgniaužę.

Betlas ištraukė ranką ir nebesusivaldęs suriko iš nuostabos bei įniršio. Visi susispietė apie jį ir žiūrėjo išplėtę akis į tris daiktus, kuriuos Betlas laikė ant delno. Trumpą akimirką visiems atrodė, kad akys tiesiog apgauna.

Mažytė kartoninė dėžutė su perlinėmis sagomis, šiurkščios vilnos mezginio kvadratėlis ir gabaliukas popieriaus, kuriame ranka tebuvo iškeverzotos dvi raidės: "E. S. "!

- Trūksta žodžių! - tarė Betlas. - Ką tai reiškia?

- Dieve mano, ką tai reiškia? - prancūziškai sušuko Lemua.

- Nieko nesuprantu! - tik tiek tegalėjo ištarti Virdžinija.

- Tai gali reikšti tik viena, - tarė Entonis, - velionis grafas Stilptičius buvo puikus humoristas! Štai akivaizdus pavyzdys. Galiu pasakyti, kad aš... kad manęs jo išdaiga visai nepralinksmino.

- Gal aiškiau pasakytumėte, ką manote? - paprašė inspektorius Betlas.

- Grafas Stilptičius tikriausiai jautė, kad jo memuarus perskaitys... O kai ateis deimanto, vietoj brangenybės ras gana sąmojingą galvosūkį.

- Nejaugi šie daiktai turi kokią prasmę?

- Be abejo. Jeigu grafas būtų norėjęs įžeisti, būtų padėjęs paprasčiausią asilo paveikslėlį ar ką nors panašaus.

- Mezginio gabaliukas, ranka parašytos raidės "E. S. " ir daugybė sagų, - nusivylusi bumbėjo Bundla.

- Negirdėta! - pyko Lemua.

- Šifras Nr. 12, - tarė Entonis. - Įdomu, ar profesorius Volborgas perskaitytų?

- Kada slaptasis tunelis buvo atidarytas paskutinį kartą? - paklausė prancūzas.

Bundla susimąstė.

- Turbūt prieš kokius dvejus metus. Paprastai turistams ir ekskursantams rodoma tik slaptoji koplyčia.

- Įdomu, - sumurmėjo prancūzas.

- O kas čia įdomaus?

Lemua pasilenkęs pakėlė nuo grindų degtuką.

- Štai, - atsakė jis. - Pamestas ne prieš dvejus metus. Gal net ne prieš dvi dienas.

Bundla susidomėjusi žiūrėjo į degtuką - paprastas medžio pagalėlis geltona galvute, ir tiek.

- Ledi ir džentelmenai, gal dabar atsitiktinai pametėte? - paklausė Betlas.

Visi gynėsi.

- Tada reikia viską labai kruopščiai apžiūrėti, - tarė inspektorius. - O kol kas išeikime.

Jie patraukė atgal. Bundla parodė, kaip atidaryti panelį iš vidaus: tereikėjo nuspausti spyruoklę, ir panelis tyliai pasisuko. Bundla striktelėjo į pasitarimų kambarį.

- Velniava! - lordas Katerhemas net pašoko iš krėslo, kuriame buvo įsitaisęs pasnausti.

- Vargšas mano senasis tėtušis! - tarė Bundla. - Išgąsdinau?

- Niekaip negaliu suprasti, - stebėjosi lordas Katerhemas, - kodėl šiais laikais po lančo niekas nesiilsi ir ramiai nepasėdi? Visi pamiršo gerą taisyklę! Didinga Čimneizo pilis, o net čia nebėra kampelio, kur galėčiau ramiai pailsėti. O, kiek daug ten jūsų buvo! Gana jau tos pantomimos! Mažas būdamas, pats vaidinau!Puikiai atsimenu, kaip demonų kirbinė išnirdavo pro uždarytas duris...

- Štai demonas, kurio numeris "H", - tarė Virdžinija, glostydama lordo galvą. - Nepykite, mes tik apžiūrėjome slaptąjį koridorių. Štai ir viskas.

- Koridorius tampa įžymybe. Neseniai vedžiojau tą žmogų, tą Fišą, po visas pilies slaptavietes.

- Kada? - greitai paklausė Betlas.

- Prieš lančą. Jis buvo girdėjęs apie koridorių, tai ir netvėrė. Tuo pačiu nuvedžiau į baltąją galeriją ir parodžiau slaptąją koplyčią. Bet, rodos, Fišas greitai pavargo ir ėmė nuobodžiauti. Tačiau aš jį priverčiau išlandžioti visus užkaborius! - lordas Katerhemas nusišypsojo, matyt, prisiminęs ekskursijos smulkmenas.

Entonis palietė Lemua petį.

- Einam iš čia, - tyliai paprašė. - Noriu pasikalbėti.

Jie išlindo pro langą į terasą. Paėjus tolėliau nuo namo, Entonis ištraukė popieriaus skiautę, kurią rytą jam atnešė Borisas.

- Pažiūrėkite, - tarė, - ar ne jūs pametėte?

Lemua susidomėjęs apžiūrėjo popieriuką.

- Ne, - atsakė. - Nė akyse neregėjau. O kas?

- Ar tikrai nepametėte?

- Tikrai ne, mesjė.

Entonis pakartojo Boriso žodžius.

- Ne, aš nepamečiau. Sakote, rado prie trijų medžių?

- Taip manau, nors tiksliai nežinau. Gal popierėlis iškrito iš Isaksteino lagamino? Paklauskite Boriso.

Lemua grąžino popierėlį ir, kiek patylėjęs, paklausė:

- Tarp mūsų kalbant, ką jūs žinote apie tą žmogų, apie tą Borisą?

Entonis gūžtelėjo pečiais.

- Suprantu tik tiek - jis ištikimai tarnavo princui Michailui.

- Gal ir taip. Bet vis dėlto surinkite informaciją. Paklauskite tų, kas žino. Pavyzdžiui, barono Loloprolzemneto. Gal šis tarnas atsirado prieš kelias savaites? Aš tikiu jo garbingumu, bet ką gali žinoti? Karalius Viktoras, jei tik reikia, puikiausiai gali pasiversti nuolankiausiu tarnu.

- Iš tikrųjų taip manote?

Lemua ėmė aiškinti:

- Kalbėsiu visai atvirai. Man karalius Viktoras - įkyri idėja. Visur jį matau. Net dabar klausiu savęs: "Gal šis žmogus, kuris kalba su manimi, šis misteris Keitas, gal jis karalius Viktoras?"

- Dieve mano, jūs pakvaišėlis! - tarė Entonis.

- Ko man jaudintis dėl brilianto? Ko man ieškoti princo Michailo žudiko? Tegu tuo rūpinasi mano kolega iš Skotlend Jardo, tai jo pareiga. Mano uždavinys - sugauti karalių Viktorą ir jį areštuoti. Daugiau nieko.

- Manote, sugebėsite? - paklausė Entonis, prisidegdamas cigaretę.

- Ką žinosi... - šiek tiek apatiškai atsakė Lemua.

Jie priėjo prie terasos. Inspektorius Betlas be galo susimąstęs žiūrėjo pro langą.

- Vargšas Betlas! - tarė Entonis. - Pakelkime jam nuotaiką.

O po valandėlės pridūrė:

- Kartais jūs man atrodote tikras keistuolis, mesjė Lemua.

- Kuria prasme, mesjė Keitai?

Entonis atsakė:

- Jūsų vietoje, aš taip atvirai neignoruočiau to Boriso atnešto raštelio. Juk jame adresas! Gal čia ir skypi visa paslaptis?

Lemua kurį laiką atidžiai žiūrėjo į jį, paskui vos vos šypsodamasis atraitojo kairiąją marškinių rankovę. Ant balto krakmolyto atraito pieštuku buvo užrašyta: "Hurstmeris. Lenglio plentas. Doveris".

- Prašom atleisti, - tarė Entonis, - pasiduodu, esu nugalėtas.

Jis priėjo prie inspektoriaus Betlo.

- Jūs, atrodo, labai susikrimtote, Betlai?

- Daug ką turiu apmąstyti, misteri Keitai.

- Taip, suprantama. Yra dėl ko galvą pasukti.

- Tokie prieštaringi faktai. Vienas su kitu neturi jokio ryšio.

- Jums labai sunku! - užjautė Entonis. - Bet ne bėda, Betlai. Blogiausiu atveju galėsite areštuoti mane. Nepamirškite, juk terasoje buvo likusios mano pėdos.

Inspektorius Betlas net nenusišypsojo.

- Misteri Keitai, ar čia nėra jūsų priešų?

- A! Aš jau seniai pastebėjau, kad nepatinku trečiajam liokajui, - linksmai atšovė Entonis. - Jis niekad man nepasiūlo daržovių.

- Gavau anoniminių laiškų, - pranešė inspektorius, - teisingiau sakant, vieną laišką.

- Ar rašoma apie mane?

Nieko nesakęs, Betlas atkišo Entoniui iš užrašų knygelės išplėštą lapelį. Jame negrabia ranka buvo iškeverzota: "Nenuleisk akių nuo misterio Keito. Jis ne tas, kuo dedasi".

Entonis grąžino lapelį ir nusijuokė.

- Tik tiek? Aukščiau galvą, Betlai. Jūs žinote, aš juk iš tikrųjų esu persirengęs karalius.

Linksmai švilpiniuodamas, jis įėjo vidun. Bet vos uždaręs miegamojo duris, iš karto persimainė: paniuro ir susirūpino. Prisėdo ant lovos kraštelio ir įsmeigė akis į grindis.

"Situacija komplikuojasi, - svarstė Entonis, - kažką reikia daryti. Velniškai viskas susipainiojo". Kiek pasėdėjęs, atsistojo ir priėjo prie

lango. Keletą akimirkų žiūrėjo į kiemą. Staiga jo akys sustingo viename taške, o veidas pašviesėjo.

- Žinoma, - švilptelėjo jis, - rožynas! Žinoma, rožynas!

Jis nubėgo laiptais į apačią, per šonines duris išėjo į sodą ir aplinkiniu taku patraukė prie rozariumo. Įėjęs pro mažus vartelius, žengė prie saulės laikrodžio, įrengto ant kalvelės, pačiame rozariumo viduryje.

Bet prie laikrodžio Entonis nepriėjo. Išvydęs kitą žmogų, irgi lygiai taip nustebusį, Entonis stabtelėjo.

- Nežinojau, kad domitės rožėmis, misteri Fišai.

- Taip, sere. Labai domiuosi.

Jie atidžiai žvelgė vienas į kitą tarsi priešai, sverdami, priešininko jėgas.

- Aš irgi, - tarė Entonis.

- Iš tikrųjų? Beprotiškai myliu rožes, - nerūpestingai tarškė Entonis.

Misterio Fišo lūpas iškreipė vos pastebima šypsenėlė. Entonis irgi nusišypsojo. Įtampa kiek atslūgo.

- Tik pažiūrėkite į šitą gražuolę, - kvietė misteris Fišas, rodydamas puikų žiedą. - "Madam Eblčestni"? Turbūt atspėjau. O štai baltoji rožė. Iki karo ji buvo vadinama "Frau Karl Druski". Ar jums patinka raudonos rožės, misteri Keitai?

Ramią ir malonią misterio Fišo šneką pertraukė Bundla - iškišusi galvą pro viršutinio aukšto langą, ji šūktelėjo:

- Ar nenorite nuvažiuoti į miestą, misteri Fišai? Aš jau pasiruošusi.

- Ačiū, ledi Elina, man ir čia gera!

- O jūs, misteri Keitai?

Entonis papurtė galvą.

Bundla nuėjo.

- Man miegas svarbiau už viską, - tarė Entonis, plačiai nusižiovaudamas. - Saldžių ir jums sapnų po lančo! - Jis išsitraukė cigaretę. - Gal turite degtukų?

Misteris Fišas padavė degtukų dėžutę. Entonis vieną ištraukė, brūkštelėjo, prisidegė ir, nuoširdžiausiai dėkodamas, grąžino dėžutę.

- Rožės nuostabios, - tarė Entonis. - Bet šiandien neturiu jėgų imtis sodininkystės.

Ir, maloniai nusišypsojęs, linktelėjo pašnekovui. Už pilies suūžė automobilis.

- Mis Bundlos automobilio labai jau galingas variklis, - pastebėjo Entonis. - Va, išvažiuoja.

Mašina lėkė į plentą. Entonis vėl nusižiovavo ir lėtai nuėjo į pilį. Taip pat neskubėdamas žengė pro duris. Bet kai tik įėjo vidun, tapo judrus kaip gyvasis sidabras. Risčia perbėgęs holą, iššoko pro langą ir nudūmė parku

lyg kiškis. Jis žinojo - Bundla turės apsukti didelį ratą ir tik tada išvažiuos pro parko vartus į kaimo kelią. Entonis bėgo iš visų jėgų, rodės, aplenkdamas laiką. Jis buvo prie parko tvoros, kai išgirdo artėjančios mašinos gaudesį. Vienu šuoliu perlėkęs tvorą, Entonis atsidūrė priešais mašiną.

- Ei! - sušuko Entonis.

Bundla be galo nustebo, bet nesutriko. Meistriškai pasuko mašiną į plento pakraštį ir sėkmingai sustabdė. Entonis pribėgęs atidarė dureles ir šoktelėjo sėdynėn šalia Bundlos.

- Važiuosiu su jumis į Londoną. Jau seniai norėjau su jumis pasivažinėti.

- Tai keistas žmogus! - tarė Bundla. - O ką čia spaudžiate saujoje?

- Degtuką, - atsakė Entonis.

Jis susikaupęs apžiūrinėjo degtuką - plonytį, medinį, geltona galvute. Cigaretę išmetė pro langą, o degtuką įsikišo kišenėn.

XXIV skyrius

NAMAS DOVERYJE

- Ar neprieštarausite, jeigu važiuosiu šiek tiek greičiau? - paklausė Bundla. - Mat truputį vėluoju.

Entoniui atrodė - jie ir taip jau lėkė baisiu greičiu. Bet netrukus įsitikino - tai niekai, palyginus su tuo, ką Bundla panorėjusi sugeba išspausti iš mašinos.

- Kai kas bijo su manimi važiuoti, - tarė Bundla, kai, gerokai sumažinusi greitį, važiavo per kaimą. - Sakysim, mano senasis vargšas tėtušis. Niekas jo nepriverstų sėsti prie manęs.

Entonis pamanė - lordas Katerhemas gerai daro: važiavimas su Bundla - tai sportas, neteikiąs džiaugsmo pagyvenusiems džentelmenams.

- O jūs, rodos, visai nesinervuojate, - patenkinta tarškė Bundla, posūkyje atlikdama viražą ant dviejų ratų.

- Esu gerai treniruotas, - reikšmingai paaiškino Entonis. Kiek patylėjęs, pridūrė: - Aš irgi šiek tiek skubu.

- Vadinasi, galiu važiuoti dar greičiau? - meilikaudama paklausė Bundla.

- Dieve mano, ne! - skubiai paprieštaravo Entonis.

- Man labai įdomu, kodėl ūmai sugalvojote palikti pilį, - tarė Bundla, spausdama signalą taip, kad Entoniui net ausis užgulė. - Tikriausiai neturėčiau šito klausti... O gal sprunkate nuo teisingumo?

- Ne, ką jūs! - atsakė Entonis.

- Tas žmogus iš Skotlend Jardo visai nepanašus į triušį, kaip man pirma pasirodė, - susimąsčiusi tarė Bundla.

- Betlas labai geras žmogus, - pastebėjo Entonis.

- Jūs turėtumėte būti diplomatu - mokate slėpti savo mintis.

- Man atrodo, aš visą laiką tik ir tauškiu...

- O, mielas berneli! Gal pabėgote nuo madmuazelės Braun?

- Tai jau ne, - atsakė Entonis.

Aplenkusi kelias mašinas, Bundla staiga paklausė:

- Ar seniai pažįstate Virdžiniją?

- Sunkus klausimas. - Entonis kalbėjo labai nuoširdžiai. - Nepasakyčiau, kad būtumėme dažnai susitikinėję, bet man kažkodėl atrodo, kad ją pažįstu labai seniai.

- Virdžinija turi blaivų protą. Ji visuomet tarškia niekus, o galva šviesi. Turbūt Geroslovakijoje puikiausiai užsirekomendavo. Jeigu būtų gyvas Timas Revelas, Virdžinija padarytų jam puikią karjerą. Ji padarė dėl jo viską, ką tik galėjo. Ir aš žinau, kodėl.

- Todėl, kad jį mylėjo? - paklausė Entonis, žiūrėdamas į kelią.

- Ne, todėl, kad nemylėjo. Argi nesuprantate? Virdžinija nemylėjo Timo ir kaip tik todėl darė viską, ką tik išmanė. Štai kokia Virdžinija. Neapsirikite. Virdžinija niekad Timo Revelo nebuvo įsimylėjusi.

- Jūs kalbate labai pasitikėdama... - tarė Entonis ir pasisuko, norėdamas į ją geriau pažiūrėti.

Mažytės Bundlos rankos stipriai spaudė vairą.

- Aš viską apie ją žinau. Kai Virdžinija ištekėjo, buvau paauglė, bet daug girdėjau ir lengvai dariau išvadas.

Timas Revelas - jaunas, labai patrauklus airis, turėjo Dievo dovaną - mokėjo be galo gražiai kalbėti. O dėl Virdžinijos buvo pakvaišęs. Jai tebuvo aštuoniolika. Kur tik Virdžinija, ten ir Timas, ir vis dievagojosi nusišausiąs, jeigu už jo netekėsianti. Virdžinija dar buvo labai jauna, ir patikėjo tais žodžiais. Ištekėjusi tapo angelu. Jeigu būtų jį mylėjusi, angelu nebūtų tapusi.

Virdžinija turi kažkokių šėtoniškų savybių. Dar galiu pridurti - dabar ji mėgaujasi laisve, ir tam, kas jai pasipirš, bus labai riesta...

- Kodėl man pasakojate? - ramiai paklausė Entonis.

- O argi jums neįdomu sužinoti šį tą nauja apie žmones... apie kai kuriuos žmones?

- Taip, žinoma... - prisipažino Entonis.

- Juk niekada šito neišgirstumėte iš Virdžinijos lūpų. O mano nuojauta galite pasikliauti. Virdžinija nuostabi. Net moterys ją myli, nes ji nepanaši į... katę. O kad ir kaip būtų, reikia būti sportininku! - netikėtai baigė Bundla.

- Žinoma! - tarė Entonis, šiek tiek nustebęs dėl tokios netikėtos išvados.

Jis niekaip nesuprato, kas Bundlą paskatino visa tai papasakoti, nors liko labai patenkintas ir šito neslėpė.

- Čia jau važinėja tramvajai, - atsiduso Bundla. - Turbūt reikia būti atsargesnei.

- Taip, geriau jau lėčiau judėkime, - pritarė Entonis.

Tačiau vargu ar jo įsivaizduojamas saugus važiavimas sutapo su Bundlos nuomone.

Kirtę neišvaizdų priemiestį, jie pagaliau išniro į Oksfordo gatvę.

- Gana greitai atvažiavome, - žvilgtelėjusi į laikrodį, patenkinta tarė Bundla. - Kur norite išlipti?

- Vis tiek... Kokiu keliu toliau važiuosite?

- Naitso tiltu.

- Puiku. Išlipsiu prie Kornerio haidparko.

- Iki pasimatymo, - tarė Bundla, sustojusi sutartoje vietoje. - O ar atgal parvežti?

- Ačiū, parsikapstysiu pats.

- Jūs pasibaisėjote ir jau bijote su manimi važiuoti?

- Senoms nervingoms damoms tikrai nerekomenduočiau, o aš patyriau malonumą. Paskutinį kartą toks pavojus mano gyvybei buvo iškilęs puolant laukinių dramblių bandai.

- O, jūs perdedate! - sušuko Bundla. - Juk šiandien net nieko neužkliudžiau!

- Apgailestauju, jeigu turėjote varžytis dėl manęs, - tarė Entonis.

- Nevaizduokite, kad vyrai jau tokie drąsūs, - įgėlė Bundla.

- Nors ir apmaudu, skiriuosi su jumis įskaudinta širdimi, - atsakė Entonis.

Bundla linktelėjo ir nuvažiavo.

Entonis sustabdė taksi.

- Į Viktorijos stotį, - pasakė vairuotojui.

Stotyje sužinojo, kad traukinys į Doverį tik ką išėjęs, o kitas būsiąs po valandos. Entonis paniuręs vaikštinėjo po platformą.

Į Doverį atvažiavo ramiai. Jau buvo beeinąs iš stoties, bet grįžo ir, meiliai šypsodamasis, paklausė nešiko, kaip pakliūti į Hurstmerį.

Nešikas paaiškino: iš miesto tegu einąs Lenglio plentu, kraštinis

namas būsiąs Hurstmeris.

Entonis pėdino neskubėdamas, atidžiai žvalgydamasis.

Jautė krūtinėje bundantį keistą jaudulį. Taip būdavo visada, artinantis pavojui.

Hurstmeris iš tikrųjų buvo paskutinis namas Lenglio plente - gana toli nuo kelio apleistoje, apžėlusioje žemėje.

Entonis pamanė - čia jau seniai niekas nebegyvena. Ant surūdijusių vyrių cypaudami suposi sunkūs geležiniai vartai. Užrašas ant pašto dėžutės pusiau išblukęs...

- Nyki vieta, - sušnibždėjo Entonis. - Ne šiaip sau išsirinko.

Entonis apsižvalgė - kelias buvo tuštutėlis. Kiek padvejojęs, tyliai įėjo pro cypiančius vartus ir atsidūrė tankioje alėjoje. Prie namo nelindo - atsistojo tolėliau, pastatė ausis ir klausėsi. Nė menkiausio garso. Tik keli lapai atitrūko nuo medžio ir, švelniai čežėdami, nukrito ant žemės. Entonis krūptelėjo. "Nervai. Niekad nemaniau, kad taip ištišiu", - šyptelėjo.

Nužingsniavęs iki alėjos galo ir baimindamasis, kad kas nepamatytų iš namo, pasislėpė krūmuose. Praskleidęs lapus, vėl atidžiai žvalgėsi. Kažkur amrijo šuo, bet ne šuns lojimas patraukė Entonio dėmesį. Aštri klausa neapgavo ir šį kartą.

Iš už namo išniro diktas, kone kvadratinis vyras. Budriai žvalgydamasis, apėjo namą ir dingo.

"Sargybinis. Gerai jie čia viską organizavo", - pamanė Entonis ir tyliai kaip katė nusekė sargybiniui iš paskos.

Entonis ėjo palei pat namą ir staiga nugirdo viduj šnekant.

- Dieve mano! Kokie idiotai! - sušnibždėjo Entonis. - Būtų neprošal juos įbaidžius!

Jis prisėlino prie lango ir pasistiepęs pažvelgė vidun. Šeši vyrai buvo susimetę prie stalo. Keturi - plačiapečiai milžinai, atsikišusiais skruostikauliais ir atokiai viena nuo kitos įbestomis akimis - geroslovakai, tuoj atpažino Entonis. Du kiti - mažiukai, panašūs į žiurkes, be galo judrūs. Kalbėjosi prancūziškai, bet dičkių balse Entonis aiškai girdėjo gomurines gaidas.

- Kada pagaliau atvažiuos tas viršininkas?

Mažasis žmogelis gūžtelėjo pečiais.

- Tuoj tuoj turi būti.

- Sutartas laikas seniai praėjo, - vėl griaudėjo pirmasis. - Nežinau, kas per vienas tas jūsų viršininkas, bet jaučiu: jei lauksime ir dykinėsime, tai visa operacija nueis šuniui ant uodegos!

- Kvailys, - kandžiai atrėžė antrasis mažiukas. - Vienas du pakliūti policijai į nagus - štai pati šauniausia operacija, kurią sugebi padaryti su savo berniukais. Tuo ir baigiasi visi jūsų žygiai. Aklų ir kurčių banda!

- A?! - suriaumojo kitas dičkis. - Tu įžeidinėji brolijos draugus! Gal nori, kad "Raudonosios rankos" ženklu padabinčiau tavo ryklę?

Jis pašoko, nuožmiai blykčiodamas akimis, bet kompanionas privertė atsisėsti.

- Kad man be ginčų! - sudraudė. - Mes turime dirbti kartu. - Karalius Viktoras neapkenčia nepaklusnių.

Entonis išgirdo artėjančio sargybinio žingsnius ir skubiai pasislėpė už krūmų.

- Kas ten? - paklausė vienas vyras.

- Karlas sargauja.

- A-a. Kaip belaisvis?

- Jaučiasi gerai, taisosi gana greitai. Ne taip jau stipriai ir trinktelėjome. Galva stipri...

Entonis atšlijo.

- Dieve! Nieko sau kompanija! - sumurmėjo. - Aptaria savo reikalus prie atviro lango, o tas kvailys sargas vaikšto apie namą kaip dramblys nieko nematančiom šikšnosparnio akim. Geroslovakai jau taikosi susikibti su prancūzais... Apgailėtinas karaliaus Viktoro štabas... taip ir niežti delnai juos pamokyti... - Entonis dar kiek pastovėjo, svarstydamas, ką daryti.

Kažkur viršuje pasigirdo slopi dejonė. Entonis sukluso. Vėl sudejavo.

Netrukus turėjo pasirodyti Karlas. Entonis įsitvėrė stiprių vijoklio šakų ir vikriai užsiropštė ant antrojo aukšto palangės. Langas buvo uždarytas. Išsitraukęs iš kišenės gelžgalį, langą bemat atidarė ir atsargiai įlipo kambarin. Apsižvalgė. Tolimajame kampe, tamsoje, gulėjo žmogus. Entonis priėjo ir kišeniniu žibintuvėliu pašvietė į gulintįjį. Išvydo blyškų išsekusio svetimšalio veidą. Belaisvio galva subintuota, rankos ir kojos stipriai surištos. Žmogus nustebęs žiūrėjo į Entonį.

Entonis jau lenkėsi prie belaisvio, bet tuo metu užnugaryje kažkas sukrebždėjo. Mikliai atsisuko, kišdamas ranką į palto kišenę, tačiau griežta komanda privertė sustingti vietoje.

- Rankas aukštyn, sūneli! Nesitikėjote manęs čia išvysti? Viktorijos stotyje man pasisekė įlipti į tą patį traukinį.

Tarpduryje stovėjo misteris Fišas, rankose spaudė mėlyną revolverį ir šypsojosi.

XXV skyrius

TREČIADIENIO NAKTIS ČIMNEIZE

Lordas Katerhemas, Virdžinija ir Bundla papietavę sėdėjo bibliotekoje. Buvo antradienio vakaras. Praėjo apie trisdešimt valandų po šiek tiek paslaptingo Entonio dingimo.

Jau kokį septintą kartą Bundla kartojo Entonio žodžius, kuriuos jis pasakė atsisveikindamas prie Kornerio haidparko.

- Gal jis jums ką nors pašnibždėjo, Virdžinija?

Virdžinija papurtė galvą.

Ilgai visi tylėjo. Pagaliau vėl prabilo lordas Katerhemas:

- Man atrodo, geriau turėti viešbutį negu valdyti pilį.

- Kaip suprasti jūsų žodžius?

- Yra įstatymas - apie išvykimą viešbučio gyventojas turi perspėti prieš dvylika valandų, arba bent palikti raštelį.

Virdžinija nusišypsojo.

- Žinoma, aš senamadiškas, - toliau kalbėjo lordas. - Bet klausiu - ar padoru nejučia atsirasti ir taip pat nejučia dingti? Kaip gi, čia didesnė negu viešbutyje veikimo laisvė ir, galų gale, jokių išlaidų...

- Esi senas bambeklis, - tarė Bundla. - Juk prie tavęs esame mudvi su Virdžinija, ko dar reikia?

- Nieko daugiau, absoliučiai nieko... - skubėjo užtikrinti lordas Katerhemas. - Na ir kas, kad jis dingo? Man nusispjaut... Taip sau kalbu. Ir visai nesijaudinu. Dvidešimt keturios valandos absoliutaus rojaus ir visiškos ramybės! Plėšikai nebeatėjo, jokių nusikaltimų, nei prievartos, nei detektyvų, nei amerikiečių... Tačiau pastaruoju metu aš buvau įpainiotas į daugybę reikalų ir dabar nesijaučiu visiškai saugiai... Antra vertus, visą laiką sau kartoju: "Arba vienas, arba antras sugrįš, ir viskas prasidės iš naujo". Tai gadina man nuotaiką.

- Bet juk nė vienas nesugrįžo, - tarė Bundla. - Mus paliko, mūsų nepaiso. Keista, kodėl dingo ir misteris Fišas? Ar jis nieko nesakė?

- Nė žodžio. Paskutinį kartą jį mačiau vakar dieną. Vaikščiojo po

rožyną ir pasigardžiuodamas rūkė cigarą. O paskui tarsi tirpte ištirpo.

- Gal jį pagrobė? - viltingai spėliojo Bundla.

- Po kokių dviejų dienų Skotlend Jardas pradės graibyti ežerą ir ieškoti lavono, - rūsčiai tarė lordas. - Ir vaizduos darą man didelę paslaugą. Pasistengsiu kuo greičiau išvažiuoti į užsienį... Galų gale, turiu pasirūpinti savo sveikata! Ir jau nebesileisiu Lomakso įtraukiamas į visokias avantiūras... Aš...

Įėjo Treduelis.

- Kas vėl? - nekantriai paklausė lordas Katerhemas.

- Čia prancūzų detektyvas, milorde. Prašo jam skirti keletą minučių.

- Ar nesakiau? - sumurmėjo lordas Katerhemas. - Žinau, būtų per daug gerai, jeigu Fišo kūną rastų auksinių žuvyčių tvenkinyje.

Treduelis mandagiai paklausė:

- Ar galiu pasakyti, kad jį priimsite, milorde?

- Taip, taip, tempkite čionai!

Treduelis išėjo. Netrukus grįžo ir gedulingu balsu paskelbė:

- Mesjė Lemua.

Prancūzas įėjo greitu lengvu žingsniu. O skuba labiau už veidą bylojo - jis tiesiog netveria savy iš noro pranešti kažkokią svarbią naujieną.

- Labas vakaras, Lemua, - tarė lordas Katerhemas. - Gal išgertumėte viskio su soda?

- Ačiū, ne. - Kaip ir dera, Lemua nusilenkė damoms. - Pagaliau aš šio to pasiekiau. Tuoj papasakosiu naujienas. Turiu iš karto pasakyti - sugaišau dvidešimt keturias valandas, o naujienos liūdnos...

- Turbūt tos svarbios naujienos ne iš mūsų pilies? - spėjo lordas Katerhemas.

- Milorde, vakar slapta išvyko vienas jūsų svečias. Aš jį įtariau nuo pat pradžių. Žmogus atvyko iš toli... Prieš du mėnesius buvo Pietų Afrikoje. O kur anksčiau?..

Virdžinija giliai atsiduso. Prancūzas, truputį sutrikęs, keletą akimirkų žiūrėjo į ją ir vėl pasakojo:

- Į šį klausimą niekas negali atsakyti. Be to, jis labai panašus į žmogų, kurio aš ieškau - linksmas, drąsus, nutrūktgalvis, viskam pasiryžęs. Siunčiau telegramą po telegramos, bet nesulaukiau jokios informacijos apie jo pirmykštį gyvenimą. Prieš dešimtį metų buvo Kanadoje... O paskui? Nežinia... Mano įtarimai vis stiprėjo, todėl pilyje nenuleidau nuo jo akių. Kartą radau popieriaus skiautelę su vieno namo Doveryje adresu. O paskui lyg ir netyčia tą popierėlį išmečiau, tačiau netrukus pamačiau - geroslovakas Borisas jį pakėlė ir atidavė savo šeimininkui. Esu įsitikinęs, tas Borisas - "Raudonosios rankos" draugijos emisaras. Mes žinome - ši draugija dirba ranka rankon su karaliumi Viktoru ir padeda jam šioje

aferoje. Jeigu Borisas savo viršininku nebūtų pripažinęs misterio Entonio Keito, jis nebūtų elgęsis taip, kaip pasielgė - nebūtų tapęs nepažįstamojo vergu. Tai kelia didelį įtarimą, didelį.

Bet aš buvau beveik nuginkluotas, kai Entonis Keitas atnešė man tą patį popieriuką ir paklausė, ar ne aš jį pametęs? Viena iš dviejų: arba jis tyras kaip kūdikis, arba be galo gudrus... Tada nesugebėjau atsakyti į šį klausimą. Bet šiandien staiga gavau žinią: namas Doveryje jau tuščias! Iki vakar vakaro jame gyveno užsieniečių gauja. Nėra abejonių, ten buvo karaliaus Viktoro vadavietės štabas. O dabar noriu atkreipti jūsų dėmesį štai į ką: juk misteris Keitas vakar paskubom išvažiavo. Dar tada, pametęs popierėlį su adresu, jis turėjo suprasti - žaidimas jau pralоštas. Kai tik misteris Keitas nuvyko į Doverį, gauja bematant dingo. Nežinau, ką jis dabar veikia, bet aišku viena: misteris Entonis čia jau nebegrįš. Tačiau aš puikiai pažįstu karalių Viktorą, todėl esu įsitikinęs - jis nemes žaidimo, dar kartą nepabandęs rasti deimanto. Va tada aš jį ir sučiupsiu!

Virdžinija staiga atsistojo, priėjo prie židinio ir ėmė kalbėti šaltu kaip plienas balsu:

- Man atrodo, mesjė Lemua, jūs išleidote iš galvos vieną aplinkybę. Misteris Keitas - ne vienintelis vakar paslaptingai dingęs svečias.

- Ką turite omenyje, madam?

- Viskas, ką sakėte, puikiausiai gali tikti ir kitam žmogui. Misteriui Fišui...

- O, misteris Fišas?!

- Taip, misteris Fišas... Ar ne jūs sakėte, kad karalius Viktoras Anglijon atvyko iš Amerikos? Misteris Fišas kaip tik atvažiavo iš Amerikos... Tiesa, jis atsivežė gerai žinomo žmogaus rekomendacinį laišką, bet turbūt karaliui Viktorui nesunku tokį laišką gauti. Juk aiškiai matyti - misteris Fišas - visai ne tas žmogus, kuriuo apsimeta. Lordas Katerhemas pastebėjo: kai tik pradeda kalbėti apie senus leidinius, dėl kurių misteris Fišas čia ir atvyko, jis visuomet tampa klausytoju ir nieko nesako. Tai ne vienintelis įtarimą keliantis faktas. Žmogžudystės naktį šviesa užsidegė jo miegamajame. Dar prisiminkite įvykį pasitarimų kambaryje - aš juk sutikau misterį Fišą terasoje dailiai apsirengusį. O tą popierėlį su adresu jis irgi galėjo pamesti. Juk savo akim nematėte, kad pametė Keitas? Nesunku patikrinti, ar misteris Keitas išvyko į Doverį. O gal jį ten pagrobė? Aš noriu pasakyti, kad vis dėlto labiau įtartinas yra misteris Fišas.

Prancūzas prabilo gana griežtai:

- Madam, tai tik jums viskas taip išrodo. Nesiginčysiu. Tikrai - misteris Fišas ne tas, kuo dedasi.

- Ir liekate abejingas?

- Matote, madam, misteris Fišas - Amerikos detektyvas...

- Kas? - sušuko lordas Katerhemas.

- Taip, lorde Katerhemai. Jis čia atvažiavo, norėdamas areštuoti karalių Viktorą. Inspektorius Betlas ir aš jau jį pažįstame keletą dienų.

Virdžinija nebegalėjo ištarti nė žodžio. Pajutusi tirpstant kojas, vėl atsisėdo. Po mesjė Lemua paaiškinimo milžiniškas hipotezės rūmas, kurį ji taip kruopščiai statė savo vaizduotėje, sugriuvo ir nuolaužų krūva stūksojo prie jos kojų.

- Matote, mes žinojome, kad karalius Viktoras gali atvykti į Čimneizą, - toliau kalbėjo Lemua. - Ir buvome įsitikinę - tai vienintelė vieta, kur galėsime jį sugauti.

Virdžinija pažiūrėjo į prancūzą keistai blizgančiomis akimis ir staiga nusikvatojo:

- Bet dar nesugavote!

- Ne, madam, bet aš sugausiu, - tvirtai pareiškė Lemua.

- Pasakojote, kad karalius Viktoras išgarsėjo kaip tik tuo, kad sugebėdavo visus pergudrauti.

Prancūzo veidas pajuodavo iš įniršio.

- Dabar nebepergudraus! - iškošė pro dantis.

- Keitas labai žavus vaikinas, - tarė lordas Katerhemas. - Labai patrauklus. Tiesa, Virdžinija, kodėl sakėte, kad jis - senas jūsų bičiulis?

- Todėl, kad tikiu - mesjė Lemua klysta. - Ji ramiai atlaikė tiriantį detektyvo žvilgsnį. Lemua neketino pasiduoti.

- Laikas parodys, madam, - atsakė detektyvas.

- Esate įsitikinęs, kad jis nužudė princą Michailą? - staiga paklausė Virdžinija.

- Žinoma!

Virdžinija papurtė galvą.

- O, ne! Dėl viso kito - nežinau, bet dėl šito - tai jau garantuoju: Entonis Keitas princo Michailo nenužudė.

Lemua atidžiai ją stebėjo.

- Gal jūs ir teisi, madam, - pagaliau lėtai tarė. - Bet... sunku patikėti. O gal geroslovakas Borisas, vykdydamas savo šeimininko įsakymą, nukreipė pistoletą į princą? Kas pasakys? O gal princas Michailas su Borisu blogai elgėsi, ir šis atkeršydamas jį nužudė?

- Tas vaikinas labai jau panašus į piktadarį, - pritarė lordas Katerhemas. - Kai tik pasirodo koridoriuje, kambarinė dreba iš baimės.

- O dabar, - tarė Lemua, - aš jau turiu eiti. Pamaniau, jums bus įdomu sužinoti, kaip klostosi reikalai.

- Labai dėkoju, kad atėjote ir papasakojote, - atsakė lordas Katerhemas. - Ar tikrai nenorite nieko išgerti? Na, jei ne, tai sudie. Labos nakties.

- Nekenčiu šito žmogaus su juoda barzdele ir akiniais! - prancūzui išėjus, tarė Bundla. - O, aš tikiuosi, Entonis dar jam parodys, kur vėžiai žiemoja! Norėčiau pamatyti, kaip jis tryps iš įniršio! Virdžinija, o ką tu apie visa tai manai?

- Nebeišmanau, ką ir manyti, - sunkiai atsiduso Virdžinija. - Pavargau ir eisiu miegoti.

- Gerai sakote, - palaikė ją lordas Katerhemas. - Jau pusė dvyliktos.

Virdžinijai einant apytamsiu holu, šoninėse duryse šmėstelėjo pažįstama figūra.

- Inspektoriau Betlai! - griežtai pašaukė ji.

Inspektorius nenoriai priėjo.

- Klausau, misis Revel.

- Buvo atėjęs mesjė Lemua. Jis papasakojo... Sakykite, ar teisybė, kad misteris Fišas - Amerikos detektyvas?

Inspektorius patvirtindamas linktelėjo:

- Taip, teisybė.

- Ir tai žinojote?

Betlas vėl linktelėjo.

- Ačiū, aš supratau, - Virdžinija apsisuko ir nuėjo prie laiptų. Iki tos akimirkos ji dar netikėjo. Po Betlo patvirtinimo turėjo patikėti.

Atsisėdusi prie tualetinio stalelio, Virdžinija stengėsi bešališkai viską apmąstyti ir susigaudyti, kas čia vyksta. Vėl prisiminė kiekvieną Entonio pasakytą žodį, bet dabar jau jie įgavo visai kitą prasmę. Jis pasakojo apie kažkokį darbą, kuriam rengėsi ir kurį niekino...

Kažkas cinktelėjo į langą. Virdžinija krūptelėjo ir atsistojo. Mažas auksinis laikrodėlis rodė antrą nakties. Beveik dvi valandas ji sėdėjo ir mąstė.

Vėl cinktelėjo. Virdžinija suprato - kažkas mėtė akmenukus. Atidariusi langą, apačioje išvydo aukštą vyrą. Tuo metu jis kaip tik pasilenkė ir pasisėmė saują žvyro. Virdžinijos širdis ėmė smarkiau daužytis. Štai žmogus išsitiesė, ir ji atpažino geroslovaką Borisą.

- Ko reikia? - tyliai paklausė ji, visai nenustebusi, kad Borisas išdrįso tokiu laiku į jos langą mėtyti akmenukus. - Ko jums reikia? - nekantriai pakartojo.

- Aš atėjau savo šeimininko palieptas, - beveik pašnibždom tarė Borisas, bet ji aiškiai girdėjo kiekvieną žodį. Boriso balsas skambėjo tvirtai ir valdingai.

- Ką liepė pasakyti?

- Įsakė parvežti jus! Štai laiškelis. Metu!

Virdžinija truputį paėjo nuo lango. Prie akmens pririšta popieriaus skiautelė nukrito tiesiai prie jos kojų. Virdžinija pakėlė, išvyniojo ir

perskaitė: "Mano mieloji, aš pakliuvau į keblią padėtį, bet, manau, garbingai išsisuksiu. Ar patikėsite mano žodžiais, ar panorėsite pas mane ateiti?"

Keletą minučių Virdžinija stovėjo sustingusi kaip stulpas, vis skaitydama ir skaitydama tas kelias eilutes. Paskui pakėlė galvą ir apsižvalgė, tarsi pirmą kartą regėdama prabangų savo miegamąjį.

- Ką turiu daryti? - paklausė, persisvėrusi per palangę.

- Policijos inspektorius budi kitoje pusėje, po pasitarimų kambario langais. Lipkite žemyn ir išeikite pro šonines duris. Mašina laukia plente.

Virdžinija linktelėjo. Mikliai persirengė, užsidėjo mažytę skrybėlę ir, parašiusi trumpą laiškutį Bundlai, prisegė prie smeigtukų pagalvėlės. Dar kartą apžvelgusi kambarį, tyliai nulipo laiptais, atidarė šonines duris ir akimirką stabtelėjo lygiai kaip jos protėviai, prieš pradėdami karo veiksmus Kredsdorfe, ir truputį svaigstančia galva išėjo į sodą.

XXVI skyrius

SPALIO 13

Trečiadienį, dešimtą valandą ryto, Entonis Keitas įėjo į "Herindžo" viešbutį ir pasakė budinčiajam norįs pasimatyti su baronu Loloprolzemnetu, čia užėmusiu visą anfiladą.

Entoniui teko ilgokai palaukti. Paskui jį nuvedė į barono kambarius. Šeimininkas stovėjo ant kilimėlio prie židinio šiek tiek manieringa poza. Mažasis kapitonas Androsis, be galo korektiškas, nors ir aiškiai priešiškas, trynėsi ne per toliausiai nuo barono.

Griežtai laikydamiesi etiketo, Entonis ir baronas vienas kitam linkčiojo ir lankstėsi, mat Keitas puikiai žinojo taisykles.

- Tikiuosi, atleisite už tokį ankstyvą vizitą, barone, - tarė Entonis, padėdamas ant stalelio skrybėlę ir lazdelę. - Noriu šį tą pasiūlyti.

- Cha! Tai... tai? - paklausė baronas.

Kapitonas Androsis, kuris niekad viešai neparodė to, ką manė apie Entonį, žiūrėjo į jį gana įtariai.

- Viskas paremta gerai žinomu paklausos ir pasiūlos principu, - tarė Entonis. - Vienas turi ir pasirengęs perleisti, kitas nori turėti - belieka tik

susitarti dėl kainos...

Baronas atidžiai pažiūrėjo į svečią, bet nieko neatsakė.

- Geroslovakijos baronas ir Anglijos džentelmenas gali lengvai susitarti.

Entonio žodžiai baronui patiko.

- Taip, - pritardamas linktelėjo, - labai teisingai pasakėte. Net kapitonas Androsis, paėjęs truputį toliau, rodos, pritardamas, linktelėjo.

- Labai gerai, - tarė Entonis, - nebesuksiu užuolankomis...

- Kaip jūs pasakėte? - pertraukė baronas. - Užuolankomis? Nesupratau...

- Tai toks vaizdingas išsireiškimas, barone, - paaiškino Entonis. - Kalbant paprastai - jūs norite prekės, aš ją turiu. Laivas labai geras, bet ant jo paskuigalio trūksta simbolinės figūros... Laivu aš vadinu Geroslovakijos monarchistų partiją. Šiuo metu jūsų politinė programa neturi atspirties taško - netekote princo! Imkite ir įsivaizduokite - tik įsivaizduokite, - kad aš galiu parūpinti jums princą...

Baronas nustebęs žiūrėjo į jį.

- Nesupratau... tos paskutinės frazės.

- Sere, - įsiterpė kapitonas Androsis, niršiai pešiodamas ūsus, - jūs įžeidinėjate mus!

- Nė kiek, - atsakė Entonis. - Aš stengiuosi būti jums naudingas. Paklausa ir pasiūla - ar suprantate? Jokios apgaulės. Jeigu susitarsime, patys pamatysite, kad viskas labai dora. Iš komodos stalčiaus, kuriame saugomas nuotakos kraitis, aš paimsiu ir jums pateiksiu dokumentų originalus...

- Ką pasakėte? - sukluso baronas. - Aš ir vėl nesupratau.

- Tiek to, - linksmai atsakė Entonis. - Šnekant vulgaria kalba, tai skambėtų taip: aš turiu šį bei tą rankovėje. Suprantate? Jūs norite princo - aš imuosi jį parūpinti, bet tik su tam tikra sąlyga.

Baronas ir Androsis jau nebenuleido nuo jo akių, o Entonis lyg niekur nieko paėmė nuo stalo skrybėlę bei lazdą ir jau rengėsi išeiti.

- Pagalvokite apie tai, ką sakiau. Ir dar vienas svarbus momentas: šiandien turite nuvažiuoti į Čimneizą, kapitonas Androsis irgi. Ten dėsis įdomūs dalykai. Paskirkime pasimatymą... kad ir pasitarimų kambaryje, devintą valandą. Ačiū, džentelmenai. Tikiuosi, jūs būtinai atvyksite.

Baronas žengė keletą žingsnių pirmyn ir dar atidžiau pažiūrėjo į Entonį.

- Misteri Keitai, - oriai tarė jis. - Jūs juk neketinate iš manęs pasijuokti!

Entonis lygiai taip pat atidžiai žiūrėjo į jį.

- Barone, - atsakė kiek nustebęs, - po šio vakaro jūs pirmasis supra-

site - mano pasiūlymas vertas dėmesio.

Nusilenkęs abiem vyrams, Entonis išėjo.

Antrasis jo vizitas buvo į Sitį, pas misterį Isaksteiną.

Entonį pasitiko išblyškęs, elegantiškai apsirengęs, pabrėžtinai mandagių manierų kariškos laikysenos jaunuolis.

- Jūs norėjote susitikti su misteriu Isaksteinu, ar ne? Tačiau šįryt jis be galo užimtas. Suprantate - skubūs pasitarimai ir visa kita... Gal galėčiau jį pavaduoti?

- Aš būtinai turiu su juo susitikti, - pabrėžė Entonis ir nerūpestingai pridūrė: - Ką tik atvažiavau iš Čimneizo...

Jaunuolis krūptelėjo.

- O, na gerai, aš pažiūrėsiu...

- Pasakykite, labai svarbus reikalas...

- Ar turite lordo Katerhemo įpareigojimą?

- Beveik. Tučtuojau turiu pasikalbėti su misteriu Isaksteinu.

Po kelių minučių Entonį nuvedė į prašmatnius kambarius. Labiausiai jį nustebino nepaprasto dydžio odiniai krėslai.

Misteris Isaksteinas atsistojo ir pasisveikino.

- Atleiskite, kad taip atkakliai pas jus broviausi, - tarė Entonis. - Žinau, esate užimtas žmogus, ir nesiruošiu trukdyti ilgiau negu būtina. Turiu tokį reikaliuką...

Šaltomis juodomis akimis Isaksteinas atidžiai tyrinėjo svečią.

- Gal norite cigaro? - netikėtai paklausė ir atkišo dėžutę.

- Ačiū, mielai - atsakė Entonis. - Tai susiję su Geroslovakija, - brėždamas degtuką, ėmė aiškinti Entonis. Jis pastebėjo - pašnekovo akys sužvilgo. - Princo Michailo nužudymas šiek tiek sujaukė jūsų planus, ar ne?

Vienas Isaksteino antakis pašoko į viršų.

- E... ? E! - sumurmėjo ir įdūrė žvilgsnį į lubas.

- Nafta, - mįslingai tarė Entonis, žvelgdamas į poliruotą stalo paviršių. - Nuostabus dalykas - nafta...

Jis pajuto - finansininkas susidomėjo.

- Šitam klausimui jūs skiriate didelį dėmesį, misteri Keitai?

- Visai ne. Bet aš manau, Isaksteinai, jeigu negausite naftos koncesijų, nelabai džiaugsitės, ar ne?

- Ką siūlote? - paklausė pašnekovas, jau žiūrėdamas tiesiai į akis.

- Gerą pretendentą į sostą, kuris veiktų taip, kaip nori Britanijos vyriausybė.

- O kur tokį rasite?

- Čia jau mano rūpestis.

Isaksteinas vos vos šyptelėjo.

- Jūs kalbate apie autentišką sosto įpėdinį? - paklausė, smaigstydamas jį akimis. - Jeigu tai juokdario išdaigos, nelaukite mano pritarimo

- Įpėdinis absoliučiai autentiškas.

- Pilna to žodžio prasme?

- Taip.

- Tikiu jumis.

- Gerai, kad nereikėjo ilgai įkalbinėti, - tarė Entonis.

Isaksteinas nusišypsojo.

- Aš nebūčiau tuo, kas esu, jeigu nemokėčiau spręsti, kada žmonės kalba tiesą, o kada - meluoja, - paprastai atsakė jis. - Kokios sąlygos?

- Tokia pat paskola ir tomis pačiomis sąlygomis, kaip žadėjote princui Michailui.

- O asmeniškai jums?

- Šiuo momentu nieko, išskyrus vieną smulkmeną. Norėčiau, kad šį vakarą atvažiuotumėte į Čimneizą.

- Ne, - ryžtingai atsakė Isaksteinas, - šito negalėsiu padaryti.

- Kodėl?

- Turiu labai svarbius pietus.

- Manau, privalote atsisakyti pietų vardan savo paties gerovės.

- Ką turite omenyje?

Kokią minutę Entonis tylėdamas žiūrėjo į jį, paskui lėtai tarė:

- Reikalas tas, kad rado revolverį, kuriuo nušovė Michailą. Ir žinote, kur jį rado? Jūsų lagamine...

- Ką?! - įtūžęs Isaksteinas kone pašoko iš krėslo. - Ką čia tauškiate? Iš kur tokios naujienos?

- Pasakysiu.

Ir Entonis ramiai papasakojo, kaip buvo užtiktas revolveris. Jam kalbant, Isaksteino veidas ėjo vis pilkyn.

- Bet juk tai falsifikacija! - kai Entonis baigė, perpykęs sušuko jis. - Aš niekad neslėpiau jokio revolverio. Ir apskritai nieko nežinau. Tai apgavystė!

- Taip labai nesijaudinkite, - bandė raminti Entonis. - Jeigu čia atsitiktinumas, lengvai galėsite įrodyti.

- Įrodyti? Bet kaip?

- Būdamas jūsų vietoje, aš būtinai šį vakarą važiuočiau į Čimneizą.

Isaksteinas abejodamas žvilgtelėjo į Entonį.

- Patariate važiuoti?

Entonis pasilenkė ir kažką pašnibždėjo jam į ausį. Finansininkas taip nustebo, kad net atsišliejo į krėslo atkaltę.

- Iš tikrųjų manote?..

- Atvažiuokite ir viską pamatysite, - tarė Entonis.

XXVII skyrius

SUEIGA

Laikrodis pasitarimų kambaryje išmušė devynias.

- Tai jau visi, - giliai atsiduso lordas Katerhemas ir sielvarto kupinom akim apžvelgė kambarį.

- Vyriausybės organas, sukomplektuotas iš beždžionių, - sumurmėjo lordas, kiek ilgiau žvelgdamas į baroną. Bundlai toks pasakymas pasirodė per aštrus ir ji ėmė priekaištauti:

- Kodėl taip jo nemėgsti? Jis tik ką sakė, kad tu visiems pasipūtėliams bajorams galėtum būti idealus anglo svetingumo pavyzdys.

- Drįstu priminti, - tarė Katerhemas, - jis visuomet panašiai mala... kaip tik todėl atgrasu su juo šnekučiuotis. O aš jau ir ne toks svetingas. Viskas įkyrėjo iki gyvo kaulo. Jeigu galėčiau išnuomoti Čimneizą kokiam Amerikos verslininkui, nesvarstydamas persikelčiau į viešbutį. Tenai jeigu tik kas trukdo, tuoj pat gali pareikšti savo teises arba išvažiuoti.

- Nenukabink nosies, tėte, atrodo, jau galutinai atsikratei misteriu Fišu.

- Man jis visuomet atrodė truputį komiškas, - tarė lordas Katerhemas, paprastai mėgęs paprieštarauti dukrai. - O štai tas jaunas ir rafinuotas žmogus, tas misteris Keitas, įpainiojo mane į naują istoriją. Kodėl vėl visus turiu priimti Čimneize? Kodėl jis neišsinuomavo Larčezo, Elmhersto ar kito dvaro ir tenai nesukvietė savo kompanijos?

- Ne ta atmosfera, - paaiškino Bundla.

- Ar tik kas nesugalvojo pažaisti su mumis naujo žaidimo? - nervingai paklausė lordas. - Aš nepasitikiu prancūzu Lemua. Prancūzų policija visuomet buvo sukta. Sugeba apjuodinti nekaltą žmogų ir užmauti jam apinasrį... Lemua nieko nereiškia pasakyti, kad žinąs, kas nužudė princą Michailą, ir ramiausiai apkaltinti mane.

Durys atsidarė, ir Treduelis paskelbė:

- Misteris Džordžas Lomaksas ir misteris Everslejus!

- Va ir "Menkė" su savo nepamainomu šuneliu! - sumurmėjo Bund-

la.

Bilis tuoj priėjo prie jos, o Džordžas sveikino lordą Katerhemą taip, kaip buvo išmokęs viešuose priėmimuose.

- Mano mielasis Katerhemai, - tarė Džordžas, spausdamas ranką, - gavęs jūsų kvietimą, aš, žinoma, negalėjau atsisakyti.

- Labai malonu, mano drauge, labai malonu. Be galo džiaugiuosi jus regėdamas.

Lordo Katerhemo sąžinė visuomet paakindavo būti pernelyg mandagiu, nors tam žmogui jis ir nejautė simpatijos.

- Nepasakyčiau, kad aš kviečiau, bet tai neturi reikšmės.

Tuo laiku Bilis pašnibždom atakavo Bundlą:

- Norėčiau sužinoti, kam čia surengta visa šita komedija? Ką tai reiškia? Girdėjau, Virdžinija išėjo naktį... Gal ją pagrobė?!

- Ne, - atsakė Bundla, - ji paliko laiškelį, paprasčiausią, ten nieko ypatinga.

- Gal ne viena išdūmė.... gal su tuo pokštininku iš kolonijos? Tas vyriokas man nepatiko. Be to, girdėjau, kilęs įtarimas, ar tik ne jis aukščiausios klasės sukčius. Kažin, ar galėtų būti?..

- O kodėl ne?

- Juk karalius Viktoras - prancūzas, o Keitas, be abejo, anglas...

- Turbūt nežinote - karalius Viktoras yra puikus lingvistas. Be to, pusiau airis.

- O, Dieve, štai kodėl pabėgo...

- Kažin ar dėl to. Šį rytą iš misterio Keito gavome telegramą. Pranešė būsiąs pas mus devintą valandą. Jis pakvietė ir "Menkę". Kiti irgi atvažiavo misterio Keito kvietimu.

- Nieko sau sueigėlė, - visus apžvelgęs, tarė Bilis. - Vienas seklys, prancūzų - prie lango, kitas, anglų, - prie židinio... Turbūt dalys žvaigždes ir lampasus.

Bundla papurtė galvą.

- Be žinios dingo misteris Fišas. Nėra Virdžinijos. O visi kiti jau čia. Man atrodo - net oda jaučiu, - atėjo ta akimirka, kai kas nors ims ir pasakys: "Džeimsai, nusikaltėlis yra... " - ir viską išklos. Mes belaukiame tik Entonio Keito.

- Jis jau čia nosies nebekiš, - tarė Bilis.

- Tai kam surengė šitą sueigą?

- O, jis gudrus! Visus sukvietė, o pats laisvai darbuojasi kur nors kitur. Žinoma, taip būna...

- Iš tikrųjų manote, kad jis neateis?

- Žinoma! Kišti galvą į liūto nasrus? Pažiūrėkite - pilnas kambarys seklių ir aukštų pareigūnų.

- Jeigu manote, kad šitų jis išsigąstų, tai apie karalių Viktorą daug ko nežinote. Sprendžiant iš pasakojimų, čia kaip tik tokia situacija, kurias jis mėgsta ir iš kurių pratęs sausas išeiti.

Everslejus abejodamas pakraipė galvą.

- Bet šį kartą būtų jam riesta. Situacija aiškiai nepalanki. Jis niekada...

Durys atsidarė, ir Treduelis pranešė:

- Misteris Keitas!

Entonis perėjo kambarį ir sustojo priešais pilies šeimininką.

- Lorde Katerhemai, aš suteikiau jums daug rūpesčių ir, patikėkite, dėl to labai gailiuosi. Tačiau manau, kad ši naktis atskleis visas paslaptis.

Lordas Katerhemas susijaudino ir pasidarė nuolaidus. Jis visuomet paslapčia simpatizavo Entoniui.

- Ką čia, kokie čia rūpesčiai, - atsakė.

- Jūs labai malonus. Matau, jau visi susirinkę. Tokiu būdu galiu pradėti vykdyti savo uždavinį.

- Nesuprantu, - susierzinęs prabilo Džordžas Lomaksas. - Nieko nesuprantu. Viskas labai jau keista, misteri Keitai. Padėtis be galo įtempta ir labai subtili. Aš griežtai laikausi nuomonės, kad... - Džordžo gražbylystės srautas ūmai nutrūko - prie "Didžiojo žmogaus" priėjo inspektorius Betlas ir kažką pašnibždėjo į ausį. Džordžas nustebęs sutriko.

- Jeigu taip, tai labai gerai, - nenorom tarė jis ir jau gana garsiai išstenėjo: - Aš esu įsitikinęs - mes visi norime paklausyti, ką pasakys misteris Keitas.

Entonis į Džordžo tauškesį nekreipė dėmesio.

- Paprasčiausiai, man galvon šovė viena mintis, - linksmai tarė Entonis. - Turbūt visi žino, kad šifruotame laiške buvo minimas Ričmondas ir kai kurie skaičiai.

Jis truputį patylėjo.

- Mes stengėmės įspėti paslaptį, bet nieko nelaimėjome. Grafo Stilptičiaus memuaruose, kuriuos, susiklosčius laimingoms aplinkybėms, man teko perskaityti, buvo minimi kažkokie "gėlių pietūs". Visi ateidavo pasipuošę gėlių emblemomis. Grafas irgi turėjo tokią emblemą, mes ją radome slaptojo koridoriaus nišoje, - rožę. Jei atsimenate, ten mes aptikome ir kitų daiktų: sagų, popierėlį su raidėmis, net siūlų. Siūlai sumegzti gražiomis eilutėmis. Sakykite, džentelmenai, kas pilyje sudėta dailiai į eilutes? Knygos, ar ne? Lordo Katerhemo bibliotekoje yra knyga "Grafo Ričmondo gyvenimas". Sugretinkite šituos faktus. Ar dabar supratote, kur slėptuvė? Laikantis šios versijos ir pasinaudojant šifru skaičiuojant lentynas bei knygas, manau, galima įsitikinti, kad... e... mūsų paieškų objektas yra už "Grafo Ričmondo gyvenimo" knygos.

Entonis apsižvalgė, matyt, laukdamas pritarimo.

- Kaip Dievą myliu, man atrodo, tai be galo geniali mintis, - prabilo lordas Katerhemas.

- Taip, labai geniali, - pritarė Lomaksas. - Bet reikia įrodymų. Reikia pamatyti savo akimis.

Entonis susijuokė.

- Pageidaujate pudingo kokybės įrodymo? Kaip įrodysim, jei pudingas suvalgytas ir nieko neliko! Bet aš įrodymus pateiksiu. - Jis pašoko. - Tuoj pat einu į biblioteką...

Tačiau Entonį sustabdė mesjė Lemua.

- Luktelkite, misteri Keitai. Ar galiu pasinaudoti jūsų rašymo priemonėmis, lorde Katerhemai? - priėjęs prie stalo, jis greitai parašė kelis žodžius, įkišo raštelį į voką ir, kažką brūkštelėjęs, paskambino. Tuoj įėjo Treduelis ir Lemua padavė jam laišką.

- Pasistenkite, kad šį laiškelį tuoj pat gautų adresatas.

- Klausau, sere, - Treduelis kaip visuomet išdidžiai apsigręžė ir išėjo.

Entonis sutriko. Dar kiek pastovėjęs, vėl atsisėdo.

- Kokia geniali mintis jums atėjo į galvą, Lemua? - linksmai paklausė jis.

Visi staiga pajuto - atmosfera įkaito.

- Jeigu brangenybė yra ten, kur sakote, tai ji tenai išbuvo septynerius metus, taigi gali pabūti dar ketvirtį valandos.

- Ar tai ir viskas, ką norėjote pasakyti? - paklausė Entonis.

- Ne, ne viskas. Šitaip klostantis aplinkybėms, būtų neprotinga leisti kam nors išeiti iš šio kambario, ypač tiems, kurių praeitis kelia įtarimą.

Entonis suraukė antakius ir užsirūkė.

- Taip, valkatos gyvenimas pagarbos nevertas, - tarė kažkaip svajingai.

- Prieš du mėnesius, misteri Keitai, jūs buvote Pietų Afrikoje. Šį faktą mes patikrinome. O prieš tai?

Entonis, atsišliejęs į kėdės atkaltę, tingiai pūtė dūmų kamuoliukus.

- Kanadoje, laukiniuose Šiaurės Vakaruose...

- O gal galite prisiekti, kad nesėdėjote kalėjime? Prancūzijos kalėjime?

Inspektorius Betlas mechaniškai žengė žingsnį arčiau durų, tarsi norėdamas užkirsti kelią nusikaltėliui, bet Entonis nė neketino keltis iš savo vietos. Tik pažiūrėjo į prancūzų seklį ir nusijuokė.

- Mano vargše Lemua, jūs sergate šizofrenija. Iš tikrųjų jums visur vaidenasi karalius Viktoras. Nejaugi įsivaizduojate, kad aš ir esu tas paslaptingasis džentelmenas?

- Neigiate?

Entonis nupurtė pelenus nuo švarko rankovės.

- Niekad neneigiu to, kas man teikia pramogą, bet toks kaltinimas labai jau juokingas.

- Ak, jūs taip manote, - tarė prancūzas ir net palinko. Jo veidas skausmingai išvipo, jis net kiek sutriko, nes Entonio elgesio maniera varė jį iš proto. - Kaip reaguotumėte į tai, mesjė, jeigu pasakyčiau, kad šiuo metu kaip tik rengiuosi sugauti karalių Viktorą, ir niekas negalės man sutrukdyti.

- Pagirtina, - atsakė Entonis, - bet jūs, rodos, ir anksčiau vylėtės jį pagausiąs. Ar ne, Lemua? Bet karalius Viktoras būdavo gudresnis už jus. Ar nebijote, kad taip gali atsitikti ir šį kartą? Ne šiaip sau visi šneka - jis miklus vaikinas.

Pokalbis virto seklio ir Entonio žodžių dvikova. Visi jautė kylančią įtampą ir suklusę sekė kovą - kovą tarp be galo rimto prancūzo ir žmogaus, kuris, sėdėdamas krėsle, ramiai rūkė ir kurio žodžiai, rodės, bylojo tik viena - jis neturi jokių rūpesčių ir nė kiek nesijaudina.

- Būdamas jūsų vietoje, Lemua, aš elgčiausi labai atsargiai, - tarė Entonis. - Kontroliuokite savo veiksmus.

Lemua nusišypsojo, ir ta šypsena patraukė Entonio dėmesį. Jis sujudėjo ir paėmė naują cigaretę.

- Matėte, aš tik ką parašiau laišką, - kalbėjo prancūzų seklys. - Savo draugams viešbutyje. Vakar gavau iš Prancūzijos karaliaus Viktoro, vadinamojo kapitono O'Neilo, pirštų atspaudus ir ypatingų žymių aprašymą. Paprašiau, kad atneštų. Po kelių minučių mes sužinosime, kas iš tikrųjų jūs esate!

Entonis žvilgsniu tyrinėjo Lemua, ir vos pastebima šypsenėlė švystelėjo jo veide.

- Esate labai gudrus, Lemua. Aš šito nebūčiau sugalvojęs. Atneš dokumentus, jūs priversite mane kyštelėti pirštą į rašalą arba į kokią kitą šlykštynę ir paimsite atspaudus. Išmatuosite ausis, paieškosite ypatingų žymių ir jeigu sutaps?..

- Taigi, jeigu sutaps? - paklausė Lemua. - A?. .

Entonis palinko į priekį.

- Na, o jeigu sutaps... - lėtai tarė jis, - kas bus tada?

- Kas tada?.. - seklys, rodos, nustebo. - Tada... Aš įrodysiu, kad jūs - karalius Viktoras! - tariant tuos žodžius, pirmą kartą jo veidu perbėgo netikrumo šešėlis.

- Be abejo, tai jums suteiks didelį malonumą, - tarė Entonis. - Nors aš net nenutuokiu, kas man gresia. Žinokite, aš nesutiksiu su jūsų kaltinimais. Bet sakykim - tiesiog taip sau, pasvarstykime iš tuščio buvimo, - aš iš tikrųjų esu karalius Viktoras. Na ir kas? Aš imsiu atgailauti.

- Atgailauti?

- Taip. Įsivaizduokite save karaliaus Viktoro vietoje, Lemua. Priverskite vaizduotę šiek tiek padirbėti. Jūs ką tik išėjote iš kalėjimo. Vėl atgavote laisvę, jau nebetraukia pirmykštis gyvenimas. Dar daugiau, susipažinote su žavinga mergina. Ketinate vesti, apsigyventi kaime ir ramiai auginti aguročius. Tvirtai nutarėte nuo šiol gyventi nepriekaištingą gyvenimą. Ar galite įsivaizduoti save karaliaus Viktoro vietoje ir pasijusti jo kailyje?

- Nė už ką, - atsakė Lemua ir ironiškai nusišypsojo.

- Gal ir negalite, - sutiko Entonis, - nes esate ne karalius Viktoras, todėl nepajėgiate suprasti jo jausmų.

- Viskas, ką šnekate, paprasčiausi niekai, - greitakalbe išpylė prancūzas.

- Ne, visai ne niekai. Dar pasamprotaukime, Lemua. Jeigu aš karalius Viktoras, tai kokius galite pateikti kaltinimus? Buvusioms byloms naujų įrodymų neiškapstysite. Be to, jau už viską atsėdėjau, taigi su tuo baigta. Manau, galėtumėte mane areštuoti tik už valkatavimą ir įtarus ketinant padaryti kriminalinį nusikaltimą, bet tai menka jums paguoda, ar ne?

- Jūs pamirštate Ameriką! - tarė Lemua. - Ką pasakysite apie savo veiklą Amerikoje? Juk reikalavote pinigų, apsimetėte princu Nikolajumi Obolovičiumi?

- Klystate, Lemua, - atsakė Entonis. - Tuo laiku aš net arti Amerikos nebuvau. Ir tai galiu lengvai įrodyti. Jeigu karalius Viktoras vaidino Nikolajaus vaidmenį Amerikoje, vadinasi, aš ne karalius Viktoras. Ar esate įsitikinęs, kad tai buvo ne princas Nikolajus?

Į pokalbį įsiterpė inspektorius Betlas.

- Tai tikrai buvo apsišaukėlis, misteri Keitai.

- Nepulsiu su jumis ginčytis, Betlai, - tarė Entonis, - jūs visuomet teisus.

- Ir jūsų toks pat įprotis - visuomet likti teisiu.

- Ar taip pat esate įsitikinęs, kad princas Nikolajus mirė Konge?

Betlas smalsiai pažvelgė į jį.

- Galvos neguldyčiau, sere, bet dauguma šituo tiki.

- Atsargus žmogus! Jūsų principas toks: rasti kuo daugiau tarpusavy susijusių faktų, ar ne? Aš pasinaudosiu šituo principu ir mesjė Lemua pateiksiu daug tarpusavy susijusių faktų. Aš neneigiu jo prielaidos, tegul ją vysto. Bet visuomet tikiuosi, kad reikiamu momentu vis kas nors pakliūs po ranka. Nujausdamas, kad gali kilti šiokių tokių nemalonumų, ėmiausi kai kurių atsargumo priemonių ir parūpinau kozerinę kortą. Ji, arba teisingiau sakant, jis yra viršuje!

- Viršuje? - be galo susidomėjęs, pakartojo lordas Katerhemas.

- Taip, pastarosiomis dienomis jis buvo labai sunkioje būklėje... Vargšas vaikinas: kažkas stipriai trinktelėjo per galvą. Aš jį slaugiau.

Nejučia pasigirdo Isaksteino bosas:

- Ar mes galime atspėti, kas jis?

- Jeigu norite, pabandykite, - atsakė Entonis, - bet...

Lemua staiga įsiuto:

- Kvailystė! Jūs ir vėl norite mane pergudrauti. Galbūt sakėte teisybę. Galbūt jūs iš tikrųjų nebuvote Amerikoje, o kažkur kitur. Esate per daug protingas, kad teigtumėte tai, ko iš tikrųjų nebuvo. Bet vis dėlto esate nusikaltėlis... Žudikas! Taip, taip, princo Michailo žudikas! Tą naktį, kai ieškojote akmens, princas Michailas jums pastojo kelią ir...

- Lemua, ar esate girdėjęs, kad karalius Viktoras žudytų? - greitai paklausė Entonis. - Juk žinote lygiai kaip ir aš, net geriau už mane, - jis niekada nepraliejo kraujo.

- Jeigu ne jūs, tai kas galėjo jį nužudyti? - sušuko Lemua. - Pasakykite man, kas?..

Tuo metu terasoje skardžiai švilptelėjo. Entonis pašoko.

- Jūs klausiate, kas nužudė princą Michailą? Šito jums nesakysiu. Aš parodysiu žudiką! Šis švilpesys - signalas, kurio laukiau. Princo Michailo žudikas dabar yra bibliotekoje.

Niekam nespėjus pasakyti nė žodžio, Entonis iššoko pro langą į terasą. Tada ir kiti pasileido iš paskos. Aplenkę pilies iškyšulį, atsidūrė po bibliotekos langais. Entonis pastūmė rėmą, ir langas atsidarė. Labai atsargiai praskleidė sunkią aksomo užuolaidą. Žmogus skubėdamas traukė vieną knygą po kitos ir vėl kišo atgal. Jis taip buvo užsiėmęs, kad nejuto, kas dedasi prie lango. Silpnas kišeninis žibintuvėlis teapšvietė tik knygas.

Kol jie stovėjo, žiūrėdami ir bandydami atpažinti, kas gi tas žmogus, iš už jų nugarų išniro diktas vyras ir, suriaumojęs lyg laukinis žvėris, puolė vidun.

Žibintuvėlis nukrito ant grindų ir užgeso. Prie knygų spintos užvirė grumtynės. Lordas Katerhemas apgraibomis užčiuopė lempą ir uždegė. Kitame kambario pakraštyje, susikibę į glėbius, ėmėsi du žmonės. Ūmai nuaidėjo skardus revolverio šūvis. Mažesnysis susirietė ir nugriuvo. Diktasis atsigręžė. Tai buvo Borisas. Jo akys spindėjo fanatiko liepsna.

- Ji nužudė mano šeimininką, - sušvogždė Borisas. - O dabar norėjo nušauti mane. Aš stengiausi atimti ginklą, bet besigrumiant revolvėris netyčia pats iššovė. Šventasis Michailas atleis man už tai. Moteris, atnešusi tiek nelaimių, mirė...

- Moteris?! - sušuko Džordžas Lomaksas.

Visi šūstelėjo arčiau. Ant grindų, dar spausdama rankoje revolverį, nebegyva gulėjo... madmuazelė Braun. Jos veidą buvo iškreipęs įniršis.

XXVIII skyrius

KARALIUS VIKTORAS

- Aš iš karto ją įtariau, - aiškino Entonis. - Žmogžudystės naktį jos kambaryje blykstelėjo ir kaip mat užgeso šviesa. Tačiau paskui suabejojau. Važiavau į Dinartą pas grafienę de Belvil ir viską išklausinėjau apie madmuazelę Braun. Grafienė patvirtino, kad madmuazelė Braun tikrai pas ją dirbusi ir neturėjo jai nė menkiausio priekaišto. Todėl ir patikėjau: ji neapsimetinėja, o iš tikrųjų yra madmuazelė Braun.

Aš buvau kvailys. Man nė į galvą netoptelėjo - juk tikrąją madmuazelę Braun galėjo pagrobti pakeliui į naująją darbo vietą, o jos pareigas užimti kita moteris! Lioviausi tyrinėjęs šią versiją ir ėmiau sekti misterį Fišą. Misteris Fišas paskui mane atvyko į Doverį, o ten aplinkybės susiklostė taip, kad mums pasisekė viską išsiaiškinti. Aš daug ką supratau. Svarbiausia - jis seklys, ieškąs karaliaus Viktoro. Aš ir vėl grįžau prie pirmykštės versijos - dėl princo Michailo mirties kalta madmuazelė Braun.

Bet dvejonių neatsikračiau: juk misis Revel atpažino šią moterį. Tiesa, tik po to, kai priminiau ją tarnavus pas grafienę de Belvil. Bet misis Revel pasakė - guvernantės veidas jai yra pažįstamas.

Betlas jums papasakos apie tai, kaip, norėdami sutrukdyti misis Revel atvažiuoti į Čimneizą, jos namuose nužudė žmogų. Ir nors čia įpainiota "Raudonoji ranka", nubaudusi išdaviką, žmogžudystė įvykdyta taip, kad įtarimas kristų ant misis Revel. Kad yra kažkoks ryšys su Geroslovakija, aš spėjau ir anksčiau. Misis Revel buvo vienintelis pilies svečias, gyvenusi toje šalyje. Kilo įtarimas: gal princas Michailas - netikras, bet netrukus įsitikinau klydęs. O kai supratau - negalima atmesti prielaidos, kad madmuazelė Braun - pakaitinis asmuo, pasidarė aišku: kažkas buvo be galo suinteresuotas, kad misis Revel guvernantės neatpažintų.

- Tai kas ji tokia? - susidomėjo lordas Katerhemas. - Ar iš misis Revel Geroslovakijos pažįstamų?

- Manau, į šį klausimą gali atsakyti baronas, - tarė Entonis.

- Aš? - baronas nustebęs žvilgtelėjo į Entonį.

- Gerai pasižiūrėkite, - tarė Entonis, - ir nesistebėkite, kad šiek tiek kitokia jos išvaizda. Atsiminkite, kažkada ji buvo aktorė...

Baronas pažvelgė ir sudrebėjo:

- Dieve šventas! - atsiduso jis. - Negalimas daiktas!

- Kas ta ledi? - paklausė Džordžas. - Ar atpažinote?

- Ne, ne, negali būti... - murmėjo baronas. - Ją juk nužudė. Juos abudu nužudė ant rūmų laiptų, ir jos kūnas buvo...

- Sužalotas ir neatpažįstamas, - priminė Entonis. - Ji pati viską sugalvojo ir puikiai sutvarkė. Paskui pasislėpė, manau, Amerikoje, ir ten daug metų gyveno, baisiai bijodama "Raudonosios rankos". Atsiminkite, juk ji paskatino žmones kelti revoliuciją. Dar daugiau, galima spėti, revoliucija kilo per tą moterį. Kai karalius Viktoras išėjo iš kalėjimo, jiedu nutarė išmėginti laimę ir surasti paslėptąjį deimantą. Tą atmintiną naktį, ieškodama akmens, susidūrė su princu Michailu, ir princas atpažino. Ji išsigando, kad bus demaskuota ir užsitrauks amžiną gėdą, todėl princą nušovė. Paskui, norėdami suklaidinti tyrimą, revolverį įkišo Isaksteino lagaminan, o laiškus grąžino.

Lemua žengtelėjo į priekį.

- Jūs sakote, kad ieškojo deimanto? - paklausė jis. - O gal ji norėjo susitikti su karaliumi Viktoru, kuris turėjo ateiti iš parko?

Entonis atsiduso.

- Liaukitės, mano drauge Lemua. Nepirškite taip atkakliai savo nuomonės. Ar nesupratote mano užuominos, kad rankovėje turiu paslėpęs kozirinę kortą?

O Džordžas, kuris be galo lėtai susivokė, kas čia vyksta, paklausė:

- Barone, jūs, rodos, atpažinote šitą damą? Sakykite!

Baronas išsitempė lyg styga.

- Klystate, misteri Lomaksai. Kiek pamenu, šitos damos niekad nebuvau sutikęs. Aš jos nepažįstu.

- Bet... - Džordžas nustebęs ir visiškai sutrikęs vis tebežiūrėjo į jį. Baronas pasivedė Lomaksą į kambario kampą ir kažką pašnibždėjo ausin.

Entonis patenkintas stebėjo, kaip mainėsi Džordžo veidas: išraudo, akys išsprogo iš orbitų ir atrodė, kad Lomaksas tuoj tuoj apalps. Padrikai ėmė murmėti:

- Neabejotina... neabejotina. Ko gero, iš tikrųjų... nėra jokios būtinybės... kaip viskas susikomplikavo... kaip sunku apsakyti...

- A! - Lemua stipriai trenkė į stalą. - Manęs visa tai nejaudina! Princo Michailo nužudymas - ne mano reikalas. Man reikalingas karalius Viktoras.

Entonis palingavo galva.

- Man jūsų gaila, Lemua, juk esate gana protingas vaikinas. Bet šitą žaidimą pralošėte. Esu priverstas ištraukti kozirinę kortą.

Jis perėjo kambarį ir paskambino varpeliu. Tuoj pat atėjo Treduelis.

- Ar džentelmenas, kuris šį vakarą atvažiavo kartu su manimi, pasirengęs?

- Taip, sere.

- Gal būtumėte toks malonus ir tučtuojau jį atvestumėte?

- Klausau, sere. - Treduelis išėjo.

- Štai ir koziris, paslaptingasis misteris Iksas! - paskelbė Entonis. - Kas jis toks? Kas gali atspėti?

- Prie dviejų pridedu du, - tarė Isaksteinas, - tai yra, sugretinu šįrytinę jūsų užuominą ir dabartinį pareiškimą. Neabejoju - kažkokiu būdu jūs sugebėjote rasti princą Nikolajų.

- Ar jūs irgi taip manote, barone?

- Taip, aš irgi taip manau. Jeigu nesugalvojote pakišti dar vieną netikrą asmenį... Bet netikiu, kad taip darytumėte. Juk visuomet laikydavotės džentelmeno žodžio.

- Ačiū, barone. Šito nepamiršiu. Tai nuomonė visų vieninga?

Jis pažvelgė į nekantrius, laukimo kupinus veidus. Vienas Lemua nežiūrėjo į jį - jis stovėjo nuleidęs galvą.

Entonis išgirdo artėjančius žingsnius.

- Ir vis dėlto jūs apsirikote, - tarė, išdykėliškai nusišypsodamas. Perėjęs kambarį, atidarė duris.

Už slenksčio stovėjo žmogus... dabitišku kostiumu... dailia juoda barzda... su akiniais... neplačiu raiščiu aprišta galva.

- Leiskite pristatyti tikrąjį mesjė Lemua iš Paryžiaus seklių policijos.

Jo antrininkas kaip žaibas nėrė pro duris. Po langais bematant užvirė grumtynės. Pasigirdo Fišo balsas:

- Ne, nieko nebus, brangusis, jau nepaspruksite. Neveltui čia visą vakarą tupėjau. Atvažiavau jus areštuoti ir areštavau!

XXIX skyrius

PASAKOJA ENTONIS KEITAS

- Jūs turite viską paaiškinti, misteri Keitai, - tarė Isaksteinas.

- Nedaug ir liko, - Entonis kukliai nusišypsojo. - Taigi aš išvykau į

Doverį. Fišas atsekė iš paskos, būdamas įsitikinęs, kad aš - karalius Viktoras. Priemiesčio name aptikome užrakintą žmogų. Jis mums papasakojo, kaip tenai pakliuvęs, ir mes supratome, kur atsidūrę. Taip, tikrąjį mesjė Lemua užpuolė, nugabeno į Doverį, o juo apsimetęs karalius Viktoras atvyko į Čimneizą. Bet Betlas prancūzų seklį ėmė įtarti... Pasiuntė telegramą į Paryžių, paprašydamas atsiųsti pirštų atspaudus, žymių aprašymą...

- Taip! - sušuko baronas. - Pirštų atspaudus ir kita, apie kuriuos tas niekšas kalbėjo?..

- Betlui atėjo į galvą puiki mintis, - pasakojo Entonis. - Aš susižavėjau ir dalyvavau žaidime. O paskui mano veiksmai tariamajam Lemua ėmė kelti didelį rūpestį. Šį vakarą, kai tik užsiminiau apie "eiles" ir deimanto saugojimą spėjamoje vietoje, jis tuoj pat davė žinią savo padėjėjai, o mus neišleido iš kambario. Laiškelį adresavo madmuazelei Braun. Treduelis įvykdė įsakymą, raštelį nunešė į klasės kambarį.

Lemua, apšaukęs mane karaliumi Viktoru, visomis jėgomis laikė mus kambaryje, vildamasis, kad tuo tarpu madmuazelė Braun akmenį paims, o mes nuėję rasime tik tuščią vietą.

Džordžas kostelėjo.

- Turiu pasakyti, misteri Keitai, - iškilmingai tarė jis, - šitie jūsų veiksmai verti rūsčiausio pasmerkimo. Jeigu jūsų sumanymas nebūtų pavykęs, viena didžiausių nacionalinių brangenybių būtų dingusi be pėdsakų. Beprotiškai elgėtės, misteri Keitai, beprotiškai.

- Misteri Lomaksai, jūs, rodos, nesupratote vienos mažos gudrybės, - tarė misteris Fišas. - Tas istorinis deimantas niekada nebuvo slepiamas knygų spintoje.

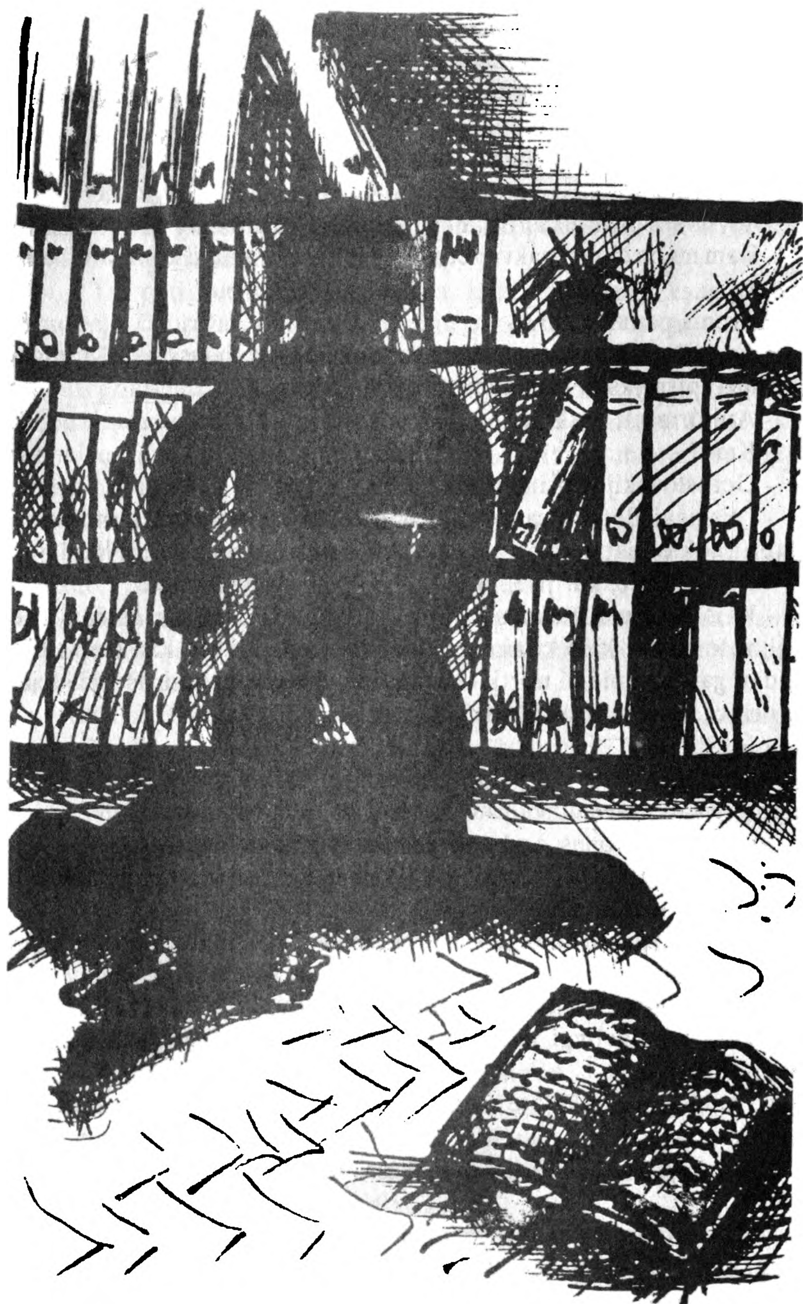
- Niekada?

- Niekada!

- Matote, - ėmė aiškinti Entonis, - grafas Stilptičius aprašė ne emblemą, o gyvą rožę. Šitą supratau pirmadienį ir tuojau patraukiau į rozarijų. Misteris Fišas padarė lygiai tokią pat išvadą. Jeigu atgręžęs nugarą saulės laikrodžiui žengsite septynis žingsnius tiesiai ir tris ir dešinę, atsidursite prie skaisčiai raudonos rožės krūmo - ji vadinasi "Ričmondas". Ieškant slaptavietės, ne kartą iššniukštinėti visi pilies užkaboriai, bet niekam nešovė galvon deimanto ieškoti sode. Aš siūlau pradėti kasinėjimus rytoj rytą.

- Vadinasi, visą šią istoriją su bibliotekos knygomis...

- Sugalvojau, norėdamas įvilioti ledi į spąstus. Misteris Fišas budėjo terasoje, ir kai pelytė įlindo, švilptelėjo. Mes su misteriu Fišu Doveryje ėmėmės ryžtingų veiksmų, ir "Raudonosios rankos" draugijos ryšiai su apsišaukėliu Lemua visiškai nutrūko. Jis atsiuntė įsakymą - visiems išsi-

nešdinti iš namo, - mes tuoj atsakėme: įsakymas įvykdytas! Tokiu būdu, likęs visiškoje nežinioje, apsišaukėlis Lemua, nebeišmanydamas, ko griebtis, iš paskutiniųjų stengėsi įgyvendinti savo planą - "demaskuoti" mane.

- Puiku, - pagyvėjo lordas Katerhemas, - jūs viską gana įtikinamai paaiškinotė.

- Išskyrus viena, - įsiterpė Isaksteinas.

- Kas dar?

Didysis finansininkas tiriančiai pažvelgė į Entonį.

- Kam mane čionai pakvietėte? Kad būčiau dramatiško vaidinimėlio žiūrovas?

Entonis papurtė galvą.

- Ne, misteri Isaksteinai. Esate veiklos žmogus. Jums laikas - pinigai. Koks buvo pirmykštis jūsų atvykimo pilin tikslas?

- Apiforminti paskolą.

- Kam?

- Geroslovakijos princui Michailui.

- Teisingai. Bet princas Michailas mirė. Ar esate pasirengęs tokią pat paskolą ir tokiomis pat sąlygomis suteikti jo pusbroliui princui Nikolajui?

- Bene žinote, kur jis?.. Visi kalba - nužudytas Konge...

- Jis iš tikrųjų nužudytas Konge. Ir jį nužudžiau aš. Ne, nemanykite, kad jį nušoviau ar kaip kitaip nugalabijau. Reikalas tas, kad kaip tik aš paleidau gandus apie jo mirtį. O jums, misteri Isaksteinai, aš pažadėjau gyvą princą. Sakykite, ar aš tikčiau?

- Jūs?!

- Taip, nes aš ir esu princas Nikolajus. Nikolajus Obolovičius. Iš Kongo išvykau pasivadinęs Entoniu Keitu.

Mažasis kapitonas Androsis pašoko iš krėslo.

- Tuo sunku patikėti! Tai netiesa! - sušuko jis, taškydamasis seilėmis. - Pagalvokite, ką kalbate?!

- Galiu parodyti dokumentus, - mandagiai atsakė Entonis. - Manau, baronas patikės.

- Aš išnagrinėsiu jūsų dokumentus. O atvirai kalbant, man jokie dokumentai nereikalingi, nes tikiu jūsų žodžiu. Be to, esate labai panašus į savo motiną anglę.

- Jūs visuomet tikėjote mano žodžiu, barone. Pažadu niekada šito nepamiršti.

Entonis pažvelgė į Betlą. Inspektoriaus veidas buvo abejingas kaip visuomet.

- Jūs turite suprasti, - šypsodamasis tarė Entonis, - aš rizikavau. Juk logiškai mąstant, labiausiai turėjau geisti Michailo Obolovičiaus mirties, nes buvau sekantis pretendentas į sostą. Visą laiką bijojau Betlo, nes

jaučiau - jis mane įtaria, tačiau, nerasdamas nusikaltimo motyvo, atsidūrė aklavietėje.

- Man niekad nė trumpai valandėlei neatėjo galvon mintis, kad esate žudikas, sere, - pareiškė inspektorius. - Šitą turėjote jausti. Bet jūs manęs bijojote, ir trukdėte veikti. Jeigu būčiau anksčiau sužinojęs, kas jūs per vienas, be abejo, būčiau areštavęs.

- Džiaugiuosi, kad pasisekė nuslėpti bent vieną paslaptį. Visas kitas puikiausiai atskleidėte. Jūs velniškai geras inspektorius, Betlai. Dabar tik garbiu žodžiu minėsiu Skotlend Jardą.

- Tai pati nuostabiausia istorija, kokią man teko kada girdėti, - suburbėjo Džordžas. - Niekaip negaliu patikėti, kad viskas - realybė.

- Mielasis misteri Lomaksai, - atsakė Entonis, ir jo balsas suskambo truputį griežčiau. - Aš neverčiau, kad Anglijos vyriausybė įvykdytų mano reikalavimus, nepateikęs asmenybę liudijančių dokumentų. Manau, viską čia baigęs, jūs, Džordžai, taip pat jūs, barone, ir jūs, misteri Isaksteinai, galėsite su manimi aptarti paskolos sąlygas.

Baronas atsistojo ir nusilenkė.

- Diena, kai tapsite Geroslovakijos karaliumi, bus pati svarbiausia ir mano gyvenime, sere, - iškilmingai tarė jis.

- Tarp kitko, barone, - nerūpestingai pasakė Entonis, paimdamas jį už parankės, - aš visai pamiršau pasakyti, kad iškilo kai kurių papildomų sunkumų: žinote, aš vedžiau.

Siaubas iškreipė barono veidą ir jis žengtelėjo porą žingsnių atatupstas.

- Jaučiau - atsitiks kažkas baisaus, - suburbėjo. - Mielaširdingasis Dieve! Jis vedė kokią Afrikos juodukę!

- Nusiraminkite, jokia čia tragedija, - juokdamasis atsakė Entonis. - Ji pakankamai balta.

- Dieve, vadinasi, morganatinė santuoka?

- Ne. Sakau, neikite iš proto. Ji verta būti karaliene - juk Anglijos pero duktė, ir jų giminės istorija siekia neatmenamus laikus. Be to, ji šį bei tą žino apie Geroslovakiją.

- Dieve mano! - nustebo Džordžas Lomaksas. - Ar tai tik ne... ar ne Virdžinija Revel?

- Taip, - atsakė Entonis, - Virdžinija Revel.

- Mano mielas drauge! - sušuko lordas Katerhemas. - Aš noriu pasakyti: sere, sveikinu iš visos širdies. Tai nuostabi būtybė.

- Ačiū, lorde Katerhemai, visiškai pritariu jūsų nuomonei.

Isaksteinas smalsiai žiūrėjo į Entonį.

- Atleiskite už nekuklų klausimą, jūsų didenybe: kada vis dėlto įvyko vestuvės?

- O, - atsakė Entonis, - mes susituokėme šįryt.

XXX skyrius

ENTONIS IMASI NAUJO DARBO

- Eikite, džentelmenai, aš bematant pasivysiu, - tarė Entonis.

Jis palaukė, kol visi išeis iš kambario, ir tada kreipėsi į inspektorių Betlą.

- Na, Betlai, jūs norite dar su manimi pasikalbėti, ar ne?

- Noriu, sere, nors ir nesuprantu, kaip nujautėte. Jau seniai pastebėjau - esate be galo nuovokus. Aš, rodos, teisingai supratau: ledi, kurią šiandien nušovė, buvo karalienė Varaga?

- Teisingai, Betlai, bet tai turi likti paslaptyje. Supratote?

- Lomaksu galite pasikliauti. Jeigu ir sužinotų, gandai nepasklis. Norėčiau paklausti, kodėl slapstėtės kitu vardu, jeigu, žinoma, galite pasakyti.

- Jokia čia paslaptis... Aš paskleidžiau gandus apie savo mirtį dėl labai paprastos priežasties, Betlai. Mano motina buvo anglė, aš mokiausi Anglijoje, ir visi mano interesai daugiausia buvo susieti su Anglija, o ne su Geroslovakija. Paveldėdamas titulą, aš jaučiausi kaip kvailys operetėje. Kai buvau jaunesnis, tikėjau demokratinėmis idėjomis, idealų tyrumu ir visų žmonių lygybe. Ir nepasitikėjau nei karaliais, nei princais.

- Ar tai buvo jūsų principinė nuostata? - paklausė Betlas.

- O, paskui, keliaudamas po pasaulį, daug pamačiau. Visur velnioniškai mažai tos lygybės. Ir, nepaisant šito, vis dar tikiu demokratija. Tvirta ranka mes turime ją tiesiog įkalti į žmonių galvas. Žmonės nenori būti broliais. Žmonių broliavimosi idėjos likučiai iš mano galvos išgaravo praėjusią savaitę atvykus Londonan. Pamačiau, kaip žmonės, įlipę į metropoliteno traukinį, nė už ką nenori pasispausti, kad tilptų dar keli, trokštantys važiuoti. Įstatymais ir jėga galima žmones priversti būti bent truputį pakantesniais. Galimas daiktas, jie šito išmoks, bet tai - ilgas procesas.

- Mane labai sudomino jūsų pažiūra į gyvenimą, sere, - tarė Betlas, ir jo akys sužvilgo. - Turbūt savo šalyje sukursite nuostabią karalystę.

- Dėkoju, Betlai. - Entonis atsiduso.

- Neatrodo, kad būtumėte labai laimingas, sere.

- Nežinau. Gal pasirodys keista, bet aš bijau vieno: dabar teks imtis pastovaus darbo, o visą gyvenimą šito vengiau.

- Jau supratote savo priedermę?

- Dieve mano, ne! Kam tokios skambios frazės?! Juk viskas per moterį, Betlai. Dėl jos aš galėčiau tapti ne tik karaliumi, bet velniai žino kuo! Tiesa, niekas nė pusės žodžio nesako ir leidžia man užimti tuščią vietą: baronas nori karaliaus, Isaksteinas - naftos. Abu jie gaus, ko trokšta, o aš gausiu... Betlai, ar buvote kada įsimylėjęs?

- Aš pririštas prie misis Betls, sere.

- Tik pririštas... vadinasi, nęsuprantate, apie ką kalbu. Čia skirtingi dalykai.

- Atleiskite, sere. Apie langus sukinėjasi jūsų žmogus. Turbūt laukia.

- Borisas? Nuostabus vaikinas! Laimei, per grumtynes revolverio kulka kliuvo moteriai. Antraip garantuoju - Borisas būtų nusukęs jai sprandą, o už tokį nusikaltimą dar būtų sulaukęs kartuvių. Jis nepaprastai atsidavęs Obolovičių dinastijai. Tiesiog keista - kai tik mirė Michailas, tuoj ėmė man tarnauti. O juk nežinojo, kas aš...

- Šuns instinktas, - tarė Betlas.

- Visą laiką maniau - tas šuniškas instinktas mane pražudys. Ir bijojau... bijojau, kad Boriso ištikimybė jums pasirodys įtartina. Atleiskite, paklausiu, ko jis nori.

Entonis išėjo į terasą.

Inspektorius Betlas liko vienas. Atsišliejęs sienos, žiūrėjo į nueinantį Entonį ir pats sau tarė:

- Iš jo išeis žmogus.

Borisas savo elgesį paaiškino gana keistai.

- Šeimininke, - tarė ir pakvietė eiti su juo. Entonis paklusniai nusekė iš paskos, svarstydamas, kas čia bus.

Borisas stabtelėjo ir galvos krustelėjimu parodė alėją.

Švietė mėnulis. Ant akmeninio suolo sėdėjo du žmonės. "Jis iš tikrųjų šuo", - pagalvojo Entonis.

Borisas dingo šešėlyje, o Entonis patraukė alėja. Žmonės atsistojo ir ėjo jo pasitikti. Tai buvo Virdžinija ir...

- Sveikas, Džo, - išgirdo gerai pažįstamą balsą. - Tavo mergina tiesiog nuostabi.

- Džimis Makas Grasas! Tai bent! - sušuko Entonis. - Iš kur atsiradai?

- Mano svajonė - nusigauti į Centrinę Afriką - sudužo į šipulius. Dar aplinkui ėmė sukinėtis kažkokie veikėjai iš užsienio, žūt būt geisdami atpirkti memuarus. Vieną naktį mažai trūko, kad būtų bakstelėję peiliu...

Tada supratau - labai jau sunkų darbą ant tavo pečių užkroviau... Sėdau garlaivin ir atplaukiau.

- Tai nuostabu! - Virdžinija paspaudė Džimio ranką. - Entoni, kodėl anksčiau nepasakėte, kad turite tokį simpatingą draugą?

- Atrodo, jau susipažinote? - paklausė Entonis.

- Misis Revel visai ne tokia jau išdidi, kaip pasirodė... Viską apie save papasakojo.

- O jis man spėjo papasakoti apie laiškus. Pasijutau nei šiaip, nei taip... Nors su tais laiškais neturiu nieko bendra, vis dėlto netyčia buvau įpainiota į klastingą istoriją, o misteris Makas Grasas pasirodė esąs tikras riteris...

- Jeigu būčiau žinojęs, kokia jūs, - galantiškai atsakė Džimis, - pats būčiau laiškus atvežęs, o ne jam davęs. Ką gi, smagi istorija baigėsi. Ir aš likau tuščiomis.

- Ką tu! - sušuko Entonis. - Kai kas klius ir tau! Luktelėk!

Jis nubėgo į pilį, atnešė paketėlį ir padavė Džimiui.

- Imk iš garažo mašiną ir skubėk į Londoną. Paketą nunešk į Everdeno skvero 17 namą - ten gyvena leidėjas. Gausi savo tūkstantį svarų.

- Ar čia memuarai? Maniau, juos sudegino?..

- Kuo mane laikai? Nejaugi paskutiniu kvailiu, kurį taip lengva apsukti aplink pirštą? Aš beregint paskambinau leidėjui, sužinojau, kad ne jis skambinęs ir... misteriui Holmsui paruošiau kitą paketėlį...

- Šaunu, šaunu! - tik tiek tegalėjo ištarti Džimis.

- Bet turbūt neleisite jų skelbti? - paklausė Virdžinija.

- Čia jau ne mano reikalas. Nenoriu, kad Džimis visiškai praloštų. O jums nėra ko pergyventi. Aš turėjau laiko ir memuarus atidžiai perskaičiau. O perskaitęs supratau, kodėl didelius veikėjus visuomet atkalbinėja nuo rašymo apie save, o pataria ką nors pasamdyti iš pašalio.

Rašyti taip, kaip Stilptičius, - didžiausias absurdas. Jis pasiekė laimėjimų kaip valstybės veikėjas, bet kaip memuaristas nepažengė toliau už eilinį paikų istorijų aprašinėtoją. Memuaruose nėra nė vieno žodžio apie svarbesnius politinius įvykius. Šiandien paskambinau leidėjui ir susitariau, kad perduosiu jam rankraštį iki dvyliktos valandos nakties. O kadangi atsirado Džimis, jis pats gali tai padaryti.

- Ką gi, važiuoju, - tarė Džimis. - Su malonumu paimsiu tuos pinigus. Be to, dabar geriau iš čia išnykti - trečias nereikalingas.

- Luktelk dar valandėlę, - sulaikė jį Entonis ir atsigręžė į Virdžiniją. - Turiu pasakyti... Pilyje jau visi žino, tik dar jums nepasakiau.

- Turbūt daug svetimšalių moterų mylėjote, kad iki šiol negalėjote prisipažinti man meilėje?

- Moterų? - sušuko Entonis. - Iš tikrųjų! Paklauskite Džimį su

kokiomis moterimis turėjau reikalų, kai mudu paskutinį kartą susitikome Afrikoje.

- Tai buvo senos vaidingos žiežulos, - iškilmingai paaiškino Džimis. - Bjauriausios raganos, ir kiekvieną dieną Entonis turėjo vedžiotis po keturiasdešimt penkias!

- Ačiū, Džimi, tu tikras draugas, - tarė Entonis. - O tai, ką rengiausi pasakyti, kur kas blogiau: manau, jūs turite žinoti mano tikrąjį vardą ir pavardę.

- Nejaugi jūsų pavardė tokia bjauri? - susidomėjo Virdžinija.

- Jūs visuomet apie mane buvote blogiausios nuomonės...

- Taip. Kartą pamaniau - jis karalius Viktoras...

- Tarp kita ko, Džimi, galiu tau pasiūlyti gerą darbą - ieškok aukso Geroslovakijos kalnuose.

- O ar ten jo yra? - gyvai pasidomėjo Džimis.

- Esu įsitikinęs - turi būti, nes tai - nuostabi šalis. Atleisk, Virdžinija, nebaigiau sakyti, ką pradėjau. Esu ne persirengęs, ne užsimaskavęs, ne tariamas, bet tikras... Geroslovakijos princas Nikolajus Obolovičius.

- O, Entoni! - Virdžinija net išbalo. - Keista... aš juk ištekėjau už Entonio Keito... paprasčiausiai už Entonio Keito... Ką dabar darysime?

- Važiuosime į Geroslovakiją, tuo labiau, kad aš pretenduoju į sostą. Kažkada sakiau: karaliaus ir karalienės gyvenimas, jei jų nenužudo, vidutiniškai tęsiasi ketverius metus. Tikiuosi, dėl šito labai nepergyvenate?

- Nepergyvenu? - nustebusi paklausė Virdžinija. - Man tai net patinka.

- Jūs nuostabi, - sumurmėjo Džimis ir išnyko nakties tamsoje.

Po kelių minučių jie išgirdo išvažiuojančios mašinos ūžesį.

- Svarbiausia - suteikti žmogui galimybę atlikti savo darbą, - juokdamasis tarė Entonis. - Be to, aš neišmaniau, kaip juo atsikratyti. Juk vedę dar nė minutės nebuvome dviese.

- Mes turėsime atlikti daugybę labai svarbių darbų, - tarė Virdžinija. - Mes mokysime plėšikus nebūti plėšikais, žmogžudžius - nebūti žmogžudžiais. Apskritai, paversime šalį normalia valstybe.

- Džiugu girdėti. Imu jausti, kad mano auka nenuėjo niekais.

- Tuščios kalbos, - ramiai paprieštaravo Virdžinija, - karaliaudamas jūs patirsite malonumą. Juk tai jūsų kraujyje. Nuo vaikystės buvote mokomas valdyti valstybę. Ir dabar turėsite puikią progą save išbandyti lygiai taip, kaip, sakysim, vandentiekininkas, imdamasis tiesti vandentiekį.

- Tai jau niekad nemaniau, kad vandentiekininkai irgi turi kažkokį potraukį. Tegu visi eina po paraliais! Negaiškime laiko tarkšdami apie kažkokius ten vandentiekininkus. Dabar turiu dalyvauti slaptose derybo-

se su Isaksteinu ir Lolopopu. Jie nori pasikalbėti apie naftą. Nafta! Bet... tegu šiek tiek palaukia mano karališkojo sprendimo! Virdžinija, atsimenate, kartą sakiau, kad velnioniškai noriu užkariauti jūsų simpatiją.

- Atsimenu, - švelniai atsakė Virdžinija. - Bet tuo metu pro langą žiūrėjo inspektorius Betlas...

- Dabar jis nežiūri, - tarė Entonis.

Jis staiga apkabino ją ir ėmė bučiuoti į akis, lūpas, žalsvai auksinius plaukus.

- Aš labai tave myliu, Virdžinija, - sušnabždėjo. - Aš labai tave myliu... O ar myli mane?

Jis žvelgė į ją iš viršaus, jau žinodamas, ką ji atsakys. Jos galva gulėjo ant jo peties. Labai iš lėto, virpančiu balsu ji tarė:

- Nė truputėlio...

- Mažasis demonas! - Entonis vėl ėmė ją bučiuoti. - Dabar aš gerai žinau - mylėsiu tave iki grabo lentos!

XXXI skyrius

ŠIOKIOS TOKIOS SMULKMENOS

Veiksmo vieta - Čimneizas. Laikas - vienuolikta valanda dienos. Ketvirtadienis. Džonsonas, konsteblis, nusivelka paltą. Jis kasa žemę. Viskas primena laidotuves. Pakasynų nuotaika sklando ore. Bičiuliai ir giminės stovi apie duobę, kurią kasa Džonsonas. Džordžas Lomaksas primena svarbiausią paveldėtoją. Inspektorius Betlas, nutaisęs nepaprastai rimtą miną, rodos, patenkintas, kad laidotuvės vyksta taip sklandžiai. Jis, valdžios atstovas, čia tam ir yra, kad stebėtų.

Lordo Katerhemo nuotaika iškilminga ir tuo pačiu truputį slogi - taip visuomet atrodo anglų džentelmenai, dalyvaudami religinėse apeigose. Misteris Fišas šiek tiek gadina bendrą vaizdą. Jis turėtų būti niūresnis.

Džonsonas vis kinkuoja, stropiai dirbdamas savo darbą. Staiga liaujasi mosavęs kastuvu. Visi sunerimsta.

- Gana, sūneli, - taria misteris Fišas. - Dabar jau mes patys susitvarkysime.

Visiems dingteli viena ir ta pati mintis - Fišas panašus į šeimos gydytoją. Džonsonas žengteli į pašalį. Misteris Fišas gana iškilmingai peržengia iškastų žemių krūvą ir tarsi chirurgas imasi operacijos. Iš duobės ištraukia brezentinį paketą. Laikydamasis ceremonijos reikalavimų, paduoda jį inspektoriui Betlui. Tas savo ruožtu perduoda Džordžui Lomaksui. Etiketui nenusižengta nė per nago juodymą...

Džordžas Lomaksas išvynioja paketą. Nuplėšia smaluotą vidaus įvynioklį, atidaro dėžutę ir išima garsųjį "Kohinorą". Paduoda Entoniui. Tas nerūpestingai suvynioja deimantą ir įsikiša į plačią kelnių kišenę. Visi išsivaikšto.

* * *

Lordas Katerhemas ristele pasileido į terasą pas dukrą.

- Bundla, ar tavo mašina paruošta?

- Taip, o kas?

- Tada parvežk mane į miestą... Tuoj pat vykstu į užsienį...

- Bet, tėte?..

- Nesiginčyk, Bundla. Šįryt Džordžas Lomaksas sakė norįs pasikalbėti akis į akį labai delikačiu klausimu ir pridūrė, kad į Londoną netrukus atvyksiąs Tumbukto karalius... Supranti, ką tai reiškia? Aš nenoriu, kad viskas pasikartotų... Bundla, ar girdi? Tegu į atlapus kimba ir penkiasdešimt Lomaksų - nė už ką čia neliksiu. Jeigu jau Čimneizas toks brangus tėvynei, tegu valstybė atperka. Antraip atiduosiu kokiam sindikatui, ir pilį pavers viešbučiu.

- O kur "Menkė" dabar? - Bundla kaip mat perprato visą tėvo bėdą.

- Tėvynė be jo turės išsiversti dar mažiausiai penkiolika minučių, - žvilgtelėjęs į laikrodį, atsakė lordas Katerhemas.

* * *

Kitas paveikslas.

Bilis Everslejus, kuriam laimė nenusišypsojo dalyvauti laidotuvių ceremonijoje, kalbėjosi telefonu:

- Ne, iš tikrųjų... aš turiu galvoje... sakau, neužpykite... Na, pavakarieniausime šiandien... ne, aš negalėsiu... aš iki kaklo paskendęs darbe... Jūs negalite įsivaizduoti, kas tai yra "Menkė"... Aš sakau, Doli, ir jūs puikiai tą žinote - dieną naktį esate mano galvoje... Juk žinote - aš niekad nesimeilinau jokiai moteriai, išskyrus jus, ir niekam neprisipažinau meilėje... Į parodą?.. Gerai, aš jūsų lauksiu...

* * *

Džordžas baigė savo kalbą.

- Taip, taip, - lėtai pats sau tarė misteris Fišas. - Nuostabi, tiesiog nepaprasta savaitė...

DETEKTYVO KARALIENĖ

Turbūt niekas neabejoja, kad Agata Kristi (1891-1976) - nekarūnuota detektyvo karalienė. Statistika byloja - pasaulyje jau išleista apie 500 milijonų egzempliorių jos knygų.

Agata Kristi debiutavo 1920 metais, paskelbdama romaną "Paslaptingas atsitikimas Stailze", kuriame veikia garsusis seklys Erkiulis Puaro. Per savo gyvenimą rašytoja parašė daugiau kaip 80 knygų. "Rodžerio Ekroido nužudymas", "Rytų ekspresas", "Dešimt negriukų", "Nusikaltimo liudytojas" - detektyvo žanro klasika.

Agata Kristi - be galo išradinga rašytoja. Septyniasdešimtyje stambių kūrinių ir daugiau kaip 100 mažesnių jos sugalvoti nusikaltimai ir sprendimų variantai beveik nepasikartoja. Pasitikėdama išmone, lengvai ir, rodos, paprastai konstruoja siužetą, dažnai gerokai nukrypdama nuo pagrindinės linijos, piešdama epiškus vaizdus ir smulkiai atpasakodama dialogus ar aprašinėdama "nereikalingas" detales. Bet perskaitęs knygą supranti - reikalinga kiekviena smulkmena ir autorė ne šiaip sau "tuščiažodžiavo". Agatos Kristi kūrinių kompozicija - paprasta ir beveik vienoda. Veiksmas vyksta apibrėžtoje erdvėje, veikia tam tikras ribotas veikėjų būrelis. Atsitiktinės aplinkybės priverčia žmones būti vienoje draugijoje: tai lėktuvo arba traukinio keleiviai, pobūvio dalyviai, kaimynai, turistai, viešbučio gyventojai...

A. Kristi puikiai pažįsta mažų Anglijos miestelių gyvenimą, nes ir pati nemažą gyvenimo dalį praleido Londono priemiestyje. Jos matyti ir sutikti žmonės nesiskiria nuo aprašytųjų: gydytojai, advokatai, atsargos karininkai, kolonijų tarnautojai, kartais menininkai, smulkūs tarnautojai, komersantai, aristokratų šeimų atžalos... Juos visuomet supa lyg šešėliai klaidžiojantys tarnai. Žmonės gyvena savo ramų, nuobodų gyvenimą ir vienintelis išsigelbėjimas nuo kasdienės rutinos - žmogžudystė! Tada ir prasideda didysis bruzdesys, spėlionės, apkalbos. Ryškėja charakteriai, įvykis veja įvykį, kol

pagaliau Erkiulis Puaro ar kitas koks detektyvas mėgėjas "suraišioja visus galus". Nusikaltimas išaiškinamas, teisybė triumfuoja!

Įdomūs Agatos Kristi sukurtų detektyvų seklių portretai. Erkiulis Puaro - gerokai plikteléjęs, šiek tiek komiškas belgas - tai detektyvas genijus, griežtos tvarkos fanatikas, senamadiškai mandagus, geraširdis, jautrus. Džeinė Marpl - senmergė, turinti aštrų kaip skustuvo ašmenys protą. Misteris Kuinas - Šerloko Holmso darbų tesėjas, naudojąs net jo veiklos metodus. Parkeris Painas paprastai bylą narplioja sėdėdamas krėsle. Tomi ir Tapensas Beresfordai - jaunavedžiai, aktorius Katerhemas ir misteris Satersueitas - detektyvus žaidžią mėgėjai...

Ką dar būtų galima pasakyti apie rašytojos kūrinių stilistiką? Švelnus humoras dažnai nuskaidrina niūrią aplinką ir personažų paveikslus. Baimė - jungiamoji grandis, paralyžuojanti visus veikėjus. Mistika - būtinas kiekvieno romano elementas, tapęs beveik rašytojos "firmos ženklu". Absurdas - taip, be absurdiškų situacijų autorė niekaip negali išsiversti. Dramatiškumas - daug Agatos Kristi kūrinių inscenizuoti, ekranizuoti. (A. Kristi ir pati rašė dramas: "Juoda kava", "Voratinklis", "Nuosprendis", "Pacientas", "Žiurkės" ir kt.).

Gal ne visi žino - Agata Kristi kūrė ir... eilėraščius. Turbūt nenorėdama "gadinti" detektyvo reputacijos, eilių knygą pasirašė Merės Uestmakot slapyvardžiu.

Agatos Kristi kūrybos metodas panašus į kitų produktyvių rašytojų kūrybos metodą. Naujo romano ar kito kūrinio sumanymas, jos pačios žodžiais tariant, dažniausiai gimdavo maudantis arba kramsnojant obuolius. Temą pirmiausia išvystydavo mintyse ir leisdavo subręsti. "Paslaptį" taip pat pirmiausia įmindavo mintyse. Tada jau sėsdavo prie rašomojo stalo. Vieną knygą ji parašė per šešias savaites. Prie kitų sugaišo ilgėliau.

Pastaruoju metu vis daugiau Agatos Kristi knygų išleidžiama ir lietuviškai. "Čimneizo pilies paslaptis" - šiek tiek "netipiška". Čia veikia labai jau keistas detektyvas mėgėjas Entonis Keitas, kuris ir Makas Grasas, ir... Kaip visuomet, tik skaitant paskutinius puslapius skaitytojas sužino, kas yra nusikaltėlis, o šioje knygoje - ir kas toks tas Entonis Keitas. O visa kita - kaip ir kituose Agatos Kristi romanuose: įtampa, paslaptis, painios situacijos, gražūs ir drąsūs veikėjai, komiškos, liūdnos ir tragiškos scenos...

Agatos Kristi kūrinių neįmanoma atpasakoti. Juos reikia skaityti.

Parengė Kazys Pečiulis

Turinys

Agata KRISTI
ČIMNEIZO PILIES PASLAPTIS

Romanas

Vyriausiasis redaktorius Jaroslavas Banevičius
Redaktorė Vėjūnė Inytė
Viršelis Artūro Sinkevičiaus
Iliustracijos Mariaus Skuodžio
Korektorė Audra Kaunaitė
Kompiuteriu maketavo Algis Balčius

Duota rinkti 1993 03 09. Pasirašyta spaudai 1993 04 18. SL 774. Formatas 60x90/16. Ofsetinė spauda. Garnitūra Times Roman 10 punktų. 12 sp. l. Tiražas 20000 egz. Užsak. Nr. 569

Kaina sutartinė

Išleido "Vasario" koncerno "Europos" leidykla, Laisvės al. 101a, 3000 Kaunas
Rinko ir maketavo "Vasario" techninis centras
Spausdino "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr. 25, 3000 Kaunas

Kristi A.
Kr267 **Čimneizo pilies paslaptis**: Romanas / [Baig. str., p. 187-188, K. Pečiulio]; Iliustr. M. Skuodžio / Vertė K. Pečiulis. - K.: Europa, 1993. - 192 p. (Bestseleriai).

Senojoje Čimneizo pilyje dar niekad nebuvo nužudytas žmogus. O štai paslaptingai miršta Geroslovakijos princas Michailas. Kas jį nužudė? Įtariamųjų daug, nusikaltėlis - vienas...

Anoniminiai laiškai, politiko memuarai, dingusi Anglijos brangenybė - "Kohinoro" deimantas, finansininkų ir biznierių machinacijos, tarptautiniai suokalbiai, klaidūs, paslapčių kupini pilies požemiai... Nuotykis veja nuotykį. Tai knyga, kurią norisi perskaityti vienu prisėdimu.

UDK 820-31

Bestseleris
RENGIAMA SPAUDAI:
Ž. Simenonas
Komisaras Megrė ir pamišėlė
M. Eneslis
Šnipai voratinklyje.
Anglų žvalgybos agentai Lietuvoje
D. Bolas
Tvankią naktį Karolinoje
R. Louris
Atgijęs Drakula
Matos Hari dienoraštis